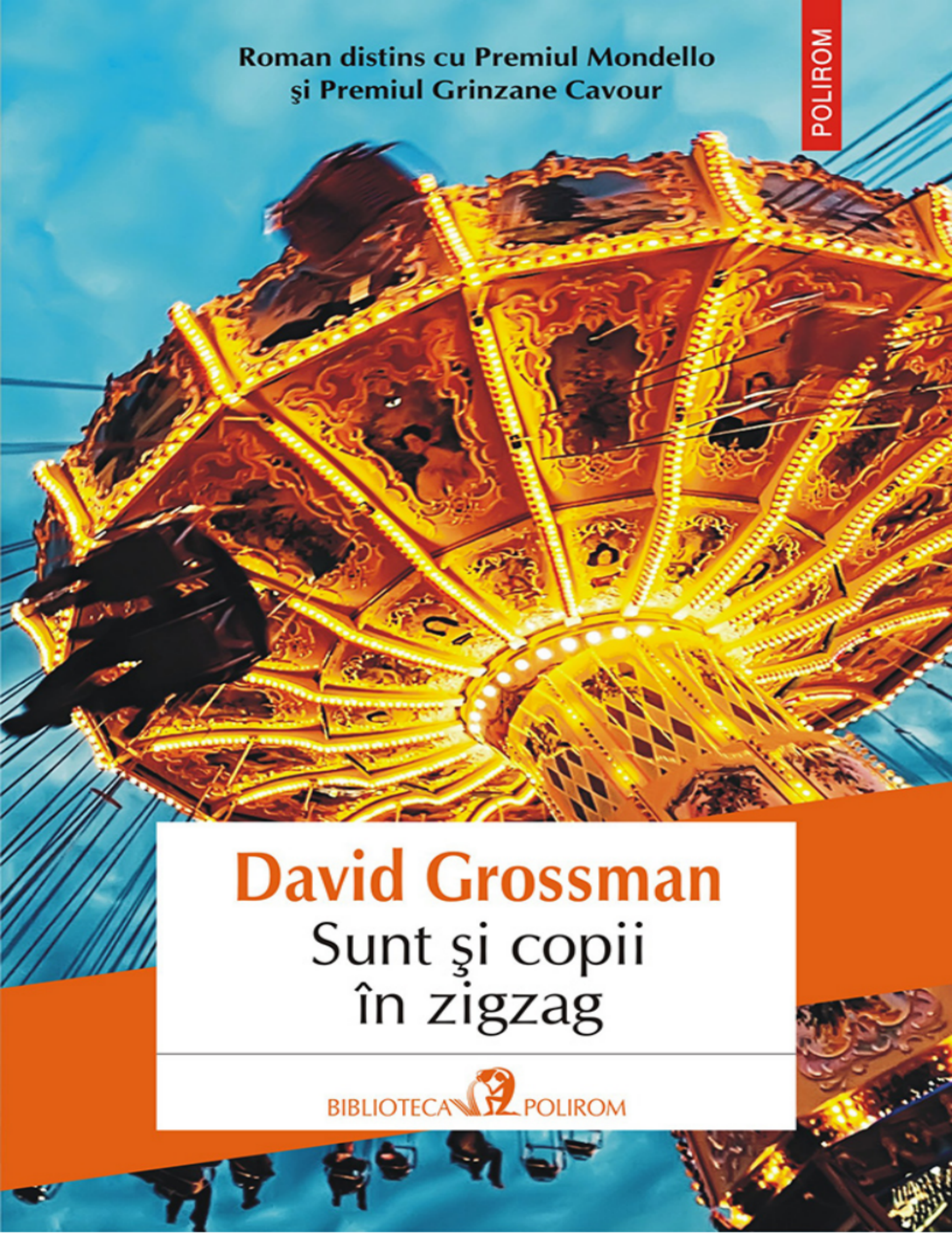
Roman distins cu Premiul Mondello
şi Premiul Grinzane Cavour

POLIROM

David Grossman

Sunt şi copii în zigzag

BIBLIOTECA POLIROM

David Grossman

Sunt şi copii în zigzag

Traducere din limba ebraică
de Gheorghe Miletineanu

POLIROM
2022

David Grossman, *Yesh yeladim zigzag*

www.*polirom.ro*
Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700505
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;
sector 4, 040031, O.P. 53

ISBN ePub: 978-973-46-9776-2
ISBN PDF: 978-973-46-9777-9
ISBN print: 978-973-46-9199-9

Coperta: Radu Răileanu
Foto copertă: © wecand/Getty Images

DAVID GROSSMAN (n. 1954) este unul dintre cei mai importanţi autori israelieni contemporani, cunoscut comentator al politicii Israelului faţă de Palestina şi militant pentru recunoaşterea acesteia ca stat. A studiat filozofie şi teatru la Universitatea Ebraică din Ierusalim, iar după ce şi-a încheiat stagiul militar obligatoriu a lucrat la postul de radio Vocea Israelului. A publicat mai multe cărţi de ficţiune, dar şi câteva volume de reportaje şi interviuri. Printre romanele publicate de Grossman de-a lungul timpului se numără *Cineva cu care să fugi de acasă* (2000), *Până la capătul pământului* (2008), distins în 2009 cu Premiul Albatros acordat de Fundaţia Günter Grass şi în 2011 cu Premiul Médicis étranger, *Căderea din timp* (2011) şi *Un cal intră într-un bar* (2014), pentru care a primit Man Booker International Prize (2017). Cărţile lui Grossman, premiate atât în Israel, cât şi în străinătate, au fost traduse deja în peste 30 de limbi. Scriitorul este *doctor honoris causa* al Universităţii Catolice din Leuven, Belgia, şi cavaler al Ordinului Artelor şi Literelor, titlu acordat de Ministerul Culturii din Franţa. În 2022, David Grossman a primit prestigiosul Premiu Erasmus. La Editura Polirom au apărut: *Până la capătul pământului* (2012, 2014), *Căderea din timp* (2013, 2021), *Un cal intră într-un bar* (2015, 2018), *Cineva cu care să fugi de acasă* (2018) şi *De mine viaţa şi-a tot râs* (2020).

Copiilor mei,
Yonatan, Uri şi Ruti

1

Sirena locomotivei a șuierat și trenul s-a urnit din gară. Un băiat stătea la fereastră și se uita la bărbatul și la femeia care-i făceau cu mâna de pe peron. Bărbatul dădea dintr-o singură mână, cu mișcări scurte și timide. Femeia își flutura amândouă mâinile şi o batistă roșie uriașă. Bărbatul era tatăl băiatului, iar femeia era Gabriela, adică Gabi. El purta uniformă de polițist, fiindcă era polițist, ea purta o rochie neagră, fiindcă negrul subțiază. Și o rochie cu dungi verticale subțiază. Dar cel mai tare subțiază, râdea Gabi, să stai lângă cineva mai gras decât tine, însă așa om ea încă nu găsise.

Băiatul de la fereastra trenului, ce pornise și se îndepărta de ei, îi privea ca pe un tablou pe care n-avea să-l mai vadă niciodată. Băiatul acela eram eu. O să fie singuri două zile acum, mă gândeam. Totul e pierdut.

Gândul ăsta m-a luat de păr și m-a tras și mai mult pe fereastră. Gura tatei începuse să se strâmbe și acum avea fața aia pe care Gabi o numea „ultimul avertisment înainte de proces“. Ce-mi păsa mie? Dacă într-adevăr îmi purtau de grijă, nu trebuiau să mă trimită la Haifa două zile, și încă la cine!

Un bărbat în uniformă de lucrător la căile ferate care stătea pe peron m-a fluierat cu un fluier asurzitor și mi-a făcut semn cu mișcări largi să bag capul înăuntru. Era o nebunie cum oamenii în uniformă, cu fluiere mă descopereau mereu tocmai pe mine, și dintr-un tren întreg acum. N-am băgat capul înăuntru. Dimpotrivă. Ca tata și Gabi să mă vadă până în ultima clipă. Să țină minte copilul.

Trenul încă trecea prin gară. Străpungea încet valuri de aer cald și compact cu miros de motorină. Am început să simt lucruri noi. Mirosuri de călătorie. De vacanță. Mergeam cu trenul! Eram singur! Am întins un obraz, apoi pe celălalt și m-

am lăsat mângâiat de aerul cald, străduindu-mă să usuc sărutul acela al tatei. Niciodată nu mă mai sărutase așa de față cu alţii. De ce mă săruta, și pe urmă mă trimitea de-acasă?

De-acum mă fluierau trei fluiere de-a lungul peronului. Îmi făcusem o orchestră în toată regula. Și fiindcă deja nu se mai vedeau nici tata, nici Gabi, m-am tras cu totul înăuntru, încet și nepăsător, ca să le-arăt că nici nu mă sinchisesc de fluierele lor.

M-am așezat. Dacă măcar ar mai fi fost cineva cu mine în compartiment. Și-acum? Patru ore de călătorie până la Haifa, iar la capătul drumului mă aștepta, încruntat, tot numai acuzații și complet dezamăgit de mine, doctorul Shmuel Shilhav. Profesor și pedagog, autorul a șapte manuale pe tema „educație și atitudine cetățenească“ și, întâmplător, și unchiul meu, fratele mai mare al tatei.

M-am ridicat. Am verificat de două ori cum se deschide și se închide fereastra. Am deschis și am închis și capacul coșului de gunoi. Altceva nu mai era de deschis și de închis în compartiment. Totul funcţiona perfect. Chiar un tren ca lumea.

Așa că m-am urcat în picioare pe banchetă, m-am cățărat și am reușit să mă strecor în întregime pe polița de sus pentru bagaje, dându-mi drumul de-acolo cu capul în jos până la podea și cercetând să văd dacă nu cumva pierduse cineva din întâmplare vreun bănuț pe sub banchete. Nu pierduse nimeni nimic, toți oameni cu simț de răspundere.

Lua-i-ar naiba pe tata și pe Gabi, cum mă dădeau așa pe mâna unchiului Shmuel, și în săptămâna dinainte de *bar mitzvah*; tata mai treacă-meargă, îl respecta pe frate-său mai mare și îi admira și priceperea în materie de educație; dar Gabi? Care-i spunea pe la spate „huhurez“? Ăsta era cadoul extraordinar pe care mi-l promisese?

Pe bancheta mea, în tapiţeria de piele, era o găurică. Am băgat degetul acolo și am făcut o gaură mare. Uneori poţi să găseşti bani în locuri din astea. Dar eu am găsit numai burete și arcuri. În patru ore de drum puteam să forez cu degetul prin cel puțin trei vagoane, să sap un tunel spre libertate, să dispar și să nu ajung la Shmuel Shilhav (fost Feuerberg), și să vedem atunci dacă mă mai trimiteau vreodată.

Mi s-a terminat degetul cu mult înainte să se termine cele trei vagoane. M-am lungit pe banchetă cu picioarele în sus. Eram închis? Eram un deținut transportat? Eram dus la judecător? Mi-au căzut bani din buzunar. Monedele s-au rostogolit prin tot compartimentul. O parte le-am găsit, o parte nu.

Toţi tinerii din familie trecuseră cândva prin tratamentul dificil al unchiului Shilhav, ceremonialul torturilor pe care Gabi îl numea „shilhavizare“. Dar pentru mine asta era a doua oară. Încă nu existase copil în istorie care să fi trecut prin asta de două ori și să fi rămas întreg la minte. Am sărit pe banchetă și am început să bat darabana în peretele vagonului. Pe urmă am trecut la ciocănituri ritmice. Poate că şi în compartimentul vecin era un deținut nefericit ca mine, dornic de corespondență cu cineva care avea aceeaşi soartă? Poate că trenul era plin de delincvenți juvenili duși la unchiu-meu? Am dat din nou în perete, de data asta cu piciorul. A intrat un controlor și a strigat la mine să stau liniștit. M-am așezat.

Rândul trecut când fusesem la shilhavizare îmi ajunsese pentru toată viața. Asta fusese după ce mi se-ntâmplase cu Pessia Mautner, vaca. Atunci fratele tatei se închisese cu mine într-o cămăruță sufocantă și mi se dedicase fără milă două ore pe ceas. Începuse discuția cu delicatețe și în șoaptă, stăpânindu-se, ba chiar îmi ținuse minte și numele, dar după câteva clipe păţise ce păţea întotdeauna, uitase cu desăvârșire unde se află și cu cine și începuse să se creadă pe o scenă mare, în piața orașului, în fața unui public numeros de elevi și admiratori veniți să-i aducă un ultim omagiu.

Și-acum din nou. Și fără motiv. Fără să fi făcut ceva. „Înainte de *bar mitzvah* trebuie să asculți ce are să-ți spună unchiul Shmuel“, zisese Gabi. Devenise dintr-odată „unchiul Shmuel“.

Dar eu înţelesesem.

Ca să reușească să se despartă de tata, Gabi avea nevoie să nu fiu eu acolo, lângă ea.

M-am ridicat. Am stat în picioare. M-am bălăbănit. M-am așezat. N-ar fi trebuit să plec. Eu îi știam prea bine. Dacă nu eram cu ei, se certau și-și spuneau lucruri îngrozitoare, lucruri care nu se mai puteau îndrepta, și-acum mi se decidea soarta

acolo.

— De ce nu vorbim noi despre asta la lucru? o întreba acum tata pe Gabi. Sunt deja în întârziere.

— Fiindcă la lucru întotdeauna se învârt oameni prin jur și-ntotdeauna te sună cineva în mijlocul discuției și nu se poate vorbi. Vino, să mergem la o cafenea.

— La cafenea? se minuna tata. Ziua-n amiaza mare? Chiar atât de serioasă-i treaba?

— Nu mai lua totul în râs, se enerva ea, și vârful nasului deja începea să i se înroșească, înainte să-i dea lacrimile.

— Dacă e din nou chestia aia, spunea tata, și vocea îi devenea gravă, mai bine uită. În ce mă priveşte nu s-a schimbat nimic de când am vorbit ultima oară. Încă nu sunt în stare.

— De data asta o s-asculți ce-am eu de zis, spunea Gabi, și-o să mă lași să vorbesc până la capăt. Poți măcar s-asculți ce vreau să-ți spun!

Se urcau amândoi în mașina de poliție și tata pornea. Gradele de pe umărul lui sclipeau ca un avertisment. Fața îi era plină de asprime. Gabi se făcea mică în scaun. Deși nici nu începuseră să vorbească, deja erau în conflict. Gabi scotea din poșetă o oglinjoară rotundă. Se uita o clipă la chipul din oglindă şi încerca să-și turtească claia de păr cârlionțat, grămada ei de bucle. „Mutră de maimuță“, gândea în sinea ei.

— Nu-i adevărat! am sărit eu ca ars în trenul care mergea.

N-o lăsam niciodată să se ponegrească aşa. Mereu îi ziceam: „Ai o față foarte interesantă“.

Și, când vedeam că nu e deloc convinsă, adăugam: „Important e că ai frumusețe interioară“. „Mi-ai mai zis“, mi-o tăia ea, „ciudat totuşi că nu se organizează şi concursuri de frumuseţe interioară“.

Deodată m-am trezit lângă o manetă mică şi roșie aflată pe perete, lângă fereastră. Nu era bine să stau acolo în situația mea. O manetă ca asta, dac-o trăgeai din întâmplare, putea să oprească un tren întreg. Citisem avertismentul dat de direcția căilor ferate. Numai în situații de urgență era permis să tragi semnalul. Pe cine îl trăgea și oprea trenul degeaba îl aștepta o amendă mare; putea chiar să fie arestat. Au început să mă

mănânce degetele. Vârful fiecărui deget, și chiar și între ele. Am citit din nou, tare și clar, avertismentul cap-coadă. N-a ajutat la nimic. Palmele au început să-mi transpire. Le-am băgat în buzunare. Dar ele au ieșit imediat de-acolo, și cine nu le cunoștea putea să creadă: niște mâini nevinovate, vor și ele la aer. Am început să transpir tot. Am atins lănțugul pe care-l purtam la gât. Un glonţ de revolver atârna de el greu, rece și liniștitor. A fost în corpul tatălui tău, mi-am spus încet, i l-au scos din umăr și el te apără de prostii, dar deja simţeam înțepături peste tot.

Cunoșteam senzația și știam cum se termină. Am început să stau de vorbă cu mine însumi: poate că omul care conduce trenul habar n-are în ce compartiment a fost tras semnalul. Dar dacă are în locomotivă un aparat care-i arată asta? Bine, eu pot să-l trag aici și să fug în alt vagon. Dar dacă-mi găsesc amprentele? Poate-ar trebui să-l trag cu mâna înfășurată într-o cârpă.

Nu trebuie să intru în conflicte din astea cu mine. Când încep să mă contrazic aşa, mereu pierd. Mi-am încordat spatele și am stat ca tata, numai mușchi și solid ca un urs, spunându-mi: „Calmează-te“, dar nu ajuta la nimic. Aveam între ochi un punct fierbinte, care în asemenea momente se încingea și mai tare, și uite, se întâmpla deja, deja punea stăpânire pe mine, și în ultima clipă m-am făcut covrig, m-am apucat cu mâinile de picioare și m-am culcat ghemuit pe banchetă. Gabi numea trucul ăsta al meu „arest preventiv“. Avea o definiție personală pentru orice.

— Nu mai sunt o fetiţă, îi spunea ea acum tatei la cafenea, și deja trăiesc cu tine și cu Nono de doisprezece ani.

Deocamdată era stăpână pe glasul ei și vorbea încet și logic.

— De doisprezece ani îl cresc și am grijă de amândoi și de casă. Te cunosc cum nu te mai cunoaște nimeni pe lumea asta, și tot îmi doresc de-adevăratelea să trăiesc cu tine. Să stau cu voi. Să fiu mama lui Nono și noaptea. De ce ți-e atât de frică, ia spune-mi?

— Încă nu mă simt în stare, zicea tata și strângea și mai tare ceașca de cafea între palmele lui puternice.

Gabi aștepta o clipă și trăgea adânc aer în piept, după care

spunea:

— Iar eu nu mă simt în stare să continui în felul ăsta.

— Uite… ăăă… Gabi, începea tata, și privirea îi rătăcea nervoasă și nerăbdătoare peste umărul ei. Ce e rău dacă continuăm în felul ăsta? Ne-am obișnuit să trăim aşa, e bine pentru toţi trei, și pentru copil. De ce trebuie deodată să schimbăm asta?

— Fiindcă eu am de-acum patruzeci de ani, Iakov, și vreau să-mi trăiesc viața pe de-a-ntregul, să am o viață de familie completă…

Acum glasul începea să i se frângă:

— …și vreau să avem și noi un copil al nostru. Al meu și al tău. Mi-ar plăcea să văd ce om nou ar putea să iasă din noi doi. Și, dacă mai așteptăm un an, o să fiu probabil prea în vârstă ca să mai fac un copil. Și mai cred și că Nono merită o mamă care să fie cu el de-adevăratelea, nu o mamă cu jumătate de normă!

Știam pe dinafară tot ce-i spunea ea acum. Își exersase discursul cu mine. Contribuisem cu replica înduioșătoare „să fiu mama lui Nono și noaptea“. Îi dădusem și un sfat concret: să nu plângă. Doamne ferește să plângă de față cu el! Fiindcă dacă-i dădea vreo lacrimă era pierdută. Tata nu putea să sufere lacrimile ei. Sau lacrimile, în general.

— Încă nu e momentul, Gabi, ofta el acum și arunca o privire la ceas. Mai dă-mi puțin timp. O hotărâre ca asta nu se poate lua în tensiune.

— Am așteptat deja doisprezece ani, mai mult n-o să aștept.

Tăcere. El nu zicea nimic. Iar ochii ei erau deja umezi. Să se stăpânească. Abține-te, auzi ce-ţi zic?!

— Iakov, spune-mi în față: da ori ba?

Tăcere. Bărbia ei dublă tremura. Buzele i se strâmbau. Dacă începea să plângă era pierdută. Și eu la fel.

— Fiindcă, dacă-mi spui că nu, mă ridic și plec. Și de data asta e definitiv. Nu ca de toate dățile celelalte. De data asta e definitiv!

Și lovea agitată în masă, lacrimile îi șiroiau deja pe fața rotundă, rimelul i se prelingea peste pistrui și se aduna în cele două cute din jurul gurii, iar tata se strâmba spre fereastră fiindcă nu suporta s-o vadă cum plânge, cu ochii umflați și cu

obrajii rotofei tremurând.

Acum nu era frumoasă. Şi era o mare nedreptate, fiindcă dac-ar fi fost măcar un pic frumoasă, dacă, de exemplu, ar fi avut o gură mică și drăguță sau un nas cârn, poate că tata ar fi simțit deodată simpatie pentru acest singur lucru frumos la ea. Uneori şi o aluniță poate să te facă să te îndrăgosteşti de cineva, chiar dacă nu e regina frumuseții exterioare. Iar Gabi, când plângea, n-avea nici măcar o aluniță de felul ăsta. Trebuia să recunosc până și eu, cu părere de rău.

— OK, înțeleg, suspina ea în batista roșie care înainte avusese un scop mai nobil. Sunt o gâscă, am crezut că-n tine se poate schimba ceva.

— Șșș... o ruga el și se uita cu teamă în jur.

Speram că toți oamenii din cafenea se uitau acum la tata. Că toți chelnerii și bucătarii și cafegiii ieșiseră din bucătărie și se așezaseră în jurul lui, cu șorțuri și cu brațele încrucișate, uitându-se la el. Dacă-l speria ceva pe lumea asta era să iasă aşa în evidenţă, în ochii tuturor.

— Uite... ăăă... Gabi, încerca el s-o liniștească. Și de data asta se purta delicat cu ea, poate fiindcă era lume în jur, poate fiindcă simțea că de data asta vorbeşte serios. Mai dă-mi puțin timp să mă gândesc la toate, bine?

— Pentru ce? Ca la cincizeci de ani să-mi mai ceri puțin timp? Și dacă o să-mi spui atunci să plec? Cine-o să se mai uite la mine? Și eu vreau să fiu mamă, Iakov!

Lui îi venea să intre în pământ din cauza privirilor din jur, dar Gabi continua cu ale ei:

— Am atâta dragoste de oferit unui copil, și ție! Uite cum știu să-i fiu mamă lui Nono. De ce nu-ncerci să mă-nțelegi și pe mine?

Chiar și când repeta în fața mea ce o să-i spună, Gabi uita de ea după o clipă și se lăsa furată de regretele ei, și plângea, și mă implora, ca și când aș fi fost el. Și deodată se oprea și roșea. Și se scuza că sunt lucruri care chiar nu-s pentru vârsta mea, dar eu oricum știu tot.

Nu știam tot, dar aflam multe în felul ăsta.

Ea aduna șervețelele umede de pe masă și le făcea ghemotoc în scrumieră. Își ștergea urmele de rimel de la ochii

umflați.

— Azi e duminică, spunea ea, iar glasul ei se străduia să nu se frângă, și *bar mitzvah* e sâmbătă. Îți las timp până duminica viitoare, de dimineață. Ai o săptămână întreagă să te hotărăști.

— Îmi dai ultimatum? Treburile astea nu se fac cu amenințări, Gabi! Te credeam mai deșteaptă.

El arunca vorbele liniștit, dar între ochi i se adâncea ridul înfricoșător al mâniei.

— Nu mai am putere să aștept, Iakov. Doisprezece ani am fost deșteaptă, și am rămas singură. Poate că prostia o să mă ajute la ceva.

Tata nu zicea nimic. Fața lui, veșnic roșie, era acum mai roșie decât oricând.

— Hai să mergem la lucru, îi spunea ea cu glasul răgușit, și, apropo, dacă răspunsul tău o să fie ăla care cred eu c-o să fie, ar fi bine să-ncepi să-ți cauți și-o secretară nouă. Eu o să trebuiască să rup toate legăturile cu tine. Exact cum auzi.

— Uite… ăăă… Gabi…, spunea iarăși tata.

Asta era tot ce știa să spună, „uite… ăăă… Gabi“.

— Până duminica viitoare, zicea ea în concluzie, se ridica și ieșea din cafenea.

Ne părăsea.

Mă părăsea.

În tren, mâinile și picioarele mi s-au eliberat din strânsoarea de „arest preventiv“. „Situații de urgență“, țipau cuvintele scrise cu roșu lângă maneta micuţă. Eu stăteam jos în trenul care gonea mai departe, și acolo la Ierusalim viața mi se făcea țăndări. Mi-am astupat urechile cu amândouă mâinile și am țipat la mine: „Amnon Feuerberg! Amnon Feuerberg!“. Ca și cum cineva din afară ar fi încercat să mă prevină să nu ating maneta, să mă salveze de mine însumi, cineva ca tata, sau un profesor, sau un pedagog eminent, sau chiar directorul internatului pentru delincvenți juvenili, „Amnon Feuerberg! Amnon Feuerberg!“. Dar nimic nu mă mai ajuta. Eram singur. Eram abandonat. N-ar fi trebuit să plec la drum. Trebuia să mă întorc. Imediat. Și mă-ndreptam bălăbănindu-mă către manetă, întindeam mâna spre ea și o cuprindeam cu degetele, fiindcă asta chiar era o situație de urgență.

Dar atunci, chiar înainte să trag semnalul cu toată puterea, în spatele meu s-a deschis ușa compartimentului și înăuntru au pășit un deținut și un polițist. S-au oprit și se uitau unul la altul, părând destul de derutați.

2

Adică un polițist adevărat și un deținut adevărat.

Polițistul era scund și slab, cu o privire agitată. Deținutul era mai înalt și lat în umeri. Mi-a zâmbit și mi-a spus cu o față senină:

— 'Neața, băiete! Te duci s-o vizitezi pe bunica?

Nu știam dacă după lege aveam voie să-i răspund. Și, în afară de asta, ce legătură avea bunica? Arătam eu a copil care merge cu trenul să viziteze bunici? Scufița Roșie, sau ceva?

— Nu se vorbește cu un deținut! a zis polițistul supărat și și-a fluturat tare de câteva ori mâna mititică între mine și deținut ca și cum ar fi încercat să rupă niște fire care se țesuseră acolo între noi.

M-am așezat la locul meu. Nu știam ce să fac. Mă străduiam să nu-i privesc, dar fix când te străduiești e greu să te abţii. Păreau iritați de ceva. Ceva îi sâcâia. Polițistul controla iar și iar biletele amândurora și se scărpina derutat în creștet. Și deținutul controla biletele și se scărpina în creștet. Arătau ca doi actori puşi să mimeze expresia „a-şi stoarce creierul".

— Nu pricep de ce n-ai luat bilete unul lângă altul, s-a plâns deținutul, iar polițistul a dat din umeri și a explicat că omul de la casă nu i-a spus că biletele nu sunt unul lângă altul.

El, polițistul, era sigur că locurile sunt alăturate, n-avea nici un dubiu c-o să-i dea bilete unul lângă altul pentru doi inși în situația lor, și când a spus „doi inși în situația noastră" a ridicat mâna dreaptă, legată cu cătușe de mâna stângă a deținutului.

Era un spectacol ciudat. Arătau ca un gardian și un deținut din caricaturi: deținutul avea o cămașă și o bonetă cu dungi, polițistul purta un chipiu prea mare, care aluneca întruna și-i cădea pe ochi. Stăteau amândoi în mijlocul compartimentului,

legănându-se împreună în ritmul trenului, și nu știau ce să facă. Habar n-aveam de ce, dar pe mine asta mă îngrijora.

Mai întâi au încercat să stea pe locurile trecute pe bilete. Deținutul s-a așezat lângă mine, polițistul, vizavi, dar din cauza perechii comune de cătușe erau siliți să stea foarte aplecați unul spre celălalt. Pe urmă s-au ridicat dintr-odată și iar au început să se legene împreună în ritmul trenului, ceea ce părea să-i liniștească, şi capul deținutului s-a lăsat un pic într-o parte, aproape odihnindu-se pe umărul polițistului, iar polițistul părea și el că stă să ațipească. Îmi venea să sar în picioare și să ies pe coridor, aș fi vrut să chem un om în toată firea să stea cu mine acolo, fiindcă ei nu mi se păreau chiar oameni în toată firea, dar nici copii, erau ceva cumva nedefinit.

Polițistul s-a scuturat deodată de picoteala stranie și i-a șoptit ceva deținutului. N-am auzit ce. Vorbeau despre mine, fiindcă deținutul mi-a aruncat o privire piezişă, o privire circumspectă tipică pentru un deținut:

— Nu, sub nici o formă! a strigat el în șoaptă. Nu se face aşa ceva! Doar avem bilete cu loc!

Polițistul a încercat să-l liniștească, i-a spus că vagonul oricum e aproape gol și că, în situația lor specială, au voie să stea și pe locuri care nu sunt locurile lor legale, trecute pe bilet. Deținutul nici nu voia să audă.

— Trebuie ordine în toate! s-a supărat el. Dacă noi nu respectăm legea, cine s-o respecte?

Când a bătut furios din picior, am observat că la gleznă avea legată o bilă mare de fier, cum au deținuții în cărți.

Trebuie să ies de-aici, m-am gândit. Nu e bine să rămân.

— N-o să bage nimeni de seamă dacă stăm și noi câteva minute pe nişte locuri care nu sunt ale noastre! i-a răspuns polițistul în șoaptă, enervat, și mi-a aruncat o privire lingușitoare, de gardian spăsit, zâmbindu-mi pieziș. Tu nu ne pârăști, puştiule, nu-i așa?

Am dat din cap că nu, fiindcă nu puteam să scot un cuvânt. Dar în sinea mea l-am ținut minte pentru „puştiule“.

Cei doi s-au așezat de-o parte și de alta a mea.

Aveau la dispoziție tot vagonul, și ei se așezaseră lângă mine, în dreapta și-n stânga mea. Mâinile lor, legate una de

alta cu cătușe de fier, se odihneau chiar deasupra picioarelor mele. Era cam înfricoșător. Ca și când s-ar fi înțeles să mă amenințe, dar fără să-mi adreseze o vorbă. Câteva minute a domnit o liniște deplină. Privirea îmi fugea mereu în jos și de fiecare dată mi se părea de necrezut: deasupra picioarelor mele se legănau în ritmul trenului două brațe, unul subțire și păros și celălalt neted și gros, legea și infractorul, iar brațul legii părea mai slab și mai scurt.

Nu știam de ce mă tem. Legea era de partea mea, aproape că se rezema de mine, și cu toate astea simțeam că o capcană misterioasă se închide în jurul meu, că ăștia doi mă fac complice la o relație suspectă.

Dar, aşezaţi acum, se liniștiseră. Polițistul își rezemase capul de spătarul banchetei, fredonând o melodie, și, ca să se ajute la sunetele înalte, își răsucea cu mâna liberă capătul mustății ascuțite. Deținutul se uita pe fereastră la priveliștea care se schimba întruna, la munții stâncoși ai Ierusalimului, și ofta din greu.

„Dacă cineva-ți trezește bănuieli, dacă ai vreo îndoială în privința lui, așteaptă cu răbdare. Nu vorbi prea mult. Nu te mișca prea mult. Lasă-l pe el să vorbească și să acționeze. Pune-l sub urmărire discret. Așteaptă să-și dezvăluie intențiile.“ Așa mă învățase tata, antrenorul meu în meseria asta. Am tras adânc aer în piept. Uite, prima ocazie să mă verific într-o situație reală. Făceam abstracție de ei. Mă purtam ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic până făceau prima greșeală.

O privire în dreapta. O privire în stânga. Ei își vedeau de-ale lor. Totul părea o mare greșeală, dar nu pricepeam care e.

Trebuie să mă pregătesc pentru întâlnirea cu unchiul Shmuel, m-am gândit. Fiindcă la întâlnirea dinainte, în urmă cu un an, vorbise două ore întruna, și eu nu mai rezistam încă o dată. Două ore încheiate îi văzusem buzele cărnoase mișcându-se în fața mea, deschizându-se și închizându-se sub mustăcioară, uneori chiar și deasupra ei. Știam că toate cercetările și toate articolele unchiului meu fuseseră gândite împotriva mea, sau împotriva unor copii ca mine. Acolo, în cămăruța aia, stătuse el luni, ani de zile și le scrisese împotriva

mea. Poate avea şi o fotografie mare cu mine pe care scria „Căutat de Ministerul Educației“, și uite, căzusem în mâinile lui, și nu era el omul care să rateze o asemenea ocazie. Mă simțeam sufocat acolo și înghesuit, camera se umplea treptat de o mulțime de buze cărnoase care se deschideau și se închideau cu repeziciune și dintre ele săreau unchi peste unchi din familia buzaților. Cărți și broșuri fâlfâiau în jur și scandau în șoaptă numele meu. Am simțit că fac pe loc o intoxicație cu educație.

Deja nu mai puteam să disting cuvintele pe care le rostea. Mi se părea că-mi reproșează că am colaborat cu prorocii lui Baal și ai lui Astarte sau că am contribuit la sălbăticia unuia Hmelniţki[1]. Toată istoria se afla acolo de partea lui și eram deja gata să recunosc orice.

Și-atunci, după două ore mustăcioase, mi-am adus aminte, în sfârşit, ce mă sfătuise Gabi înainte să plec la el: „Plângi“, îmi zisese ea în șoaptă în noaptea dinaintea plecării. „Când nu mai suporți, plângi în hohote și vezi ce se-ntâmplă“.

O privire în stânga. O privire în dreapta. Nimic. Polițistul și deținutul stăteau în liniște deplină. Fiecare era întors în altă direcție. Poate că situația asta chiar n-avea nimic deosebit. Poate că eram pur și simplu încordat fiindcă mergeam singur cu trenul. Și poate că și pe ei îi învățase cineva cum se duce un război al nervilor.

Unchiul Shmuel, mi-am reamintit, și mi-am reamintit și cum fusese el rândul trecut.

Niciodată nu mi-a fost greu să plâng la comandă, și în fața unchiului, care era ca un vulcan în erupție, chiar mă simțeam bătut de soartă. Mi-era uşor să mă sufoc, să simt în gât cocoloșul ăla dens și amar de lucruri care mi se întâmplaseră, care mi se spuseseră, care-mi lipsiseră.

Începusem să scâncesc, scâncete ușurele, sugrumate. Și, ca să le fac mai convingătoare, îmi amintisem ce spunea tata, că el nu mai știa ce să se facă cu un copil ca mine și cum, de fiecare dată când i se părea că mă maturizez și capăt un pic de echilibru, imediat dădeam înapoi și decădeam din nou, și, în general, cum era posibil ca dintr-un om ca el să iasă un copil aşa ca mine. Și eu știam că are dreptate, dar ce credea el, că eu

nu vreau să nu mai fiu aşa? Și-atunci chiar plângeam de-adevăratelea, fiindcă întotdeauna lucrurile ieșeau altfel decât îmi doream, şi în clipa aia și părerea mea de rău ieșise altfel decât îmi dorisem, fiindcă pe drum se împiedicase de priveliștea picioarelor mici ale unchiului, cu săndăluțele lui și ciorapii de lână cenușii, cu cravată vara și pantaloni de terilenă roşi de toate generațiile de elevi care primiseră educație pe genunchii lui, și cât era asta de trist și cât era de comic.

Și așa plânsesem acolo și râsesem, necăjit și înecându-mă, un pic de-adevăratelea, un pic prefăcut, amestec ciudat şi delicios în felul lui, ca atunci când mănânci ciocolată pe la spatele dentistului, și eu mă zguduiam de plânsete de căință și de mila mea și de recunoștință față de omul ăla care lupta singur pentru sufletul meu păcătos, nelegiuit…

Unchiul Shmuel nu mai scotea o vorbă. Mă privea uimit și fața i se făcuse blajină și strălucitoare. În semiîntunericul din cameră văzusem cum o aură de zâmbet uimit, satisfăcut plutea în jurul mustății lui.

— Gata, gata, murmurase el și mâna îi fluturase şovăitoare pe deasupra capului meu. Nu știam că vorbele mele o să ducă la una ca asta… La urma urmei, ce-am spus… Numai lucruri simple din adâncul inimii… Yempa! strigase deodată cu o voce colosală, și o clipă crezusem, greșit, că era un strigăt primitiv de victorie al pedagogilor exemplari după ce învinseseră forțele întunericului.

Își frecase repede palmele una de alta și, fără să-mi arunce o privire, ieșise din încăpere. Afară îl auzisem apoi strigând din nou, pe un ton straniu de ușurare, chemând-o pe doamna Yempa, femeia care-i făcea curățenie și-i gătea, să vină să mă liniștească.

Dar plânsul îl folosisem deja la shilhavizarea anterioară. Acum ce mai făceam? Gabi nu-mi mai șoptise în ajun nici un secret salvator care să mă scape când aveam să fiu singur față în față cu unchiu-meu în toată măreţia lui.

Și ea era singură cu tata. Și chiar ne părăsea.

Deodată n-am mai putut să stau așa între cei doi străini ciudați și tăcuți. Și m-am ridicat, sau am încercat să mă ridic,

iar ei s-au speriat. Și au sărit amândoi, ridicându-şi brațele încătuşate ca să pot să trec, și stăteau în fața mea, și imediat au început să se legene cu legănatul lor ritmic, înainte și înapoi, cu pleoapele pleoștite ca niște puișori de găină adormiți, și eu, la ananghie, am strigat:

— Poate facem schimb de locuri, să stați unul lângă altul?

Glasul îmi sunase sugrumat și strident, dar ei mi-au zâmbit larg și imediat au început să mă tot sucească, încercând să treacă peste mine fără să mă lovească cu perechea lor comună de cătușe, și am dansat așa câteva clipe, dând din mâini, până când ei au găsit o cale și s-au așezat unul lângă celălalt. Iar eu am aterizat pe bancheta de vizavi.

— Nu te mai holba! a mârâit polițistul și l-a amenințat pe deținut cu degetul.

— Pe viața mea, domnule, că nu m-am holbat! s-a jurat deținutul și și-a pus mâna pe piept, în dreptul inimii.

— Te-am văzut mai înainte cu ochii ţintă la mine! a zis supărat polițistul.

— Pe viața fetiței mele că nu m-am uitat la dumneata! M-ai văzut uitându-mă la el?

Întrebarea asta mi-era adresată mie. De ce mie? Ce treabă aveam eu cu ei? Și polițistul s-a aplecat spre mine, așteptând răspunsul. Aștepta atât de încordat, că a început să-şi ronţăie capătul mustății. Fiecare mișcare a ăstora doi era exagerată și neliniștitoare, dar și atrăgătoare într-un fel ciudat. Îmi venea să fug de-acolo, dar nu puteam să mă mișc.

— Ăăă… Cred că te-ai uitat un pic, am îngăimat eu.

— Aha! a ridicat polițistul victorios degetul. Încă o privire, și nu te mai iert!

Iar s-a lăsat tăcerea. Deținutul s-a silit să-și pironească privirea pe fereastră. Treceam printr-un crâng de stejari. O turmă de capre păștea prin tufele pitice și o capră stătea pe picioarele dinapoi și mânca dintr-un copac. Polițistul și-a pironit privirea în partea cealaltă, spre ușă. Mie mi-era frică să mă uit şi colo, şi colo, dar și să închid ochii. Nu voiam decât să dispar.

— Acum! Acum te-ai uitat! a strigat polițistul și a sărit ca ars de la locul lui, dar, din cauza perechii comune de cătușe, a

căzut din nou pe banchetă. Te-ai uitat!

— Pe viața fetiței mele că nu m-am uitat! a strigat deținutul și a sărit dând furios din mână, dar a căzut şi el din cauza cătușelor, întorcându-se la locul lui.

— Și-acum te uiți! a urlat polițistul, te uiți drept în ochii mei! Încetează! Ochii jos!

Dar deținutul n-a renunțat. Și-a apropiat capul mare de al polițistului. Ce era asta? Ce se petrecea între ei? O înfruntare ciudată de priviri: o pereche de ochi țintuia și cealaltă pereche de ochi încerca s-o evite. Deținutul se apleca tot mai mult spre polițist și, cu cât polițistul încerca să se ferească de privirea lui, cu atât se contorsiona mai tare deținutul ca să-i surprindă ochii. În momentul ăla era aproape călare pe el!

— Ascultă… Lasă-mă să plec… a zis deodată deținutul cu un fir de voce.

— Taci! a gemut, a mormăit polițistul cu glas răgușit. Taci și uită-te pe fereastră! Nu în ochii mei! Uită-te doar pe fereastră!

— Lasă-mă să plec…, a șoptit deținutul cu un glas nou, cald, mlădios. Nu sunt vinovat… Știi că n-am avut încotro…

— Asta să i-o spui judecătorului! a mârâit polițistul printre dinți.

— Fă-mi un bine. Am acasă o fetiță…

— Și eu am! La fereastră!

Și totuşi, deținutul l-a țintuit cu privirea cât de stăruitor a putut și parcă l-a silit să-ntoarcă fața spre el încet-încet. Era un spectacol copleșitor, care trezea o teamă sumbră: polițistul încerca să se împotrivească. Am văzut cum se lupta să-și ia ochii de la prizonierul lui, cum i se încordau umerii de efort străduindu-se să-i evite privirea. Dar privirea din faţa lui era mai puternică decât el. O privire cutezătoare, neclintită. Ochii deținutului străpungeau capul polițistului și el ceda treptat: a început să răsufle adânc, umerii i s-au lăsat un pic, se uita la deținut cu o privire încețoșată și a scos două-trei chicoteli ușoare, copilăroase, iar ochii i-au devenit grei, obosiți, pierduţi în gol…

— Ai avut o zi grea, Avigdor…, a zis duios deținutul, cu o voce blândă și foarte liniștită. A trebuit să mă urmărești, să alergi pe toate ulicioarele și să tragi în mine. Și să țipi, și să

respecţi mereu atât de strict legea…

Polițistul a deschis gura un pic. Şi a dat ochii peste cap.

— E greu să fii reprezentantul legii…, i-a șoptit deținutul cu blândețe, n-ai o clipă de odihnă… Răspundere mare tot timpul…

Am simțit că-mi vine și mie să casc. Tata ar fi zis exact aceleași chestii! Se întorcea seara de la lucru și se prăbușea frânt în fotoliu spunând exact cuvintele astea, mie sau lui însuși, se plângea de greutăți și de răspundere și ofta că n-are parte de odihnă. În asemenea clipe mă gândeam că, dacă am fi avut o mamă, s-ar fi dus la el și i-ar fi masat ceafa încordată. Dar noi n-o aveam decât pe Gabi, și ea nu îndrăznea.

Prudent, deținutul a întins mâna spre cureaua polițistului, care adormise, și a tras de-acolo o legătură mare de chei. A ales una, a băgat-o în încuietoarea cătușei și a descuiat-o. Mâna care se eliberase a făcut-o să danseze de bucurie înainte și-napoi, și în toate părțile. La încheietură avea o urmă roşie adâncă.

— Numai pentru clipa asta merită să fii încătușat, mi-a spus.

După aceea şi-a dat jos cămașa cu dungi și boneta de deținut și le-a pus pe banchetă lângă mine. Eu stăteam paralizat. Mi-era clar că se pregăteşte să fugă, că sunt martor la un caz evident de evadare, și eu, tocmai eu, cu toată experiența și antrenamentele mele și cu tot tatăl meu, nu eram în stare să mişc un deget.

— Îmi ţii ăsta o clipă? mi-a zis cu voce caldă și mi-a pus în mână pistolul negru pe care-l scosese de la cureaua polițistului.

L-am recunoscut imediat: un revolver Webley din dotare. Tata avea unul la fel de la unitate și îl ținusem deja în mână de-o mie de ori. Ba chiar trăsesem cu el gloanțe oarbe la poligonul poliției. Însă niciodată nu fusesem într-o asemenea situație, cu un pistol în mână în fața unui infractor adevărat, dar ce puteam să fac? Să-l omor? Degetul îmi tremura și atingea trăgaciul, apoi se retrăgea. De ce să trag în el așa, pe nepusă masă? Ce-mi făcuse? În momentul ăla m-am rugat să văd odată fața rotunjoară a unchiului Shmuel. Aș fi alergat în brațele lui și aș fi devenit un model de educație pentru tot restul vieții.

— Îți foarte mulțumesc, a spus infractorul, apoi mi-a luat

pistolul și l-a băgat la cureaua lui.

După aceea, cu delicatețe, ca și cum ar fi dezbrăcat un bebeluș care doarme, i-a descheiat nasturii de la cămașă polițistului și i-a dat-o jos. Polițistul, Avigdor ăla, a continuat să doarmă în maiou, nici n-a visat să se trezească. Fusese mișcat, zgâlțâit, întors de pe-o parte pe alta, și el tot dormea! Fierbeam de necaz: m-am gândit la tata, care nu întârziase nici măcar o dată la lucru în toţi ăştia douăzeci de ani de când era în serviciu și pleca în misiunile cele mai periculoase, chiar și când avea febră. Și ăsta de-aici...

Halal polițist.

Deținutul l-a îmbrăcat repede cu cămașa în dungi și i-a pus pe cap boneta vărgată. După aceea s-a eliberat de lanțul bilei de fier și i-a legat-o de gleznă. A tras cu greu pe corpul lui masiv cămașa strâmtă de la uniformă a polițistului, și-a pus pe cap chipiul și s-a apropiat de fereastră.

„Un detectiv bun gândește ca un infractor.“ Și asta știam, și deodată mi-am dat seama exact ce urma să se întâmple, cum avea să ridice fereastra compartimentului, să sară din trenul aflat în mișcare și să dispară deghizat, așa că mi-am spus: „Acționează!“ și mi-am dat şi ordin: „Sari pe el!“.

Și nimic.

Deținutul a privit încă o clipă lungă peisajul muntos care trecea prin fața lui, a tras adânc în piept aerul libertății, a oftat și s-a așezat din nou lângă polițistul adormit. A băgat iar mâna, trist, în cătușa descuiată care atârna de încheietura celuilalt și, cu o apăsare ușoară, a închis-o la loc. Cei doi erau din nou legați unul de altul.

— Scoală-te! Ai ațipit! a zis deodată pe un ton grosolan și l-a înghiontit în umăr pe polițist.

Acesta a tresărit, s-a trezit și s-a uitat năuc în jur.

— Ce s-a întâmplat? a întrebat el. Ce-am făcut? N-am făcut nimic!

— Ai dormit! a strigat cu reproș fostul infractor și și-a băgat figura de sub șapcă în fața polițistului.

— N-am dormit... a bâiguit acesta, apoi a tăcut și şi-a pipăit cu o mână moale cătușa.

După aceea și-a coborât mâna pe picior și a atins lanțul de

fier. Şi-a plimbat abătut degetele de-a lungul lui până au ajuns la bila mare, și acolo s-a oprit uluit. Tăcea. S-a încruntat, ca și cum ar fi încercat să-și amintească ceva. Pe urmă a renunțat. Stătea moale și prăbușit ca un sac. Au trecut câteva clipe îngrozitoare. Fostul polițist a îndreptat o privire supusă către cel care stătea în uniformă alături.

— Dă-mi drumul… i-a zis în șoaptă.

— Gura! a mârâit deținutul.

— Nu sunt vinovat… s-a milogit fostul polițist, știi că niciodată n-am…

— Asta să i-o spui judecătorului! i-a trântit-o cu nepăsare fostul deținut.

— Judecătorului?…

Polițistul a tăcut. Stătea chircit acolo, cu mustața pleoştită. E straniu cât de bine îl prinde să fie deținut, m-am gândit. Era gândul cel mai profund de care eram în stare în clipa aia.

— Fă-mi un bine… a început din nou, zâmbind amar, am acasă o fetiță…

— Și eu am, i-a tăiat vorba deținutul în retragere, și imediat a aruncat o privire la ceas, spunând: Scoală! Drepți! Trebuie să ne zorim!

— Încotro? a întrebat polițistul și s-a îngălbenit la față.

— La tribunal! a ordonat deținutul. Înainte, marș!

— Atât de repede? a zis în șoaptă polițistul și, împleticindu-se pe picioare, a început să pășească.

Deținutul bărbătos l-a împins de la spate afară din compartiment și a tras ușa după ei. Şi asta a fost tot. S-a terminat. Nu puteam să mă mișc. O clipă am văzut fața fostului deținut încadrată din nou în geamul de la ușa compartimentului, fața lui mare, zâmbitoare, un chip plăcut, de fapt. M-a privit și a dus un deget gros la buze, ca și cum mi-ar fi zis să țin secret tot ce văzusem. N-a stat decât o clipă acolo – o clipă doar și dus a fost.

Și asta a fost tot.

A fost un moment greu. Nici acum, după aproape treizeci de ani, nu mi-e ușor când mi-l aduc aminte și simt nevoia să risipesc pe cât posibil apăsarea asta, gândindu-mă să introduc o mică inovație în povestire: să dau fiecărui capitol

un titlu scurt. Un titlu în care să fie o aluzie la ce se va povesti în continuare.

Sau o poreclă drăguță.

Îmi doream ca trenul să se oprească și să se răsucească pe șine, să se întoarcă acasă, la tata și la Gabi, mai ales la tata, fiindcă infracțiunile erau totuși domeniul lui, iar eu, din câte se părea, încă nu eram destul de puternic pentru asemenea lucruri, îmi pare rău că v-am dezamăgit.

Dar atunci am văzut plicul alb de pe bancheta de vizavi. Pe locul fostului deținut. Nu fusese acolo înainte. Nu fusese acolo până să intre deținutul și polițistul în compartiment. Și, cel mai ciudat: pe plic era trecut numele meu, cu litere de tipar și un scris cunoscut.

1. Referire la Bogdan Hmelniţki (cca 1595-1657), hatman al Ucrainei, cunoscut pentru masacrarea a mii de evrei în perioada 1648-1649, unul dintre cele mai sângeroase evenimente din istoria evreilor din Ucraina (n.red.).

3

Și elefanții simt plăcere

„Ziua bună tânărului care-și serbează *bar mitzvah*, fie ca zeii să-ți dăruiască viață lungă și să-ți scurteze nasul. Sper că nu te-ai emoționat prea tare din pricina micii surprize pe care ți-am pregătit-o, taică-tău și cu mine. Și, chiar dacă te-ai speriat un pic, sper să-i ierți cât de curând pe nevrednicii tăi supuși."

Ce era de făcut? Să urlu? Să deschid fereastra trenului și să strig la peisaj „Sunt un nerod"? Să mă adresez Organizației Națiunilor Unite care se ocupă de problemele copiilor din lumea întreagă și să depun o plângere împotriva tatei și a lui Gabi, care-mi făcuseră figura asta?

„Dar, înainte să te adresezi Organizației Națiunilor Unite, cum ți-e obiceiul, ca să te plângi de noi", continua Gabi în scrisoare, „ar fi bine să mai aștepți o clipă: mai întâi, fiindcă s-au săturat deja la ONU să-ți descifreze hieroglifele și, în al doilea rând, de regulă acuzații sunt lăsați să spună ce au de spus înainte să se pronunțe verdictul împotriva lor".

Cuvintele îmi jucau în fața ochilor. Eram nevoit să mă opresc din citit. Cum făcuseră asta tata și cu Gabi? Când apucaseră să organizeze o asemenea operațiune? Când le venise ideea și unde îi găsiseră pe ăia doi, polițistul și deținutul? Era oare posibil ca…? Era doar limpede că… Ce nătărău puteam să fiu… Am dat capul pe spate și am închis ochii. Poate că ăia doi erau pur și simplu actori… Dacă o luau la fugă acum și căutau prin vagoane… Poate că deja schimbaseră costumele de spectacol, poate că n-aveam să-i mai recunosc printre ceilalți călători…

Mă holbam la peisaj și nu puteam să citesc mai departe. Ideea fusese a ei, de asta eram sigur. Aveam ceva mustrări de conștiință fiindcă nu mă entuziasmasem de ce îmi pregătise, ci stătusem acolo uluit doar, un pic deprimat fără să știu de ce.

Poate pentru că surpriza fusese atât de uimitoare și de exagerată, că nu-mi mai rămăsese nici un pic de loc în inimă să mă entuziasmez. Dacă ar fi avut copiii ei, mă gândeam, și m-am oprit. Nu-i frumos nici să gândești aşa ceva. Dar lui Gabi ăsteia, zău, îi plăcea câteodată așa de tare să uimească, sau să șocheze, să deruteze oamenii, sau să spună cu voce tare lucruri groaznice care nu se spun. Tata îi făcuse deja observație odată că e precis foarte obositor să fii atât de specială tot timpul, și ea îi răspunsese imediat că el, de la atâta antrenament să nu iasă în evidență pe teren, devenise complet șters. Gabi știa să se certe și era mai bine să nu te pui cu ea. Dar nici tata nu era vreun mut: în orice dispută de felul ăsta îi dădea o singură replică, dintre cele mai nimerite, răspicat, și replica asta tăia ca un cuțit, o vedeai după față cât e de rănită, cum gâfâie uluită și dă din mâini fără aer și fără cuvinte. Și după aceea, ani de zile după aceea, replica asta îi venea iar în minte şi-o chinuia, și, chiar dacă tata îi cerea iertare și o asigura că zisese numai așa, la nervi, ea nu mai era în stare să treacă peste jignirea aia. Și-atunci, când se certaseră, el îi spusese ceva despre lipsa ei de sensibilitate, că are și piele de elefant, iar din cauza acelui „și“ care conținea o aluzie jignitoare la altă însuşire elefănțească, ea se ridicase și plecase de la noi.

Asta se întâmpla o dată la câteva luni. Gabi pleca și dispărea. La lucru vorbea cu tata cu o politețe exagerată, era inimoasă ca o furculiță: îndeplinea toate dispozițiile pe care le primea de la el, îi bătea la mașină rapoartele, și cu asta basta. Nici un zâmbet. Nici o relație personală. În mare secret îmi dădea mie telefon de două ori pe zi și stăteam de vorbă ca de obicei și ne înțelegeam cum să-l învingem cu delicatețe. Și după o săptămână tata începea să cedeze, bombănea că s-a săturat să mănânce numai la cantina poliției și că e scandalos cum arată cămășile dacă trebuie să le calce cu mâna lui și cât de împuțită e casa, ca arestul după o noapte. Eu mă abţineam să mă las târât în vreun conflict, în vreo ceartă pe care-o căuta

el, și tăceam. Nu-i spuneam că Gabi nu e servitoarea noastră și că, dacă se ocupă un pic de casă, e doar pentru că are suflet bun și este alergică la praf. Mi-era clar că îi e dor de ea nu ca bucătăreasă sau spălătoreasă, ci în calitatea ei de Gabi și fiindcă era obișnuit să fie în casă, cu trăncăneala ei neîncetată, și emoțiile, și glumele ei, la care se străduia din răsputeri să nu râdă.

Știam că-i lipsește și pentru că datorită ei îi era mai ușor să stea cu mine.

De ce era așa, de ce aveam noi nevoie de Gabi ca să fim mai apropiați unul de celălalt, asta nu știam să explic. Dar nu ne-ndoiam deloc că era bine să fie Gabi cu noi, că ea ne făcea, pe mine și pe el, să fim un fel de familie.

Și așa treceau câteva zile de nemulțumire și bodogăneli. Tata căuta pretexte să-i spună ceva mai personal la serviciu, iar ea se arăta şi mai fără inimă și zicea că așteaptă să audă de la el lucruri mai clare, că ea nu pricepe aluzii atât de fine din cauza unei anumite probleme cu pielea. El o implora să se întoarcă, promitea c-o să se poarte mai frumos cu ea, și ea îl înștiința că și-a notat rugămintea lui și că, în termen de cel mult treizeci de zile, o să-i comunice decizia ei definitivă. Atunci el se lua cu mâinile de cap și urla că treizeci de zile sunt o nebunie, el vrea să se împace cu ea imediat, aici și acum! Iar Gabi dădea ochii peste cap uitându-se în tavan și anunța pe tonul ăla pe care se anunță ceva la supermarket că, înainte de orice înțelegere, ea intenționează să-i pregătească o „licornă“ – o **li**stă de **co**ndiții pentru o **r**elație **n**ou**ă** – și ieșea din cameră cu capul sus.

Și imediat mă suna pe mine și-mi spunea în șoaptă că moșul ciufut iarăși se declară învins în toate privințele și diseară mergem cu toții să mâncăm la un restaurant oriental, și așa se și întâmpla.

În asemenea seri de împăcare, tata părea aproape bucuros. Bea două-trei beri și ochii îi sclipeau. Ne spunea povești pe care le mai auziserăm, cum îl prinsese el pe negustorul japonez de bijuterii și descoperise că era fals, la fel și bijuteriile lui; sau cum stătuse ascuns trei zile în cușca ei cu o cățea boxer belgian uriașă, care avea și certificat de pedigri, și purici, și toate astea

ca să prindă un hoț de câini profesionist care venise special pentru ea din străinătate în Israel. Uneori, tata se oprea și întreba bănuitor dacă nu cumva ne mai zisese poveștile astea, și amândoi clătinam tare din cap: nu, nu, ce-ți veni, continuă, și mă uitam la el gândindu-mă că fusese şi el cândva tânăr și avusese tot felul de aventuri nebunești și cum, din cauza unui lucru care i se întâmplase în viață, totul se oprise pentru el.

Stăteam în trenul care mergea şi mă gândeam că o să-mi ia săptămâni întregi să diger ce se întâmplase acolo. Cum veniseră ăia doi, deținutul și polițistul, și-și ținuseră mâinile deasupra mea în perechea comună de cătușe. Și cum mă puseseră să depun mărturie dacă deținutul se uitase în ochii polițistului. Și cum îmi dăduse deținutul pistolul, și cum îmi tremurase degetul pe trăgaci, și cum fusesem sigur că o să fugă pe fereastră.

Pe scurt, eram și eu ca doi copii care ies de la film și-și amintesc unul altuia ce-au văzut. Dar, față de cei doi copii iubitori de cinema, eu nu eram deloc bucuros. Și, cu cât mă gândeam mai mult la ce se întâmplase în compartiment, cu atât mă înfuriam mai tare. Mă gândeam că nu înțeleg cum se descurcă tata de atâția ani cu Gabi asta. Dacă ar fi avut copiii ei, dacă ar fi fost mamă, nu i-ar fi făcut una ca asta copilului ei. Ar fi știut din capul locului cum o să se simtă după o asemenea surpriză.

M-am simțit și jignit. Nu pentru că reușise să mă păcălească. Altfel de jignire. Fiindcă înțelesesem deodată că încă eram un copil și că oamenii mari puteau să pregătească o asemenea chestie pe la spatele meu.

Și tata fusese părtaș. Fără nici o îndoială. Gabi regizase spectacolul și scrisese replicile celor doi actori, dar tata fusese responsabil cu organizarea. La început ea trebuise să-l convingă că e ceva destul de ușor de interpretat. Când el avusese îndoieli, ea îi spusese că se miră că un om ca el e speriat de pregătirea unei operaţiuni atât de simple. Sunt sigur că folosise cuvântul „operațiune“ ca să-l provoace. El ezitase, știam că tata ezitase. Erau lucruri în privința cărora el mă știa mai bine, fiindcă eram totuși sânge din sângele lui. Își dădea seama că e puțin exagerat să prezinți un spectacol atât de

complicat unui copil și că poate eu n-o să pricep umorul din toată treaba asta. Și ea râsese de el că e conservator și cap pătrat, bine-ar fi fost să aibă el pe sfert umorul meu. Și mai murmurase, chipurile vorbind singură, că până să devină un ins atât de conformist era cunoscut ca un flăcău destul de zvăpăiat, sau ce-auzise despre el erau doar basme și exagerări? Și-atunci chiar nu mai avusese încotro și trebuise să-i arate că e îndrăzneț și plin de imaginație și de umor, măcar pe cât era în tinereţe, când umbla pe străzile Ierusalimului cu o motocicletă cu ataş şi-o tufă de roşii, așa că se luaseră la întrecere în îndrăzneală și inventivitate, uitând să se întrebe cum o să se simtă și sărbătoritul, adică eu.

În compartiment încă plutea mirosul de sudoare acrișoară al deținutului și-al polițistului. Dac-aș fi putut să-i întreb cum se pregătiseră pentru operațiunea lor. Dacă nu le fusese greu să învețe replicile pe dinafară. Și de unde făcuseră rost de costumele alea și de bila de fier, și cât costase să pregătească un asemenea spectacol, un spectacol doar pentru mine, o asemenea reprezentație, și sigur și biletele de tren costaseră bani, și poate că tata și cu Gabi cumpăraseră dinainte toate biletele pentru compartimentul ăla, să nu deranjeze nimeni farsa?… Ce operațiune complicată puseseră la cale.

Încetul cu încetul mi-a trecut și supărarea. Avuseseră intenții bune. Îşi doriseră să-mi facă o plăcere. Investiseră în asta atât de mult. Într-adevăr, foarte frumos din partea lor… de-a dreptul îmbucurător. Am stat așa și-am mormăit în barbă până mi-am mai revenit un pic și am putut să pun iar mâna pe scrisoare, văzând imediat că scrisul se schimba:

„Ideea, ca de obicei, a fost a doamnei Gabriela“, mă anunța scrisul mare, urât și negru al tatei, „și, după ce-a reușit să mă convingă ce-o să te mai distrezi, a intrat şi ea în panică, eroina noastră, că poate o să te sperii rău, poate o să fie un şoc pentru tine, dar eu i-am spus… precis ghicești ce i-am spus“.

Că el la vârsta mea conducea deja aproape singur fabrica de biscuiți a lui taică-său și că viața nu e agenţie de asigurări.

„Exact!“ triumfa scrisul mărunţel și rotund al lui Gabi, „și întrucât taică-tău, ca lucrător al Poliției Israeliene, nu e în stare să-ți lase moștenire nici măcar un sfert de fabrică, ci doar

datorii babane…“ (aici Gabi picurase pe hârtie trei stropi de ceva, făcuse un cerc în jurul lor și scrisese alături: „lacrimile crocodilului și ale secretarei lui“) „…înseamnă că obligaţia lui e să te întărească și să te pregătească acum, că intri în rândul adulților, pentru o viață de luptă, de încercări și de pericole. În primul rând, puiule, trebuie să te înștiințez de pe-acum că, în ciuda așteptărilor tale, n-o să te întâlnești azi cu neprețuitul tău unchi, dr. Shmuel Shilhav. Fac aici o scurtă pauză ca să te las singur cu durerea ta“.

Un țăran anonim, ars de soare și cu părul alb, care mergea pe câmp, de-a lungul căii ferate, cu o căruță trasă de un măgar s-a speriat deodată când a auzit un urlet înfricoșător de bucurie izbucnind din gura unui copil cu părul scurt de la fereastra trenului care trecea pe-acolo.

„Îmi pare rău, dragul meu nedreptățit, că am fost cruzi cu tine și te-am făcut să crezi că mergi la Haifa, direct în ghearele pedagogului exemplar din familia prădătorilor de noapte. Însă, ca să reușim să te surprindem, trebuia să-ți risipim orice bănuială și am fost constrânși, vai!, să recurgem la mijloacele cele mai josnice, iar pentru asta îți cerem iertare cu capul plecat.“

Am făcut și eu o plecăciune înaintea figurilor lor care mi-au apărut în faţa ochilor o clipă: tata stătea, stângaci și lat în umeri, și-și frângea derutat, stingherit degetele groase. Gabi făcea o piruetă elegantă de balerină, iar ochii ei râdeau la mine. Eram zăpăcit cu totul de câte întorsături de situație se petrecuseră în ultima oră: deprimarea din cauza drumului la Haifa și a crudei farse se scurgea din mine, iar, pe de altă parte, sufletul meu mititel se umplea de valuri de emoție și așteptare. Mă simțeam ca bazinul ăla care se umple şi se goleşte din faimoasa problemă de matematică.

Scrisul scorţos și negru a invadat scrisul rotund și săltăreț:

„Treisprezece ani e o vârstă deosebită, Nono. E vârsta la care ți se cere să-ți asumi răspunderea pentru comportamentul şi faptele tale. Eu, la vârsta ta, am fost nevoit, din cauza nenorocirilor care s-au abătut peste poporul evreu“.

O trăsătură de condei lungă și strâmbă de-a curmezișul foii stătea mărturie că o mână misterioasă, grăsulie și ageră trăsese

foaia de sub pixul care începuse să se lase târât de amintiri:

„Taică-tău uită că ăsta nu e un ordin de zi pentru polițiștii lui înainte de vreo operațiune“, spunea scrisul ei. „Și uneori mă întreb şi eu dacă e chiar atât de diferit de frate-său mai mare…“.

„De la vârsta de treisprezece ani nu mai ești considerat copil“, declara tata din nou cu pixul lui negru. „Măcar de-aș fi convins că exact la vârsta asta o să se petreacă în tine vreo schimbare. Din păcate…“

Aici erau trei rânduri goale. Îmi și imaginam ce ceartă fusese în bucătăria noastră. Ce zisese ea, ce zisese el, cum spumegase ea și bătuse din picior și cum se încăpățânase el şi zisese că trebuie să profite de orice prilej ca să-mi facă educaţie, și cum ieșise învingător cel mai puternic dintre ei, ca-ntotdeauna.

„Acum, că l-am convins pe taică-tău să-și facă o cafea, pot să scriu și eu în tihnă“, continua Gabi, și deodată scrisul ei devenea repezit și emoționat.

„Iubitul meu Nono, bătrânul şi ursuzul tău tată are dreptate, ca de obicei: treisprezece ani nu e o vârstă ca oricare alta. E vârsta la care copilul începe să fie adult. Să dea Dumnezeu să devii un adult la fel de simpatic ca şi copilul care eşti în clipa asta.“

Acum urma să scrie „te măgulește Gabi“ sau „îl flatează Gabi pe moștenitorul milioanelor“, ca întotdeauna după vreun cuvânt drăgăstos. Dar de data asta nu.

„Am vrut amândoi să-ți pregătim ceva deosebit de *bar mitzvah*, în afară de bairamul de sâmbătă și de aparatul de fotografiat pe care ți l-a promis tata. Ceva care să nu se poată cumpăra cu bani, ceva care să-ți amintească întotdeauna cum am trăit aici toţi trei, tata, tu și cu mine, când încă erai copil.“

Când am citit cuvintele „toţi trei“, mi-am amintit iar de nenorocirea care mă amenința: oare spunea „toţi trei“ ca și cum noi am fi fost ceva ce exista de-adevăratelea și pentru totdeauna și ca și cum și tata ar fi fost de acord cu asta? Sau în „toţi trei“ era un ton de despărțire și de încheiere? Am recitit fraza. Fiecare cuvânt mi s-a părut fatidic. Mi-era greu să-mi dau seama exact: pe de-o parte, mă încuraja faptul că reuşiseră

să pregătească împreună, printr-o colaborare uimitoare, o operațiune complicată ca asta, dovedind că nici măcar n-aveau nevoie de mine ca să facă ceva împreună. Foarte frumos, jos pălăria. Pe de altă parte, însă, mă speria tonul de adio al cuvintelor dinainte de „toţi trei“: „ceva care să-ți amintească întotdeauna cum am trăit“. Ce voia să însemne asta, „am trăit“? De-acum nu mai trăiam?

„Și ne-a venit ideea asta. Adică, eu am avut o idee mică și modestă, iar taică-tău, cum îi e obiceiul, a transformat-o într-o operațiune mare și complexă, iar acum încearcă să șterpelească de la mine și scris...“

Scrisul se schimba din nou. Lupta cu odgonul se încheiase acolo, lăsând o pată mare de cafea pe marginea foii.

„Dreptatea a învins!“ declara tata cu scrisul lui mare și urât. „Să nu mai lungim vorba. În călătoria asta orice se poate întâmpla! Poate că n-ai să ajungi la Haifa! Poate că o să ai aventuri care o să-ți facă părul măciucă și la care nici n-ai visat vreodată!“ Asta mă înduioşa, când tata încerca să imite stilul ei ca să-mi facă pe plac. Atunci era ca un urs dresat care încearcă să joace hora și, cu toate că el nu râdea niciodată la glumele mele, eu nu m-am zgârcit şi am zâmbit cu gura până la urechi. Continua: „Poate o să întâlnești prieteni noi și dușmani vechi! Poate o să te întâlnești cu noi! Fii atent, mai e puțin și începe!“.

„Dar, înainte de orice, puţină drăgăleală“, strecurase Gabi cu litere mărunte.

Bravo, Gabi, bravo, Gabi... Degetele mele au scărpinat-o de departe între urechi, în claia ei de păr, iar ea torcea și stătea culcată cu picioarele îndoite în aer și cu limba scoasă, și imediat s-a îndreptat și a scris dintr-o suflare:

„Aventurile pe care ți le-am pregătit le poți descoperi singur chiar în clipa următoare. Numai să vrei. Adică, dacă, Doamne ferește, nu vrei, poți să stai în continuare la locul tău până la Haifa, vreme de patru ceasuri cumplit de plicticoase, iar la Haifa să te sui imediat în trenul care se întoarce la Ierusalim, și n-o să știi niciodată ce-ai pierdut“.

„Dar, dacă ești un flăcău evreu brav și hotărât, scoală, Nono inimă de leu, și ieși cu curaj în întâmpinarea destinului tău!“

Gabi scria exact cum vorbea. Uneori aveam impresia că

doar tata și cu mine o înțelegem.

„Dacă o să hotărăști să pășești pe calea primejdiilor pe care ți-am deschis-o cu destulă osteneală, apropie-te chiar în clipa asta de compartimentul al treilea din vagonul care e în stânga vagonului tău (stânga când stai cu spatele la fereastra compartimentului, Columb, să n-ajungi din greșeală în India!). Ce-o să ți se întâmple acolo? Numai Dumnezeu știe (și el a promis să tacă, după cum îi e obiceiul). O să întâlnești acolo un om care te așteaptă. Numai pe tine, pe tine anume! Nu-ți spunem dacă e bărbat sau femeie, tânăr sau bătrân. Nici cum arată. Locul numărul trei o să fie liber în așteptarea poponețului tău. Aşază-te acolo comod și uită-te atent la toată lumea. Când te hotărăști care e tovarășul tău de aventură, adresează-i-te cu o parolă secretă, pe care el o cunoaște deja și așteaptă s-o audă de la tine."

— Ce parolă? am întrebat eu cu voce tare.

„Șșșșș!" m-a certat Gabi. „«Arahidele au coarne»? «Pereţii au urechi»? Nu... Nu asta e parola. Parola e o întrebare. O întrebare simplă. Trebuie să-l întrebi pe omul pe care l-ai ales «Cine sunt eu?». Atât, nimic mai mult."

„Cine sunt eu?", am murmurat de două ori. Mai ușor de-atât nici că se putea.

Dumnezeule mare, m-am cutremurat din nou, ce pregătiseră ăștia doi! Și singuri. Fără mine!

„Dacă ai ales corect, necunoscutul o să-ți spună numele adevărat, și abia atunci o să aibă dreptul să te îndrume în continuarea aventurii. Înainte de orice, el o să-şi dorească foarte tare să te bucure și să-ţi facă plăcere în felul lui misterios și plin de entuziasm și, când o să-ți revii după experiența cu el, o să te trimită în alt vagon, la stația următoare din micul nostru joc. Și acolo o să te aștepte altcineva, un om care n-o să-şi dorească decât să te amuze și să-ţi facă urechiuşele să se lungească de plăcere și care, după ce-o să-și ducă misiunea la bun sfârşit, o să te îndrume spre stația următoare din joc, și așa mai departe... până când o să dai peste o surpriză adevărată!"

Am pus scrisoarea deoparte și am tras adânc aer în piept. Atât de repede se petrecea totul, că abia acum începeam să

realizez proporțiile operațiunii pe care o pregătiseră ei. Cine știe câte zile și nopți stătuseră să facă planuri și să-i îndrume pe cei care aveau să participe la joc. Și probabil că fiecăruia îi scriseseră un rol pe care să-l joace pentru mine, numai pentru mine... Ah! am oftat eu. Am încercat să continui lectura, dar n-am mai putut, mi se încețoșa privirea, și știam că tata pregătise totul așa cum pregătea o operațiune la el la serviciu: verifica toate posibilitățile, încerca să-și imagineze toate evoluțiile posibile, toate complicațiile, toate căile de acțiune posibile și imposibile... Și am simțit mândrie, fiindcă fuseseră dispuși să facă un asemenea efort special pentru mine. Și o mică uimire, care nu mi-a trecut, fiindcă întotdeauna crezusem că au nevoie de mine ca să comunice unul cu altul și că fără mine nu știu deloc cum să se poarte când sunt împreună, și că eu sunt răspunzător să nu se certe tot timpul, și uite că ei, singuri, așa...

„Nono inimă de leu“, scrisese Gabi, „Nono mugurel scump, dacă o să ai mintea și ochiul agere, ochiul celui mai bun detectiv din lume, ca să-l găsești pe omul care te așteaptă în fiecare vagon, o să trăieşti aventura cea mai incredibilă pusă la cale vreodată pentru un flăcău de treisprezece ani. Și, când o să cobori din tren la capătul călătoriei, o să fii un flăcău vrednic de vârsta lui, un tânăr călit și curajos, care a făcut față unui examen greu de istețime și de cutezanță. Pe scurt“

Și aici tata îi luase hârtia și trâmbițase cu scrisul lui mare și urât: „pe scurt, o să fii ca mine!“.

„Cel mai important e să fii ca tine“, încheia ea și desenase un pupic și, alături, fața tatei, mare și pătrăţoasă, și fața ei rotundă, cu urechi de iepure și aureolă de înger.

Am mai rămas aşezat o clipă la locul meu. Stăteam și mă gândeam cum or fi reușit Gabi și cu tata să transforme dintr-odată trenul ăsta, care scârţâia din toate încheieturile de vechi ce era, într-un parc de distracţii ambulant. Cum stăteau câțiva oameni chiar în clipa aia, tineri sau bătrâni, bărbați sau femei, în fiecare vagon, așteptând să mă duc la ei, pe rând, în ordinea pe care o stabiliseră tata și Gabi. Și ei mă așteptau numai pe mine, aveau o față de secret deplin și cei de lângă ei nu știau și nici nu bănuiau, nu-și imaginau câtuși de puțin din cauza cui

urcaseră ei în trenul ăla, nu înțelegeau că toată călătoria era pentru un singur copil. Și, dacă eu nu mă duceam la ei, dacă nu mă adresam cu întrebarea asta simplă – fiindcă să presupunem doar o clipă că nu eram un flăcău evreu brav și hotărât –, toți oamenii ăia ar fi stat acolo de pomană până la Haifa…

4

Prima mea apariţie într-un monoclu

Am ieșit din compartiment. Stânga era mâna la care se pune ceasul (mă învățase tata) și unde e inima (Gabi), aşa că am luat-o într-acolo. Mergeam încet, nu alergam, să nu mă observe cineva. Pe fereastră zbura peisajul muntos. Stânci golaşe treceau foarte aproape de vagon, iar la o cotitură am zărit coada trenului departe în urma mea, trasă pentru o clipă pe șinele în curbă și dispărând apoi. La vremea aia, pe linia dintre Ierusalim și Haifa mergea un tren care avea compartimente închise. În fiecare vagon erau patru compartimente și un coridor îngust. Coridorul era atât de îngust, încât, dacă stătea un om acolo și se uita pe fereastră, bloca toată trecerea. Eu, care eram slab, am reuşit să trec cu ușurință prin spatele acelui om și el m-a privit cu coada ochiului un pic dezamăgit fiindcă-l împiedicasem să-și îndeplinească funcția tradițională.

În capătul vagonului m-am luptat cu ușa. O ușă de fier grea și îndărătnică. Nu voia să se deschidă cu nici un chip. Am fost nevoit s-o împing cu mâinile și cu picioarele. Când în sfârșit am reușit s-o urnesc puţin și să mă strecor pe-acolo, m-am trezit în spațiul dintre vagoane, unde m-a izbit dintr-odată un zgomot îngrozitor, bubuituri și scârțâieli, scrâșnete și vuiete. Podeaua era făcută din două plăci negre de fier, acoperite cu nituri și prinse una de alta, mișcându-se tablă peste tablă ca doi luptători încleștați unul de umerii celuilalt. N-am îndrăznit să calc pe ele, așa că am sărit peste, cu ochii închiși şi amândouă picioarele odată, și era cât pe ce să cad, încercau să mă zboare,

tot unindu-se și despărțindu-se sub tălpile mele, poate și fiindcă greșisem, poate că în general călătorii n-aveau voie să treacă în timpul mersului din vagon în vagon, aşa că m-am mutat de pe un picior pe altul ca să nu calc pe nici una dintre tablele alea două mai mult de-o clipă, cine-ar fi crezut că o asemenea primejdie se poate afla atât de aproape de un vagon în care stau oameni și trăncănesc liniștiți? Vântul mă sufla din toate părţile, chiar şi de dedesubt, iar prin crăpături vedeam pământul trecând cu repeziciune și auzeam țăcănitul puternic al roților și scrâșnetele și țiuiturile fierului – un pas greşit, și gata, mă prăvăleam printre ele și eram terminat.

Nu puteam să gândesc în clipa aia. Zgomotul m-a zăpăcit întotdeauna. Și un zgomot puternic ca ăla, năvălind peste mine din toate părțile, mă făcea să înnebunesc de-a binelea. Ca şi cum într-o clipă n-aş mai fi avut piele care să mă despartă de lumea din jur și aş fi fost aspirat în vârtejul zgomotului, rupt în două, fără să-mi dau seama măcar că eu răcnesc așa.

„Lasă-mă să trec!“ urlam la ușa grea, „Lua-te-ar naiba, lasă-mă să trec!“ și dădeam în ea cu mâinile și cu picioarele și izbeam cu capul, în asemenea clipe eram în stare să împung fierul cu fruntea fără să mă doară, la școală aveau deja un nume special pentru momentele astea ale mele, dar în tren a mers, vulcanul Feuerberg a erupt și ușa s-a deschis un pic, și-o crăpătură doar mi-ar fi ajuns în clipa aia; eram, se pare, firav ca răcnetele mele; și am reușit să mă strecor și să închid după mine ușa și vârtejul, slavă Domnului că scăpasem de ele.

M-am oprit și am răsuflat adânc. Țăcănitul trenului a redevenit calm, era iarăși trenul „dintre munți și dintre stânci“, vorba cântecului, dar din clipa aia începusem să-l privesc deja cu alți ochi.

Și acum…

Cine sunt eu?

Am început să murmur, să mă antrenez.

Cine sunt eu? Cine sunt eu? Cine?

Primul compartiment. Am trecut pe lângă el fără să mă uit. Al doilea compartiment, fără să mă uit. Al treilea compartiment. M-am oprit și am aşteptat o clipă în dreptul lui.

Cred că atunci am început să realizez că am o mică

problemă.

Să presupunem că intram în compartiment, să presupunem că locul numărul trei era liber, cum mă asigurase Gabi. Să presupunem chiar că ghiceam care dintre toți ăia de-acolo era omul care mă aștepta. Cum aş fi îndrăznit eu să-i spun aşa ceva tam-nisam, să-l întreb „Cine sunt eu?“?

Și ce-ar fi gândit ceilalți? Îmi şi imaginam cum s-ar fi uitat la mine.

O idee tipică pentru Gabi, mi-am zis eu sec în clipa aia. Tata nu m-ar fi băgat într-o asemenea încurcătură. El știe cât e de jenant.

Cine sunt eu?

Chiar așa, a venit momentul să povestesc un pic despre mine.

Când s-a petrecut povestea asta, în urmă cu exact douăzeci și șapte de ani, aveam treisprezece ani fără câteva zile. Un copil foarte obișnuit, după părerea mea, dar mai erau și alte păreri, și de-asta aș prefera să vă comunic numai faptele în legătură cu care nu exista nici o diferență de opinie.

Numele: Nono Feuerberg. Locul nașterii: Ierusalim. Starea civilă: necăsătorit (normal) și, la fel, un tată și o Gabi. Prieten: Miha Dubovski. Semne particulare: o cicatrice adâncă pe umărul drept. Un glonţ de revolver pe un lănțug la gât. Alte lucruri speciale: hobby-ul meu.

Hobby-ul meu era poliția. La treisprezece ani știam pe dinafară numerele matricole ale tuturor ofițerilor noștri din districtul Ierusalim și din sud. Cunoșteam toate armele și vehiculele pe care le folosea poliția la noi. Aveam acasă o colecție cu toate anunțurile despre cei căutați de poliție în ultimii cinci ani. Mai aveam o colecție, poate cea mai mare din Israel, cu toţi cei care dispăruseră și pentru găsirea cărora poliția ceruse ajutorul oamenilor. În afară de asta, reuşeam – pe căi mai bine să fie trecute sub tăcere – să pun mâna pe cele mai secrete rapoarte pe care le bătea Gabi la mașină și aveam deja câteva concluzii de pe urma autopsiilor unor asasinați celebri, plus schițe cu locurile în care se petrecuseră asasinatele, plus fotocopii ale rapoartelor medico-legale. De două ori stătusem de vorbă personal cu comandantul general

al poliției, o dată pe scările comandamentului districtului și o dată la nunta unuia dintre comandanți. Când eram la nuntă spusese, și auzise toată lumea, că eu sunt mascota districtului.

Cine sunt eu, cine sunt eu?

Și dacă alegeam omul greşit?

Cum aș fi îndrăznit să vorbesc imediat cu altcineva din același compartiment?

Să mă răcoresc o clipă și să mă gândesc.

Înainte de orice – mi-am spus cu vocea tatei –, trebuie să afli tot ce se poate despre oamenii împotriva cărora acționezi. Să aduni informații despre ei. Așa mă învățase el: știința înseamnă putere. De o mie de ori îmi repetase „Știința înseamnă puterrrrre!“ și se bătuse cu pumnul în palmă, dar nu-mi dădeam seama sigur care era mai importantă după el, știința sau puterea.

Cine sunt eu?

Și iată deja compartimentul numărul trei. Trenul ăsta mergea prea repede pentru mine.

Prima oară am trecut pe lângă el cu viteza fulgerului. Eram atât de panicat, încât n-am îndrăznit să mă uit înăuntru. Imediat m-am întors pe propriile urme tremurate și am trecut și-a doua oară, străduindu-mă să arunc o privire. Am văzut rapid cinci mutre aşezate acolo. Cinci inși și, la mijloc, un loc liber. Iar pe el era întinsă o panglică roșie cu inscripția „Rezervat“.

Hopa.

M-am întors din nou. A treia oară. De data asta am trecut mai încet. Acum am văzut că erau trei bărbați și două femei. Unul dintre bărbați purta ochelari și citea ziarul. Femeile erau subțirele. Una mai în vârstă, cu părul strâns în coc, alta cu breton. Era greu de tras vreo concluzie din asta. Am trecut din nou prin dreptul lor. Femeia mai în vârstă îl atingea cu cotul pe bărbatul care stătea lângă ea și din ochi a făcut aluzie la mine. Avea o privire acră care mi-a amintit un pic de bunică-mea Tzitka, dar aveam deja o mică realizare la activ: observasem că unul dintre bărbați purta o pălărie neagră înaltă. Ceea ce părea ciudat: arăta ca un diplomat străin. Sau ca un călău. O mică bănuială, vagă, dar entuziastă a început să se

strecoare în mine: ce să caute un călău în trenul spre Haifa?

M-am oprit. M-am răsucit pe călcâie. M-am întors. Nu, m-am oprit. Aveam nevoie de o poveste de acoperire. Ceva care să justifice foiala asta dus-întors pe lângă compartimentul lor. Căci secretul succesului unei urmăriri – mă învățase știți voi cine – e ca detectivul să creadă până la capăt în povestea lui de acoperire: dacă ești deghizat în cerșetor pe stradă, fii cerșetor din tot sufletul. Urăște-i pe oamenii care nu-ți dau de pomană, binecuvântează-i pe cei darnici. Dacă te deghizezi în femeie, încearcă să fii femeie în tot ce faci. În mers, în mișcări, în vitrinele lângă care te oprești și în vitrinele pe lângă care treci nepăsător. O singură mișcare nelalocul ei, și omul pe care-l urmărești o să-și dea seama că joci teatru. Tata mijea atunci amenințător ochii. Ridul permanent dintre ei se întuneca și se adâncea: „Acum ascultă-mă cu atenție, Nono: dacă un actor de teatru dă greş în rolul lui, o să se scrie despre el o cronică proastă la ziar, şi gata. Dar dacă un detectiv dă greş în rolul lui, poate să sfârșească cu un glonţ în cap!“.

Tata își atinsese fără să vrea umărul, eu atinsesem glonţul pe care-l purtam la gât. Ne priviserăm în ochi. Nu-mi zisese niciodată cine era infractorul care-l împuşcase și eu nu întrebasem. Erau lucruri despre care nu vorbeam. Lucruri ce impun tăcerea bărbaților.

Am trecut din nou, a cincea oară poate, prin dreptul compartimentului lor. M-am încruntat, făcând eforturi să mă concentrez. Mi-am încrucișat brațele. O, sunt preocupat! O, sunt adâncit în gânduri! Bine, așa-i când ești un tânăr savant care stă să inventeze pendulul.

Și iată, în ciuda excelentei mele povești de acoperire, acum toți cei cinci călători din compartiment se aplecaseră puţin să se zgâiască la mine. Din cauza acestei atenții exagerate n-am reuşit să descopăr mai multe detalii despre suspectul meu, omul cu pălăria de călău. Mi se părea că are un papion roșu. M-am oprit. Poate trebuia să schimb povestea de acoperire? Era oare posibil să le par prea mic pentru un tânăr savant? Și poate bănuiau că pendulul s-a inventat deja?

Nu mai aveam prea mult timp. Încă puțin și ajungeam la Haifa! Am schimbat într-o clipită povestea de acoperire, m-am

răsucit pe călcâie, am bodogănit-o pe Gabi și am trecut din nou prin fața compartimentului, de data asta ca un actor de teatru care exersează pentru rolul unei mingi de ping-pong chinuite, și acum toți pasagerii dinăuntru întorseseră capul spre fereastră – inclusiv călăul –, șușotind între ei. Poate că vorbeau, poate chiar strigau supărați unul la altul, dar prin geam nu auzeam nimic.

Foarte rău. De câte ori mai puteam să trec pe lângă compartimentul ăla până să sară toţi pe mine și să mă târască răcnind înăuntru ca să mă căsăpească? M-am oprit panicat lângă ușă. Toți cinci m-au săgetat cu priviri chiorâşe. Am închis cu curaj ochii și am intrat, aproape prăvălindu-mă peste ei, între ei, sub ei și călcând orice picior care-mi stătea în cale, până când în sfârșit am reușit să-mi croiesc drum bălăbănindu-mă spre locul liber, cu panglica roșie și inscripția „Rezervat", aterizând pe el înghețat, deşi urechile îmi ardeau foarte tare.

Cinci perechi de ochi mustrători s-au uitat la mine. Nu le dăduse prin minte că respectabilul loc era rezervat pentru un copil.

Cinci perechi de ochi mustrători?

Dar nu se presupunea că măcar una mă așteaptă?!

Erau toţi foarte serioşi.

Și clipe îndelungate n-am îndrăznit să mă uit la nici unul dintre ei.

Și apoi, cu prudență, o privire furată...

Chipurile întâmplător... Ochii se plimbau încolo și-ncoace...

Printre munți și printre văi...

Breton... chelie... ochelari... joben...

Cine sunt eu? Cine sunt eu?

Trenul mergea, roțile țăcăneau, vagonul tremura din toate încheieturile. Și eu la fel. Nu mai întrebasem niciodată un străin cine sunt eu. Cine sunt eu... Cine-sunt-eu... Cinesunteu?

Și să presupunem că omul cu joben negru era ambasadorul Suediei, care călătorea de plăcere prin ţara noastră.

Sau un bucătar în doliu. M-am uitat chiorâș la el: un om înalt. Cu față severă. Buze subțiri și strânse. Un om care putea să-ţi ardă o palmă pentru întrebări neobrăzate.

Ia stai un pic!

Ăla de-acolo, de lângă el… Un tip mărunțel, rotofei, cu fața roșie și rotundă, chelie mare, nas lătăreţ cu nări mari, larg deschise și buze cărnoase. O față de cofetar sau de umflător de baloane. Stătea cu privirea pironită pe fereastră și mormăia ceva în barbă. Poate că repeta pentru clipa cea mare, când i-aş fi zis ceva?

Sau fata în blugi. I-am raportat semnalmentele în walkie-talkie-ul meu imaginar: petic albastru pe genunchiul stâng, tricou verde. Păr șaten. Tuns scurt, cu breton. Rucsac mic kaki. Semne particulare: nu. Ce mutră plictisitoare. Terminat, înapoi.

Sau bătrâna care arăta un pic ca Tzitka, mama tatei, care din păcate era și bunica mea, poveste complicată, dar oare era posibil ca doamna de-aici să facă şi ea parte din joc?

Sau poate că asta fusese intenția ascunsă a tatei: patru ore petrecute aşa făceau mai mult decât o lună de antrenamente și vorbit… Un curs practic scurt… Fiindcă pentru a reuși trebuia să folosesc toate trucurile meseriei… Ce idee minunată de cadou pentru *bar mitzvah*, m-am gândit eu cu puțină frică, dar, pe de altă parte, și-un ceas elvețian era un dar frumos.

O faţă, încă o faţă… O figură, un zâmbet, un nas, niște buze. Tata spunea că fața unui om e o carte pe care trebuie să știi s-o citești. Că un profesionist adevărat poate să știe aproape tot despre un om numai după fizionomia lui. După riduri și după trăsături. Când am împlinit zece ani, mi-a dat o trusă cu care se făceau portrete-robot confecţionată de el. Așa cum avea la serviciu. Stătuse și desenase cu mâna lui o grămadă de plăcuţe transparente de plastic cu toate trăsăturile care există, nasuri și bărbii, bărbi și sprâncene, și urechi, și ochi – tot ce au oamenii pe față desenase tata și mi le dăduse, spunându-mi: „Citește, e cea mai interesantă carte din lume“.

Timpul trecea, trenul gonea spre Haifa, și eu încă nu reușeam să mă hotărăsc care e omul pe care-l caut. Din ce în ce mai tare bănuiam jobenul. Stătea drept și țeapăn, cu ochii ascunși sub sprâncenele groase și zbârlite și buzele strânse furios. Eram convins că el e omul meu, dar tocmai el mă speria mai rău decât toți ceilalți. Poate că tocmai teama asta voiau tata și Gabi s-o înving? I-am aruncat niște priviri chinuite. Să

mă ajute. Să zâmbească, măcar un firicel de zâmbet m-ar fi ajutat să încep. Pe față nu-i tresărea un mușchi. Arăta exact ca tata când încercam să-l fac să râdă.

Dădeam greş. N-aveam curaj. De ce nu mă ajuta nimeni?

Și ei se uitau tot timpul la mine. Mă săgetau cu privirea fără nici o jenă. Cum arătam în ochii lor? Un copil mic și pricăjit. Păr blond, tuns foarte scurt (singura tunsoare pe care o ştie frizerul poliției) și ochi mari, albaștri. Puțin cam depărtați unul de celălalt. Zăpăcindu-te un pic, se pare, dacă încercai să te uiţi în amândoi odată. Da, ăsta eram eu. Iar cine nu se uita cu atenție vedea o față de copil bun din Ierusalim. „Un portret-robot de îngeraș, ai zice“, ofta Gabi cu uimire, „dar cu șapte păcate-n suflet!“. Fiindcă în portretul-robot nu se vedea cum îmi pulsa sângele pe gât în arteră tot timpul, atât de tare, încât mă durea. Și aveam mereu obrajii roșii şi fierbinți. Și mişcam din degete întruna. Și ochii îmi jucau în cap fără încetare, căutând nerăbdători: cine vrea să audă cum aproape am prins singur un hoț de buzunare (la mustaţă)? Cine vrea să cumpere o busolă folosită sau un fluier pentru câini? Cine vrea să-i zic un banc?

„Și urechi de diavol“, mai spunea Gabi și le atingea cu uimire. „Ia te uită, ascuțite. Ca ale unei pisici sălbatice. Ce ești tu, copil, sau fiară?“

Cinesunteu, cinesunteu?...

Și nu puteam. Nu eram în stare să vorbesc cu nici unul dintre oamenii ăia și să-l întreb cine sunt. Ca și cum un geam despărțitor ar fi fost între mine și ei. De o sută de ori am încercat să murmur „Cine sunt eu?“, și vorbele mi se destrămau în gură. Ce-ar fi crezut tata despre mine? Ar fi pufnit disprețuitor, iar aş fi dat greş în ochii lui. El îmi pregătise o asemenea surpriză, și eu nu reuşeam să mă bucur de ea.

Și înainte să-mi dau seama ce-mi doresc, de fapt, a decis în locul meu vulcanul Feuerberg și m-a zburat afară ca pe-o lavă, pe coridor.

Și-acum ce? Acum nu mai puteam să mă întorc. Să renunț la toată aventura?

Fricos, fricos. Nono inimă de iepure.

M-am îndepărtat de compartiment. Stăteam la fereastră în capătul celălalt al vagonului și mă uram. Știam că omul misterios pe care tata și Gabi îl instalaseră în compartiment o să le raporteze cum m-am purtat. Cum m-am făcut de rușine, şi pe mine, și pe tata.

Cine sunt eu?!

Cine și-ar fi închipuit că-n trenuri se pot auzi asemenea ecouri?

Dar acum, când îndrăznisem, când izbucnise deodată dinăuntrul meu, n-am vrut să-mi pierd avântul. Am început să murmur fără întrerupere „cinesunteu, cinesunteu“, am luat-o cu prudență înapoi, am pornit spre al treilea compartiment și am continuat să murmur întrebarea de teamă că, dacă m-aş opri o clipă, mi-ar pieri îndrăzneala, așa că făceam pași foarte mici, gândindu-mă: închid ochii și intru fără să mă uit în compartiment, pun întrebarea, și ce-o fi o fi – așa că m-am îndreptat într-acolo vorbind cu mare grijă în şoaptă, cine sunt eu, cu pași mici, ca și cum ar fi trebuit să duc o lumânare a cărei flacără stătea să se stingă în orice clipă, cine sunt eu, și am început deja să observ că atunci când pun întrebarea asta simt un fel de foarte ușoară bătaie în piept, adânc, ca și cum cineva ar ciocăni dinăuntru încercând să-mi atragă atenţia la inima mea, și cu cât întrebam mai mult cine sunt eu, cu atât inima părea să dea pe dinafară de ceva greu și amar. Ciudat, nu-mi mai pusesem întrebarea asta simplă până atunci, că doar știam cine sunt, fiecare știe cine e, eu sunt Nono, mascota districtului, și îi am pe tata și pe Gabi, și pe prietenul meu Miha, și planurile mele și ale tatei să lucrăm împreună când o să fiu mare, dar dintr-un motiv oarecare, nu știam de ce, în clipa aia am simțit că poate existau tot felul de răspunsuri la întrebarea asta și poate că nu totul era de la sine înțeles, și deodată ceva s-a scufundat în mine, dintr-odată am devenit greoi, lent și aproape că mi-a pierit tot cheful de aventura asta și în mine s-a trezit o mică părere de rău, ce se întâmpla cu mine, cine eram eu...

Și exact în clipa aia, pe ușa cu geam a unuia dintre compartimente, am văzut un ins care mă săgeta cu o privire stranie: parcă mă vedea, și totuși nu. M-am oprit. Sau, mai

exact, am fost oprit. Privirea lui m-a pironit în loc. Știam – pur și simplu știam – că fața mea îi amintește de cineva, fiindcă a continuat să mă privească și să zâmbească în barbă, un surâs distant de om cufundat în gânduri sau în amintiri. Un moment îndelungat am stat în fața lui fără să mă mișc. Aveam sentimentul că mă roagă, fără vorbe, să stau în așa fel încât să mă vadă bine şi să se poată concentra să-şi amintească.

Și atunci privirea i s-a ascuțit dintr-odată. Ochii lui au străpuns ceața din ei și reflexiile derutante ale geamurilor, și acum mă ţintuiau pe mine, fără nici o îndoială pe mine. Mă ţintuiau plini de curiozitate și de simpatie, și piciorul lung care se sprijinea pe genunchi a început să se legene un pic, cu o mișcare foarte ușoară. Cu două degete lungi, omul a pescuit un obiect oarecare din buzunarul hainei lui. Ceva rotund din sticlă, legat de buzunar cu un lanț subțire de aur. A pus obiectul la ochi, ținându-l între obraz și sprânceană. Mai văzusem așa ceva într-un film: un monoclu, ochelarii cu o singură lentilă, cum se poartă în Anglia, de exemplu.

Sunt privit cu un monoclu, m-am gândit în culmea fericirii și-am ridicat capul, și imediat am început să mă gândesc la lucruri nobile, în așa fel încât să apar așa cum trebuie în lentila lui, fiindcă nu în fiecare zi merită un copil israelian să apară într-un monoclu.

Și, în timp ce omul se uita la mine, nici eu nu mi-am neglijat datoria profesională: era un om în vârstă, cam pe la șaptezeci de ani, foarte bronzat, și culoarea pielii lui era ca o aramă întunecată, și avea o față frumoasă și atrăgătoare, o față de om care vine din altă țară. Ochii îi erau albaștri, limpezi și zâmbăreți, ochi de copil pe o față de bărbat, cu riduri arse de soare la colțuri și sprâncene deosebite care se ridicau ca două triunghiuri păroase și groase deasupra lor, iar între ei se înălța nasul. Ce nas! Mare, războinic și regesc. Un nas cioplit în stâncă. Un nas în fața căruia simți imediat dorința de a face plecăciuni până la pământ. O frizură îngrijită mai avea omul ăsta frumos, un păr alb ondulat, dar nu foarte, care se bucla după ureche ca la pictorii bătrâni.

Stătea singur în compartiment. Bineînțeles că era singur, nu se potrivea cu ceilalți oameni din trenul ăsta. Purta un costum

alb elegant și o cravată foarte colorată, ca o pasăre multicoloră. Și asta nu era tot: avea un trandafir roșu la rever, și o batistă împăturită în formă de triunghi se zărea din buzunarul lui. Țin minte bine toate amănuntele astea. Pe vremea aia nu erau în țară prea mulți oameni care să se îmbrace așa: cine-şi permitea să-şi cumpere costum? Cine avea costum nu-l purta când mergea cu trenul, și la Haifa, oraș muncitoresc.

Costumul era al lui, am simțit imediat. Că nu e un actor care-l poartă doar atunci, cu ocazia jocului meu. Era al lui, după cum şi trandafirul de la rever îl culesese singur. Totul se potrivea cu el. Totul îl înveşmânta în chip firesc. Se simțea că şi hainele se delectează să-l îmbrace.

Mai țin minte ceva: o clipă mi-a amintit de tata. Nu felul în care arăta, nu, deloc. Și, de fapt, nu știu exact de ce mi-a amintit de tata. Poate din cauză că era singur în compartiment. Dar în toate celelalte privințe se deosebea mult de el. Pe vremea aia, tata – trebuie să recunosc – era întotdeauna puţin așa, nemenăciuf, cum spunea Gabi (nemulțumit-enervat-nădușit-ciufulit). Iar omul ăsta părea simpatic și inimos, un om care se bucura de viață și căruia îi plăcea să trândăvească, și care avea întotdeauna timp și era plin de interes și curiozitate față de ceilalți. Dar și, da, se simțea și că o linie subțire, invizibilă plutește în jurul lui tot timpul și îl desparte de ceilalți. Poate că aşa era noblețea adevărată, fiindcă asta era în el, noblețe. Și, fără să mă gândesc, numai dintr-un sentiment puternic, am deschis ușa compartimentului; ceea ce nu se potrivea cu indicațiile din scrisoarea tatei și a lui Gabi, nu se potrivea cu regulile jocului pe care-l pregătiseră ei pentru mine, dar nu-mi păsa, făceam eu dup-aia traseul prevăzut, aşa că am intrat și m-am postat în fața lui și am întrebat tare și clar cine sunt eu.

Omul a zâmbit cu un zâmbet şi mai larg și și-a schimbat poziția picioarelor, privindu-mă îndelung, iar în aerul din compartiment plutea un parfum ușor de aftershave, și pe faţă i-a tresărit un mușchi și monoclul i-a aterizat în palma întinsă, dispărând înghițit de buzunarul hainei, și totul era minunat, ca-n filme. Dar nu mi-a răspuns încă. O senzaţie plăcută mi s-a răspândit în tot corpul. Plăcerea așteptării și o încordare

ușoară, ca în clipa dinainte de-a găsi soluția la o ghicitoare. Și omului îi făcea plăcere momentul care continua și se prelungea. Îmi doream foarte tare să știe răspunsul. El era omul cu care voiam să continui jocul.

— Tu ești Amnon Feuerberg, a spus în cele din urmă, zâmbind. Avea o voce surprinzător de subţire și un accent de nou-venit în Israel din România. Dar, acasă, domnu' tata al dumitale îți zice Nono.

5

Stai aşa, e un om bun sau rău?

Am tăcut. I-am întins mâna și mi-a strâns-o. Apoi a zis:

— Iertare, am uitat ca să spun: Felix e numele meu!

M-am gândit: ce bine-ar fi să am şi eu cândva mâini ca ale lui. Lungi și frumoase și puternice. Deodată ceva în mine a început să se reverse, ca laptele când dă în clocot. Nu știu de ce, poate din cauza înfățișării lui. Și iar i-am întins mâna, și el mi-a strâns-o din nou, poate c-a înțeles că trebuia să-l mai ating o dată, că degetele mele aveau să copieze imediat forma pe care ar fi trebuit s-o aibă, și nu numai degetele, tot brațul lung și puternic, și că înfățișarea lui o să treacă înăuntrul meu și o să se întipărească acolo, iar când o să cresc și o să fiu om în toată firea o să se trezească și o să răsară în mine, împreună cu acest cap al lui, ca de leu, și nasul regal, și ochii albaștri cu ridurile din jurul lor, și noblețea lui, totul.

Dacă nu mi-ar fi fost rușine, i-aș fi arătat cum pot să mă strecor într-o clipă pe polița pentru bagaje și să-mi dau drumul de-acolo cu capul în jos. I-aș fi demonstrat cum se stă în mâini într-un tren care merge. Dar cu puterile pe care le mai aveam am reușit doar să păstrez o aparență civilizată și să rămân în două picioare.

— Ia loc, domnu' Feuerberg, mi-a spus, și avea o voce blândă, ca și cum ar fi simțit micile explozii dinăuntrul meu și ar fi vrut să mă ajute și să le domolească.

M-am așezat. Mi-am dorit să-mi mai dea ceva de făcut. Să-i pot urma imediat toate indicațiile. Să-i arăt cât de ascultător pot să fiu.

A scos din buzunarul hainei o poză alb-negru. S-a uitat la ea și pe urmă la mine. Și iar a zâmbit.

— Exact ca în fotografie. Doar că mai frumos.

Mi-a întins-o. Era o poză pe care n-o știam. Mă întorceam de la școală în paltonul gri, umflat de vânt. Se vedea că tata mă fotografiase pe furiş, din mașină, și eu nici nu-mi dădusem seama.

— Cu lentilă telescopică, nu? i-am spus omului, acestui Felix, ca să-i arăt că sunt în temă. Ți-a dat-o tata ca să mă identifici?

În ochii lui a sclipit o clipă un surâs albastru dintre cele trei riduri virile de lângă ei. Am crezut că leșin. Arăta ca o vedetă de cinema. Am zâmbit şi eu și mi-am dus repede degetul la ochi, dar n-am reușit să fac nici un rid. Trebuiau să mai treacă vreo câțiva ani până să am şi eu trei riduri adânci și drepte ca alea, de la ochi până la tâmplă. La el arătau de parcă s-ar fi născut cu ele. Se uita atent la fotografie. Mi-a trecut prin cap că-n clipa aia poate mai erau și alți oameni în tren care-mi țineau poza într-un buzunar ascuns ca să mă poată identifica! Ce grijă avusese tata de toate amănuntele, cât de departe mersese pentru mine!

M-am aplecat spre fotografie și ca să miros mai bine aftershave-ul lui Felix. În poză era și Miha Dubovski, cel mai bun prieten al meu, cu doi pași în urma mea şi gura deschisă.

— Și ăsta e prietenul tău, a spus amabil Felix, dar mi s-a părut că nu e mulțumit de Miha, că exista o ușoară rezervă în glasul lui.

Și, într-adevăr, Miha arăta în fotografia aia cam prostovan, cam gură-cască.

— Nu suntem aşa buni prieteni, am zis eu repede, ne jucăm împreună doar. E adjunctul meu, de fapt.

La noi în casă i se spunea „Vineri“.

Gabi mai râdea de el uneori. Dar era băiat bun. Ca adjunct, adică.

— Ce părere ai dacă povestești puțin despre el? a întrebat Felix și și-a încrucișat brațele ca și cum ar fi avut la dispoziție o grămadă de timp să-mi asculte povestea.

Am zis că nu e mult de povestit. Ce să fie de povestit despre

Miha, nu e decât un băiat obişnuit. Unul care se ţine scai de mine de câțiva ani deja. Crede că mi-e prieten, dar eu, de fapt, stau cu el numai din milă, am adăugat cu un rânjet, gândindu-mă că e puțin exagerat să irosesc atâta timp cu Miha, chiar dacă era, într-adevăr, un băiat destul de bun.

— Atunci cine e prietenul tău cel mai bun? s-a mirat Felix. Cum știu eu, Miha e!

Mă complicasem de pomană. Poate că tata îi dăduse informații amănunțite despre toate cele din viața mea, și numai fiindcă mă gândisem că Miha n-o să-i placă și nu merită noblețea lui mă grăbisem să-l bălăcăresc în felul ăla, când chiar era băiat bun.

— Miha e, ăăă...

Dar nu voiam să vorbesc despre el. Ce puteam să spun despre Miha? Era genul ăla de om pe care-l întâlneşti la tot pasul.

— Miha e, de fapt, garda mea de corp, am explicat eu încet, și atunci mi s-a aprins în cap fără să vreau motorașul ăla, s-a pornit zumzetul din mijlocul frunții, încălzirea. Dar adevărul e, am continuat cu mare seriozitate, dându-mi seama ce urma să spun doar ascultându-mi limba. Adevărul e că prietenul meu cel mai bun e Haim Stauber. Cu el chiar sunt prieten. Un băiat senzațional. Un geniu. Suntem prieteni de ani de zile. Ce n-am făcut împreună!

Miha se uita la mine din fotografie, Miha cel liniştit, Miha cel greoi. Gura i se căsca parcă mai mult decât de obicei. Când începeam să vorbesc așa, când mi se încălzea ceva între ochi, Miha era hipnotizat. Asculta, ca-ntr-un vis, minciunile mele cele mai gogonate. Niciodată nu mă corecta de față cu alți copii. Niciodată nu-mi făcea observație în legătură cu asta. Uneori mă scotea din minţi ce ascultător bun era. Ca și cum mi-ar fi fost permis orice. Puteam să-i povestesc minciuni și despre el, lucruri de care știa că sunt minciuni, și mă asculta cu limba scoasă, ca un câine leneș.

Și bărbatul frumos și elegant mă asculta, dar nu prostește. Dădea din cap foarte încet, gânditor, și simțeam că se uită înăuntrul meu și că știe tot, despre mine și despre Miha, și la fel despre mica mea trădare de-acum.

Dar nu puteam să mă opresc. Zumzetul dintre ochi îmi făcea plăcere, ca și cum m-ar fi gâdilat cineva cu o pană exact în mijlocul frunții și mi-ar fi excitat centrul invenției din creier:

— Haim Stauber ăsta, păcat că nu l-ai cunoscut! Ce băiat! Știe pe dinafară toată Biblia! Și cântă și la pian! Și a călătorit prin toată lumea, chiar și-n Japonia a fost! E deja cu două clase înaintea noastră!

Majoritatea informațiilor pe care i le dădeam erau corecte. Dar era important pentru mine și ca Felix ăsta să știe că am şi prieteni din lumea bună. Că nu sunt toți simpli ca Miha. Atâta doar că Haim Stauber nu mai era prieten cu mine. După întâmplarea cu vaca lui Mautner semnaserăm amândoi o scrisoare prin care ne luaserăm față de directoarea școlii și față de mama lui Haim angajamentul să nu mai schimbăm o vorbă până la absolvire.

M-am dezumflat puţin. De ce trebuise să încep relația cu omul ăsta cu minciuni, cu o trădare? El părea atât de nevinovat. Delicat și surâzător ca un bebeluş mare. Păcat. Aveam sentimentul că bat pasul pe loc. Că ratez ceva. Chiar şi jocul. Fiindcă mai aveam un pic și ajungeam la Haifa. L-am întrebat pe misteriosul Felix ce trebuie să fac acum. Poate că trebuia să mă întorc și să trec în ordine prin toate etapele jocului, până când ajungeam din nou la el. Sincer să fiu, n-aveam nici un chef, dar tata și cu Gabi se străduiseră atât, și oamenii mă așteptau, se pregătiseră să-și joace rolul…

Spre norocul meu, nici omul ăsta pe nume Felix nu credea că sunt obligat să respect ca la carte toate regulile jocului. A schiţat un zâmbet ușor, aproape disprețuitor față de toți oamenii ăia, şi am zâmbit și eu ca el fără să pricep de ce, doar ca să-i încerc zâmbetul, să-l probez pe buze, și-atunci el a băgat mâna în buzunarul de la pantaloni și a tras de-acolo un lănțug subțirel; m-am abținut cu greu să-ntind mâna să-l ating: de data asta era un lănțug argintiu. La capătul lui era un ceas alb şi rotund. O singură dată în viață mai văzusem pe cineva care să aibă în buzunar un ceas cu lănțug. În *Pimpernel Smith*[1]. Pe ceasul lui Felix erau cifre mari și pătrăţoase. Un inel de aur subțire înconjura cadranul rotund. Dacă aș fi avut un

asemenea ceas, l-aș fi pus într-un seif și m-aș fi uitat la el o singură dată pe zi. Noaptea, când aş fi fost singur-singurel. N-aveai voie să ţii aşa un ceas în buzunar. Felix ăsta se pare că avea încredere în oricine. Cum, el n-auzise de hoți de buzunare? Și de tâlhari? Puteam să-l învăț eu câte ceva, dacă mă lăsa.

A închis ochii și a dat din buze de parcă ar fi făcut o socoteală.

— Poate spune cu aproximație, a zis el în cele din urmă, cu puternicul lui accent străin, că tu ai venit la mine puțin devreme decât am crezut. Dar poate spune și că mai e puțin și vine timpul tău.

N-am înțeles nimic, nici ebraica lui, nici ce voia să-nsemne ce-mi zisese.

— Acum e trei și zece, domnu' Feuerberg junior, și noi trebuie ajungem la mașina noastră la trei și treizeci și trei fix. Așa trebuie.

Am întrebat ce mașină.

— Am spus „mașină“?

A ridicat amândouă mâinile ca şi cum s-ar fi predat.

— Cer iertare! Felix a făcut bătrân! Spune tare chestiuni secrete! Și domnu' Feuerberg junior va uita îndată tot ce-a auzit. Va aștepta cu răbdare surpriza. Fiindcă surpriza e importantă, dar și mai important e să aștepți surpriza, nu?

Pe vremea aia, când auzeam „secret“ începea să-mi tremure piciorul drept, și când auzeam „surpriză“ îmi zvâcnea stângul. Felix nu știa ce-o să trezească-n în mine când rostise cuvintele alea două odată.

— De ce sare domnu' Feuerberg așa? a ținut să știe, s-a aplecat și a scos de sub banchetă o valiză maro de piele.

Nu i-am explicat motivul tremuriciului care mă cuprinsese.

— Valiză de piele *made in Romania*! a lovit-o el ușurel cu palma, plin de simpatie.

Vocea lui mă surprindea de fiecare dată, un pic bătrânicioasă și înaltă, mlădioasă, cârâitoare și deloc potrivită cu înfățișarea lui respectabilă.

— De-o viață umblu decât cu valiza asta, a spus și i-a strâns pedant curelușele, rânjind în barbă. Singurul meu prieten în

viața asta.

În timp ce vorbea, am încercat să ghicesc de unde îl știa tata și cum se făcea că nu-mi povestise niciodată despre el. Poate că era de la serviciul de misiuni speciale. Poate că era unul dintre detectivii legendari care lucrau și în străinătate. Cei care circulau prin lume cu o identita te falsă și lucrau cu Interpolul și cu CIA. Uneori un individ de felul ăsta venea să-și viziteze țara, bătea coridoarele centrului regional și lăsa în urma lui un foșnet de mister, prin birouri se șoptea că a sosit un „șușu" – așa era poreclit agentul secret – și toate secretarele căutau pretexte să iasă ca să arunce o privire la el. Până și tata era încordat tot când trecea câte unul pe lângă biroul lui. Odată mi-a făcut din ochi o aluzie la un agent secret și a spus: „Ține minte că l-ai văzut!". Și imediat a adăugat serios: „Și-acum uită că l-ai văzut!".

Asta, bineînțeles, în eventualitatea în care cădeam în mâinile unor infractori șantajiști, răpitori de copii, care ar fi încercat să stoarcă de la mine informații despre poliție și secretele ei. Dar singurul „șușu" pe care-l văzusem arăta ca un om obișnuit, în haine civile, scund și chelios, cu mâini albe.

În schimb, Felix ăsta nu mă puteam hotărî cine e, ce e. O clipă mi se părea nevinovat ca un bebeluş, și-odată arunca o privire pe coridor uitându-se în dreapta și-n stânga, ca un profesionist, ca un „șușu" get-beget, și-atunci mă izbea o idee incredibilă: poate fusese cândva chiar dintre cei răi și pe urmă trecuse de partea noastră, a celor buni. De ce nu? Tata avea relații de serviciu cu tot felul de oameni. Nici nu-ţi venea să crezi câtă lume îi dădea bună ziua când treceam pe stradă.

— Vino, domnu' Feuerberg, a zis Felix, deja trebuie plecăm.

— De ce-mi spui „domnu' Feuerberg"? am întrebat eu.

Mă amuza și mă şi enerva puţin.

— Atunci cum să numesc pe tine, mă rog?

— Nono.

— No-no? a încercat el și mi-a morfolit numele printre buze: No-no, nu pot să chem pe tine Nono... Încă nu suntem ca prieteni adevăraţi, nu-i așa?

— De ce nu?

Bine, asta era o prostie din partea mea. E adevărat că încă

nu eram. Dar aș fi vrut să fim deja. Să nu trebuiască să pierdem timpul cu formalităţi. Era genul ăla de om în care îţi doreşti să ai încredere imediat.

— Toată lumea îmi zice Nono.

— Atunci eu sunt nevoit să chem pe tine domnu' Feuerberg. Doamne ferește să facă şi Felix ce face toată lumea, păi nu?

Stătea la fereastră și-și aranja nodul de la cravată în geam.

— Poate, mi-a spus el în timp ce-și potrivea nodul, după ce vom fi amândoi mai prieteni buni, atunci eu voi putea chema pe tine, să zicem, Amnon. Dar e prea apropiat, nu-i bine. Orice om trebuie aibă o graniță pentru el, da? Tu vei fi deocamdată „domnu' Feuerberg", și pe urmă vom vedea, e bine?

„Domnu' Feuerberg", fie, când venea din gura lui suna cumva în regulă. Aveam o profesoară care-mi spunea aşa în clasă, ca și cum mi-ar fi ținut numele cu un clește. Dar ce treabă avea ea cu Felix?

Amintirea profesoarei a trezit în mine un tupeu adormit.

— Atunci eu de ce trebuie să-ți spun numai Felix? Nu ai şi tu un nume de familie?

S-a întors și mi-a zâmbit cu prețuire.

— Asta e numai până deocamdată, până ieșim de-aici.

— De unde?

— De-aici. Din tren. Din locomotivă.

— Cum să ieșim din locomotivă?

— Precis nu putem să ieșim din locomotivă până nu intrăm, nu? Corect?

Ceva alb și rece a început să-mi zvâcnească în jurul inimii. A atins-o o clipă și a dispărut. N-am apucat să-mi dau seama ce era. Un fel de zvâcnet de alarmă sau un avertisment. Un zvâcnet dureros și gata, am uitat.

1. Thriller britanic antinazist din 1941, regizat de Leslie Howard. Filmul l-a inspirat pe Raoul Wallenberg, arhitect şi diplomat suedez, să conducă o operațiune de salvare a evreilor maghiari din lagărele de concentrare în ultimele luni ale celui de-Al Doilea Război Mondial (n.red.).

6

Ceva pune stăpânire pe mine

Am ieșit din compartiment și am luat-o spre locomotivă. Felix mergea repede în fața mea, încordat și pisicos. Simțeam din ce în ce mai tare că e un „șușu“. Tot timpul arunca priviri rapide în dreapta și-n stânga, ca şi cum ar fi făcut un curs special ca să devină garda de corp a unei vedete. Din câte se părea, eu eram vedeta asta și-mi plăcea să merg așa în urma lui, cu o față total indiferentă, sperând că un asasin plin de cruzime o să încerce să mă atace și Felix o să sară pe el și o să-l nimicească dintr-o lovitură. Iar eu o să trec nepăsător mai departe prin fața mulțimii care ovaționează, șoptindu-le însoțitorilor mei: „Of, plictisitoare mai sunt şi atentatele astea“.

Nici un asasin n-a încercat să se apropie de mine, doar individul cu joben negru. Când am trecut pe lângă compartimentul trei, l-am văzut luându-şi avânt de la locul lui, căscând gura într-un strigăt mut și ridicând mâna ca și cum ar fi vrut să mă oprească. Am priceput într-o clipă: așteptase acolo cu răbdare, se gândea că am dispărut de-acum, că n-am îndrăznit să joc jocul, și deodată apăream în față, dar, spre surpriza lui, nu mă duceam la el ca să-l întreb „Cine sunt eu?“, ci-l depășeam liniştit, continuând jocul fără el!

Și Felix l-a zărit. O privire pătrunzătoare, ca o plesnitură de bici, i-a fost suficientă: m-a apucat de mână și m-a tras de lângă ușa compartimentului cu o smucitură puternică. Acționa atât de agresiv și fața îi era atât de încordată și de serioasă, încât o secundă m-am gândit că tata și cu Gabi nu-mi pregătiseră pur și simplu un joc și o surpriză nevinovate, ci ceva mult mai

important, ceva fatidic, aproape o chestiune de viață și de moarte.

Dar n-aveam timp să mă gândesc. N-am avut nici măcar o clipă să mă opresc și să mă întreb ce se întâmplă în jurul meu. Totul s-a petrecut fulgerător. M-am trezit zburat pe coridorul trenului, evitând privirea individului cu joben negru, fără să pricep exact de ce trebuia să fug de el, de ce nu se oprea Felix puţin ca să-i explice simplu că domnu' Feuerberg hotărâse să sară o etapă din joc, ei și ce, domnu' Feuerberg e un om liber!

M-am uitat în spate și nu mi-a venit să cred: Felix stătea rezemat de ușa compartimentului trei și ținea în mână un lanț de argint. Nu exista nici un dubiu: era lanțul de la ceasul lui. L-a smuls din buzunar și, cu ceasul încă atârnând la capăt, l-a răsucit în jurul celor două mânere de la uşa compartimentului! Mâinile i se mișcau rapid, parcă zburau, ar fi putut să fie un excelent hoț de buzunare, mi-am zis eu cu mintea încețoșată, poate că și fusese, și eu care mă gândeam să-l previn să se ferească de hoți! Stăteam acolo și mă uitam la el uluit: nu-i păsa câtuşi de puţin de oamenii pe care-i închidea acolo. Mâinile lui strângeau și legau cu toată puterea lănțugul în jurul mânerelor, cu buzele strânse de concentrare și o linie subțire de cruzime în jurul lor, cruzimea unui animal de pradă.

Simţeam și eu în mine linia asta. Creștea dinăuntru și ieşea la suprafaţă, înconjurându-mi buzele. O linie subțire, albă. Ca o cicatrice. Și fruntea mi se încrețea și mie de concentrare, cu o intensitate de profesionist. Chiar și mâinile ni se mișcau la fel, și puteam să simt ce simţeau în momentul ăla degetele lui, mâncărimea şi furnicăturile din vârful degetelor, fiindcă deja le atinsesem...

Oamenii din compartiment arătau ca și cum ar fi fost încremeniţi printr-o vrajă: toți îl priveau fără să priceapă ce se petrece sub ochii lor. Nu erau în stare să se miște. Omul cu joben încă stătea cu picioarele îndoite, ca și cum nu s-ar fi hotărât dacă să se ridice de tot sau să rămână aşezat, și cu mâna în aer și gura perfect rotundă, într-o uluire mută. Celălalt bărbat, chel și grăsuliu, îl cerceta pe Felix cu un surâs prostesc și neîncrezător. Din spatele celor doi arunca o privire femeia

care arăta ca bunica mea Tzitka, strângându-şi gura de oroare exact ca ea, dar, spre deosebire de Tzitka, ea nu era în stare să scoată un sunet.

Nici eu nu eram. Mi se părea cel mai incredibil lucru pe care-l văzusem în viața mea: om în toată firea, chiar bătrân, domn elegant și cu aer de aristocrat, făcând chestii pentru care pe mine m-ar fi zburat din școală pentru totdeauna!

Și poate că asta m-a fermecat atât de mult în clipele alea: că cineva poate să fie ca mine, şi om în toată firea.

Felix n-a irosit o clipă pe oamenii din compartiment. A terminat de legat lănțugul în jurul mânerelor, a controlat să vadă dacă ușa dublă mai poate fi clintită, m-a luat de braț și m-a împins înainte, spre locomotivă. Aruncându-mi în același timp un surâs rapid, un fulger albastru.

— Totul în ordine! Trebuie mergem! a spus.

— Dar… am murmurat eu, oamenii de-acolo… N-o să mai poată…

— Pe urmă, pe urmă! Cer iertare, dar explicații la urmă! Haide[1]!

— Și ceasul? am oftat eu.

Măcar să-și fi luat ceasul.

— Ceas nu important! Timp important! Păcat de timpul irosit! Haide!

— Ce înseamnă haide? am strigat eu alergând.

Felix s-a oprit surprins:

— Domnu' Feuerberg junior nu știe ce înseamnă haide?

M-am oprit în fața lui, gâfâiam amândoi. Vagonul s-a legănat la o curbă. Mă gândeam la Heidi, fetiţa munților, dar am fost deştept şi-am tăcut.

— Haide e ca „hopa sus“! a râs Felix, m-a tras de mână și am început să alergăm. E ca „Înainte, marş“! „Diii“! Ca atunci când pui cal la galop!

„Aha“, am înțeles eu, „ca yempa“.

Am mai traversat în fugă un vagon, și încă unul. Peisajul alerga pe lângă noi, se lua la întrecere cu noi, sărea peste trunchiurile de lemn ale stâlpilor de electricitate. Se perindau în goană un şir lung de eucalipți înverziți, un câmp de floarea-soarelui, dealuri de pământ brun, iar înainte, coridoare, uși,

vagoane. Uneori, alergând prin dreptul câte unui compartiment, mi se părea că un bărbat sau o femeie mai sare de la locul său și se uită după mine cu uluire, ridicând mâna într-un strigăt mut. Poate că erau cei care mă așteptau, oamenii tatei și ai lui Gabi, dar nu puteam să mă opresc, Felix mă trăgea tare, şi nici nu voiam să mă opresc, dar iată deja ultima trecere îngustă și o ușă masivă pe care scria „Accesul strict interzis", iar Felix, care poate nu știa să citească în ebraică – știa, bineînțeles că știa –, a apăsat pur și simplu tare pe clanță și ușa masivă s-a rotit în balamale și am ajuns în locomotivă.

Înăuntru era mult mai mult zgomot decât în vagoane. Un bărbat uriaș într-un maiou foarte murdar stătea cu spatele la noi, încovoiat deasupra unei cutii înalte de metal.

Când am intrat, nu s-a întors spre noi, a răcnit numai:

— Iarăși scad turaţiile motorului! A doua oară pe ziua de azi!

Felix a închis ușa în urma noastră și a tras și zăvorul. Înăuntru era o căldură înfiorătoare și am început să transpir imediat. Și mai era și zgomotul – v-am povestit deja ce păţesc de la un zgomot puternic.

Felix mi-a făcut cu ochiul și a atins cu delicatețe umărul mecanicului.

Omul s-a ridicat greoi, s-a răsucit spre Felix și a rămas cu gura căscată.

Se așteptase probabil la altcineva. Poate la ajutorul lui sau la vreun mecanic care lucra cu el. Imediat a vrut să știe cine suntem și cum de îndrăzniserăm să intrăm în locomotivă. Trebuia să țipe ca să acopere zgomotul, iar Felix i-a zâmbit, și de data asta zâmbetul era aşa de cald și de fâstâcit, că-ți topea inima. S-a aplecat spre urechea mecanicului și i-a strigat că regretă foarte mult, într-adevăr, e interzis, dar ce să faci, copilul, micul Eliezer aici de față, m-a implorat să vadă măcar o dată în viață, ultima oară, cum arată o locomotivă.

Da, chiar cu cuvintele astea. M-a și mângâiat încet pe creştet și am văzut că-i aruncă mecanicului o privire cu subînțeles, dând din cap şi arătând spre mine.

În prima clipă n-am priceput ce spune. Mi se părea că-i

toarnă mecanicului nişte minciuni. Că pur și simplu trântește o minciună grosolană și urâtă, ca și cum eu, să zicem, aș fi fost un copil într-o călătorie de despărțire de lume, o călătorie de îndeplinire a ultimelor dorințe înainte să moară, ferească Dumnezeu, de cine știe ce boală grea.

Nu se poate, mi-am zis: probabil nu auzisem bine din cauza zgomotului din locomotivă. Am rânjit de prostia mea, cu un sfert de rânjet zăpăcit, un pic speriat, că doar nu era posibil ca un om elegant și frumos ca el să toarne aşa o minciună, și încă o una atât de caraghioasă, fiindcă, din câte știam eu, eram sănătos tun, doar puţin de tot alergic la iarbă. Dar atunci am văzut privirea mecanicului de locomotivă, privirea îndurerată și compătimitoare cu care se uita la mine, și am început să cred că poate nu auzisem greșit, că poate Felix chiar spusese lucrurile alea îngrozitoare cu blândețea aia plângăreață a lui, cu tristețea aia plină de sinceritate.

Și eu?

Eu nu mai eram, lipit de peretele locomotivei. Motorul uriaș îmi urla prin călcâie direct în creier. Căldura îmi topea ultimele urme de judecată. Nici măcar nu mă gândeam că e imposibil ca tata să-i fi dat voie lui Felix să facă una ca asta cu mine. Îl credeam pe de-a-ntregul și n-am strigat la el să tacă. Și nu i-am spus mecanicului că minte. Îl priveam cu ochi mari și credeam că visez.

Cum născocise, fără să stea pe gânduri, pretextul ăsta? Cum de nu tresărise nici un mușchi pe fața lui când mințise?

Mie mi-ar fi trebuit ani de zile ca să-mi controlez faţa atât de bine: minciunile mele le descoperea toată lumea într-o clipă. În afară de Miha, care era îndrăgostit de ele cine știe de ce.

Dar Felix era om în toată firea – și minţea! Și ce minciună! O minciună care-l paralizase pe mecanicul de locomotivă. O minciună pe care nu e voie s-o spui, fie și doar din superstiție!

Și eu stăteam încremenit acolo.

Și-l admiram.

Fără să vreau. Cutremurându-mă scârbit de tupeul lui. Îl admiram.

Ăsta e crudul adevăr.

Revoltat de ce făcuse. Da. Dar și supus și binevoitor. Ca și cum m-aș fi anulat pe mine însumi în fața lui și m-aș fi topit cu totul, pe mine și tot ce fusesem învățat, toată educația primită, fiecare deget pe care mi-l fluturaseră pe sub nas: „Nu-i voie! N-ai voie!“. La fel şi ridul amenințător pe care-l avea tata între ochi, ridul care se întuneca și se adâncea când era supărat, ridul drept și negru care plana deasupra mea tot timpul ca un semn de exclamare. Și mi se pare că o secundă, ultima, mi-a scăpat din gură un strigăt fără vlagă: „Ba nu! Nu-i adevărat! E complet fals!“. Dar chiar în clipa aia am simţit în mine un chiot de bucurie straniu, împreună cu zgomotul motorului și vibrația locomotivei, ca și cum aș fi fost luat pentru o clipă în altă lume, o lume unde era permis, totul era permis, și unde nu existau profesori severi și nici priviri dezamăgite ale taților, și unde nu trebuia să te căznești tot timpul să ții minte ce ai voie și ce nu.

Și unde, în general, nu trebuia să faci nici un efort. Spuneai ceva și-acel ceva se şi îndeplinea.

Așa cum Dumnezeu a spus „Să fie lumină“ și s-a făcut lumină.

Da, îl admiram fiindcă îi era atât de uşor să închidă niște oameni în compartimentul unui tren și să renunţe pentru asta la un ceas scump de argint și pe urmă să intre într-un loc unde scrie clar „Accesul strict interzis“ și să prostească un mecanic de locomotivă cu o minciună teribilă, genul de minciună care nu se spune.

De parcă totul i-ar fi fost permis.

Și lumea ar fi fost doar jocul lui.

Și n-ar mai fi existat reguli, doar regulile lui.

Și atunci încă nu știam de ce e în stare.

Și el era deja prins în minciuna lui, și credea în ea total, fiindcă ăsta e, se pare, felul în care trebuie să minți ca să fii crezut, așa cum îşi pregătește un detectiv povestea de acoperire, și, când mă uitam la el, simţeam chiar punctul fierbinte care îi zumzăia între ochi, și era prima oară în viață când simțeam gâdiliciul ăsta la altcineva, și Felix credea deja în minciuna lui atât de tare, încât se uita la mine cu o privire plină de milă și așa zguduitoare, că eu, care eram, după cum se

știe, sănătos ca un tun ușor alergic, am simțit într-o clipă cum inima mi se chircește, cum din ochii plini de milă ai lui Felix se revarsă asupra mea un văl de boală, de slăbiciune mare, un văl cenușiu și străveziu, și eu mă înfășor în el, pe dinăuntru și pe dinafară, și vreau, îmi doresc cu toată ființa să dispar în el.

Așa a început asta la mine, acest sentiment nou, beția ușoară care-mi plutea în cap și plăcerea vecină cu leșinul. Măcar de-aș putea spune că m-am luptat mai multă vreme, că am dovedit că am un caracter mai tare, mai călit. Dar nu m-am luptat și n-am dovedit nimic. În câteva clipe, Felix mă transformase în complicele lui. Nici măcar nu trebuise să mă pregătească pentru asta. Ca și cum ar fi știut dinainte exact cine și ce sunt eu și el doar ar fi venit și ar fi suflat ușor praful care-l acoperea pe Nono adevăratul. Adică mincinosul... Cine sunt eu...

M-am rezemat de peretele locomotivei. Felix se uita fix la mine. La fel și mecanicul de locomotivă. Simțeam cum mi se schimonoseşte fața de durere, cum sunt absorbit în mine și mă chircesc tot. Viața, prețioasa viață se scurgea din mine și se termina. Mi-era frig. În locomotivă mureai de cald, iar eu am început să tremur din toate încheieturile. Tremurul din cauza minciunii uimitoare a lui Felix l-am transformat într-un tremur de boală. De nefericire și de întuneric copleșitor. Mă chinuia o părere de rău care-mi rupea inima, o părere de rău adevărată și cutremurătoare de soarta mea, de boala îngrozitoare care-mi măcina trupul și de cortina neagră de catifea care cobora încet peste țesătura scurtei mele vieți. A început brusc să-mi tremure mâna dreaptă, tremura în voia ei ca un animal în agonie, din cauza bolii, se pare, era un simptom al bolii mele, nu pregătisem asta, mâna se zbuciuma singură, cine și-ar fi închipuit că am o mână cu un asemenea talent actoricesc, păcat că Gabi nu era cu mine să mă vadă, dar nu mă gândeam la Gabi atunci, asta am adăugat abia acum, poate din cauza ruşinii pe care o simt povestind întâmplarea asta, atunci nu eram deloc ruşinat, ci mândru că dau un spectacol atât de reuşit. Că Felix căsca ochii când mă zguduiam de spasme și-mi schimonoseam gura în felul ăla, ca și când aș fi luptat pentru ultima suflare. Și cel mai mândru eram că Felix

părea mulțumit de mine, ca un profesor de elevul lui, în sfârșit cineva se mândrea şi cu mine ca elev, că doar și o reprezentație ca asta era artă, nu? Scriitorul nu inventează povești? Povestea asta nu e şi ea un fel de minciună? Stăteam acolo, în locomotiva care gonea, cu sângele pulsând în tâmple, și m-am agățat de mecanic cu o privire moale și slăbită, o privire care cerea, rugătoare, dar care și ierta dinainte orice refuz, doar ai primit instrucțiuni, domnule mecanic, spunea privirea mea, există reguli și te înțeleg, amice, dacă nu ești dispus să te abați de la ele nici o clipă ca să bucuri un copil în starea mea, și, într-adevăr, ce e suferința unui copil față de ordine și instrucțiuni, doar datorită lor există lumea și datorită lor strălucește soarele în fiecare dimineață, și datorită lor și trenul ăsta pleacă la drum exact la timp, pe când copii mici și muribunzi ca mine sunt mulți, dar o asemenea locomotivă, unică și specială ca asta, e numai una. „Mulțumesc, mulțumesc, domnul meu“, au șoptit buzele mele uscate când mecanicul s-a grăbit să mă sprijine cu o clipă înainte de-a mă prăbuși și mi-a întins un taburet, fiindcă minciuna n-are picioare și îi e greu să se țină dreaptă...

Un succes. Mecanicul m-a crezut. Și o mare veselie a început să clocotească în mine: m-a crezut! M-a crezut! Pe mine, care de-atâtea ori nu fusesem crezut nici când spusesem adevărul!

Yempa și *haide*!

Mecanicul s-a șters pe față și pe chelie cu o cârpă albastră plină de funingine, s-a sprijinit de scaunul lui fixat în podea, a clătinat zăpăcit din cap și n-a îndrăznit să mă mai privească. L-a pironit pe Felix cu privirea și nu știa că în felul ăsta își decide soarta. A început să explice încet și răgușit cum funcționează locomotiva, a vorbit despre puterea ei, „o mie şase sute cincizeci de cai-putere“, a spus el cu buzele strânse și aruncând priviri prudente, cu coada ochiului, spre mine. Era un om simplu, greoi și stângaci. Smocuri de păr se cârlionțau pe spinarea și pe brațele lui și-i răsăreau și din urechi. Vorbitul nu era punctul lui forte, dar din cauza stării în care eram chiar se străduia foarte mult. Mi-a propus să mă aşez pe scaunul lui, s-a aplecat prudent asupra mea și mi-a arătat fiecare manetă, buton și ceas de control, și în fiecare clipă arunca o privire

înfricoșată spre ușă, să nu intre vreun lucrător de la căile ferate și să descopere că a lăsat străini în locomotivă.

Și Felix punea întrebări. Unde sunt frânele, cum prinzi viteză și cum se pune în funcțiune sirena, iar mecanicul, căruia interesul lui Felix îi făcea plăcere și poate chiar îl măgulea, a uitat de teamă un moment și a început să ne spună din ce în ce mai multe. Ne-a arătat unde e frâna care oprește tot trenul și unde e frâna mică, cea care oprește doar locomotiva, și mi-a dat voie să trag de maneta sirenei, și un urlet tânguitor s-a auzit deasupra noastră, ca și cum trenul ar fi jelit minciuna dinăuntrul lui, dar eu m-am întristat atunci din cu totul alt motiv, gândindu-mă cine din clasă o să creadă că am pornit sirena unui tren în mişcare, și mi-am dat seama că n-aveam încotro, trebuia să renunț la sirenă în povestea asta ca să mă creadă cineva.

Mecanicul ne-a arătat cum poate să ajungă trenul la o sută zece kilometri pe oră și Felix și-a amintit cum în copilăria lui, în România, îi plăcea să stea culcat pe o stâncă pe la poalele căreia trecea trenul, cum își ținea răsuflarea când urca până la el coloana de abur și îl învăluia, iar mecanicul și-a amintit şi el cum conducea locomotive cu abur din alea vechi, încă de când era în Rusia, nu o jucărie din asta modernă, care e un Diesel cu doisprezece cilindri produs de General Motors, iar în Rusia, când el era numai fochist, descoperise odată, în timpul cursei, că mecanicul e beat, închipuie-ți, domnul meu, și el, el singur salvase tot trenul, ptiu! (A scuipat pe fereastră să fie cu noroc.)

Ochii lui Felix îl mângâiau cu simpatie și mecanicul a devenit foarte vorbăreţ: a povestit despre minunile locomotivei lui, care cântărea numai ea o sută de tone, și asta fără să mai punem la socoteală greutatea vagoanelor cu călători, care ajungeau împreună la încă o sută de tone, și ce răspundere e asta, și ne-a arătat o scrisoare de apreciere, o hârtie mototolită, murdară de funingine, o hârtie pe care o ținea la el întotdeauna în buzunarul salopetei. Pe scurt, începusem să mă îngrijorez să nu se termine călătoria înainte să apuc să continui aventura pusă la cale de tata și de Gabi.

Dar atunci:

— Ce părere ai, domnu' mecanic? i-a zâmbit Felix cu

zâmbetul lui larg, cuceritor. Dumneata i-ai da voie unui copil ca ăsta de-aici să conducă o clipă locomotiva?

1. În română în original (n.red.).

7

Câteva impresii personale despre condusul locomotivelor; și, de asemenea, despre dificultatea de a renunţa la asta

Nu, m-am gândit, zice şi el doar așa. Și am rânjit cu sfertul acela de rânjet și am știut că, dacă mecanicul era de acord, măcar de-ar fi fost, Doamne ferește să fie, dă Doamne și Doamne ferește, trebuia s-o conduc eu, locomotiva. Felix a pus din nou întrebarea. Podeaua mugea sub picioarele mele. Locomotiva gonea, nevinovată, înainte. Frânturi de gânduri îmi treceau prin minte în ritmul roților de tren: de locomotivă sunt atașate vagoane. În vagoane sunt oameni. Oamenii n-au făcut nimic. Felix poate nu știe cât de lipsit de experiență sunt în condusul pe șine. Nu, un copil n-are voie să conducă o locomotivă… M-am aşezat încet pe taburetul de alături și l-am lăsat pe Eliezer cel bolnav să pună stăpânire pe mine.

— Doamne ferește! a intrat în panică și mecanicul și a început să clatine tare din cap. Ce-ți veni, domnul meu? Ți-ai pierdut mințile? Ești om în toată firea, sau ce?! O să fiu concediat!

I-am zâmbit cu un zâmbet de încurajare cam fără vlagă.

Dar i-a zâmbit și Felix. Iar Felix avea aşa un zâmbet, că cine-l privea începea și el să zâmbească, chiar dacă în momentul acela numai bucuros nu era. Ca mecanicul de locomotivă. Veselia era foarte departe de el, dar Felix își lumina zâmbetul chiar acolo, în fața lui, îi zâmbea cu buzele şi le ridica încetișor

colţurile până la ochi, și zâmbeau și cele trei riduri adânci și drepte pe care le avea acolo, și arăta ca o vedetă de cinema care a coborât de pe ecran pentru o clipă ca să-i viziteze pe muritori, și zâmbetul îi devenea tot mai larg, ca soarele care urcă pe cer și orbește cu toată ardoarea razelor lui până când totul e inundat de lumină și totul îi seamănă, și buzele mecanicului s-au desfăcut încet-încet și au început să zâmbească singure.

Spre norocul meu, mecanicul nu era doar perechea de buze mai slabe din fire. Cu o mișcare furioasă, și-a smuls privirea de la razele albastre ale lui Felix și a răcnit:

— Domnule! Cu tot respectul – pân-aici! Acuma ieși imediat cu copilul, sau o să…

Dar un om ca Felix nu se dă bătut. I-a făcut semn cu mâna să se apropie de el, și mecanicul s-a tras înapoi, ca și cum cineva ar fi încercat să-i propună ceva obscen, iar Felix și-a mișcat din nou mâna, ba nu, doar degetul arătător, degetul lui lung și frumos, ca sculptat în fildeș, și mecanicul privea cu ochi sticloși degetul ăsta care-i făcea semn să vină, care-l apropia de el, și iată – capul îi era de-acum lângă capul argintiu al lui Felix, și amândoi se aplecau unul spre celălalt, capul leonin cu păr alb ondulat și capul chel și roșu al mecanicului de locomotivă, cu ceafa lui de taur și maioul plin de pete.

Au vorbit în șoaptă. Mecanicul a clătinat tare din cap. Am văzut cum se umflă un mușchi rotund pe brațul lui. Felix a bătut ușurel cu degetele pe bicepsul acela, a îmbunat mușchiul care se revolta, l-a înmuiat cu mișcări delicate, abia simțite… Acum capul taurului nu se mai mișca. Asculta. Umerii i s-au lăsat puţin. Atunci mi-am dat seama că treaba s-a încheiat. Felix a continuat să strecoare șoapte în urechea mare și păroasă, simțea cum vorbele lui, blânde, moi și uleioase, pătrund și alunecă în urechea aceea deprinsă numai cu zgomotele asurzitoare și scrâșnetele frânelor…

Mecanicul și-a înclinat un pic capul imens și s-a uitat pieziș la mine, numai cu ochiul stâng, un ochi mic, acoperit de o rețea de vinișoare roșii, foarte obosit, ca și cum s-ar fi lăsat de-acum în stăpânirea unei forțe nevăzute, care făcuse cu el tot ce voise.

Acolo, în locomotiva care gonea, am descoperit pentru

prima oară puterea asta a lui Felix. Puterea lui misterioasă și întunecată. Forța de magnet pe care o degaja. În zilele care au urmat l-am mai văzut făcând asta de câteva ori și apoi, în anii de după, când am întreprins cercetări tot mai aprofundate despre el, am auzit multe povești de felul ăsta, și toată lumea zicea că Felix îi supunea – fiindcă alt cuvânt nu există – pe ceilalți să facă exact întocmai ce vrea el.

Și uluitor era că, în general, nu făcea asta cu violență, ci dimpotrivă: parcă săpa între sine și ceilalți o prăpastie mare, căptușită cu bunăvoință, zâmbete, duioşie și compasiune, iar ei erau atât de cuceriți, încât zburau în prăpastie ca vrăjiţi, ca și când ei înșiși ar fi fost doar niște pagini dintr-un basm. Și atunci, cu o mișcare ușoară și rapidă, Felix închidea peste ei marginile abisului, trăgea fermoarul și-și vedea de drum, iar ei se deșteptau în întunericul prăpastiei, care se transformase dintr-odată în valiza unui escroc.

Iar eu? Ce se-ntâmpla cu mine? Cum i-am crezut în continuare povestea? Și ce-am făcut, ce-am simțit? Era ca și cum aș fi fost despicat în două: o parte încerca să protesteze ca să mă audă mecanicul, să protesteze și să nege cu jumătate de gură toate năzdrăvăniile cu care Felix era capabil să-l păcălească. Și am recunoscut deja că altă parte din mine era – absolut împotriva voinței mele – prizonieră cu totul în mâinile lui Felix, în sclipirile ochilor lui albaștri și în cutezanța lui nebună. Și a treia parte (eram despicat în trei, de fapt) gândea: ce nătărău ești, Nono, a mai condus cineva de la tine din clasă vreodată o locomotivă? Cărui copil din lumea asta i s-a mai oferit o asemenea ocazie? Ce-o să zică tata când o să afle că ai renunțat la aşa un lucru pe care el şi-a dat toată silinţa să-l facă posibil?!

— Bine, a murmurat mecanicul de locomotivă și și-a îndreptat cu mare greutate spinarea. Dar numai puțin, jumătate de minut, nu mai mult, e interzis așa ceva…

Stătea greoi, rezemat de peretele din fața mea. Capul lui mare continua să se clatine a negație, a împotrivire, dar mâinile deja îi atârnau pe lângă corp și ochii îi păreau acoperiți de ceață:

— Dar numai un pic, nu e bine… murmura sec întruna, și

capul i s-a înălțat și a coborât energic de mai multe ori, ca și cum ar fi vrut să-şi alunge din minte fapta asta, grozăvia asta care se săvârșise cu el acolo.

— Poftim, Eliezer, mi-a zâmbit Felix bucuros. Condu nițel locomotiva.

M-am așezat pe scaunul rotativ al mecanicului. Cu mâna dreaptă am apucat maneta de acceleraţie. Mâna stângă am pus-o, așa cum făcuse tot timpul mecanicul, pe frâna de urgenţă. Simțeam că se sprijină de mine și-mi strânge mâna pe maneta aia, dar n-aveam nevoie de îndrumarea lui. Părea că-i învățasem mișcările pe nesimțite, ca și cum aș fi știut dinainte că Felix o să-mi propună să conduc locomotiva. Am accelerat puţin și locomotiva mi-a răspuns cu un muget. Era prea repede, cel puțin pentru început. Am tras în jos frâna care oprește motorul, am dat drumul la puțin aer cu ajutorul frânei superioare și am văzut că știu să conduc. Și tata era la fel: în stare să intre în orice vehicul și să-l conducă imediat. Dar, din câte știam eu, nu încercase pân-atunci să conducă o locomotivă.

În clipele alea nu-l aveam în minte pe tata. Nu mă gândeam la el. Dacă m-aș fi gândit, poate c-aș fi înțeles că se-ntâmpla ceva foarte ciudat, ceva mult prea ciudat. Mi-a trecut prin cap numai un firicel de gând că, atunci când o să le povestesc copiilor de la mine din clasă ce mi s-a întâmplat, o să trebuiască probabil să renunț la partea asta, fiindcă n-o să mă creadă nimeni. Cel mult puteam să păstrez povestea cu sirena pe care o făcusem să răsune din locomotivă, fiindcă acum deja nu mai părea atât de greu.

Și-mi amintesc că în fața mea era o fereastră nu prea mare, din care doar o parte fusese curăţată de praf și de mizerie, și am văzut șinele de tren gonind spre mine cu o viteză colosală și dispărând dedesubt. Iar mecanicul de locomotivă se rezema de spatele meu cu toată greutatea corpului său fără viață. Numai mâna nu-i slăbea pe mâna mea de pe maneta frânei. Ca și cum toată forța vitală din el s-ar fi concentrat în acest loc ultim și fatidic. Spre deosebire de el, Felix pur și simplu radia – ochii îi sclipeau ca două diamante albastre. Se bucura să-mi

facă acest dar formidabil și nebunesc. Acum eram la şes. Se perindau în zbor pe lângă noi livezi de bananieri, terenuri arabile roșiatice, chiparoși, câmpuri întinse, pământuri nisipoase arate… În dreapta era șoseaua și am observat, țin minte, că gonesc mai repede decât o mașină roșie de pe ea.

Și-atunci s-a întâmplat dintr-odată: totul a explodat înăuntrul meu, un val copleşitor a năvălit în mine, puterea locomotivei, urletul, măreţia ei. Mișcarea ei rapidă ce făcea să-mi vibreze, să-mi tremure mâinile, și vibrația a urcat în brațe și mi-a intrat în piept, și puterea era mai mare și mai tare decât mine, nu mai avea loc înăuntrul meu, și am început să răcnesc din răsputeri, o locomotivă de o sută de tone era pe mâinile mele, îmi bătea în piept ca o tobă mare, ce inimă uriașă primisem, și am tras încă și încă de maneta de acceleraţie, și acul indicatorului de viteză a început să se miște, și haide! O sută de tone locomotiva, o sută de tone vagoanele, fără a mai pomeni de sărmanii oameni nevinovați care nu știau nimic! Dacă voiam, puteam să trag locomotiva asta cu mine dincolo de calea ferată, să cobor cu ea de pe șine și să gonesc peste câmpuri, pe mine n-o să mă oprească nimeni, o mie șase sute cincizeci de cai sunt înhămați la caleașca mea, iar eu, care cu o clipă în urmă nu eram decât un călător obișnuit în tren, nici cu *bar mitzvah* încă, fusesem scos deodată din mulțimea de călători, cineva mă alesese să-i conduc, să le fiu conducător, și mi se părea că nu-mi iese tocmai rău, tata se putea mândri cu mine, eu conduceam, pur și simplu eu conduceam locomotiva aia, fiindcă nu mă temusem, nu fugisem de pericol și eram atotputernic, fără limite, nesupus nici unei legi, veşnic de-acum încolo…

Felix și mecanicul au trebuit să acționeze cu toată forța lor ca să mă despartă de bordul locomotivei. Nu țin minte exact ce s-a petrecut. Știu numai că m-am luptat din răsputeri ca să mă lase să conduc mai departe. Eram ca o fiară: mai puternic decât amândoi la un loc, fiindcă-mi trăgeam puterea direct de la locomotivă, de la cei o mie șase sute cincizeci de cai ai ei…

M-au învins, bineînțeles. Împreună au reuşit să mă smulgă de-acolo. Am simțit brațele lui Felix strângându-mă până la durere. Pentru un om de vârsta lui era foarte vânjos. M-a pus

pe un taburet și stăteau amândoi de-o parte și de alta a mea, gâfâind. Stropi mari de sudoare picurau de pe fruntea mecanicului, prelingându-se pe obraji și pe gât. M-a privit cu dezgust, ca și cum ar fi descoperit în mine ceva înfricoșător și scârbos:

— Acum plecați, a spus, și pieptul lui uriaș se înălța și cobora. Vă rog să ieșiți afară, a repetat, și glasul i s-a spart într-un țipăt.

— Da, da, sigur, a zis Felix distrat.

S-a uitat la ceasul de pe peretele locomotivei și buzele lui mormăiau niște calcule.

— Exact la timp. Multe mulțumiri pentru tot, domnu' mecanic, și iartă-ne dacă am făcut vreo pagubă.

— Din fericire, nu s-a întâmplat nimic, a scâncit mecanicul, gâfâind greoi. S-a luat cu mâinile de cap, uluit. Cum s-a întâmplat… Cum am făcut… Ajunge… plecați odată. Ajunge.

— Avem doar o mică problemă… a spus Felix.

Începusem de-acum să cunosc tonul liniștit, pisicos, care învăluia cuvintele lui politicoase și m-am neliniștit puţin. Și fața mecanicului de locomotivă s-a înroșit dintr-odată.

— Noi doi trebuie coborâm înainte de Tel Aviv, a explicat Felix parcă scuzându-se.

Din buzunarul hainei a scos o batistă și și-a tamponat delicat fruntea, să absoarbă stropul de sudoare care se ivise acolo când se luptase cu mine. Un miros discret de apă de colonie a plutit o clipă în locomotivă.

— Peste jumătate de oră intrăm în stație. Așteptați în liniște la dumneavoastră-n vagon! a țipat mecanicul și degetele i s-au albit pe maneta frânei.

— Cer iertare! l-a corectat Felix răbdător. Domnu' meu poate că nu înțelege pe mine, din cauză că nu vorbesc prea bine ebraică: noi trebuie coborâm înainte de Tel Aviv. Înainte de pădoricea aceea, acolo. Vreo trei kilometri.

Am aruncat o privire pe geamul prăfuit. Trenul înainta acum printre câmpuri care se îngălbeneau. La orizont se distingea ceva întunecat, care era, se pare, o pădurice. Am aruncat o privire la ceasul mare de pe peretele locomotivei: arăta trei și treizeci și două de minute.

— Au mai rămas decât vreo doi kilometri, a spus Felix cu drăgălășenie. Bine încetinești, domnu' mecanic.

Mecanicul s-a întors dintr-odată spre el. Era un om foarte solid și când se-nfuria se umfla și mai tare:

— Dacă nu dispăreți de-aici imediat amândoi... a început el și pe gât i s-au umflat venele ca niște mușchi.

— Un kilometru jumătate doar, a precizat Felix cu calm, aruncând priviri pe fereastră. *Ei*, așteaptă maşina, începe să oprești, te rog.

Mecanicul s-a răsucit o clipă să privească pe fereastră și a căscat ochii de uimire. O maşină neagră și foarte lungă era oprită lângă calea ferată. Avea uşile galbene. Eram uluit: Felix spusese mai înainte ceva despre o maşină care ne aștepta la trei și treizeci și trei, dar cine și-ar fi putut închipui că se referea la aşa ceva. Ca în mijlocul călătoriei...

Ca două păpuși automate, mecanicul și cu mine am întors amândoi încet privirea către Felix. Și amândoi am văzut atunci ce ținea în mână. Asta nu se poate, m-am gândit, e un vis urât, un coșmar. Mecanicul şi-a dat seama înaintea mea că e ceva rău, dar nu un vis. Cu un oftat greu s-a răsucit spre maneta frânei și a început să oprească trenul.

A folosit, se pare, frâna de urgenţă, fiindcă m-am simţit aspirat și zburat înainte, iar locomotiva s-a umplut de un miros de ars. Aerul comprimat a ţâşnit cu un șuier. Pe părțile laterale ale trenului s-au împrăștiat jerbe de scântei arzătoare, frânele au țipat, iar vagoanele s-au zgâlțâit greoi și au gemut, până când, în cele din urmă, totul s-a oprit şi s-a cufundat în tăcere. Trenul stătea mut. Lovit. Doar din motor se auzeau o bolboroseală și un clocot.

Un minut întreg n-a mișcat nimeni.

Ce liniște îngrozitoare.

Nici din vagoanele din spatele nostru nu se auzea vreun sunet. Oamenii erau, se pare, uluiți și nu puteau vorbi. Pe urmă am început să aud în depărtare un plâns de bebeluş. Am aruncat o privire în jur și am văzut că trenul se oprise în mijlocul unei mirişti. Îmi amintesc că am văzut un șir de stupi cenușii.

— Vino, trebuie grăbim puțin, a spus Felix ca și cum s-ar fi

scuzat, m-a ridicat de pe taburet și m-a condus spre ușă.

Îmi tremurau picioarele. A trebuit să mă țină și, cu cealaltă mână, în care încă avea pistolul, a deschis ușa locomotivei. Am coborât cu greu pe treptele de metal. Picioarele mi se îndoiau iar și iar, ca și cum mi s-ar fi scos pentru o clipă genunchii.

— La revedere, domnu' mecanic, și multe mulțumiri pentru toată gentilețea, i-a zâmbit Felix omului care se holba la el, rezemat de bord, și căruia două băltoace de sudoare i se tot întindeau pe maiou la subsuori. Și iartă dac-am făcut puțin deranj.

S-a apropiat de aparatul de emisie-recepție prins pe perete, lângă mecanic și, cu un gest fulgerător ca o mușcătură de șarpe, l-a smuls de la locul lui și a rupt firul răsucit, negru.

— Vino, domnu' Feuerberg, mi-a spus drăgăstos. Maşina noastră așteaptă.

8

Păcăleală la magazinul cu jucării

Neagră. Cu uși galbene ca lămâia. Și mare. Cea mai mare pe care o văzusem în viaţa mea. Stătea ascultătoare în mijlocul câmpului, lângă un drum de pământ. Ca un câine uriaș lăsat să zacă și să-și aștepte stăpânii. Pe-atunci nu erau multe mașini ca asta în Israel. Nu era nici măcar una care să-i semene. Era ultimul tip, strălucitoare, tulburătoare. M-am gândit că e un Rolls-Royce, dar era mai mult de-atât.

— Poftim, uite că deschid uşă pentru domnu' Feuerberg!

Și a alergat înaintea mea, rapid și lejer în mișcări, deschizându-mi uşa către o lume de fast și strălucire.

Am alunecat înăuntru și m-am lăbărțat pe o banchetă luxoasă, elastică, moale, îmbrăcată în catifea. Tata și cu mine avuseserăm cândva o mașină veche de care ne ocupam împreună. Un Humber Pullman din anii '40, ca ăla cu care mergea regina Elisabeta și cu care gonise generalul Montgomery în Deșertul de Vest. Noi îi spuneam Perla. Tata o găsise distrusă și parţial dezmembrată la fiare vechi și ani întregi o asamblase la loc încet-încet, cu răbdare și încredere, iar când m-am făcut mai mare l-am ajutat și eu. În cele din urmă a trebuit s-o facem cadou. O poveste tristă. Dar, pe lângă mașina asta a lui Felix, chiar și Humberul nostru arăta ca o rablă, și nici eu nu eram prea atrăgător în momentele alea.

Din cauza panicii, a șocului.

Gabi întotdeauna spunea că, după etaloanele internaționale de măsurare a pozborobului (pozne-boroboațe), eu merit nouă din zece pe scara Max și Moritz[1]. Și când numele meu era

pomenit în cancelarie, o duzină de profesori și de profesoare săreau pe picioarele dinapoi, dând agitaţi din copite și scoţând nechezături de dispreț și de mânie. Așa eram eu, dar acolo, cu Felix în tren, cu oamenii pe care-i închisese în compartiment, cu mecanicul de locomotivă, păţisem ceva care era mai mult decât o poznă, ceva care ținea de lumea oamenilor mari, de pistoale, de infracțiuni adevărate, de filme adevărate, și eu doar plutisem în mijlocul furtunii ca o bulă.

Cu avânt și scrâșnet de roţi, Felix a demarat. Un nor de praf s-a ridicat în jurul nostru și am ieşit din el negri și lucioși.

Mașina era ferchezuită și pe dinăuntru. Cu tapiţerie roșie de catifea și lemn roșiatic în jurul cadranelor de bord. Un geam despărțea bancheta de locurile din față și nişte perdele subțiri de mătase acopereau geamul din spate. Nu mai fusesem niciodată într-o maşină ca asta. Nu mai deturnasem niciodată un tren de călători. Nu mi se mai întâmplaseră niciodată atâţia „niciodată“ într-o singură zi.

— Buton negru, a spus Felix, arătându-mi-l.

L-am apăsat. Cu o mișcare arcuită, s-a deschis un spațiu mic în care era aprinsă o lumină. Înăuntru era o farfurie și pe ea, un sendviş într-o folie subțire de plastic, felii de roșii și de pepene galben. Mai erau și nişte felii dintr-un fruct pe care nu-l cunoşteam. Astăzi cred că era ananas proaspăt, dar pe vremea aia ananasul creștea numai în cărți și în cutii de conservă. Am luat farfuria cu grijă: avea pe margine o dunguliţă aurie de jur împrejur, ca dunga de aur de la ceasul lui Felix. Mi-am trecut degetul peste ea: prima oară în viață când atingeam aur.

— M-am gândit c-o să fii lihnit. Ți-am pregătit un sendviş. Brânză galbenă, cum îți place ţie, nu?

Am făcut din cap un „da“ fără vlagă. Combinaţia asta de deturnare de tren și brânză m-a omorât.

— Mă duci la Haifa? am întrebat.

Felix a râs:

— Ho-ho, n-ai pic de răbdare! Noi am făcut pentru tine program mult mai tare!

— Tu cu tata?

— A, da! Amândoi. Împreună. Fiecare cu partea lui.

Am mai mers câteva clipe în tăcere. N-am înțeles exact

răspunsul lui. Îmi venea să-i pun o sută de întrebări, și nu știam cu care să încep, totul era brusc și imposibil: cum ar fi putut să fie tata de acord să-mi pregătească una ca asta, o faptă atât de ilegală, să deturnez un tren, și sub amenințare cu pistolul! Și să presupunem că tata s-ar fi entuziasmat de prima idee, modestă, a lui Gabi (n-avea nici o logică, dar să presupunem) și ar fi început s-o dezvolte, programându-mi un fel de film polițist, cum de ea nu-l oprise pe parcurs? „Aventuri care o să-ți facă părul măciucă“, îmi scrisese el în scrisoare, dar chiar atât de măciucă? Asta nu-i în regulă, mă gândeam, e prea periculos pentru un copil de vârsta mea.

Am ascultat o clipă: acum tata nu mai spunea că el la vârsta mea aproape condusese fabrica tatălui său. Poate-şi dăduse și el seama că se lăsase furat de ideea asta. Un val de temeri mă inunda pe dinăuntru, paralizându-mi tot corpul, mușchii feței. Fiindcă poate nimic nu era așa cum trebuie. Poate că făceam o greșeală îngrozitoare, dar care să fi fost greșeala asta?

— Dacă ești îngrijorat, atunci eu pot duce pe tine înapoi acasă încă de pe-acum, a spus Felix.

— Mă duci înapoi la Ierusalim?

— Într-o oră. E Bugatti, cea mai rapidă maşină din Israel la ora actuală.

— Și o să se termine jocul?

— Dacă vrei, pot te duc acolo abia diseară. Și, dacă vrei, poate și mâine-seară. Tu hotărăști, eu execut. *Yes, sir!*

M-a salutat milităreşte și mi-a făcut cu ochiul.

— Așa a zis tata?

— Tu vei avea curând *bar mitzvah*, domnu' Feuerberg junior, *iar asta* înseamnă deja bărbat!

Încă nu sunt chiar bărbat, m-am gândit. E drept că fumasem deja de câteva ori pe-ascuns o țigară întreagă și trăsesem în piept. Ba mă pupasem şi cu trei fete din clasă numai din cauza unui pariu și Smadar Kantor declarase cârdului ei de gâşte că sunt un băiat periculos, fiindcă mă joc cu sentimentele. Dar când stăteam lângă Felix în mașina aia și în spatele nostru rămăsese în câmp un tren întreg, şocat şi umilit, știam că încă sunt doar un copil de treisprezece ani. *Bar mitzvah* avea să fie abia sâmbătă și aventura asta mă depăşea

un pic.

Ultimele clipe în tren mi se perindau prin cap: cum văzuse mecanicul de locomotivă pistolul în mâna lui Felix și cum căscase ochii de groază, părea că-i ieșiseră din orbite, și mișcarea rapidă a mâinii lui Felix ca să taie firul aparatului de pe perete pentru ca mecanicul să nu ceară ajutor. Și pe urmă, după ce coborâsem din locomotivă, mai văzusem un lucru pe care nu-l înțelesesem: Felix scosese ceva din buzunarul hainei, un obiect minuscul, ca un inel, și-l aruncase în aer, lângă locomotivă. Nu văzusem ce-a aruncat, distinsesem doar o lucire aurie învârtindu-se în lumina soarelui și auzisem un clinchet scurt, ca o monedă care cade.

Mergeam în tăcere. Roțile mașinii ridicau praful de pe cărare, dar înăuntru era răcoare și aer curat. Am intrat pe o șosea îngustă, mașina ocupa toată lățimea drumului. Am trecut pe lângă un sat, sau un kibbutz. N-am observat. Neglijam intenționat tot ce mă antrenase tata să fac. Nu citeam indicatoarele, nu rețineam nici un reper de pe drum, nu controlam distanța parcursă după kilometrajul mașinii, nu alcătuiam, ca să țin minte mai ușor, cuvinte din inițialele indicatoarelor de la curbe, spre nord sau spre sud etc. Eram supărat pe tata și pe ideile lor exagerate, ale lui și ale ei. Îl trădam așa cum mă trădase şi el pe mine. Şi în stomac simţeam tot timpul că o surpriză de *bar mitzvah* e ceva ce-ar trebui să bucure un copil, nu să-l înfricoșeze.

— Vrei acasă, așa-i?

— Nu!

Dar m-am răstit la el strângând din buze, și Felix mi-a aruncat o privire și a început să reducă viteza, până când mașina aproape s-a oprit. Se uita în tăcere la șosea.

Ascultă, mi-am spus în sinea mea, e un moment greu pentru tine. Aproape că te-ai dat bătut. Dar străduiește-te să fii un pic mai puternic. E-adevărat că ai avut o experienţă grea și ești puţin dat peste cap acum, dar, pe de altă parte, n-ai păţit nimic. Mergi cu mașina cea mai frumoasă din lume. Mănânci ananas (probabil) și brânză dintr-o farfurie cu dunguliţă de aur pe margine și, dac-ai să fii curajos, ai să treci cu Felix ăsta prin întâmplări cum n-a mai cunoscut nici un copil înaintea ta. Și

astea nu sunt imaginare, ca poveștile alea pe care le inventezi tu. Aşa că ajunge cu văitatul. Stai drept. Zâmbește. Nu încerca să fii bărbat, începe să fii Nono, cum ți-a scris Gabi în scrisoare.

Câteodată încropeam dialoguri din astea de încurajare cu mine însumi. Aveam o voce specială pentru ele, o voce interioară groasă și războinică și propoziții scurte și de efect, ca niște lozinci sau ca niște indicații prin walkie-talkie în momentele de acțiune. Și câteodată mă ajuta.

Chiar mă ajuta.

M-am întins puțin. În mașina aia era loc de întins și picioarele. Am înfulecat sendvişul, și ananasul din poveşti l-am mâncat încet, lăsându-l să mi se topească în gură şi gustul să-mi împresoare limba. Mi-am îndreptat umerii și spatele. Am și fluierat puţin în barbă, să fiu sigur că m-am liniștit. Un lucru știam: că după ananasul ăsta ceva în mine se schimbase cu desăvârşire.

Felix conducea în tăcere. Când și când îmi arunca în oglindă o privire întrebătoare. Ca și cum s-ar fi întrebat dacă tata nu cumva-l indusese în eroare și eram într-adevăr destul de matur și de viteaz pentru ce-mi pregătise. Rândul următor când m-a privit i-am întors o privire dură. Drept în ochi. Așa cum mă învățase tata: o privire drept în ochi e o declarație de siguranță de sine. Ca și umflatul mușchilor. Un truc foarte important pentru un copil mic și slab ca mine. Am văzut că asta avea efect chiar și asupra lui Felix. Mi-a zâmbit. I-am zâmbit şi eu. A apăsat un buton și deasupra mea s-a deschis încet acoperișul mașinii, s-a pliat în spate și am văzut cerul albastru. Niciodată nu mai etc.

Afară era cald și plăcut. Fără să cer voie, am dat drumul la radio. Era muzică americană. M-am simțit american. Mi-am compus o mutră americană. Felix a râs și a dat capul pe spate. Iată, în sfârșit găsisem şi eu un om în toată firea pe care eram în stare să-l fac să râdă.

— Noi avem un Humber Pullman, i-am spus lui Felix.

— Aaa! Da! Maşină fantastică! Motor șase pistoane, nu?

— Da. Și negru ca ăsta.

— Humber Pullman e totdeauna negru! Numai negru!

Doar că pe aripile care mascau roțile avea o dungă albă.

Fiindcă fusese făcută în Anglia în timpul războiului. Era camuflaj, străzile n-aveau curent și îi făcuseră un semn special ca să-l observe pietonii în întuneric.

— Tata l-a găsit la fiare vechi. Încă dinainte să mă nasc eu.

— Păi cum a ajuns Humber la fiare vechi?

— Tata crede că a fost al unui ofițer englez de-al Mandatului[2]. Poate conducea beat și l-a distrus.

— *Yes sir!* Asta e posibil! Englezilor place să bea! Johnny beat mereu!

— Eu și cu tata ne ocupăm de mașină în fiecare marți, am mințit eu.

Că ne ocupăm. Ne ocupam.

— Asta e important! Aşa mașină trebuie îngrijit la ea tot timpul! Și, mergeți mult cu mașina?

— Da... Dar numai în curte. Până la gard și înapoi. Tata se teme s-o scoată pe stradă.

Se temea. Mergeam cu ea până la poartă. Ne ocupam. Totul la trecut.

— Pentru noi e o perlă.

Era o perlă. Așa o numea tata. „Hai, Nono, să mergem s-o lustruim pe Perla", și ieșeam, cu cârpe și găleți, cu un săpun special, șampon pentru bebeluși, și îi dădeam Perlei lustru. Două ore munceam în felul ăsta, aproape fără să scoatem un cuvânt. Numai vorbe în legătură cu ea. O porneam, ascultam zgomotul motorului ca pe o muzică. Și cum știa tata să cânte la ea, și cum îl lăsa ea, străbătând încet cei trei metri până la poartă și înapoi parcă pe roți de catifea. Și poate scoteam un pic din economii și-l aduceam odată pe legendarul Roger de la Naharia, specialistul în mașini vechi, să-i regleze cum trebuie suspensiile?

Mi se strângea inima când îmi aduceam aminte de ea. Câte făcuserăm pentru ea. Odată merseserăm chiar la Tiberias ca să cumpărăm de la un colecționar de mașini cauciucuri speciale pentru mers prin deșert. Dar toate astea s-au sfârșit. Şi azi mă încearcă un sentiment de remușcare din cauza ei. Cred că tata a îmbătrânit zece ani când a fost nevoit s-o dea.

— Dar de ce nu ieșiți cu maşina afară? Pe șosea? s-a mirat Felix.

— Tata zice că o asemenea mașină… Nu se cade să circule pe șoselele mizerabile din Ierusalim. Iar la noi în curte e ferită. Păzită bine.

— Aha! a făcut Felix în batjocură. Humber merge şi-n deșert! Dar Ierusalim e periculos pentru el?

— Aşa cred.

Și eu mă gândeam uneori că-i ciudat că Humberul nostru nu trecuse niciodată de poartă. În curte era ca într-o colivie. Când i-l dădusem ca despăgubire lui Mautner, lui nu-i fusese teamă să-l scoată pe stradă, dar nici nu știa să se poarte cu el. Prima dată când ieşise din oraș, nu reuşise să-l stăpânească și se răsturnase. Vecinilor le povestise că, în momentul în care-l dusese pe șoseaua deschisă, se dezlănțuise ca un ghepard, oricât ar fi apăsat pe frâne, el gonea înainte, mașina era blestemată, jura Mautner, și când auzise tata zâmbise amar, ca și cum ar fi știut. Mă durea și numai când îmi aminteam. Mautner o vânduse pe Perla unui vânzător de mașini uzate, și de-atunci nu mai auziserăm de ea, și nici n-o mai pomeniserăm. Ajunge, murise.

— Asta-i Bugatti, a spus Felix din nou, n-ai auzit de Bugatti, ă?

Am recunoscut că nu.

— Sunt numai șase mașini ca asta pe lume, mi-a explicat el, și pe ele a făcut unul, un geniu, un sculptor pe nume Ettore Bugatti! Italian și, în același timp, francez. Și fiecare mașină – proiect special al lui! Spezial!

Am privit în tăcere capodopera în care aveam onoarea să mă aflu.

— Și el, Bugatti ăsta, el singur hotărăște cui vinde fiecare din cele șase mașini. Și a decis: numai rege merită Bugatti! Și primul Bugatti a vândut regelui Carol din România, și eu am mai văzut pe el mergând cu mașina lui *personală*!

— Și pe ăsta? Cărui rege?

— Ăsta? Regelui Feuerberg al doilea. Anume pentru tine a adus Felix mașina asta în Israel. A fost lună întreagă pe vapor până aici. Excursie lungă!

— Pentru mine?

Îmi pierdeam mințile:

— Pentru mine ai adus o mașină? O mașină ca asta?

— Bine, bine, cer iertare: nu chiar cadou. Numai azi. Pentru să fie frumos. Pentru să fie deosebită plimbarea asta a noastră de azi împreună.

— Pentru o singură zi ai adus o mașină? Pentru mine?

— Ei și ce? Fleacuri! Cineva din Italia dator la Felix datorie de onoare. Și încă gentleman bătrân din Franța, vechi asociat. Și ei credeau deja că Felix a murit. Zece ani poate n-au auzit de el. Şi deodată, telefon: Trrrrring! Repede, repede! Se adună toți vechii prieteni, se duc aici, se duc acolo, datoria de onoare e datorie de onoare! Și uite că Bugatti vine la Israel pentru o săptămână, și pe urmă se întoarce la muzeu, și nimeni nu știe ce și cum, și bună dimineața, și foarte mulțumesc, și *shabbat shalom*3!

Mi s-au uscat buzele. Poate trebuia spusă „Sheheheianu“ – Binecuvântat să fii, Dumnezeul nostru, că am trăit și am ființat și am ajuns la clipa asta, să merg prima oară cu un Bugatti. Păcat că nu mă vedea nimeni din clasă. În general, păcat că nu venise cu mine un cameraman. Fiindcă știam: şi dacă m-ar fi crezut că am condus singur o locomotivă și că am tras sirena locomotivei și că am oprit din mers un tren de călători, nici Miha n-ar fi crezut că s-a adus cu vaporul special pentru mine o mașină de rege! Și decapotabilă! Ei, atunci să nu mă creadă, m-am gândit deodată supărat. De ce trebuie să le fac tot timpul impresie? Un rege încearcă să facă impresie cuiva? El e rege, și cu asta basta.

— Cum s-a speriat tipul ăla, mecanicul de locomotivă... am râs eu un pic exagerat, fiindcă încă nu-mi puteam aduce aminte ce mi se întâmplase în locomotivă fără să mă simt puțin străin de mine însumi și fără să simt din nou valul de spaimă care mă copleșise.

Felix a dat din umeri:

— Și ăsta nu-i decât pistol de jucărie, a spus el.

Dintr-odată am simțit o mare ușurare:

— Doar atât? De jucărie?

A dat din umeri disprețuitor. A scos din buzunar pistolul și mi l-a dat. Era un pistol mic. Destul de greu. Greu ca unul adevărat. Avea mânerul bătut în sidef. Văzusem odată un pistol

adevărat ca ăsta la o expoziție de armament capturat de noi. Tata stătuse mult să se uite la el, îl cercetase, îl examinase, îl mângâiase, privise prin cătare, iar când îl întrebasem care-i problema, îl pusese la loc imediat și zisese cu dispreț că e un pistol de femeie, dar asta nu i-am spus lui Felix.

Starea mea sufletească a început și ea să se destindă, şi era plăcut. Am ținut pistolul de jucărie și l-am mângâiat. Era, cum vă amintiți, al doilea pistol al meu pe ziua aia, după pistolul falsului polițist. Ce viață monotonă mai aveam şi eu.

Continuam să mergem pe drumuri lăturalnice. M-am ridicat și am scos capul pe acoperișul deschis. Am făcut cu mâna spre o camionetă care trecea pe lângă noi și șoferul mi-a făcut şi el, uitându-se cu admirație la mașina mare și neagră. Mi-a părut rău că n-am pălărie de cowboy. Cu asta ar fi fost tabloul complet. I-am zis şi lui Felix. El a dat capul pe spate și a râs, și din nou mi s-a părut o clipă că e ca o fiară, ca o panteră: bătrâior, ce-i drept, cu fălcile căzute, dar cu o scânteiere în ochi, o sclipire de prădător, și am început să imit fără să vreau expresiile lui schimbătoare, zâmbetul și sticlirile de pericol din ochii lui albaștri... Mi se pare că am povestit deja de înclinarea asta amuzantă a mea să probez fețele oamenilor când stau de vorbă cu ei, să le simt dinăuntru trăsăturile, și nici azi nu ştiu exact dacă e un semn că am talent teatral sau un caracter cameleonic. În orice caz, Felix observase, bineînțeles, imediat. Eram transparent pentru el. Şi-a dat seama într-o clipă și a știut exact ce caracter aveam, iar mie nu-mi păsa câtuși de puțin. Și-am văzut că și zâmbea în barbă, ca și cum i-ar fi plăcut că sunt aşa un actor-imitator. Fiindcă și el era un pic actor, după cum se văzuse în spectacolul cu mecanicul de locomotivă, și în inima mea am simţit ceva față de el, apropiere și simpatie, ce echipă profesionistă fuseserăm noi acolo, în locomotivă, cum ştiusem, fără să plănuim nimic, exact ce așteaptă el de la mine, cum începuse să-mi tremure mâna singură, nu? Și Felix a apăsat pe accelerație, și Bugatti gonea, iar el mi-a făcut complice cu ochiul, și am simțit amândoi că, uite, aici începe o prietenie excepțională, între doi actori și aventurieri care nu se tem de nimic, și el mi-a luat din mână pistolul de jucărie, a țintit prin acoperișul deschis cerul azuriu, a strigat „Haide!“ și

a apăsat pe trăgaci.

Bubuitura m-a izbit și a răsunat din toate părțile. Într-o clipă mi s-a făcut rău și frig. Un fir subțire de fum se ridica din țeava pistolului. M-am lăsat pe bancheta luxoasă a mașinii. Tot aerul a ieșit din mine cu un șuierat, toată bucuria aventurii și bucuria noii prietenii.

— Ai zis… de jucărie… am murmurat sfârşit.

Felix a continuat să șofeze cu o singură mână, a adulmecat țeava pistolului, m-a privit cu ochii lui de bebeluş și a dat din umeri zâmbind:

— Ce părere ai, domnu' Feuerberg junior, oare m-or fi păcălit la magazinul cu jucării?

1. Referire la Max şi Moritz. O poveste în şapte pozne, carte în versuri ilustrată a scriitorului german Wilhelm Busch, publicată în 1865 şi considerată un etalon al năzdrăvăniei (n.red.).
2. Referire la Mandatul Britanic pentru Palestina (1923-1948), când Marea Britanie a primit de la Societatea Naţiunilor dreptul de a administra Palestina, angajându-se să creeze acolo un cămin naţional pentru evrei şi adâncind, astfel, conflictul arabo-israelian (n.red.).
3. „Pace“, „mult noroc“ (ebr.) (n.red.).

9

Fugim din fața legii

Fumul de la pistol s-a ridicat deasupra mea, înălţându-se în văzduh pe acoperișul deschis al maşinii. L-am adulmecat, ars și dens.

— Poate ar fi totuși mai bine să ne întoarcem acasă, la Ierusalim, am șoptit.

Am văzut dezamăgirea din ochii lui Felix.

— *Pardon*, a spus. Cer iertare! Regret că te-ai speriat așa, eu am vrut numai amuz pe tine un pic.

Sprâncenele în formă de triunghi i se mișcau, jenate, pe frunte.

— Poate că eu sunt prea bătrân ca să știu să amuz copii, ă?

Am tăcut. Ce echipă mai eram şi noi: un om mare care nu știa să amuze copii și un copil care nu știa să amuze oameni mari.

L-am întrebat, serios, dacă are copii.

Iarăși a întârziat cu răspunsul, a ezitat, ca și cum ar fi cântărit în sinea lui pe care să-l dea. Ca și cum n-ar fi existat pe lume nimic de genul „fapte“, „adevăr“, ci doar câteva răspunsuri posibile la fiecare întrebare și trebuia văzut mai întâi care din ele se potriveşte mai bine într-un moment sau altul și celui care a pus întrebarea.

Dar s-a hotărât. Şi pe față i-a apărut din nou zâmbetul pe care îl ştiam.

— Ei, doar o fată, dar ea deja mare, a spus el, ar putea fi la tine mamă.

Doar din politețe am tăcut. Nici o femeie din lumea asta nu

putea să-mi fie mie mamă. Afară de Gabi, poate.

— Dar nici fetița mea n-am cunoscut prea bine când era mică, a spus Felix. Și toată copilăria eu pierdut fiindcă fost mereu pe drumuri, cu tot felul de treburi și-așa. Foarte păcat, nu? Pierdut mult, nu?

N-am avut chef să-i răspund. Ca să spun adevărul adevărat, nu mi se părea potrivit să crească copii. Părea un om care știe să fie drăguț cu copiii și să-i facă să se simtă grozav o oră, două. Eram sigur, de exemplu, că știe să facă umbre pe perete sau trei, patru scamatorii mai simple, sau să spună povești din alea la care copiii ciulesc urechile. Dar să crești copii, să-i îngrijești, să-i educi și să te certi cu ei, să-i doftoriceşti când sunt bolnavi și să-i consolezi când sunt triști, așa cum face Gabi cu mine, asta nu.

— De ce... De ce uiți așa la mine? a întrebat Felix șovăitor, silindu-se să zâmbească.

Nu mi-am luat privirea de la el. Să vadă că sunt supărat.

— Eu tocmai că iubesc copiii, de-adevărat iu... a spus mormăind neliniștit, parcă scuzându-se. Întotdeauna am auzit: Felix are succes la copii! Copiii toți iubesc pe Felix...

Da. Exact cum mă gândeam şi eu.

Am tăcut cu cruzime.

(Fiindcă, după părerea mea, cine spune cu atâta mândrie că „iubește copiii“ – și sunt destui oameni mari care spun asta – crede în adâncul inimii că, de fapt, copiii sunt o singură făptură, generală, cu o singură mutră și un singur caracter, adică tocmai acei „iubitori de copii“ au o atitudine disprețuitoare față de ei, doar n-am auzit niciodată pe nimeni declarând „iubesc adulții“, nu-i așa? Dar „iubitori de copii“ se găsesc pretutindeni, și după ei toți copiii sunt dulci și blânzi, ocupați doar cu jocuri vesele, și dansează toată ziua. „Oo“, spun proștii ăia mari, „ce fericiți sunt anii copilăriei!“ și atunci îți vine să-i mângâi pe capul lor pătrat și să spui: „E-adevărat, și ce fericiți sunt proștii!“. Copii, feriți-vă de iubitorii de copii!)

— Ce-i asta, a mormăit Felix lângă mine, am înghițit limba, domnu’ Feuerberg?

Am văzut că-l intimidez cu privirile și tăcerile astea și-i tulbur puțin siguranța de sine. Aveam impresia că-mi citește

gândurile exact. Dimpotrivă, mi-am zis, continuă să mi le citești: După părerea mea, domnu' Felix, dacă reuşesc să-ți ghicesc caracterul dintr-o privire rapidă de profesionist, dumneata ești un om care se iubește foarte tare pe el și știe să se răsfețe, și-i face plăcere să se crească doar pe el ca pe un veșnic copil al lui. Ăsta ești dumneata!

Mi-a ieşit. Poate eram crud, dar în felul ăsta mă răzbunam pe el pentru faza cu pistolul. Trebuie să mărturisesc, cu părere de rău, că nu eu inventasem vorbele astea despre copilul veșnic care vrea să se crească doar pe el etc. Gabi spusese aşa odată despre o femeie celebră, Lola Ciperola, o actriță pe care o admira, și îmi rămăseseră în minte. Mi s-a părut uimitor când am văzut că aceleași cuvinte i se potriveau atât de bine și lui Felix: privirea a început să-i tremure și pe obraji i s-a întins roșeața. A apucat volanul cu amândouă mâinile, și-a pironit privirea în parbriz și n-a scos o vorbă.

Tăcerea a durat câteva secunde. Pe urmă Felix s-a uitat din nou la mine și ochii îi erau deja complet diferiți. Nu mai aveau lucirea aia tăioasă. Mi-am dat seama că se întâmplase ceva între noi, că avuseserăm un mic duel și că eu, cum-necum, învinsesem.

— Ești copil isteț, domnu' Feuerberg junior, a remarcat Felix liniștit, dar vedem acum dacă ai şi-o inimă destul de cutezătoare pentru ca să continuăm călătoria noastră pe itinerarul stabilit.

Ebraica lui era amuzantă, ebraică de nou-venit care a învățat cuvinte frumoase. Mașina neagră mergea încet, liniștită și plutitoare. Acum trebuia să mă hotărăsc: dacă spuneam „gata“, oprea. Se oprea totul. Înceta dintr-odată un vis ciudat, plăcut, și înfricoșător, și derutant. Un vis care abia începuse, un vis care era tot o enigmă și nu se știa nicicum în ce direcţie ar fi putut s-o ia. Am închis ochii. Am încercat să mă concentrez ca să hotărăsc, dar gândurile se risipeau în toate părţile, și doar în inimă am simțit un ghem greu și rece de teamă nenumită, teamă de ce mi se întâmpla cu Felix ăsta, și poate nu trebuia să încerc să pricep prea bine, fiindcă soluţia putea fi mai înfricoșătoare decât enigma.

— Păi atunci să continuăm, totuși, am zis eu într-o doară.

— Foarte frumos, și-a îndreptat el spinarea în scaun.

Am văzut că s-a simțit ușurat, şi chiar mai mult de-atât: că e bucuros că sunt gata să merg mai departe cu el. Că, în ciuda tuturor lucrurilor pe care le descoperisem în privinţa lui, sunt gata să merg mai departe cu el. Mi-am îndreptat și eu spinarea și am privit drept înainte. Eram destul de mândru de mine, deși nu înțelesesem exact ce făcusem de provocasem schimbarea asta în el și în mine.

— Dar mai înainte trebuie mutăm în broscuță, nu? a spus.

Surprinzătoare întorsătură în discuţie. Și în călătorie la fel. N-am întrebat nimic. Mi-am mușcat pur și simplu limba și am așteptat să văd ce-o să se mai întâmple. A oprit mașina uriașă lângă o livadă de citrice. Am coborât. Nu știam unde sunt. Încotro mă duce. Felix a scos din portbagaj valiza de piele maro. A închis uşa și a început să meargă. M-am dus după el prin livadă. Încă mă străduiam să nu întreb încotro mergem. Începusem deja să înțeleg că la el totul venea pe neașteptate. Că totul se schimba clipă de clipă, situația, planurile, viitorul...

Înaintam printre copaci. Am mers, și-am tot mers. Deja îmi făceam griji un pic. Eram numai noi doi acolo. Numai el și cu mine. Am trecut printre şanţurile de irigație pline de noroi. Cârpe roșii erau legate ici-colo în jurul trunchiurilor. Am întors capul și n-am mai văzut maşina. Nici șoseaua. Eram înconjurați de pomi și de tăcere. Numai el și cu mine.

Și atunci, între două rânduri de pomi, am văzut o broască uriaşă: un Volkswagen verde. O broscuță. N-am spus nimic. Eram uimit de fiecare dată de proporțiile operațiunii pe care o plănuiseră pentru mine, dar nu puteam să-mi scot din minte o întrebare: de ce nu putuseră şi ei să-mi facă un cadou mai simplu? Ce era rău într-o minge de fotbal de competiţie? Mă simțeam din ce în ce mai mult ca o frunză dusă de un curent de apă. Pășeam în urma lui. El mergea repede, dar nu grăbit. Era sub demnitatea lui să se grăbească. Avea un ritm al lui, care s-a lipit, firește, și de mine. A deschis uşa lui. Eu am deschis-o pe a mea. A intrat și s-a așezat. Și eu la fel. A demarat. Eu am tușit ușor. Tăceam. Asta mi-a plăcut: o tăcere bărbătească. Mașina urca și cobora printre gropi. A găsit din nou drumul de pământ. Şi am pornit mai departe.

— Cel mai important pentru mine era ca noi să începem călătoria noastră cu Bugatti negru, mi-a explicat, mașină specială, cu stil, nu?

A rostit cuvântul „stil“ ca şi cum ar fi gustat ceva dulce. M-am întrebat ce soartă o să aibă maşina aia luxoasă. O adusese din străinătate cu vaporul pentru jumătate de oră de drum? O lăsase acolo cum lăsase şi ceasul scump cu lanț de argint. Nu se ostenise nici măcar s-o încuie. Era, se pare, cel mai bogat om din lume.

— Dar, pe de altă parte, negrul sare în ochi prea tare. La fel și uşile galbene. Câteva clipe, și polițiștii vor începe să caute, să ajungă la ea. De-asta am pregătit pentru noi broscuța. Ca asta sunt multe în Israel. Nimeni nu dă atenție la ea. Putem să trecem şi pe lâng-o secţie de poliție, să zicem, și polițiștii vor duce mâna la chipiu și vor spune „Bună dimineața, mulțumesc şi *shabbat shalom*“.

Am continuat să-mi tac tăcerea profesionistă și dură. Apoi am început să-i rumeg vorbele despre polițiști și, încet-încet, din ceața neroziei mele s-a ridicat un gând interesant:

— Cum aşa, fugim de cineva?

— Aşa cred – de poliție, ei precis nu place isprava cu trenul, ce-am făcut noi, a spus și a dat din umeri ţâţâind de trei ori, ca și cum ar fi fost martor la purtarea regretabilă a polițiștilor. Câteodată au idei ale lor învechite. Și a scos un râs ușor: Nu refer la tatăl tău, sigur, o, nu! Nu, nu! Dar de-asta tatăl tău e *campion* adevărat, iar ei doar polițiști. Ascultă pe mine, tatăl tău e detectiv cel mai bun din Israel!

În clipa aia s-au întâmplat două lucruri:

1. Sufletul meu mititel s-a umplut de fărâme de fericire că mai era cineva care credea asta despre tata în afară de mine.

2. Dintr-odată am înțeles adevăratul plan al tatei.

Adică, am îndrăznit să-l înțeleg.

— Și noi, amândoi, adică eu și cu tine, am început să spun timid, fiindcă mă temeam puțin de răspuns, noi acum… fu… fugim de lege?

— O! Fel foarte frumos de-a spune asta, a zâmbit Felix. Da, da, fugim de lege.

Și din nou a mormăit cuvintele în barbă.

— Și… spune, și mâine o să fu… fugim de lege?

— Chiar și alaltăieri la fel… Nu, invers! Și poimâine. Tu hotărăști până când. Ce spui tu eu fac pentru tine. Tu ești azi ca Aladin și eu ca duhul lămpii, yes, sir!

Și m-a salutat militărește.

În clipa aia, directorul circului meu lăuntric a plesnit din biciul lui lung și o explozie puternică mi-a răsunat în urechi. Orchestra a intonat un marș rapid și cei treizeci și doi de acrobați din mine, cei trei înghițitori de flăcări pe care-i aveam înăuntrul meu, cei doi scamatori, aruncătorul de cuțite, clovnii, maimuțele, leii și elefanții și cei cinci tigri bengalezi au năvălit toți odată în arena mea, inundată de lumina reflectoarelor, și au început să se rotească fără oprire într-un carusel… Da, a fost o clipă din acelea, o întâmplare rară când un circ întreg fuge să se alăture unui copil, și vocea unui crainic beat de fericire a tunat în urechile mele trandafirii: „Doamnelor și domnilor, iubit public, primiți-mă!“.

M-am trântit pe spătarul scaunului și am închis ochii, încercând să fac tămbălăul ăsta dinăuntrul meu să înăbuşe vocea liniștită și rece care tot timpul încerca să-mi șoptească un avertisment, să-mi spună că greșesc cu totul și nu-nțeleg ce se întâmplă în jurul meu, dar acum nu mai voiam s-o aud, trebuia să tacă, să nu-mi mai strice tot cheful. Felix conducea încet, fredonând cu glasul lui caraghios și plescăind din limbă ritmul, ca o orchestră dintr-un singur om. Am deschis fereastra și-am lăsat vântul să îmi scalde fața. M-am înviorat. Mi-am îndreptat spinarea. Uite. Sunt în regulă. Acum totul o să fie în regulă. Acum totul devenise limpede și simplu. În sfârșit, după ore întregi de zăpăceală și de supărare pe tata și pe Gabi, mi se limpezise planul de la un cap la altul, ideea și intriga și curajul lui: deci ăsta era cadoul de *bar mitzvah*! Și ăsta era omul deosebit pe care-l alesese tata pentru rol! Și iar am răsuflat adânc, uluit de măreția ideii, de îndrăzneala tatălui meu. Fiindcă atunci când te uitai la el nu-ţi dădeai seama cine e cu adevărat și cât de strălucit poate să fie când vrea. Bine, specialitatea lui era să nu iasă în evidenţă, și, după cum se știe, Gabi credea că asta îi intrase în suflet, dar nici mie nu mi-ar fi trecut prin cap că o să fie atât de îndrăzneț și dezlănțuit și tare

mi-ar mai fi plăcut să aud ce zisese Gabi când îi expusese ideea lui.

Și să vedem dacă mai îndrăznea să-l părăsească după o asemenea idee.

Și la Felix mă uitam cu alţi ochi: dacă tata se baza pe el pentru o misiune atât de delicată, trebuia să fie într-adevăr ceva deosebit. Între timp, omul deosebit își pusese pe nas nişte ochelari de soare obişnuiţi şi negri, fără urmă de noblețea unui monoclu. Conducea sigur pe el, ochii păreau aproape închiși în spatele lentilelor, dar știam că nu-i scapă nimic. Îmi amintea de tata din ce în ce mai mult. Erau atât de diferiți unul de celălalt, și totuși, semănau atât de bine. Am înghițit în sec. Mi-am propus să controlez tot ce aveam să spun de-atunci încolo, dar nici măcar tremuriciul ușor al degetelor nu reuşeam să mi-l stăpânesc.

Fiindcă dacă avea să fie prea periculos? Sau şi mai ilegal?

Și dacă îi dezamăgeam pe amândoi, și pe tata, și pe Felix?

Și dacă ne prindeau?

Fiindcă, de la o clipă la alta, planul se desfășura sub ochii mei în toată măreția și nebunia lui: ce pariu periculos făcuse tata! Să mă lase să comit asemenea delicte, cum fusese cu trenul... Pentru că, dacă mă prindeau și descopereau ce se-ntâmplase cu adevărat, el zbura din poliție și îi lua postul adjunctul lui corupt, Ettinger, și ce sens mai avea viața tatei fără munca asta de detectiv, fără poliție? Eu nu mărturisesc, am jurat în inima mea, şi dacă mă torturează în beciurile lor pentru interogatorii, eu tot nu-l denunț!

Nu, nu puteam să concep aşa ceva. Nu îndrăzneam. Am respirat adânc. M-am pregătit să pun o întrebare lungă și amănunțită care să clarifice toată situația:

— Și c-c-ce-o...?

Am simţit că mă sufoc. Şi am tăcut. Am stat aşa, rușinat, fără să rostesc o vorbă câteva clipe. Felix zâmbea pe sub mustăţi.

Ei, scoate-afară! Acționează! Acționează odată!

— Și... c-c-ce-o... să fa... facem?

Ăsta era, se pare, glasul meu, fărâma aia, dramul ăla de voce care șchiopăta prin aer.

— *Oi*, domnu’ Feuerberg, a dat Felix din mână, noi vom face lucruri care n-ai făcut niciodată!

— Și dacă… dacă ne prind?

— Nu ne vor prinde.

Acum ori niciodată:

— Auzi… ăăă… Felix… Nu te-au… Ăştia nu te-au… Poliția adică, poliția noastră! Nu te-au prins niciodată?

Nu s-a oprit din fredonat, ca și cum nici n-ar fi auzit. Abia după câteva clipe s-a întors spre mine cu totul:

— Numai o dată. Și-am terminat. Încă o dată nu mai prind ei pe mine.

Și a zâmbit în barbă:

— A fost prima și ultima oară.

Dar numai buzele-i zâmbeau, formând linia aia fină și plină de cruzime pe care-o mai văzusem o dată în jurul gurii lui.

— Și pe tata de câți ani îl știi?

— Oho! Poate zece ani, poate mai mult!

Am ezitat un pic cum să formulez întrebarea următoare ca să nu-l jignesc cumva:

— V-ați cunoscut la… la lucru?

Acum zâmbeau spre mine și ridurile de la ochi:

— La lucru. Ai spus frumos.

A accelerat și a început să se concentreze la drum. Fluiera ceva care nu-mi suna cunoscut, ca o melodie veselă de vioară, și din când în când fredona voios în barbă: „De-la-lu-cru!“ și acompania cuvintele astea cu un „pam-pam-pam“ rapid. Am observat că aproape întotdeauna fluiera ceva sau fredona cu gura închisă. Tot timpul umplea aerul de şuierat și zumzăit. M-am gândit: poate aşa se-ntâmplă cu oamenii în toată firea care în copilărie au fost ca mine.

Și, printre toate senzațiile astea contradictorii și derutante pe care le trezea în mine, îmi plăcea să mă uit la mâinile lui. Mâini lungi, bărbătești și calme. Numai inelul mă deranja. Un inel mare de aur pe un deget de la mâna stângă. Ținea de o cochetărie și de un răsfăț cum nu mai întâlnisem, iar piatra pe care o avea era neagră, puţin strălucitoare, o strălucire ca o țeavă de pistol, un negru ca tunelurile săpate sub ziduri de pușcărie, strălucirea și negrul secretelor întunecate şi

fulgerătoare.

De aceea mă uitam numai la mâna dreaptă, din ea îmi trăgeam îndrăzneala și simpatia pentru el, dorința de a-i rămâne alături. Mâna dreaptă era mâna justă. Cu ea eram apărat. Mâna asta avea să-mi aducă aminte că tata mă ocroteşte de departe și că l-a ales foarte atent pe Felix să îndeplinească misiunea asta specială. Și Felix ăsta, o privire dacă aruncai la mâna lui dreaptă se vedea că e unul dintre legendarii „șușu“, care nu știu ce-i teama. Și că avea să fie față de mine un infractor cu inimă de aur.

— Tata e un *campion* adevărat, nu?

— Detectivul numărul unu. *Número uno*, a spus el.

Păcat că tata nu era acolo să audă. În ultima vreme și el începuse să creadă că nu face doi bani. Se certase cu toți prietenii din poliție. Nici unul dintre detectivi nu mai voia să lucreze cu el. În urmă cu două săptămâni scriseseră despre el în *Yediot aharonot*[1] că a eșuat în toate anchetele importante pe care le-a condus în ultimii ani. Scriau că ura lui față de cei care încalcă legea îl face să se comporte în timpul investigațiilor dificile și delicate ca un elefant într-un magazin de porțelanuri. Speram că Felix n-a citit ziarul ăsta.

— Dar tata a avut ceva probleme în ultimul timp, am tatonat eu prudent terenul.

— Ziarele scriu numai prostii! Prostii cu sos! a desființat Felix presa. Ziariştii nu înțeleg că tatăl tău nu e doar așa, un detectiv! El are arta asta în sânge! Nu e, ca alți polițiști, numai un funcționar care a pus pe cap șapcă de polițist! La domnu' tata, meseria e artă! Ca detectiv el e... e ca Bugatti printre mașini!

A ridicat un deget ca să-și întărească spusele, și nici măcar nu m-a deranjat că era degetul ăla cu inelul.

— Dar într-un ziar, am spus rușinat, au scris că parc-ar fi nebun când vede infractori și din cauza asta distruge anchete.

— Nebuni sunt ei! fierbea Felix. Am citit și eu prostiile alea! Ce cred dumnealor, că hoţii și vardiştii e joc de copii?

— Și de multă vreme n-a mai avansat în grad, m-am scăpat eu, cu mustrări de conştiinţă.

N-aveam voie să pomenesc un asemenea lucru în afara casei. La noi, cei din poliție, nu se spală în public rufele murdare, dar eram supărat că se purtau aşa cu el și, pe lângă asta, știam că Felix e de partea noastră.

— Porcărie! a lovit el volanul. Frică lor de el fiindcă e aşa de fantastic!

Și și-a ţuguiat buzele aproape până la nas, mormăind supărat în barbă.

Mă străduiam să țin minte cuvintele lui, să-i povestesc a doua zi tatei. Şi cel mai rău îmi părea că nu era şi Gabi acolo. În ultima vreme avea o părere foarte enervantă despre el ca detectiv. Și nu înțelegeam cum de era el gata să asculte jignirile astea ale ei și să tacă. Gabi gândea, de exemplu, că tata ar trebui să-și dea imediat demisia din poliție și să-şi găsească altă meserie. Așa-i spusese, simplu și crud.

— Altă meserie? a întrebat atunci tata cu gura căscată. Tu despre mine vorbești?

Eram toţi trei la bucătărie și pregăteam masa. Eu am înghețat lângă tigaie. Tata a început să se umfle deasupra oalei cu paste. Ea se aștepta ca el să se înfurie și, cum nu se întâmplase, a prins și mai mult curaj:

— Trebuie să lași de tot meseria asta. Ajunge!

Tăcere. Tata tăcea! Gabi a continuat să taie legume şi-i tremura mâna:

— Ai dat aproape douăzeci de ani din viața ta meseriei ăsteia. I-ai dat chiar și lucruri mai importante. A venit timpul să faci altceva, mai normal. Cu un program de muncă obișnuit, fără pistoale și împușcături. Fără pericol de moarte în fiecare zi.

A aruncat o privire speriată în spate. Tata tot nu zicea nimic. Ea a respirat adânc și a spus repede:

— Eu îți propun să-ți dai demisia, o să primeşti compensaţie, îmi dau și eu demisia cu tine, punem banii la un loc și deschidem un restaurant. De ce nu?

Era o idee nouă și uluitoare. Să treacă de la urmărit la gătit? Tata a orăcăit ca un broscoi care sapă un tunel în Anglia și iese la suprafaţă într-o bucătărie franțuzească:

— Un restaurant? Ai spus un restaurant?!

— Da, da! Un restaurant! Mâncare făcută-n casă! Eu o să gătesc și tu o să-l con...

— Și poate îmi iau și-un șorțuleţ roz și te ajut la gătit? Ă? Nu cumva crezi că sunt prea bătrân ca să fiu detectiv? Hai, zi, zi-mi în faţă!

Vedeam că nu-i a bună. Am căutat repede alt subiect de discuţie. N-am găsit. Aveau să se certe. Ea, să plece. Fiecare plecare temporară o apropia de plecarea definitivă. Nu puteam să trăiesc așa, în nesiguranța asta.

— Ai fost cândva un detectiv bun, a spus Gabi cu un glas liniștit, rău prevestitor. Cândva ai fost cel mai bun. Știe toată lumea. Dar după tot ce s-a-ntâmplat ţi-ai pierdut complet simțul măsurii. Munceşti de parc-ai duce un război personal cu toţi infractorii. Nu poți să fii profesionist în felul ăsta!

Liniște-n bucătării! Nimeni pe lumea asta nu putea să-i spună tatălui meu asemenea lucruri și să rămână în viață.

Și el tăcea! El tăcea în fața ei!

— Ești atât de pornit să te răzbuni pe ei, pe fiecare infractor mărunt, încât îți dai de gol toate capcanele!

Tăcere. Tata începuse să-nvârtă iar tacticos lingura în paste. Gabi era atât de încordată, că nu dădea pace unei biete roşii și continua s-o mărunțească iar și iar. Simțise că tata o ascultă serios, nu ca de obicei. Uite-atunci ar fi trebuit să sar și să spun şi eu ceva, s-o fac să tacă. Ce pricepea ea din investigaţii? Ce pricepea ea din veșnicul război al detectivilor cu lumea interlopă întunecată și necruţătoare?

Dar un lucru mi-a venit fulgerător în minte. Ceva care se întâmplase nu demult. Când tata și cu mine participaserăm la întinderea unei capcane hoților de mașini. Felul în care se purtase tata. Exact așa cum zisese Gabi, distrusese tot planul, noroc că eram și eu acolo.

Am tăcut, amestecând ouăle în tigaie. Am simțit că începe altă scenă.

Tata a spus liniștit:

— N-ai cum să nu explodezi când scriu despre tine-n ziar că te porți ca un elefant într-un magazin de porțelanuri. Gândește-te ce-ai fi simțit tu dacă s-ar fi spus despre tine că ești ca un... ăăă...

Cu un eroism de zile mari, Gabi s-a făcut că n-aude observația nefericită.

— E-adevărat că-n ziare a fost mult venin, a spus ea. Dar au fost și observații juste, și trebuie să ţii cont de ele dacă vrei să schimbi ceva în viața ta!

A lăsat roşia în pace, în sfârșit, s-a uitat uimită la fărâmiţele roșii care zăceau pe tocător și a trecut la chinuirea castravetelui.

— Te laşi orbit de furie la orice infracţiune cât de mică şi nu mai ai răbdare să faci o urmărire eficientă! Nu mai ai simțul coordonării ca să conduci o anchetă! Și perseverența necesară pentru trucuri simple!

Și i-a aplicat castravetelui trei lovituri de cuțit – câte una pentru fiecare semn de exclamare.

Stăteam toți spate în spate, dar m-am uitat la ei cu coada ochiului.

— Și precis n-ai nici un strop de iod în afurisita asta de casă! a strigat deodată, a aruncat cuțitul din mână și a fugit la baie, încercând să oprească șiroiul de sânge care-i ţâşnise din deget.

Tata nu s-a clintit din loc. Spatele lui era un zid solid turnat din fier. Nu știam dacă să mă duc după ea sau să rămân cu el să-l consolez. Cui trebuia să-i fiu credincios acum. El nu văzuse ce văzusem eu: Gabi se tăiase la deget intenționat. Cu fața schimonosită de ură de sine, se tăiase la deget.

— Are dreptate, a zis deodată tata calm, cu un glas îndepărtat. Toată lumea îmi spune asta, dar eu nu ascult. Ea-mi spune pentru că o doare și chiar ține la mine. Are dreptate.

— Ba n-are, am zis eu cu gura uscată de teamă.

Cum adică avea dreptate? El era cel mai bun detectiv din țară. Trebuia neapărat să rămână pe postul lui până aş fi putut să vin şi eu şi am fi făcut împreună o echipă excelentă.

— Așteaptă o clipă, Nono, a spus tata. Avea o voce blândă, atât de blândă, încât aproape nici nu i-am recunoscut-o. Mă duc să-i pansez degetul.

Păcat că nu era şi ea acolo, în mașină, să-l audă pe Felix.

— Și poate că nu numai în Israel e cel mai bun, a continuat Felix dând din cap ca să-și întărească vorbele. Poate că nu numai în Israel!

Am răsuflat adânc și am lăsat cuvintele astea să se reverse în mine. Ne-am continuat drumul tăcând bărbătește, numai Felix zumzăia și fredona cu gura închisă. Asupra mea s-a pogorât calmul, un calm de vis. Ca și cum aș fi ascultat o poveste despre mine. O poveste despre un băiat al cărui tată e detectiv principal la poliție și care de *bar mitzvah* îi organizează o călătorie cu aventuri în partea cealaltă a vieții, în partea întunecată a delictelor. Un dar deosebit pentru maturizarea lui, ca să cunoască viața în toate aspectele ei, ambele fețe ale monedei. Și poate și ca să țină minte că tatăl lui, chiar și el, are o parte liberă, rebelă, veselă.

Sau cel puțin avea.

Când era tânăr. Înainte să se însoare cu Zohara, înainte să lucreze în poliție. Fiindcă eu știam. Gabi îmi povestise, direct sau pe ocolite, și câteodată se mai găsea cineva să-mi facă cu ochiul şi să-mi spună că tata a fost destul de zvăpăiat, și avea atunci doi prieteni buni, erau o gașcă, li se spunea cei trei muschetari, făcuseră armata împreună şi puseseră pe picioare o firmă de mutări în Ierusalim, tata nici măcar nu-mi povestise despre asta, ca și cum dacă și-ar fi adus numai aminte de zilele alea vesele ar fi profanat doliul după Zohara; dar eu adunasem și închisesem în inima mea firimiturile astea pe care mi le aruncase Gabi: trei derbedei veseli erau, cu inimă de aur, îi știa tot Ierusalimul, și mai ales pe el, Kovi Feuerberg, cu veșnica lui pălărie de cowboy, cu râsul nechezat și pariurile nebunești pe care le făcea, dacă poate, de exemplu, să valseze cu un frigider legat de spinare, sau dacă are curaj să fure o zebră de la Grădina Zoologică Biblică[2] și s-o călărească pe stradă, și cum seara, după lucru, muschetarii făceau o baie și se dădeau cu briantină și se duceau la petreceri private în Rehavia sau Ein Kerem și răpeau pentru un dans dezlănţuit cea mai frumoasă fată, o amețeau până aproape leșina, unul dansa cu ea, ceilalți doi stăteau de pază să nu îndrăznească să se amestece nimeni, după care dispăreau ca să se ducă la altă petrecere... Și pe-atunci avea admiratoare, când era burlac, și fete care-i făceau curte, și el petrecea cu toate și le înnebunea, și n-o iubea cu adevărat pe nici una dintre ele, și pe-atunci spunea mereu că încă nu s-a născut femeia în stare să pună mâna pe el și dacă

vreuna o să vrea să facă asta va trebui pur și simplu să-l împuște sau să-l pescuiască, să-l vâneze de-adevăratelea, și râdea cu râsul lui bărbătesc ca un nechezat, da, așa fusese cândva tatăl meu, în urmă cu un milion de ani, gonea pe străzile din Ierusalim pe o motocicletă cu ataș, iar atașul îl umpluse cu pământ și plantase în el un răsad mic de roşii, care crescuse și se ramificase, iar tata rupea și înfuleca roșii proaspete în timp ce circula, i se spunea Cowboy Tomato fiindcă în engleză „roșie“ se spune tomato, și, dacă vreun polițist voia să-i dea amendă că merge prea repede, tata îl mituia imediat cu o roșie proaspătă, și toți râdeau și oftau, ce să-i faci, cowboy-ul tot cowboy, n-o să se schimbe în veci...

Unde era acum? Unde era băiatul ăla care fusese tata? De ce nu-l cunoscusem niciodată? De ce nu-l văzusem nici măcar o clipă ivindu-se în ochii lui? Unde era derbedeul care șterpelea mașini doar ca să le monteze roți de lemn pătrate? Cum de venise deodată necazul și, cu o unghie de fier, îi zgâriase între ochi ridul acela îngrozitor?

Felix conducea și fredona, iar eu încercam numai să am grijă să nu-mi țâșnească inima printre dinți. Îmi atingeam întruna talismanul, glonţul pe care-l scoseseră la operație din corpul tatei. Un individ în afara legii trăsese în el, și tata continuase cu el un schimb de focuri până-l învinsese. Nici când făceam duș nu-l dădeam jos. Ieșise din corpul lui și avea să stea cu mine până în ziua în care o să mor. Împreună, mă gândeam, sunt aici împreună cu tata. Tot ce fac acum fac împreună cu el și, chiar și când nu mai ţin cont de nimic şi-ncalc rău legea, sufletul lui e cu mine în glonţul de la gât. Tot sufletul lui – și cel pierdut, sufletul vesel, de derbedeu – era cu mine. Lângă inima mea.

Era un moment profund și rar. Fiindcă nu întotdeauna mă simțeam atât de aproape de tata și nu întotdeauna aveam sentimentul că noi doi semănăm cu adevărat – nu ca niște gemeni și poate nici chiar ca doi profesioniști care pot să acționeze împreună fără vorbe – și uneori mi se strângea inima de teamă că o să cresc și n-o să fiu ca el. Dar în clipa aia, în mașina care gonea, am simțit că cresc. Că cresc împreună cu el și merit, poate pentru prima oară, să-l cunosc până în adâncul

sufletului, că abia acum mi se dezvăluie el în întregime și mi se dăruiește cu totul, generos și fără teamă, și ăsta e marele cadou pe care mi-l face de *bar mitzvah*.

O patrulă de poliție cu o sirenă care se jeluia venea spre noi. Am râs în sinea mea cu un râs aspru, de infractor cu state vechi: he he he, poate că poliţiştii din maşină îi căutau deja pe cei care deturnaseră trenul şi fugiseră cu Bugattiul ăla negru! Am fost atent să văd ce simt: nici măcar nu mi-era teamă, nu mi-era aproape deloc. Ce treabă aveam eu cu patrula aia? Dimpotrivă, măcar de-ar fi început să ne urmărească și am fi reuşit să scăpăm de ea conducând ca nebunii. Bineînțeles că am fi reușit. Fără teamă și fără să respectăm vreo lege. Am fi fost ca două fiare. Numai o zi sau două, nu mai mult, dar complet fără teamă, fără nici un respect pentru vreo lege. Și împreună cu Felix totul ar fi fost în ordine, el avea experiență cu treburi din astea, avea nervi de oțel, cine putea să se atingă de mine dacă eram cu el, nu m-ar fi prins nimeni pe lumea asta dacă eram cu el, farmecul lui mă proteja, privirea lui albastră, doar o zi sau două, nu mai mult, dup-aia uitam totul și mă întorceam pe calea cea bună, aş fi fost un copil cuminte și la locul lui, n-aş mai fi minţit și nu m-aş mai fi prostit și n-aş mai fi făcut nebunii!!! Dintr-odată aş fi coborât pe scara Max și Moritz și numai uneori, noaptea, singur, mi-aş mai fi amintit ziua asta, sau astea două zile şi tot ce s-a întâmplat în realitate, dar ca un vis, și locomotiva deturnată, și Bugattiul negru, și lucirea întunecată și primejdioasă, și sirenele tânguitoare a o sută de mașini ale poliției care goneau să mă caute și să mă urmărească, iar eu le evitam, fugeam, nu mă prindeau. Fiindcă eram rapid și imprevizibil, zumzăiam și înțepam și dispăream, un artist al încălcării legii, Nono Feuerberg, în curând cel mai bun detectiv din lume!

Inima îmi bătea foarte tare. Mi-am lipit genunchii unul de altul și m-am ghemuit în poziția „arest preventiv“. O clipă am fost un pic derutat. Speriat. Fiindcă, la urma urmei, cine eram eu, de fapt?

1. „Cele mai noi ştiri“ (ebr.), cotidian de mare tiraj din Israel (n.red.).
2. Grădină zoologică din Ierusalim, cunoscută pentru numeroasele specii

din Africa şi Asia, multe dintre ele menţionate în Biblie (n.red.).

10

Un capitol la care n-am chef să pun titlu, și mai ales nu unul amuzant

Gabi fusese mereu cu noi, i-am povestit lui Felix, adică de când mă ştiam eu. Venise să stea cu tata și cu mine după ce murise Zohara, mama mea, ceea ce se întâmplase când eram eu mic de tot. Aveam un an, poate. Aici am făcut o mică pauză, fiindcă de obicei în punctul ăsta oamenii încep să pună tot felul de întrebări prostești, de ce-a murit și dac-o mai țin minte, dar Felix a tăcut.

M-am mirat un pic. Cum de nu-l interesa, cum de nu-i păsa că era acolo un copil fără mamă, un copil practic orfan. Dar am hotărât să nu-i arăt că mă mir, pentru că, aşa cum ziceam, întotdeauna se întâmpla pe dos, eram sâcâit la culme cu întrebări la care n-aveam nici un chef să răspund, deci să presupunem că așa era și-acum.

Și am continuat să-i povestesc despre Gabi, că era o fată care lucrase toți anii ăştia cu tata, fusese secretara lui când el era adjunctul comandantului secției de investigație a cazurilor de fraudă, mersese cu el când devenise investigator la secția de delicte grave și rămăsese secretara lui și când începuse să lucreze ca detectiv. Oriunde se ducea tata, venea şi ea după el.

„Eu sunt tunetul“, spunea ea. „Asta, bineînțeles, dacă presupunem că taică-tău e fulgerul.“

— E aşa, un pic, cam ca un tunet, i-am explicat lui Felix. E grăsană și, pe lângă asta, are o voce foarte puternică, dar e sută la sută, adică perfectă, nu știu cum ne-am fi descurcat fără ea (pauză mică), mai ales după ce-a murit

mama.

Tăcere. În regulă. Era dreptul lui să păstreze tăcerea. Chiar dacă, după părerea mea, când un copil spune „după ce-a murit mama“, asta îl face totuși un pic special. Sau poate că nu. Felix conducea broscuța verde pe un drum îngust care ne ducea spre mare și spre asfinţit. Mergeam încet, ca și cum n-ar fi fost pe lume nici un polițist care să ne caute.

— Încearcă tot timpul diete noi, i-am mărturisit eu, fiindc-a jurat să nu depună armele până n-o să aibă un corp demn de o fiinţă umană, dar îi și place să mănânce, și înfulecă ciocolată în cantități industriale, iar eu și cu tata gătim chestii delicioase, și-atunci e nevoită să mănânce cu noi.

Își făcea reproșuri și se ura din cauza asta. Dar, când tata punea la încins uleiul de măsline și arunca-n tigaie ceapa tăiată mărunt și ciupercile și-ncepea să-nvârtă pastele cu lingura în oală, nu se putea abține. Câteodată aveam chiar o bănuială că tata era cam rău cu ea: îi făcea poftă cu tot felul de mâncăruri ca să se mai îngrașe un pic şi el să nu se căsătorească în continuare cu ea.

— Zohara era foarte frumoasă, am zis nu ştiu de ce. Am văzut odată o poză cu ea.

Tăcere. Felix conducea broscuța pe lângă malul mării.

— Numai poza asta a păstrat-o tata. O poză cu ea și cu el. Celelalte lucruri ale ei n-a vrut să le mai ţină-n casă după ce-a murit.

Și am spus „a murit“ foarte apăsat, fiindcă poate n-auzise din prima. Dar nici de data asta n-a reacționat. Stătea aplecat peste volan, cu o față lungă și încordată.

Foarte bine. Nu suntem obligaţi să vorbim despre o femeie care-a murit, chiar dacă era mama cuiva cu care stăm de vorbă. Fiindcă poate nici cinevaul ăla nu e aşa interesat să vorbească despre ea. Abia dacă a cunoscut-o. Avea un an când a murit și-n casă nici nu prea se vorbea despre ea. A murit și aia e.

— Și Gabi? a întrebat deodată Felix.

— Nici Gabi nu vorbește despre ea.

Dar uneori, când mai discutam despre ceva, ea se oprea dintr-odată și se lăsa o scurtă tăcere, deosebită, ca și cum

cineva ar fi trecut în linişte printre noi și noi n-am fi avut voie să spunem că l-am simțit, după care Gabi întotdeauna zicea: „Şi, unde eram?“.

Ştiam că tata îi interzisese s-o pomenească pe Zohara la noi în casă, fiindcă, de fiecare dată când îmi făceam curaj să întreb ceva, Gabi spunea „Dacă vrei să ştii ceva de Zohara, întreabă-l pe taică-tău“, și strângea din buze, cu toate că simțeam cum moare de nerăbdare să povestească.

— Tu n-ai înțeles pe mine, a spus Felix. Eu am întrebat cum a venit Gabi să stea cu voi.

— A, asta.

Nici o problemă, m-am gândit. Dacă el n-are pic de respect faţă de morți și vrea să vorbească numai despre Gabi, o să vorbim numai despre Gabi. Oricum n-aveam multe de povestit despre Zohara. Nu știam nimic despre ea. Se putea spune că era o străină pentru mine. Întâmplător, mă născuse, dar Gabi făcuse mult mai multe pentru mine.

— Când s-a însurat cu Zohara, tata şi-a luat concediu de la poliție, îşi dorea altă viață. Dar, după ce-a murit, am continuat eu, a hotărât să se întoarcă. Tocmai în perioada-n care Gabi voia să plece din poliție. Se săturase să fie secretară. Are o grămadă de talente și ar putea să facă absolut orice.

— Ce, de pildă?

— Ce? Să fie actriță sau cântăreață, de pildă! Și e specialistă la organizat chestii. De sărbători ea organizează toate spectacolele pentru copiii polițiștilor, și scrie scheciuri pentru petrecerile polițiștilor, și e campioană la cuvinte încrucișate, și specialistă în cinema, în fiecare săptămână mergem la cel puțin un film, și știe să imite vedete, și mai ce?... Are simțul umorului și e mereu veselă. E perfectă.

Felix a zâmbit.

— Tu iubești pe Gabi, nu-i așa?

— E sută la sută, am zis eu din nou. Dac-aș putea să-l conving și pe tata, dar el, din cauza frumuseții exterioare sau din cauza Zoharei...

— Numai că nu e destul de frumoasă pentru domnu’ tata, a murmurat Felix gânditor.

Și eu mi-am adus aminte ce spunea Gabi mereu: „O mutră

de gogoașa Nușa, asta mi-au dat mie părinții, când eu eram predestinată să fiu Brigitte, nemernica sfărâmătoare de inimi!“, și m-am gândit că, dacă Gabi s-ar fi resemnat cu înfățișarea ei, ar fi devenit o femeie greoaie și plină de amărăciune, plicticoasă și fără viață, și ea devenise, tocmai, foarte vioaie și plină de viață, și deodată m-a izbit un gând: poate Gabi devenise Gabi nu datorită însușirilor pe care le moștenise și nici a educației primite, ci numai pentru că sufletul ei hotărâse să se lupte cu silueta și fizionomia ei, și poate că de-asta se străduia ea atât de mult să fie ageră și aparte, și am înțeles dintr-odată, am înțeles cât de grea era bătălia pe care o ducea de-o viață fără nici un ajutor, fără să vorbească cu nimeni despre asta, în singurătate.

— Și ia zi, de ce a vrut ea atunci să plece din poliție? a întrebat Felix încet.

— Fiindcă se săturase să bată la mașină rapoarte despre cadavre și asasinate și lumea interlopă.

„Și mai ales“, îmi povestea ea, „m-am săturat să văd în fiecare dimineață mutra acră a lui taică-tău“. Asta nu i-am mai zis lui Felix. Tata nu-i spusese niciodată o vorbă drăgăstoasă sau de laudă lui Gabi, dar turba de furie şi-o zi dacă lipsea.

„Iar eu, vițea naivă, am crezut că ăsta e felul lui stângaci de a-mi arăta câtă nevoie are de mine“, ofta Gabi în fiecare săptămână când îmi spunea povestea asta.

— Aproape că l-a părăsit odată, am continuat, dar tot a hotărât să mai rămână puțin.

„Taică-tău era atunci atât de trist și de lovit“, își amintea Gabi, „că nu putea fi părăsit, dar nu se putea nici sta cu el“.

Dezbăteam chestiunea asta pentru a mia oară, la o cană de cacao la cafenea după film sau când se mai întâmpla să fim singuri la bucătărie: „Cearcănele i-au devenit și mai pronunţate, îți poți imagina una ca asta? Și bineînțeles că el, cu mândria lui idioată, nu era dispus să vorbească cu nimeni despre durerea lui“.

Aici își apropia fața de a mea, mijea ochii și spunea în șoaptă de te treceau fiorii:

„Tristețea pur și simplu dădea pe dinafară dinăuntrul lui și se revărsa pe oricine se afla prin preajmă! Era întruchiparea

tragediei, crede-mă“.

— Și atunci l-a văzut într-o zi încercând să mă înfeșe pe o masă din biroul lui, i-am povestit lui Felix zâmbind în sinea mea, fiindcă mi-l şi închipuiam făcând asta.

„Când l-am văzut cum îţi caută prin toată camera suzeta pe care o îndesase în tocul de la revolver“ – în momentul ăla, ochii lui Gabi se încețoșau întotdeauna și vocea i se făcea mai groasă și puţin răgușită –, „când l-am văzut pe taică-tău atât de pierdut şi de neajutorat, fix ca bebeluşul care urla în fața lui, mi-am dat seama că îl iubeam, de fapt, că toți anii cât am lucrat cu el l-am iubit fără să știu și că eu o să fiu femeia care o să aducă înapoi zâmbetul pe fața lui îndoliată“.

Atunci tăceam amândoi, din respect pentru durerea ei. Îmi plăcea s-o aud povestind asta.

„Cred c-am văzut eu prea multe filme în care văduvul se însoară cu bona copiilor lui“, se văicărea ea.

— N-aveam voie să-i spun „mamă“, i-am povestit lui Felix când am lăsat mașina verde în parcarea de lângă plajă și am pus piciorul pe nisipul cald.

Înainte să văd marea, când i-am simțit mirosul doar, am devenit deodată foarte vorbăreţ. Marea a avut întotdeauna efectul ăsta asupra mea.

— Mi-a explicat că ea nu-i mama. Ea e Gabi. Prietena mea și-a tatei. Când eram mic nu reuşeam să înțeleg deosebirea.

Fiindcă Gabi stătea cu mine tot timpul. Numai noaptea se ducea să doarmă în apartamentul ei înghesuit, iar uneori, când tata era plecat în misiune, dormeam la ea. Și ea îmi citise înainte de culcare toate cărțile care-i plăcuseră când era de vârsta mea. Ea îmi alesese îngrijitoarele, și grădinița, și ea mergea la ședințele cu părinții și mă ducea la policlinică dacă eram bolnav, și fusese cu mine și la toate injecțiile și vaccinurile (fiindcă tata, eroul, leșinase prima oară când mă înțepaseră), și ea scria într-un caiet special toate lucrurile pe care învățasem să le fac de la vârsta de un an și toate trăsnăile pline de înţelepciune pe care le spuneam, și ea îl convingea întotdeauna pe tata să mă avanseze în grad, chiar dacă după părerea lui încă nu meritam asta, și era meritul ei că ajunsesem deja la tata la gradul de sergent-major, și ea… și ea…

și eu.

Și cam o dată pe lună, când diriginta mea, doamna Markus, mă dădea afară din școală, de data asta definitiv, Gabi zbura la cancelarie să ceară îndurare pentru mine, și atunci, ca într-un ritual, implora să mi se mai acorde o șansă, una singură, ultima, îmi punea mâinile pe umeri și întreba cu glasul ei tunător cum e posibil ca școala să renunțe la un copil minunat ca mine. Doamna Markus rânjea că eliminarea pe o săptămână e o pedeapsă chiar moderată pentru un copil ca mine, pentru o băltoacă de mediocritate ca mine, pentru niște paie-n vânt ca mine – pe vremea aia profesorii se gândeau mult la jignirile pe care să le aducă, nu ca acum – și că, în general, poate trebuia să ne resemnăm că eu am nevoie de alt cadru, care să se potrivească mai bine cu limitările mele. Puteți fi siguri că Gabi nu înghițea asta fără să zică nimic:

— Ceea ce dumneata consideri limitări după mine-s calități!

Își îndrepta spatele dinaintea profesoarei și se umfla ca o cobră căreia-i fusese atacat șerpișorul:

— Și ele mai pot fi numite suflet de artist! Da! Și poate că nu toată lumea se potriveşte în cadrul pătrat al școlii! Fiindcă sunt oameni rotunzi, în formă de cerc, doamnă, și sunt oameni în formă de opt, și sunt copii în formă de, să zicem, triunghi, de ce nu, și sunt – Gabi cobora glasul, ridica o mână cum făcea cunoscuta actriță Lola Ciperola în *O casă de păpuși* și șoptea cu o voce înfricoșătoare – și sunt și copii în zigzag!

Și inima mea, cum se spune, se topea de dragul ei.

Prima mea amintire e legată de Gabi (stăm împreună pe balcon, e seară, ea-mi dă să mănânc brânză de vaci dintr-un ardei gras verde și trece un tip cu ochelari de soare, se uită lung la noi și-și scoate pălăria ca să ne salute). Și în toate fotografiile de când eram foarte mic apare Gabi. Și ei îi povesteam secretele mele, și ea e singurul om din lume care m-a văzut vreodată plângând.

Am tăcut și am lăsat nisipul să-mi curgă printre degete. Stăteam sub o umbrelă roșie și eram aproape singuri pe plajă. În vârful unei mici dune de nisip era un câine negru care lătra. Probabil mă mirosise de departe. Marea era netedă și albastră. M-am abţinut cu greu să intru în apă și să mă scufund. După

părerea lui Gabi, eram un pește care ajunsese din greșeală pe uscat, și, într-adevăr, când eram în mare, printre valuri, mă linișteam imediat și închideam ochii și-mi spuneam lucruri pe care nu îndrăzneam să le spun pe uscat, lucrurile la care ţineam cel mai mult i le șopteam mării, toate întrebările pe care nu îndrăznisem niciodată să le pun pe uscat, toate secretele pe care nu le spusesem nimănui niciodată le strigam printre valuri și le uitam imediat şi pentru totdeauna, dar știam că ele se răspândesc la infinit în mare și se păstrează ca o scrisoare într-o sticlă uriașă.

Și acolo, pe țărmul mării, am vrut foarte tare să-i povestesc lui Felix despre ea. Nu să spun „mama mea a murit“ doar ca să fac impresie. Ci pur și simplu să vorbesc cu el despre ea. Fiindcă, atunci când vorbisem mai înainte despre Gabi și cum se îndrăgostise ea de tata, apăruse în mine o tristețe nouă și ciudată.

Încă nu înțelegeam de ce tace Felix așa. Nu părea plictisit de ce-i povesteam. Chiar deloc. Dar nici nu mă îndemna să vorbesc. Mă asculta într-un fel deosebit. Nici un adult nu mă ascultase vreodată așa. Nici măcar Gabi. Și începeam să simt că greșisem când crezusem că nu-l interesează de Zohara. El voia, de fapt, să vorbesc despre ce vreau eu, fără să mă deranjeze.

Poate că datorită felului în care mă asculta mi s-a întâmplat asta – am început să realizez lucruri la care nu mă gândisem niciodată cu adevărat. De exemplu, că Zohara fusese de-adevăratelea un om, nu doar o străină căreia puteai să nu-i pomenești numele în casă atâţia ani. Existase odată o asemenea femeie, cu faţă și corp, și o stare de spirit bună sau rea, și amintiri din copilărie. Și avusese o voce a ei și gânduri. Se mișcase prin lume. Gura ei râsese. Plânsese cu lacrimi adevărate. Existase.

Și fusese și soţia tatălui meu. Da, într-o clipă mi-a devenit limpede cum nu mi se mai întâmplase niciodată: o iubise. Poate că ea fusese iubirea vieţii lui, singura și unica, poate că el chiar nu mai putea să iubească altă femeie.

E ciudat că nu înțelesesem asta până atunci. Poate pentru că întotdeauna auzisem povestea iubirii lor numai de la Gabi. Iar în poveștile ei ea era mereu în centru. Ea și dragostea ei pentru

el, și cum o dezamăgise el, și așteptarea ei ca el să pună odată capăt doliului și să revină la viață, adică la ea. Dar abia în momentul ăla pe plajă am realizat că cel atât de trist și de îndoliat era tatăl meu. Și atât de singur se simţea şi atunci. Era în doliu după Zohara. Și astea nu erau numai cuvinte din povestea știută de la Gabi, cuvinte pe care le spusese deja de o mie de ori, până uitase şi ea cât de pline de durere erau. Și atunci a început să mă sâcâie și să mă apese pe dinăuntru întrebarea cum era posibil ca el tot să nu sufle o vorbă despre ea. Nici măcar faţă de mine. Eram deja destul de mare pentru asta. *Bar mitzvah* e vârsta maturității.

Și de ce niciodată, nici măcar o singură dată, nu-l întrebasem nimic. Poate că dac-aș fi întrebat ar fi vorbit. Da, poate cu mine ar fi vorbit. Poate că aștepta să-l întreb eu. Aș fi putut să încep din orice, de la o prostie, când încă lucram împreună la Perla noastră. Când îi dădeam lustru și o mângâiam, aș fi putut să mă ghemuiesc lângă o roată, lângă dunga aia albă pentru camuflajul de la Londra, și să întreb ceva de-acolo, unde o cunoscuse pe mama, de exemplu, și ce făceau când erau împreună și de ce murise; și, dacă n-ar fi vrut să răspundă, s-ar fi putut preface că n-a auzit. De ce n-am întrebat? Cum poți să începi să-ntrebi după o tăcere de treisprezece ani? Și poate când e prea târziu.

„Nu știu nimic despre ea“, am spus uimit în sinea mea.

Felix doar s-a mai aplecat puţin spre mine și n-a scos o vorbă ca să nu mă deranjeze.

„Nu mi-a povestit nimeni nimic despre ea.“

Am simțit o presiune foarte mare în gât, ca și cum mi l-ar fi strâns cineva într-o menghină, și o durere ciudată în ochi. Poate că dacă mă cufundam cu capul în apa albastră mă linișteam. N-aveam experiență cu discuţii din astea pe uscat.

Odată a fost o ceartă mare între tata și Gabi: dacă să-mi povestească sau să nu-mi povestească. Eram în altă cameră. Aveam patru, cinci ani și tata a spus supărat că există copii care au mamă și sunt nefericiți și că eu trebuie să mă obișnuiesc cu situația mea, iar ea a spus că poate e imposibil să te obișnuiești vreodată cu aşa ceva, iar el a spus că pentru mine asta e situația firească, să cresc fără mamă, că aproape

m-am născut fără mamă și că, dac-o să mă gândesc la ea prea mult, o să-ncep să-mi plâng de milă, și cine-şi plânge de milă trezește în tatăl meu dispreț, și mulți prieteni de-ai lui au fost uciși în războaie, și el se străduiește să nu se gândească la ei, fiindcă asta-i viața, nu e agenţie de asigurări și nu toată lumea reușeşte să ajungă la sfârșit, sunt unii care cad pe drum, iar cei care reuşesc trebuie să meargă înainte și să nu se uite în urmă nici măcar o dată.

Nu știa că eu aud. De-atunci am fost credincios ordinelor lui. Nici măcar o dată nu l-am dezamăgit. Aproape că nu mă gândeam la ea. Și dacă încerca să mi se furișeze în gânduri, închideam ochii cât puteam eu de strâns și o alungam de-acolo delicat, dar hotărât, și aveam un sunet special, un zumzet pe care-l scoteam în cap, printre dinți, ca să fac gândurile la ea să amuţească, eram foarte bine antrenat la treaba asta și numai când intram în mare, am povestit mai înainte, când eram în valuri, o simțeam uneori, simțeam ceva înconjurându-mă, lipindu-se tandru de mine, dar uitam imediat, ieșeam din apă, mă ștergeam bine cu prosopul și uitam tot. Însă atunci m-am gândit pentru prima oară: dacă tata încă o iubea? Poate şi el se mai uita în urmă uneori.

— Știu că era tânără când a murit. Avea douăzeci și șase de ani.

Douăzeci și șase de ani. Doar de două ori cât mine, m-am gândit cu uimire. Doar treisprezece și încă o dată treisprezece. Nu era mult mai mare decât mine.

Mi-am strâns genunchii la piept cât am putut de tare, mi-am mușcat obrajii și mi-am înfipt unghiile în palme. Am rămas așa câteva secunde până m-am mai liniștit. N-am scos o vorbă, nici măcar nu mi-am șters sudoarea de pe frunte. Spatele și umerii îmi înțepeniseră ca lemnul uscat. Simțeam că, şi dacă deschid doar gura să-i spun numele, o să mi se frângă ceva în gât. Felix privea locul unde soarele se scufunda în mare. Câinele negru de pe movilă mă lătra mai departe. Avea capul îndreptat spre cer și coada încordată în spate. Am scurmat cu degetul în nisip, căutând locul unde începea să fie umed. Un vânt ușor a prins să sufle și un crin-de-apă își flutura petalele albe.

— Măcar... am început să spun și m-am înecat.

Măcar puțin dac-aş fi cunoscut-o. Asta voiam să spun.

Dintr-odată devenise cel mai important și cel mai urgent lucru din viața mea, orice altceva era de prisos și mă deranja, și nu puteam să pricep cum de nu întrebasem niciodată nimic și nu mă interesasem, ca și cum aș fi dormit, sau ceva, și nu înțelegeam de ce mă trezisem tocmai acum cu el, cu Felix ăsta, pe care aproape că nici nu-l cunoșteam.

— Deci unde rămăseserăm? am întrebat distrat, fără să fiu în stare să continui.

Tăcerea lui lângă mine era foarte grea. Şi fără să mă uit la el simțeam cum devine compactă și adâncă, prea compactă și prea adâncă. Respirația lui ajungea la urechile mele, agitată și hârâită. M-am gândit deodată că se întâmplă ceva, ceva la care ar trebui să fiu foarte atent. M-am întors spre el. Un mușchi mic i se zbătea foarte tare pe obraz, complet dezlănțuit.

Ceva în stomacul meu a devenit deodată alb și gol, stingându-se încet:

— De ce? am întrebat cuprins de-o slăbiciune îngrozitoare. Tu ai cunoscut-o?

11

În numele legii: opriți!

La câteva minute după ce-am plecat de pe plajă și ne-am întors pe drumul de țară a mai trecut prin fața noastră o mașină de poliție. Luminile ei clipeau și sirena urla cu furie. Polițiștii dinăuntru nu s-au ostenit să se uite la noi. Ei căutau un Bugatti negru cu uși galbene, nu o rablă verde. Căutau o prințesă, nu o broască. Dar, după ce-au dispărut, Felix a întins mâna spre valiza de piele și a început să scotocească în ea, conducând mai departe. A scos de-acolo niște ochelari cu ramă groasă și încă ceva, nu-mi dădeam seama ce, un ghem păros și cenușiu, ceva scârbos și moale care mi s-a părut un moment o ființă vie, sau ceva ce fusese viu cândva.

— Închide ochii o clipă, domnu' Feuerberg, mi-a spus. Acuma facem Purim[1], văd că poliția noastră e deja puțin nervoasă.

Am închis ochii. Am rămas așa vreo cinci minute. Broscuța se ducea în dreapta și-n stânga pe toată lățimea șoselei. Am bănuit că acum conducea fără mâini.

— Poţi să deschizi ochii deja.

I-am deschis. Lângă mine stătea un moş cocoșat cu ochelari. Îşi ţinea în piept bărbia ascuțită și buza de jos îi atârna, trasă de un spasm neîncetat spre dreapta. În locul coamei de păr alb a lui Felix avea acum un snop de păr cărunt și rar și ochelari cu ramă groasă. Costumul lui alb, cu trandafir, şi-l schimbase cu un sacou jerpelit, și-i crescuse și o mustață nouă, căruntă și mohorâtă, la fel și un surâs nou, şters și fără vlagă, iar maxilarul i se îngustase, ca și cum n-ar mai fi avut dinți în

gură.

— Purim al tău e sub scaun la tine, a zis Felix.

Chiar și vocea i se schimbase și devenise piţigăiată și mai stridentă.

Aproape c-am întrebat prostește:

— Felix?

Își schimbase cu totul personajul. Respirația îi devenise scurtă și șuierătoare și parcă-și schimbase și nasul, și el se făcuse mai lung şi mai roșu. Aproape că nu-l mai recunoşteai pe Felix, pantera cu sclipiri de fiară prădătoare în ochi. M-am aplecat și am scos de sub scaun o pungă mare de hârtie. Am aruncat o privire înăuntru și am văzut o fustă, o bluză și o pereche de sandale de fată. Și o perucă neagră: părul unei fetițe, care se termina cu o coadă lungă.

— Nu-mi pun asta-n viaţa mea!

Felix a dat din umeri fără să zică nimic. Am atins cu scârbă peruca. Cine știe al cui fusese părul ăla. Poate al cuiva care murise. Cum pot oamenii să-şi pună asemenea lucruri pe cap?

Încă o patrulă de poliție a trecut urlând pe lângă noi.

— Nervoasă, nervoasă e poliția noastră... a ţâţâit Felix. Poliţiştii zăpăciți complet. Poate dezvăluim lor ce a întâmplat cu trenul?

Și a râs iar cu râsul ăla al lui interior şi sacadat.

Încă mă rodea ce spusese pe plajă, înainte să plecăm de-acolo.

— Am cunoscut bine de tot pe mama ta, a zis el. Ba chiar am cunoscut pe ea înainte să cunosc pe tatăl tău!

Mama ta și tatăl tău. Cu o singură propoziție reușise să-i lege unul de altul pe mama și pe tata, în așa fel încât deodată îmi apăruse în minte imaginea a doi părinți, soț și soție.

— Mama ta era femeie foarte puternică, a zis, și foarte frumoasă. Avea puterea care o au oamenii foarte frumoși.

Mi se părea că-și alege cuvintele cu mare grijă, nu că-i face chiar un compliment. Era multă prudenţă în vocea lui. N-am îndrăznit să întreb. „Foarte puternică și foarte frumoasă“. Ce însemna puternică? Un corp puternic? Un suflet tare? „Și foarte frumoasă“. Adică Gabi nu părea să aibă nici o șansă în faţa ei. Și „avea puterea oamenilor foarte frumoși“. Ce să fi

însemnat asta? Părea să-nsemne că era cam dură, sau aşa ceva. Dură ca tata? Îi plăcea să facă totul singură, cum ştia ea? Și să nu se amestece nimeni în treburile ei, să nu-i spună nimeni ce are de făcut? N-am întrebat, iar el tăcea. În singura fotografie cu ea care mai rămăsese în casă era frumoasă foc: ea stătea jos și tata privea din spatele ei. În poză părea plină de viață și de entuziasm. Părul negru şi lung i se revărsa pe obraji, ca și cum ar fi bătut vântul, și ochii ei, puțin depărtați unul de altul, străluceau ca niște ochi de copil, negri și luminoși.

Din cauza ochilor ălora ciudați m-am gândit că poate nici nu era fotografie, ci desen. Și cineva o tăiase câş în partea de jos, ca și cum ar fi vrut să ascundă scaunul pe care stătea Zohara. De ce? Pe ce stătea? De ce erau atâtea secrete? Uneori, când mai căutam câte ceva în sertarul tatei, găseam poza asta tăiată, pusă cu fața în jos. Întotdeauna cu faţa în jos. Desen sau fotografie? Fiindcă ochii ăia păreau o exagerare a artistului. Dar celelalte părți ale portretului păreau vii. Fotografie? Și cine o tăiase? Și de ce? Și ce putere aveau oamenii foarte frumoși? N-am întrebat. Stăteam lângă el și tăceam. Tot destinul meu se afla în gura lui, răspunsul la foarte multe întrebări de-ale mele, și nu îndrăzneam să-ntreb. Și în fotografie era și tata, în spate, cu mâinile în jurul ei, privind nu spre fotograf, ci spre ea, spre gura ei, surâsul lui șovăitor imitând, fără să vrea, râsul ei nestăpânit, ca și cum ar fi vrut să învețe să fie fericit și nestăpânit ca ea, cu ajutorul ei... Soarele cobora în mare și se făcea nevăzut. Felix tăcea. Eu nu ziceam nimic. Dacă aș mai fi pus câteva întrebări, aș fi știut tot. Dar n-aveam putere să aflu totul dintr-odată.

— Dacă vrei, pot să povestesc... a început Felix încetișor.

— Mai încolo, am spus eu imediat și m-am ridicat, și o să-mi zici și ce înseamnă că era dură, dar mai încolo.

— Dar eu n-am spus „du...

— Bine, atunci ce-ai spus. N-are importanță. Vorbim mai încolo.

Și Felix, încă așezat pe nisip, m-a privit de jos și a spus:

— Da, și eu gândesc că e mai bine să așteptăm puțin cu povestea. Poate după cină?

— Da, mie deja mi-e foame. Hai să mergem.

Fiindcă nu mai suportam să stau acolo, îmi ardeau călcâiele.

— Tu hotărăşti când vrei să auzi, a spus Felix uitându-se lung la mine. E povestea ta.

— Exact. Și mai încolo o să-mi povestești tot.

— Și despre castelul vostru, și despre cai, despre tot mai încolo.

O, nu.

— Cai?

— Sigur! Și casă ca un castel. Pe muntele cel mai înalt. Fără nimic în jur. Lângă graniță. Tatăl tău a construit pentru ea.

— Un castel? Chiar un castel?

Mi s-au tăiat picioarele și m-am așezat în fața lui.

— Nu, nu castel ca la regele României sau Napoleon. Dar pentru ei era castel.

Jur pe viața mea că n-am putere pentru toate astea, mă gândeam. Acum o să înceapă să povestească cum erau ei împreună și cum era tata când ea încă trăia, și deja înțelegeam că nu numai pe mama n-o cunoscusem – și despre tata știam, de fapt, foarte puțin. În general, ce făcuserăm împreună. Jalnic detectiv mai eram şi eu. Ore, și zile, și săptămâni, și luni în care nu mă gândisem la nimic și nu pusesem întrebările importante. Și toate după-amiezile alea în care zăcusem în pat uitându-mă în tavan. Ce-i construise tata acolo? Și de ce tocmai pe munte, și de ce la graniță, și de unde mai apăruseră şi caii?

— E poveste deosebită, să ştii, a spus Felix scoţând din buzunar un portofel elegant de piele, pe care a început să-l umple cu nisip. Tatăl tău a luat pe Zohara pe munte departe, lângă granița cu Iordania, unde în jur sunt numai munți, și vânt, și animale, și lupi, și acolo a făcut pentru ei cuib, și ea era ca un fel de regină și el ca un rege, și oamenii nu veneau acolo fiindcă se temeau, și tatăl tău păzea pe ea acolo...

Fața i se făcuse aproape drăgăstoasă. M-am ghemuit și am ascultat.

— Și aveau cai și capre care dădeau lor lapte, și oi pentru lână.

A umplut portofelul cu nisip și l-a pus înapoi în buzunar la haină, și eu n-am întrebat nimic, și nu înțelegeam nimic, și n-

aveam putere să recepționez tot ce povestea în momentul ăla și tot ce făcea.

— Și ei nu voiau nici curent electric și nici telefon, și aveau acolo paradisul...

Nu, nu, am clătinat tare din cap, să scutur asta dinăuntrul meu, povestea asta, surprizele astea istovitoare, nu voiam, nu acum, era prea înfricoșător să cred că așa erau ei, că așa fusese el odată. Încă nu venise momentul să mă gândesc la ei în felul ăsta. Trebuia să mi se dea timp să mă obișnuiesc. Alo, dați-mi timp. Eu pricep lucrurile încet, și treaba asta mă sfâșie pe dinăuntru, schimbările bruște, dorurile...

— Și cum gonea ea cu calul, mama ta, zbura...

Nu era un scaun, Nono, prostule, era un cal acolo în poză. Un cal pe care tata îl tăiase din fotografie. Tot tăiase. Și calul, și muntele, și viața aia a lui cu Zohara.

Ca o vijelie goneau în jurul meu imaginile și gândurile despre ei amândoi. Despre paradisul lor. De ce nu-mi povestise niciodată despre asta? De ce nu mă luase niciodată să-mi arate?

— De ce s-au dus acolo? Atât de departe?

Felix a întins mâna și m-a atins cu degetul în mijlocul frunții, în punctul ăla care acum fierbea şi clocotea, punctul care explodase cu o străfulgerare în capul meu, și am strigat:

— Fugeau de cineva?

— Cumva vrei să auzi deja toată povestea? Acum, aici?

Şi-a umezit repede buzele cu limba. Ochii îi jucau în fața mea. Voia să povestească. Era foarte dornic să povestească. Asta era ciudat. De ce voia atât de mult să-mi povestească? Doar ne-ntâlniserăm abia în ziua aia și aproape că nu ne cunoșteam. Ce voia de la mine?

— Nu! Îmi povestești mai încolo, am spus eu repede.

Cu o hotărâre fermă și definitivă. M-am ridicat și am rămas deasupra lui.

A tresărit o clipă, ca și cum l-aș fi trezit dintr-un vis:

— Mai încolo când? Poate nu va mai fi timp mai încolo!

— Mai încolo. Nu aici.

Să mergem. Să ne mișcăm. Să nu stăm pe loc.

— Gata. Hai să plecăm de-aici.

S-a mai uitat de jos la mine o clipă, a oftat, mi-a întins mâna și eu l-am ajutat să se ridice în picioare.

Ne-am scuturat de nisip. Am șters urmele pe care le lăsaserăm, în eventualitatea că ne-ar urmări cineva. Amândoi eram foarte antrenați la șters urme, fiecare din cauza meseriei lui. Din când în când îmi mai arunca o privire uimită. Nu puteam să-i explic ce se petrece cu mine. Să-mi povestească mai încolo. Am șters urmele cu amândouă picioarele, ba chiar și cu o creangă pe care am găsit-o acolo, să nu rămână nici un semn că am trecut prin locul ăla. Mai încolo aveam să ascult continuarea poveștii. Nu trebuia să ne grăbim prea tare. Era timp. Trebuia să mă obișnuiesc...

Am plecat încet. Câinele negru de pe movila de nisip a început să alerge paralel cu noi, destul de departe să nu fie în pericol. Tot timpul lătra la mine. Dar Felix a spus că nu trebuie să mă las impresionat de câinele ăsta care-l latră pe el și că la el câinii latră întotdeauna. N-aveam chef să-l contrazic și să-i povestesc toate dățile în care câinii săriseră pe mine uite-așa, fără nici un motiv, ca și cum ar fi fost ceva în mine, în mirosul meu, care-i scotea brusc din mințile lor câinești, dar tocmai datorită câinelui am simțit din nou simpatie pentru el și m-am gândit că o să ne obișnuim încet-încet unul cu altul și că nu suntem obligați să ne spunem imediat toate secretele, și că cel mai important e să știm că există un asemenea secret, un secret pe care-l avem amândoi.

Mergeam în zigzag pe nisipul alb și aproape simţeam că vine şi ea cu noi. Ba chiar m-am uitat o dată în spate, să văd dacă nu sunt urme ale picioarelor ei printre urmele mele și ale lui. Cred că el şi-a dat seama ce caut, fiindcă a zâmbit și m-a luat pe după umeri, și am mers așa până la broscuță, legănându-ne uşor şi râzând ca doi oameni beți.

Foarte puternică și foarte frumoasă, și dură.

Dură? Așa cum sunt duri profesioniștii? O clipă: poate lucra cu tata? Poate era şi ea detectiv? Mama detectivă?! Poate din cauza ei lupta el așa împotriva răufăcătorilor? Cum de nu mă gândisem niciodată?

M-am încordat din nou. Nu trebuia să mă gândesc la asta acum, în timpul călătoriei, în toiul aventurii. Mai încolo avea

să fie mai mult timp. Seara. Sau mâine.

Și el i-a construit un castel. Un loc al lui și al ei. Pe un munte înalt, lângă graniță. Cu capre şi oi și cai. Fără curent electric, fără telefon. Poate voia să fie singur cu ea acolo. Neştiutori şi fără pată. Ca Adam și Eva în paradis. Plecase și din poliție de dragul ei.

O patrulă ne-a depășit. În urlet de sirenă. Am tresărit.

— Domnu' Feuerberg, mi-a amintit Felix, e ultima noastră șansă.

Dacă o să mă prindă acum, mă gândeam, n-o să mai aud povestea despre ea. Despre ei.

Am scos hainele din pungă. O fustă roșie și o bluză verde. Culori tari, cam țipătoare. Cum să mă îmbrac cu haine de fată? Aveam să mor de rușine. Să vomit și sufletul din mine. Preferam să mai deturnez un tren, numai să nu mă-mbrac cu fustă. Sunt lucruri care nu țin de îndrăzneală, ci de... De ce anume? Cum se cheamă lucrul ăsta?

Am trecut pe bancheta din spate să mă schimb. O clipă mi-am văzut fața în oglindă. Ziceai că mă pregătesc să iau o pastilă foarte-foarte amară. Tata trebuise odată să se deghizeze în femeie. Urmărea atunci un escroc care le promisese la zece femei să se însoare cu ele ca să le fure banii. Tata, cu tot profesionalismul lui, fusese aşa de scârbit când se văzuse în rochie, că până la urmă o silise pe Gabi să fie momeala, și așa primise – spunea ea – cele trei cereri în căsătorie din viața ei: prima, ultima și singura. Mi-am dat jos pantalonii. Am tras fusta pe mine. Mi-am pus-o invers, bineînțeles. Cu fața în spate. De unde era să știu? Am răsucit-o pe șolduri. Fusta măcar nu trebuie s-o dai jos cu totul ca s-o întorci. Am încălțat sandalele finuţe, cu curelușe împletite. Poftim, eram deghizat. Și ce? Asta făcea parte din meseria noastră. Și dacă reuşeam să păcălesc pe cineva deghizat aşa era semn că sunt mai profesionist decât tata? Sau mai puțin bărbat decât el? Fiindcă întotdeauna crezusem că să fii profesionist înseamnă să fii bărbat, și acum eram deja complet în ceaţă.

Tot timpul m-am străduit să nu mă gândesc cine a fost fetița care a purtat lucrurile astea înaintea mea. Ca măsură îmi veneau perfect. Numai că păreau vechi, nu cum purtau fetele

de la mine din clasă. Am vrut să-l întreb pe Felix de unde adusese hainele alea. N-am întrebat. Cum de n-am întrebat? Cum de nu l-am pus să-mi explice de unde are un om în vârstă ca el nişte haine de fetiță. Și ce s-a întâmplat cu fetița de la care le luase. Am tăcut. Mă luptam cu gândurile negre care mi se-nvârteau în minte și mă amețeau. Dacă n-aș fi știut că tata se bazează cu ochii închiși pe Felix, probabil c-aș fi fost puțin îngrijorat. Nu chiar speriat, doar un pic mai vigilent. Hainele emanau o răcoare uşoară. Frig. Un miros deosebit. Miros de loc închis, întunecos și rece. Poate că stătuseră împăturite mult timp în dulap.

Mi-am pus peruca. Interiorul era făcut din piele sau din cauciuc. Simţeam ca și cum mi-aș fi pus pe cap o minge de fotbal. Imediat a început să mă mănânce creștetul. Eram sigur că peruca e plină de furnici care se porniseră să-mi mişune pe cap. Cauciucul îmi prinsese părul și mi-l smulgea fir cu fir, și deja mă temeam că dac-o mai ţine așa n-o să mai pot umbla fără perucă. Coada atârna la spate și-mi dădea mâncărimi pe gât. Am scos-o din guler, dar când întorceam capul se răsucea și intra la loc. Trăgeam de ea și ea sărea înapoi. Tot timpul mă gândeam ce-ar zice Miha dacă m-ar vedea.

„Hei, Nono, ai coadă."

M-am întors târâș pe scaunul din față şi Felix s-a uitat admirativ la mine:

— Așa e în perfectă regulă, a spus. Dacă vrei să ai succes, trebuie mergi până la capăt! Și schimbi toate regulile! Trebuie îndrăznești! Trebuie curaj! Asta înseamnă îndrăzneală!

A mormăit ceva în barbă, și-a reluat fața de om bătrân cu buza lăsată în dreapta și a murmurat cu o voce nouă:

— Și acum bunic Noah și fetiţă Tami merg la picnic. Pam-pam.

Tami?

N-am zis nimic. Peruca mă chinuia. Capul îmi transpira dedesubt. În situații mult mai puțin enervante aş fi început deja să mă agit și să-mi dau în petic. Dar mi-am privit picioarele care ieșeau de sub fustă. Erau subțiri și netede. Și labele arătau altfel în sandalele alea. Ca ale unei fete.

Dacă aș fi avut o soră, ea ar fi semănat cu mine acum.

Și, dacă m-aș fi născut fată, așa aș fi arătat.

Și aş fi avut mișcări de fată. Și aş fi crescut să fiu ca mama, nu ca tata.

Gândurile astea mă scoteau din sărite.

Peste cinci zile urma să devin bărbat, și aici eram transformat în fetiță. Chiar mă simţeam jignit că încă puteam să fiu schimbat în fată. Era un băiat la mine în clasă, Shimshon Yulzari, care începuse deja să se bărbierească, și eu stăteam acolo cu părul împletit în coadă.

Dar, dacă m-aş fi născut fată, probabil că așa aș fi arătat.

Fată, puţin cam ascuțită, dar fată.

Și aș fi avut cu totul altă viață.

Tot timpul mă rodea teama că, dacă un băiat reușește să imite atât de bine o fată, ceva din ea se lipește de el pentru totdeauna.

Felix mi-a mai aruncat o privire, și o clipă a uitat că e cu mâinile pe volan. Exact așa mă privise şi prima oară când mă văzuse, de după geamul compartimentului: ca un om care când te vede își aduce aminte de cineva și se gândeşte cu plăcere la persoana respectivă, de care-i este dor.

Cine sunt eu? m-am întrebat. Eram fâstâcit și străin de mine însumi. Cine sunt eu?

Coada neagră, uscată ca nişte paie, îmi tresălta pe spate plesnindu-mă uşor. Din cauza ei mi se părea că cineva e tot timpul în spatele meu și-mi cere să mă întorc. Hainele fâlfâiau pe mine. Îmi atingeau pielea și mă părăseau, se dădeau bine pe lângă mine și se fereau la cea mai mică adiere. Și cu ocazia asta mi-am dat seama că dacă porți fustă îți intră vântul și pe dedesubt.

Și-atunci...

O motocicletă mare și neagră s-a ivit deodată la geam lângă Felix, și motociclistul, cu cască de polițist, ne-a făcut semn să oprim pe marginea drumului.

— Pân-aici ne-a fost, am spus în șoaptă. Cu mare părere de rău că fuseserăm prinși. Că aventura asta ciudată se sfârșea aproape înainte de-a începe.

— Încearcă numai să distrezi, mi-a zis Felix cu glasul lui obișnuit când polițistul venea spre noi ca un cowboy care vrea

să facă impresie.

1. Referire la obiceiul costumării de Purim, sărbătoare ce comemorează salvarea evreilor din Imperiul Persan, celebrată primăvara, când se organizează carnavaluri, mai ales în comunităţile aşkenazi (n.red.).

12

Îi descopăr identitatea: spic de aur și șal violet

— Permisul, vă rog.

De aproape am văzut că era un om tânăr, foarte slab și lung. Și nasul lui – ca tot corpul – era lung și subţire. Avea obrajii plini de bubițe. Acum nu mai arăta atât de dur, uniforma atârna pe el și un epolet era descusut într-o parte. Mi-am amintit de polițistul și deținutul falși pe care-i întâlnisem de dimineață, cu un milion de ani în urmă, și am sperat o clipă că poate și polițistul ăsta era parte din spectacolul pe care mi-l pregătiseră tata și cu Gabi, dar ăsta era, din păcate, adevărat.

Felix a scos permisul și i l-a prezentat. Polițistul l-a studiat cu atenţie.

— E nepoata mea, Tami, a spus Felix cu vocea lui de bătrânel ramolit, puţin tremurată. Mergem la picnic pe plajă. Sper, domnu' polițist, că am condus după lege. Ă?

Polițistul l-a cercetat cu privirea. Și apoi a zâmbit:

— Ai condus absolut în ordine, bunicule. Dar mașina asta n-o să mai ţină mulți ani.

Și a bătut cu simpatie în ușa broscuței.

— Am pe ea de cincisprezece ani, a zis Felix râzând cu nostalgie, un râs atât de zemos, încât în colțurile gurii i-au apărut stropi de salivă care s-au prins în mustața lui căruntă. Era puţin respingător la vedere, dar și cât se poate de convingător.

Polițistul și-a dat jos casca. Avea și fruntea plină de bubițe și părul rar:

— N-ați văzut trecând o mașină neagră, luxoasă? a întrebat

el.

Inima mi-a tresărit și s-a oprit o clipă.

— Mașină neagră?

Bunicul Noah nu a înțeles întrebarea și și-a dus mâna la ureche ca să audă mai bine.

— O mașină neagră și mare! a strigat polițistul în urechea lui. Ca în America!

— Ai văzut tu așa mașină, Taminka?

Undeva departe în corpul meu, poate în cot sau în călcâi, cuvântul „nu“ se zvârcolea să găsească o cale de ieșire. Am clătinat din cap. Coada m-a lovit de două ori peste gât.

— Ceva ca un Chevrolet nou-nouț. Sau Lark. O mașină care nu există în Israel. Cu un bărbat și un copil înăuntru.

— Aaa! a înțeles bunicul încântat. E mașina lor?

— Nu. Furată, se pare. E o poveste stranie: era parcată lângă o livadă în centrul țării. Ieri-seară era acolo, au văzut-o oamenii. Și azi au luat-o, un bărbat și un băiețel, care au coborât din tren în mijlocul călătoriei.

— În mijlocul călătoriei? Dar cum, e permis?! s-a minunat Felix și a căscat ochii în spatele lentilelor de la ochelari, mari și curate.

— Încă nu e totul clar. După câte se pare, individul a oprit trenul amenințându-l pe mecanic cu pistolul. Copilul a coborât cu el. Iar mecanicul de locomotivă încă mai e puţin zăpăcit, nu se poate-nțelege din ce spune ce s-a întâmplat exact. Se pare că a fost o răpire. A răpit copilul și s-a folosit de el ca ostatic ca să oprească trenul. Nu se ştie exact.

Cu toată teama mea, a trebuit să fac eforturi să nu mă pufnească râsul: răpire, auzi!

— Și unde sunt ei acum? a întrebat Felix, măturând un fir de praf de pe mâneca polițistului.

— Cine știe? a mormăit acesta.

Am observat că ţinea tot timpul mâna deasupra ochilor, ca și cum ar fi vrut să-i ferească de soare, dar, de fapt, ca să-şi ascundă de noi bubițele de pe frunte.

— Am găsit în tren și câțiva indivizi suspecți. Printre călători. A pufnit disprețuitor: Oameni în toată firea costumaţi! Vă imaginaţi aşa ceva? Într-o cursă obișnuită spre Haifa?

— Costumați? a bâiguit cu imensă uluire bunicul cel bătrân. Aşa, ca de Purim?

— Purim de vară, a rânjit polițistul și s-a aplecat peste geamul mașinii, astfel că puteam să-i vedem fața numai până la sprâncene.

Trebuia să facă eforturi să-și calculeze fiecare mișcare ca să încerce să ascundă bubițele alea. Să ascundă și să înșele fără încetare.

— Am găsit acolo doi bufoni, un acrobat, și mai era și-un scamator.

Sigur, m-am gândit eu, omul cu jobenul negru, călăul.

— Și un înghiţitor de flăcări, și o fată care știa să jongleze cu mingi, și o contorsionistă, un circ întreg…

A chicotit, ca și cum s-ar fi jenat de prostiile pe care era silit să le povestească aici.

O fracţiune de secundă m-am gândit la toate spectacolele astea pe care le-am pierdut fiindcă am sărit peste ele și am ajuns direct la ultima stație a jocului, la Felix. Sub nici o formă n-am simțit că am ratat ceva important. Clovni și înghițitori de flăcări vedeai şi la circ, dar Felix era unul singur.

Și cum organizaseră Gabi și cu tata toate astea? Când? Unde eram eu când se întâlniseră ei cu înghițitorul de flăcări și cu contorsionista? Și ce s-o mai fi petrecând în viața lor, lucruri de care eu n-aveam habar?

— Noi cercetăm toate pistele, a raportat polițistul cu un glas misterios.

Știam că admiraţia, uluirea cu care-l privea Felix îl făcea să pară aşa misterios.

— Eu unul, a coborât polițistul glasul până a devenit o șoaptă enigmatică, sunt convins că a fost o operațiune de inducere în eroare. Ascultaţi la mine: tot circul ăla, rolul lui a fost să abată atenția călătorilor de la individul care l-a amenințat pe mecanicul de locomotivă… Nasul meu – a spus și și-a atins cu un deget nasul plin de bubițe –, nasul meu îmi spune că aici e o enigmă. Și nasul meu nu greșeşte niciodată!

— Ce-a ajuns şi țara asta noastră! a zis Felix deschizând braţele cu sinceră uimire, și buzele lui molfăiau neîncetat deasupra gingiilor, ca și cum n-ar fi avut dinți. Și doar polițistul

putea să vadă că are dinți. Și n-a văzut. Ce-a ajuns să fie aici, în țara noastră! Spun eu, domnu' polițist, odinioară nu era așa! Odinioară om simplu ca mine ieşea din casa lui și lăsa totul deschis și nu întâmpla nimic! Nu intra nimeni să ia un cap de aţă! Și azi? Azi?!

Glasul lui a devenit un cotcodăcit de părere de rău și uluire, că până și eu am uitat că Felix nu era chiar acel „om simplu", ci se număra, tocmai, printre cei din cauza cărora omul simplu nu mai putea să iasă din casă fără să încuie uşa.

— Și fetița, nepoata, nu învață azi? a întrebat polițistul și i-a dat înapoi lui Felix permisul. Nu e școală acum?

— Suntem în august, e vacanța mare! l-a mustrat bătrânul. Și cineva trebuie asculte şi poveștile plicticoase ale bunicului, nu-i așa, Tami?

Am zâmbit cu un zâmbet ştrengăresc. Mă jucam cu coada. În ultimele clipe începuse să mă distreze toată povestea aia.

— Timidă! a râs bunicul spre polițist. Dacă vedeţi carnetul de note, totul excelent pe linie! Și ce copilă bună!

— Și nevastă-mea e însărcinată, a spus din senin polițistul și s-a înroşit puţin. Încă două luni – primul copil.

Nu era obligat să ne povestească asta. Felix nu-l întrebase nimic. Se oferise să povestească. Ceva din el era absorbit în afară și se preda ca un cadou în mâinile întinse ale lui Felix. Iar eu ştiam deja că așa se întâmpla întotdeauna: că oamenii aveau încredere deplină în el din prima clipă, că privirea lui și surâsul ăla îi făceau pe oameni să vrea să-i încredințeze ceva scump, un dar, lucrul la care ţineau cel mai mult. Și așa polițistul i-a servit într-o clipă povestea despre copilul care urma să i se nască. Și așa îi povestisem şi eu despre Zohara, și mecanicul de locomotivă, și el, chiar dacă încercase să se împotrivească, fusese până la urmă de acord să-i conduc locomotiva. Și toate astea erau inexplicabile, că doar Felix, cum să spun fără să-l jignesc, era, de fapt, un fel de escroc, nu? Şi poate că tata greșise, dacă nu se poate cunoaște caracterul cuiva după fața pe care o are? Și de ce un om care s-a născut cu o înfățișare ce inspiră atâta încredere și-ar alege tocmai o viață de escroc?

Şi eu, cu șapte păcate în suflet și față de înger?

Obrajii lui Felix parcă se topeau de plăcere:

— O, domnu' polițist, toată viața dumitale alta când va veni copilul cel întâi!

Un zâmbet ușor de dor și nostalgie i-a luminat fața.

— Da, a zâmbit și polițistul, toți prietenii mei care au copii zic așa.

— Spun din proprie experiență, tinere, a continuat Felix, și fața îi radia de fericire. În momentul în care la tine naște copil, devii imediat alt om. Om nou, deodată ceva schimbă aici, aici!

Și s-a lovit cu mâna tremurândă în pieptul îngust și a început să tușească.

Polițistul l-a bătut uşor pe spinare și tot timpul zâmbea rușinat în barbă, reflectând la ce-i spusese Felix. Abia atunci am observat că are ochi frumoși, mari, migdalați, cu gene lungi. Stătea aplecat pe geamul lui Felix și se vedea că-i face mare plăcere apropierea asta; ca și cum ar fi simțit că omul ăsta bătrân și înțelept poate să-i transmită pe o cale tainică experiența și înțelepciunea lui.

Era o clipă din alea care nu se pot măsura pe ceas, ci numai prin bătaia inimii. Chiar și eu, aflat în afara cercului cald care-i înconjura atunci pe amândoi, aş fi vrut foarte mult să fiu cu ei înăuntru. Uitasem cu desăvârșire că Felix se preface. Că el cu gura lui îmi povestise cum o neglijase pe fata lui când era mică și cât de rău îi părea. Uitasem. Nu voisem să țin minte.

Polițistul a savurat clipa până la capăt, apoi a oftat cu regret, m-a privit în ochi și a spus pe un ton imperativ:

— Petrecere frumoasă cu bunicul!

— Eu am sâmbătă *bat mitzvah*[1], am piuit eu către el.

N-ar fi trebuit să spun asta. Nu mă întrebase nimeni. Și totuși, am spus, mi-a scăpat, și cu vocea necesară pentru Tami codana. Polițistul mi-a zâmbit, l-a bătut pe umăr pe Felix şi s-a mai uitat o clipă la permisul lui de conducere ca să-și amintească numele:

— Să fiţi sănătos, domnule Glück, a spus, s-a despărțit de noi, s-a urcat pe motocicletă și a demarat cu zgomot.

Domnul Glück?

Ăsta era numele pe care-l spusese polițistul.

Îl citise pe permisul de conducere al lui Felix.

Glück. Felix Glück.

— Felicitări pentru *bat mitzvah*, a râs către mine bunicul lui Tami și a pornit broscuța.

Dumnezeule mare, m-am gândit, călătoresc cu Felix Glück în persoană. Omul cu spicele de aur.

— Nu știam că ai aşa talent, a spus Felix.

— Ce talent?

— Talent de-adevărat ca actor, a spus. Cineva din familia ta a fost actor, poate?

— Nu cred.

Am vorbit fără să-l privesc, să nu observe ce emoții am. Cu ani de zile în urmă, Felix Glück era cel mai mare infractor din țară. Era milionar și risipise milioane. Jefuise bănci din lumea întreagă. Trăsese pe sfoară guverne. Umilise poliții. Avea un iaht. Şi mii de iubite.

Și îl prinsese tata.

— Chiar talent foarte bun la spus minciuni. Erai rece ca un pește. Poate ai în față viitor mare, flăcău! Minți des?

— Câteodată. Nu prea des.

Cum ar fi acum, domnule Glück.

— Bine, ăsta aproape implora să mințim pe el, a spus Felix. Ce-ai păţit? Ai speriat ce îndrăzneț ai fost?

— De ce? De ce mă-ntrebi?

— Eşti puţin palid. Vrei să oprim? Nu simți bine? Vine să verși?

— Nu. Sunt foarte bine… Condu acolo. Condu mai departe…

De fiecare dată când încălca legea lăsa în urma lui un spic subțire de aur curat. Polițiile din toată lumea știau să-l identifice după spicul de aur, dar el se expunea la pericol iar și iar și le lăsa peste tot unde acționa. Și, că veni vorba, visul cel mare al lui Gabi era să țină în mână un spic de aur al lui Felix Glück: un spic de aur de-al lui și un șal violet al actriței pe care o admira ea, Lola Ciperola. Dacă ar fi avut vreodată lucrurile astea două, așa spunea, ar fi închis ochii, și-ar fi pus în gând o dorință uriașă, și-atunci am fi văzut dacă se mai întâmplă minuni pe lumea asta.

— Încotro mergem? am reușit să strecor prin nodul de emoții care mi se pusese în gât.

— Să mâncăm. Restaurant cel mai bun din Israel mergem. Bugatti al restaurantelor! Azi ziua ta cea mare!

N-am întors capul spre el. Tata nu scosese niciodată o vorbă despre Felix Glück, ca de-obicei, dar Gabi (și ea ca de-obicei) îmi povestise despre el. Și nu puțin, de fapt: despre aventurile lui, și despre îndrăzneala lui nebunească, și despre averea lui fabuloasă, și despre toate iubitele pe care le avusese prin lume, și cum se spunea că, dacă voiai să-i ghicești planurile, trebuia să gândești cu două creiere: toate polițiile din lume îl urmăreau, regimente de detectivi lucrau numai la delictele lui, scăpa din orice capcană, evita orice umbră, și numai tatăl meu reușise să pună pe el mâna lui grea. „Se cunosc de la lucru“, mă gândeam, și aproape că m-am sufocat de râs: și încă cum se cunoșteau!

Am întins picioarele cât am putut de tare, fără să mă uit la el. Mă temeam că o să vadă tot pe fața mea. Am tras în piept aer proaspăt cât m-au ținut plămânii. Acum planul tatei mi se părea şi mai frumos și mai nebun, şi mult mai mult decât atât: aproape că mi-au dat lacrimile de cât de mișcat am fost că acum, după probabil douăzeci de ani, tata și Felix lucrau împreună ca să-mi facă mie o asemenea plăcere de *bar mitzvah*. Și imediat m-am prins și cum se întâmplase exact, cum i se adresase tata și cum se întâlniseră ei și vorbiseră, acești doi bărbați puternici și deosebiți, și cum îi zisese Felix: Să uităm trecut, domnu’ Feurberg. A fost între noi luptă corectă și dumneata ai învins. Eu știu să apreciez profesionalism. M-ai prins, și de-asta dumneata detectiv cel mai bun din Israel, și poate că nu numai Israel. Amândoi cunoaștem singurătatea celor mai buni. De aceea mi se pare firesc ca dumneata să adresezi mie, și eu consider compliment că vrei să folosești ajutorul meu pentru ca să arăți la fiul dumitale lumea infracțiunilor. Nu puteai găsi lui ghid mai bun ca mine, *yes sir*!“.

Și tata, tatăl meu mereu trist, i-a strâns mâna tare și s-a înroșit.

Era atât de emoționant, că aproape am sărit și l-am îmbrățișat pe Felix.

— Măcar a lăsat la noi cadou frumos, a spus deodată pe un

ton șăgalnic.

— Cine?

— Flăcăul, polițistul.

Și a ridicat mâna și pe încheietură, lângă butonii de aur de la cămașă, era ceasul mare al polițistului, un ceas Marvin, cum primiseră toți polițiștii în dar de ultimul Paște.

— Cum? Când ai reușit…?

— Cine știe? Deodată am văzut în dreptul ochilor și am luat. Degetele au gândit mai repede ca mine.

Am tăcut. Nu știam ce să zic. Nu știam ce simt exact. Pe de-o parte, ăsta era furt curat. Pe de altă parte, Felix se uita la mine, și a văzut exact ce gândesc despre el. Și s-a înroșit.

— Prostie, a zis până la urmă. Ai dreptate… Adevărat, nu trebuia să iau. Nu este frumos. El era flăcău simpatic.

— Atunci de ce l-ai luat?

Felix a încetinit, capul i s-a lăsat puţin între umeri și chiar părea bătrân. Mustața aia jalnică părea acum a lui.

— Poate… Cred, nu râde de mine, am vrut grozăvesc puțin la tine…

— Să te grozăvești? Cu ce?

— Ei, așa, că pot să iau ceasul la polițist… Să fur exact în timp ce el verifică pe mine… să fac ceva amuzant, așa… glumă, pentru ca să râdem pe urmă împreună, eu și tu, amândoi…

M-a supărat că furase ceasul. Tocmai furtul ăsta mărunt a stricat pentru mine înțelegerea nobilă dintre el și tata, și am simțit din nou tăișul rece care mi se învârtea neîncetat sub inimă și mă prevenea că greșesc foarte tare, că era acolo ceva ce eu încă nu pricepeam deloc în legătură cu acest Felix. Dar atunci i-am văzut fața de om cu remuşcări și buzele care murmurau ceva nedesluşit și mi s-a rupt sufletul de mila lui. Vrusese să mă bucure, mă gândeam, dacă ar fi știut, să presupunem, să danseze, ar fi dansat în fața mea ca să mă bucur. Dacă ar fi știut să cânte, ar fi cântat pentru mine. Dar el nu știa decât să înșele și să fure și să tragă cu pistolul. Mai înainte trăsese cu pistolul și acum îmi făcuse o mică demonstrație de buzunărit.

— Poate-am putea să-i dăm înapoi ceasul? am propus.

— Poate… Da. Vom lăsa ceasul în mașina asta când vom

părăsi pe ea.

— De ce s-o părăsim?

— Trebuie schimbăm tot timpul. Mașina. Și costumul de Purim. Și povestea. Altfel, poliția imediat prinde pe Felix, și basta cu tot jocul! Dar nu trebuie faci griji, Felix obișnuit cu asta.

Și a scos un chicot lipsit de bucurie.

— Eu sunt om care tot schimbă. Toată viața am fost așa.

— Stai un pic, s-a trezit în mine o bănuială. Asta e o mașină furată?

Felix Glück a dat din umeri cu uimire:

— Domnu' Feuerberg junior, tot jocul ăsta e hoţie. De la cap la coadă nu e în el nici un singur lucru corect, exact așa cum pare. Și rămâne decât o singură întrebare: mai vrei să joci?

M-am gândit la tata, cum se întâlnise el cu Felix după douăzeci de ani, cum mă lăsase în grija lui și cum îi strânsese mâna cu putere. M-am gândit la Zohara. La povestea ei, pe care numai Felix era dispus să mi-o spună. M-am îndreptat în scaun: bineînțeles că mai voiam să joc.

1. Denumirea ritului de trecere corespondent *bar mitzvah* pentru fete (n.red.).

13

Oare poţi să pipăi sentimentele?

Pe urmă am mers în tăcere. Ca și cum ne-am fi întristat amândoi din același motiv, pe care nu știam să-l explic. Ca și cum am fi dat greş în ceva. Chiar dacă numai Felix furase ceasul. Atunci de ce simțeam și eu durerea amăruie? Poate pentru că văzusem cum minte, cât de ușor îi e să mintă și știam că și pe mine poate să mă înșele în felul ăla. Și poate şi fiindcă văzusem cum se schimbase într-o clipă la faţă de rușine ca un copil prins că a făcut ceva rău – rușinea unui copil în zbârciturile unui bătrân; și în aceeași clipă mi-am amintit un lucru neplăcut, povestea aia cu Haim Stauber, și am avut o strângere de inimă, cum am întotdeauna. Cum am încercat să-l impresionez, să-l fac să-i placă de mine, și ce i s-a întâmplat vacii lui Mautner din cauza asta; poate că nu eram mult mai bun decât Felix și cine știe până unde aş fi putut să merg, dacă începusem în felul ăla.

Am închis ochii. M-am prefăcut că dorm. Fără să-mi plâng de milă, m-am gândit iar la tot ce mi se întâmplase cu Haim, ca să mă doară, ca să mă chinuie. Cum ajunsese Haim la noi în cartier și cum i se aprindea o scânteie mică în ochi când se entuziasma și cum până la el îl avusesem numai pe Miha ca prieten, deşi Miha mi-era prieten doar pe jumătate, mereu știusem asta, dar n-aveam pe altcineva în locul lui, el niciodată nu se certa cu mine, aproape că nici nu vorbea, și când mă asculta se întuneca la față și rămânea năuc, iar uneori aveam senzaţia că nu mă ascultă fiindcă mi-e prieten, ci dimpotrivă, ca și cum s-ar fi bucurat de slăbiciunea mea când mă lăsam

târât de povești și de exagerări.

Și, când a apărut Haim, totul s-a schimbat. Viața mea a început să curgă altfel.

A venit la noi în clasă la mijlocul anului școlar. Cu o săptămână înainte să apară el, fuseserăm deja anunţați că o să vină un copil deosebit, un geniu şi un mare pianist, fiul unui faimos profesor universitar.

Și la scurt timp după Purim, în mijlocul unei ore de matematică, directoarea a bătut la ușă și l-a prezentat pe Haim. L-am cercetat din cap până-n picioare. Părea un copil ca oricare altul, dar avea un cap foarte mare, așa cum îi stă bine unui geniu. Și fruntea lui era deosebită: puţin bronzată și foarte înaltă, și avea părul des și negru, pieptănat pe spate. Asta era ceva neobişnuit. A fost așezat lângă Michael Karni și ni s-a spus să ne purtăm frumos cu el.

În perioada aia eram încă într-un grup mic de băieţi care făceau împreună tot felul de lucruri. Aveam o parolă, și o ascunzătoare, și misiuni secrete, și o căsuță în copac, și un spion inamic căruia îi făceam zile fripte – pe care, una peste alta, îl chema Kremerman şi locuia deasupra mea; pe scurt, o gașcă adevărată. Probabil c-ar trebui să subliniez că în vremurile alea imemoriale copiii chiar se jucau unii cu alții, nu numai prin modem.

În recreație le-am spus prietenilor mei să-l invităm și pe colegul nou, să nu se simtă singur.

El a fost bucuros și a venit cu noi să jucăm fotbal. L-am pus în poartă. Nu se pricepea deloc; era un portar foarte slab, avea degetele ca o strecurătoare, dar spirit de sacrificiu, și asta mi-a plăcut. Țin minte că i-am spus lui Miha: „Uite ce sărituri sinucigașe are“, și Miha a zis cu vocea lui grea și indiferentă: „La ce sunt bune săriturile dacă toate mingile intră în poartă?“.

După ore am plecat împreună acasă, eu, Miha și Haim Stauber. Ei mergeau, iar eu, ca de-obicei, mă învârteam cu patinele în jurul lor. Pe-atunci trăiam pe roți și nu ieșeam din casă fără patinele mele mari și complicate, iar când mă întorceam cu Miha de la școală, el mergea, iar eu mă învârteam în jurul lui vorbind cu el din toate părțile, și-mi făcea oarecum plăcere să-l văd cum mă caută mereu într-un

loc în care eu deja nu mai eram. În ziua aceea, când a venit şi Haim cu noi, am făcut cercuri mai mari în jurul lor. Le-am arătat așa, într-o doară chipurile, ce știe să facă un patinator profesionist. Câteva rotiri pe loc, salturi mortale de pe trotuar și un mers îngândurat într-un picior printre mașini vijelioase – rutina vieții mele. Haim Stauber mă devora din ochi. Era prima oară când vedeam cum îi strălucesc ochii, ca și cum ar fi aprins cineva un chibrit acolo înăuntru. Chiar avea în ei un mic răsărit de soare. Am văzut imediat că abia se abține să mi le ceară o tură şi am început deja să mă gândesc cât să-i iau pe fiecare tură. Părea un băiat destul de bogat. L-am condus până acasă. Locuia într-o vilă lângă cartierul nostru și, când ne-am oprit să mai stăm de vorbă la poartă, a ieșit maică-sa, aproape în fugă, și l-a strigat de departe:

— Haim, Haimike, cum a fost prima zi?

Și Haim ne-a rugat repede în şoaptă:

— Nu-i spuneți c-am jucat fotbal.

Și a stat tăcut și a lăsat-o să-l îmbrățișeze și să-l drăgălească de parc-ar fi fost un țânc.

— Și ăștia sunt noii tăi prieteni? a întrebat maică-sa după ce s-a liniștit și ne-a cercetat cu privirea, iar mie mi s-a părut că încerca să intre pe sub pielea noastră, să afle dacă suntem destul de buni pentru fiul ei, și imediat am făcut o faţă de înger și am gângurit:

— Bună ziua, doamnă Stauber.

Și i-am întins și mâna.

A zâmbit surprinsă și mi-a strâns-o, și avea o mână, avea o mână…! Călduță și moale și mătăsoasă, cu degete lungi, fine și îngrijite, iar eu… un moment n-am putut să mă eliberez, dar apoi mi-am tras imediat mâna murdară, mânjită de tot felul de furtișaguri, bătăi și târâială, și, norocul meu, am avut inspiraţia să ascund la spate și mâna stângă, cu unghia de la degetul mic lăsată pe-atunci să crească întru măreție, probabil deja cea mai lungă din clasă și poate din întreaga școală.

Asta a fost prima mea întâlnire cu ea și am rămas năucit de frumusețea și de finețea ei, aşa că n-am îndrăznit să deschid gura ca să nu-mi scape că Haim jucase fotbal, cu toate că nu înțelegeam de ce lucrul ăsta trebuia ascuns.

— Din cauza pianului, a spus a doua zi Haim.

Nu prea înțelegeam legătura și el mi-a explicat că, din cauza cântatului la pian, n-are voie să-și pună mâinile în pericol și că maică-sa se teme pentru degetele lui și le păzește. Miha a râs cu râsul lui încet și prostesc, iar eu, nu știu ce mi-a venit, am zis imediat că mama lui are dreptate și că poate chiar n-ar trebui să mai joace. La care Haim Stauber a spus că, dac-ar putea, maică-sa i-ar ține degetele tot timpul în palmele ei și le-ar da drumul numai când exersează la pian și are concerte. Și a scos apoi un strigăt puternic, a sărit și a bătut din palme cât putea el de tare, iar eu m-am uitat imediat cu coada ochiului să mă asigur că nu păţiseră nimic degetele alea pe care maică-sa voia să le țină și să le încălzească în palmele ei.

Și, fără să mă gândesc, m-am auzit spunând din nou, cu convingere, că mama lui are dreptate întru totul, iar acum, că-mi explicase, eu însumi aveam de gând să stau cu ochii pe el, fiindcă pianul era totuși viitorul lui și poate că, prin el, al întregii ţări; dacă fotbaliști buni se găseau cu duiumul, pianişti erau unul la un milion.

Miha s-a uitat la mine surprins, și mă miram şi eu de ce spusesem, ce treabă aveam eu să-i păzesc degetele, ce-mi păsa mie de degetele lui, dar din momentul în care m-am auzit vorbind mi-am dat seama că spusesem ceva adevărat, un lucru drept și chiar nobil, și a fost una dintre rarele dăți din viața mea în care am simțit că am deodată un principiu, adică ceva important pentru care sunt gata să lupt, chiar dacă nu-mi aduce personal nici un folos. Ca să demonstrez seriozitatea intențiilor mele, mi-am dat jos imediat patinele, le-am luat în mână și m-am dus lângă Haim ca o gardă de corp. Haim părea destul de surprins că-l iau sub protecția mea și a întrebat şovăitor dacă și eu cânt la pian. Iar eu am râs, de unde să știu eu să cânt la pian, și Miha a zis că eu cânt la nervii ălora din jur. Și trebuie să spun că, de când apăruse Haim Stauber, tot ce făcea sau spunea Miha mi se părea urât, prostesc și grosolan și speram că Haim n-o să creadă la fel şi despre mine din cauza lui.

A doua zi, la școală, Haim s-a încăpățânat totuși să joace fotbal. M-am apropiat de el frumos, l-am luat deoparte și i-am

explicat că e prea periculos, dar el mi-a zis că nu-i pasă. Am încercat să-l conving, am încercat chiar să-l mituiesc, dar el nu voia să asculte. Copiii începuseră deja să strige că s-a terminat recreația și am fost nevoit să cedez. În ziua aia am renunțat la poziţia de atacant și m-am concentrat la apărarea porții lui. Nu m-am retras deloc dincolo de linia de șaisprezece metri și am măturat afară din teren orice încercare a adversarului de a pătrunde. Am fost un apărător atât de bun, încât Haim Stauber a rămas șomer de tot, cu mâinile goale și întregi. Nu țin minte alt meci care să mă fi epuizat atât de rău.

Așa a fost și în zilele următoare. El se încăpățâna să joace, și anume ca portar, iar eu îl păzeam cum păzești o chitră scumpă. Șutam sălbatic în picioarele oricărui jucător care îndrăznea să se apropie de domeniul acelor degete neprețuite. Deja nu mă mai purtam ca un fotbalist și acționam exclusiv ca o gardă de corp. De fiecare dată când reuşeam să îndepărtez un jucător care încerca să șuteze spre poarta lui, mă răsuceam spre el și zâmbeam, iar de-atât devotament simțeam căldură în tot corpul. Uneori, în ciuda apărării mele asidue, un jucător din echipa adversă pătrundea în careu, iar atunci urmăream cu inima strânsă cum își pune-n pericol Haim viitorul cu sărituri îngrozitoare, direct la picioarele ăluia, și închideam ochii și mă chirceam tot și simțeam cum palmele calde și lungi ale maică-sii se închid cu blândeţe peste inima mea.

În afară de fotbalul care-mi toca nervii, erau și momente frumoase. Haim ăsta nu știu ce prieteni avusese înainte să ajungă la noi în cartier, nu vorbea niciodată despre ei, dar cu noi chiar a început să se distreze. Gașca avea un traseu pentru demonstrat îndrăzneală în valea de lângă casă. Trebuia să-l parcurgem o dată pe lună ca să ne dovedim alianța de prietenie. Traseul consta într-o conductă destul de îngustă care nu mai era folosită. Ne târam prin ea câţiva zeci de metri, până ajungeam la o scurgere deschisă și foarte adâncă, ne răsuceam deasupra ei pe sub pământ și ne întorceam târâș. Era destul de înfricoșător să te târăști pe-acolo pe întuneric. Nimeni nu ne dăduse asigurări că, după niște ani, canalizarea n-o să înceapă dintr-odată să funcționeze iar și n-o să inunde conducta. Shimon Margulis a jurat că odată a trecut

pe lângă el un șarpe negru (iar săptămâna următoare a trebuit, normal, să văd şi eu o viperă de-un metru). Și când ajungeai, în sfârşit, la trecerea peste scurgerea aia mare, se auzea apa curgând adânc-adânc dedesubt, neagră și puturoasă. Dar niciodată nu stăteam cu sufletul la gură ca în minutele lungi în care Haim se târa pe-acolo singur.

Se încăpățâna să parcurgă traseul ăla, ba chiar țipa la mine când încercam din nou să fac apel la rațiunea lui. Băieții din gașcă începuseră deja să comenteze grija mea faţă de el, că mă purtam ca o mamaie, ba chiar și Miha mustăcea.

Ce puteam să fac? Stăteam deoparte, mestecam fire de iarbă, mă rugam în gând, îl imploram pe Dumnezeu să-și lărgească jurisdicția – cu milă – și peste conducta de canalizare și, mai ales, mă rugam la mama lui Haim Stauber, împreunându-mi mâinile cu ale ei să-i încălzesc degetele lui Haim, care hotărâse dintr-odată să fie derbedeu.

Când ieșea, era murdar pe faţă de pământ și avea mâinile zgâriate, dar se vedea că e un om fericit. Shimon Margulis îl întreba cum a fost și el spunea că i-a fost puțin frică, mai ales deasupra scurgerii, dar că a fost grozav. Atâta tot. Nu se fudulea, nu încerca să spună că i s-a dus inima în chiloți sau că a văzut o stafie albă plutind pe lângă el, cum mi se întâmplase mie. Zicea doar că a fost grozav. Și că peste o săptămână intră din nou.

Mă înnebunea Haim ăsta. Tot ce-l opream să facă, el imediat voia să-ncerce, parcă numai ca să mă supere pe mine și să-mi fac griji. Uneori mă simțeam bona unui copil neastâmpărat. Stăteam în clasă și mă uitam la spatele lui, oftând în sinea mea de-atâtea griji noi. Închipuiți-vă că ajunsesem în situația în care Haim Stauber îmi propusese să-mi dea bani pentru o tură cu patinele și eu îl refuzasem. Chiar și Miha, care era oţel, mi-a zis în faţă că exagerez, dar mi se părea că e puţin gelos.

Şi avea de ce. Haim Stauber ăsta, în afară de intenția lui de-a mă scoate din minți, era un băiat interesant și deosebit de inteligent. Avea un creier ca o enciclopedie. Stăteam ore întregi și-l ascultam. Povestea despre băştinaşii din Australia, despre eschimoși și despre indieni. Fusese cândva într-o excursie în Japonia cu părinții lui și spunea că acolo se construiesc case

din lemn și se cultivă copaci pitici. Vorbea liniștit și cu modestie, spunând lucrurile cele mai minunate, dar cu simplitate, fără efort și fără să se dea în spectacol. Nu încerca deloc să mă impresioneze, povestea numai faptele, dar acestea erau mai uimitoare decât tot ce mi-aş fi putut imagina eu. Noaptea, în pat, încercam să imit felul lui de-a vorbi, calm și exact, când spunea, de exemplu, „în Japonia am fost într-un loc în care aveau furnici în ciocolată. Eu n-am mâncat fiindcă nu m-a lăsat mama“.

Și mai ales pentru asta îl admiram: că îndrăznea să spună că nu i s-a dat voie. Fiindcă eu, dacă aș fi avut o poveste ca asta despre furnici în ciocolată în Japonia, aș fi făcut din ea delicatese. Aş fi zis cum am mâncat un kilogram întreg și câteva furnici vii au continuat să mă gâdile în burtă, iar bucătarul a jurat că de când e el n-a întâlnit copil aşa dârz ca mine, puteți fi siguri de asta.

Și maică-sa. Am povestit deja despre mâinile ei, dar ea toată era minunată după mine. Era o femeie foarte înaltă, mai înaltă decât taică-său, cu pielea albă ca porțelanul și părul de culoarea mierii, care i se revărsa în bucle bogate până la umeri, și ochii albaștri, care clipeau încet. Ca o păpușă mare. Părea că în orice clipă o să deschidă și o să închidă ochii spunând „Mama“, dar ea spunea numai „Haim“. Așa: „Ha-iim?“, delicat, și vocea ei cânta și urca spre sfârșitul numelui scurt, ca și cum de fiecare dată ar fi verificat din nou dacă trăiește cu adevărat și există și e tot al ei. Când eram la el, intra în cameră iar și iar, de fiecare dată cu alt pretext. O dată ca să închidă fereastra să nu fie curent, altă dată ca să aprindă lumina să nu-şi strice ochii și altă dată ca să-l cheme să bea nu știu ce vitamină specială pe care o lua pentru întărirea oaselor. Acolo, în casă, când era și ea, vorbeam foarte puțin și, de fiecare dată când simțeam că începe zumzetul dintre ochi, plecam capul politicos și modest și-mi mușcam obrajii până-mi dădea sângele. Tot timpul mă străduiam să vorbesc o ebraică deosebit de îngrijită și nu aminteam deloc experiența mea bogată cu poliția și infractorii, fiindcă aveam bănuiala că o s-o sperie.

Dacă s-ar fi putut, aș fi rămas la el acasă în fiecare zi, până

noaptea. Dar Haim voia întotdeauna să ieșim pe-afară. Spunea că acasă se sufocă și că maică-sa îl scoate din minți. Nu pricepeam ce-l înnebunea așa de tare. Ea îi purta de grijă doar, așa cum trebuie. Pe mine nu mă deranja că intra în cameră tot timpul cu fața ei de păpușă, clipind încet cu ochii ei albaștri, și spunea suav „Ha-iim?“ și uneori „Haimike?“, ba chiar abia așteptam să intre și să ne întrebe cu glasul ei plin și delicat dacă e totul în ordine, dacă nu ne e sete şi nu vrem un pahar de suc natural sau nişte prăjiturele. Atât de tare simțeam grija și devotamentul ei față de el, încât puteam să prevăd, cu aproximație de un minut, când o să intre pe uşă din nou.

Cele mai frumoase zile erau când se îmbolnăvea Haim. Atunci puteam să vin la el acasă și să-l văd zăcând în pat; să-i văd, lăsat pe o pernă mare, capul cu părul negru și fruntea înaltă, să-i văd fața palidă și aproape străvezie. Atunci era frumos și doborât de slăbiciune, dar și apărat de toate primejdiile care îl pândeau afară. În asemenea zile învățam în clasă cu o vrednicie supernonoistă, notam fiecare cuvânt și copiam de pe tablă temele pentru acasă ca să-i pot raporta lui Haim toată materia, mai ales când era mama lui în cameră. Ea intra din cinci în cinci minute, îi aranja cearşaful sau îi umfla ușor perna, și, fiindcă era atât de slăbit, el nu putea să se opună. Avea o mișcare deosebită când îl învelea, băga pătura sub el și-l înfășura bine-bine, ca pe-un bebeluş, până la bărbie. Câteodată îi lua temperatura, nu cu termometrul, ci cu buzele – îl atingea pe frunte și închidea ochii, iar el la fel, și stăteau aşa amândoi un moment lung, până când ea îi deschidea încet și spunea: „Tot ai puțină febră, mai bine dormi acum, Amnon o să vină din nou mâine“.

Mă testa tot timpul. Haim mi-a povestit că făcea întotdeauna o selecție foarte riguroasă a prietenilor lui. Dacă cineva i se părea nepotrivit, era îndepărtat imediat și pentru totdeauna. Așa fusese peste tot unde locuiseră înainte, în Israel sau în străinătate. Pe de altă parte, dacă maică-sa te accepta ca prieten al lui, aveai șansa să te invite la masa în familie de vineri seara, ceea ce părea ceva deosebit.

Ceremonia asta m-a interesat de prima oară când am auzit de ea. Haim mi-a spus că mâncau atunci din nişte farfurii de

porțelan deosebite pe care le-aduseseră din Elveția. Și că întotdeauna erau invitați interesanți, mai ales colegi de-ai lui taică-său. Și că toată familia pregătea „un pasaj semnificativ“ și-l citea în fața tuturor. Iar Haim cânta atunci la pian pentru musafiri.

Cuvintele astea ale lui, „un pasaj semnificativ“, mă făceau să râd și în fiecare duminică (de sabat, Haim n-avea voie să iasă la joacă pe-afară, ziua asta era la ei dedicată cu sfințenie petrecerii în familie) mă grăbeam să-l descos cum a fost masa de vineri seara. Cine fusese invitat și despre ce vorbiseră, și ce „pasaj semnificativ“ citise fiecare. Câteodată plecam de-acasă vineri seara – Gabi și tata oricum erau ocupați cu organizarea tuturor lucrurilor pe care nu avuseseră timp să le termine la serviciu în timpul săptămânii – și treceam cu patinele pe lângă casa lui Haim, dând ture mari în jurul ei, sau mă cățăram în căsuța mea din copac și încercam să trag cu ochiul prin perdelele groase, să văd ceva sau să aud vreun „pasaj semnificativ“.

În alte zile, între patru și cinci și jumătate îl auzeam pe Haim cântând. Interesant că nu trebuiau să-l silească să cânte. El voia. Spunea că fără cântatul la pian viața lui ar fi pustie. Nu înțelegeam cum e posibil ca un băiat care știe atât de multe, care a călătorit prin toată lumea să spună că viața lui ar fi pustie dacă n-ar zdrăngăni o oră și jumătate pe zi la pian. L-am rugat să-mi spună, în vorbe de înțeles, cum îi umple pianul viața. Să-mi explice. Să pricep. Poate mi-aș fi putut umple și eu viața cu un pian?

Dar nu ştia să-mi explice. Spunea că nu poţi să descrii aşa ceva în cuvinte. Și eu m-am enervat și i-am zis să-ncerce totuși, că doar știa să vorbească, nu? Să se străduiască şi el puţin și să-mi explice într-o ebraică simplă cum pot sunetele să umple viața unui om. Ce, sunt din beton? Din pământ? Din apă?

Și Haim a dat din cap și s-a gândit, încrețindu-şi puţin fruntea înaltă, și pe urmă a spus că nu poate, se petrece ceva acolo înăuntru și cuiva din afară n-are cum să-i explice. Și de-atunci n-am mai întrebat. Fiindcă dacă eram cineva din afară nu mă mai interesa. Și oricum învățasem de la tata să fiu suspicios cu lucruri de felul ăsta. El zicea aşa: „Eu cred numai

în lucruri pe care pot să le văd și să le ating! Ai văzut tu vreodată dragoste? Ai văzut tu vreodată un sentiment? Ai ținut tu vreodată în mână un ideal? N-ai văzut și n-ai atins, nu crede! Eu sunt băiat de vânzător de biscuiți și știu un singur lucru: marfa trebuie pipăită!“.

Și totuși, în adâncul inimii simțeam că Haim nu mă minte și că nici măcar nu se străduiește să mă facă să-l cred. Asta îmi plăcea la el, dar mă și deprima. Fiindcă eu întotdeauna încercam să conving copiii să mă creadă. Chiar și când mințeam (mai ales când mințeam). Iar Haim, exact pe dos. Îi era destul să creadă el ce spune și n-avea nevoie să gândească și alții la fel. Alții din afară, adică.

Aşa că mi-am făcut un obicei și în fiecare zi între patru și cinci și jumătate urcam în căsuța mea din copac și mă-ntindeam acolo. Îl ascultam pe Haim cântând la pian și mă gândeam sau ațipeam, sau încercam să înţeleg ce înseamnă, de fapt, că viața e pustie. Dacă e ca o sală mare și goală în care umbli de colo-colo și n-ai unde să te aşezi. Dacă e ca o cameră uriaşă, fără mobilă, în care orice cuvânt se aude cu ecou. Și îmi ziceam: ce noroc că viața mea e atât de plină, că nu mă plictisesc o clipă, întotdeauna am ce face cu hobby-ul ăsta cu poliția și munca de detectiv și exercițiile de menţinut în formă, și, în general, se putea spune că nu pierdeam vremea cu gânduri de prisos. Și, chiar dacă mai aveam poate din când în când şi zile plicticoase și goale, acum în schimb, datorită lui Haim și a prieteniei noastre, ele deveniseră pline.

Uneori mă întrebam cum se face că un copil genial e atât de captivat de mine. Fiindcă făceam comparație între sufletul meu și sufletul lui (din punct de vedere artistic) și știam că tot mai e o mare deosebire și că mai am multe de învățat de la el. Și încă de pe-atunci mi-am dat seama cu o strângere de inimă că probabil n-o să fiu niciodată ca el și o să rămân doar un umil jucător de fotbal sau cățărător pe stâlpi de electricitate sau un artist al fanteziilor și-al exagerărilor și-al născocirilor ciudate.

Miha urca uneori în casa mea din copac și mă întreba ce s-a întâmplat cu mine în ultima vreme, de ce am dispărut și stau mai mult singur. Îl făceam să tacă cu un simplu gest și îi

arătam direcția de unde veneau sunetele pe care le scotea la pian Haim Stauber. Miha clătina din capul lui greoi și spunea că pe el muzica îl plictisește. O dată, de două ori m-am înfuriat pe el că n-are pic de respect pentru lucrurile semnificative, și pe urmă mi-am pierdut orice speranță în privinţa lui, mi s-a făcut doar milă.

Dar, imediat ce termina de cântat, Haim Stauber alerga, zbura să se joace cu mine. Toată cultura și tot calmul lui se evaporau. Maică-sii nici nu-i trecea prin cap ce i se-ntâmplă când iese din casă. Datorită feței mele și a prudenței cu care mă purtam la ei în casă, era sigură că sunt un băiat la fel ca el, cu simțul măsurii și al răspunderii. Din relatările lui Haim, știam că peste un timp, nu prea mult, o să-nceapă să se-mprietenească cu oamenii din cartier și să pună întrebări și despre mine și, când o să vadă exact cum sunt eu, o să-şi dea seama că m-am prefăcut tot timpul. Că în casa ei făceam pe băiatul naiv și fin, ordonat și cu simțul răspunderii, dar adevărul era cu totul altul.

Și în același timp simțeam că adevărul nu e cu totul altul, ba chiar mă revoltam în sinea mea din cauza verdictului ei care plana asupra mea și era păcat că pe-atunci nu știam cum să explic asta, cum să-i explic ei asta: că adevărul „nu cu totul altul" era că sunt așa, dar și așa. Și niciodată n-aveam de unde să știu cum am să fiu în clipa următoare. Și tocmai în casa lor eram bun cu adevărat. Aproape fără pată. Unghia de la degetul mic mi-o tăiasem de dragul ei, fără ca ea să știe, cu o săptămână înainte de măsurătoarea finală. Un val de devotament și de simț de răspundere trecea prin mine când intra ea în camera lui Haim și întreba cu vocea ei delicată dacă n-am vrea să bem un pahar de suc natural sau să mâncăm prăjiturele cu unt.

Și știam că o să descopere totul în privința mea. Era o minune că nu descoperise pân-atunci.

Dar adevărul despre mine l-a descoperit chiar Haim Stauber.

Nu, nu că aș fi fost prea neastâmpărat, zăpăcit și uneori chiar mai mult de-atât. Asta tocmai că-i plăcea. Poate că aici era şi problema: că numai asta îi plăcea la mine. Și, după ce i-

am arătat tot ce știu să fac, după ce l-am învățat toate locurile mele și cum să te târăști prin conducta de canalizare, și cum se bagă frica în toți șoferii cu salturi mortale de pe trotuar, și cum se șterpelesc prăjituri din prăvălia Sarei, și cum se lipesc un câine și o pisică cu clei de cauciuc, și cum se scot bani din cutia de pomeni a sinagogii, și cum faci un scorpion galben să se sinucidă, și încă o sută una de șmecherii speciale pe care le știam, s-a cam săturat de mine.

Trebuie scris adevărul, chiar dacă adevărul ăsta doare şi-n ziua de azi: s-a săturat de mine. Ajunsese prea repede la capătul resurselor mele.

Am simțit asta înaintea lui. Simțuri ascuțite am avut întotdeauna și mereu m-am pregătit pentru momentul în care el o să mă părăsească. Și, când am văzut că începe să se uite în gol de câte ori îi mai povestesc ceva, m-am simţit groaznic, secătuit și nedorit.

Creierul meu a început să facă ore suplimentare. Am propus, de exemplu, să mergem la bazinul din clădirea Canada de la universitate să pescuim nişte gambuzii. Haim Stauber a întrebat dacă e voie și eu i-am spus că e interzis, iar el a exclamat puțin dezamăgit: „Doar interzis?“. Și eu i-am răspuns imediat că e chiar ilegal, de-a dreptul furt dintr-o instituție științifică, și el a zis cu bucurie „Hai să mergem!“.

Și-atunci ne-am dus și am pescuit gambuzii cu niște pungi de nailon și pe urmă am turnat peștii în fântâna mare de la intrarea în universitate, unde turiștii aruncă monede. Am făcut aşa de cinci-șase ori și într-o lună fântâna s-a umplut de gambuzii și au trebuit să schimbe apa.

Dar, ei bine, s-a terminat şi asta și pe urmă a trebuit să găsesc ceva nou care să-i facă ochii să sclipească. Fiindcă asta voia el de la mine. Să facem drăcii şi să fie din ce în ce mai îndrăznețe. Dar totul s-a complicat, fiindcă eu voiam numai să fiu cu el, să-l aud povestind despre Războiul Civil din America și despre indieni, și despre tribul incașilor, și despre viața lui Mozart, și despre țigani, și despre toate lucrurile pe care știa să le povestească el liniștit, cu delicatețe și fără să se grozăvească. Voiam să-i privesc părul puternic și negru, să-i văd rădăcinile dese pe marginea frunţii înalte și frumoase. Asta voiam. Nimic

mai mult. Cred că era singurul băiat pe care-l cunoşteam căruia nu-i propusesem să-i vând sau să-i închiriez ceva, o oră sau o tură. Dacă-l interesa ceva de-al meu îi dădeam imediat, în dar. Prietenia lui era un dar pentru mine.

Mi-e ruşine să povestesc ce-am inventat ca să-l ţin lângă mine. Am făcut lucruri despre care, dac-ar fi știut tata, m-ar fi trimis la ofițerul răspunzător de reeducarea adolescenților: într-o noapte, Haim și cu mine ne-am dus pe furiş și am turnat zahăr în rezervorul de la mașina directorului școlii, Eviazar Karmi, distrugându-i motorul iremediabil, iar mașina a rămas să zacă în faţa casei, paralizată ani întregi. Condamnată pe vecie.[1]*

Dar nu puteam să opresc asta. Haim și-a găsit prieteni noi, copii care se pare că îl interesau mai mult. Poate că ei știau să stea de vorbă cu el despre Mozart și despre tribul incașilor, poate că ei înțeleseseră fără explicaţii ce înseamnă „o viață plină“.

Şi eu am rămas cu Miha. Îl necăjeam. Îl chinuiam. El nu înțelegea ce se întâmplă, sau poate-nțelegea. Și poate că-i făcea plăcere să-l chinui, pentru că în felul ăsta îmi ieşea la iveală și mai mult toată urâțenia.

Într-o zi, în timpul orei, Haim Stauber a spus ceva despre luptele cu tauri, că în Spania sunt uciși șase tauri în fiecare confruntare. Când m-am întors acasă, am făcut ce-ar fi făcut orice cetățean corect dac-ar fi aflat aşa ceva: am sunat imediat la poliție.

Am rugat-o pe Gabi să lase orice treabă pe care-o are de făcut în clipa respectivă și să-mi povestească tot ce știe despre luptele cu tauri.

Gabi a luat un taxi, a trecut pe la biblioteca de la Căminul Poporului și a venit la mine cu o foaie scrisă de mână pe care copiase din enciclopedie toate informaţiile pe care le găsise. Ne-am dus repede la bucătărie. Mi-a citit. N-a pus întrebări. Mi-a aruncat numai o privire, a văzut pe fața mea toată povestea, a murmurat „Știința înseamnă putere, nu?“ și a citit din nou. Stăteam jos cu ochii închiși și fiecare cuvânt pe care-l spunea se întipărea în mine, direct în locul dureros din mintea mea rănită de gelozie.

A doua zi de dimineață am găsit o ocazie să-i spun lui Haim că suliţa mică pe care o înfig în taur la începutul „coridei“ se numește banderilla și că e făcută în formă de ac de albină și de-asta pătrunde aşa ușor în taur și iese foarte greu. Iar Haim a ascultat foarte atent și a spus că asta nu știa, dar m-a întrebat dacă eu știu deosebirea dintre matador și toreador.

Gabi s-a chinuit mult în seara aia să rezolve încuietoarea asta. Şi-a sunat câţiva prieteni și pe urmă o femeie care-i fusese profesoară la universitate și concluzia a fost că toreadorul e oricine participă la lupta cu tauri, dar numai matadorul ucide taurul.

I-am spus asta lui Haim Stauber într-o recreație și am menționat totodată că în Portugalia, de exemplu, taurii nu sunt uciși în arenă și că un matador care s-a distins într-o coridă în Spania se cuvine să primească o ureche de taur, iar uneori primește amândouă urechile, și dacă e formidabil ca Paco Camino („cel mai cunoscut“, am adăugat) poate să primească și coada. Lui Haim i-au licărit ochii. Mi-a spus că taică-său a promis să-i facă rost de ilustrate cu imagini din coride adevărate și o să mi le arate şi mie. Am făcut sugestia nevinovată că ar fi și mai bine dac-ar găsi ilustrate și cu *banderilleros*, fiindcă e o încântare (pe viața mea, așa am zis) să vezi fâșiile de hârtie colorată agățate de sulițele lor, numite *banderillas*.

Și am plecat de-acolo.

Și Haim a venit după mine.

Și așa, pe ocolite, cu prudență, a început să se întoarcă la mine.

Zi de zi schimbam informații utile despre coridă, despre costumele și felurile de cuțite și de sulițe. Termina de cântat la pian la cinci și jumătate și venea fuga la casa mea din copac. Nu stăteam acolo mai mult de câteva minute și vorbeam despre un singur subiect. Aşa era cel mai bine. Prietenia noastră reînnoită era atât de șubredă, încât nu puteam s-o împovărăm prea tare. Poate simțise şi Haim că eram tot numai o rană.

Între noi era în acele zile o alianță fără vorbe, o alianță de milă, și aveam grijă să nu vorbim despre alte lucruri, despre

care el știa atât de multe, iar eu nu știam. El chiar era un copil deosebit în felul lui.

Stăteam de vorbă câteva minute, discutam de câte-un matador faimos despre care Gabi reuşise să obțină material sau despre cazuri tragice în care taurul omorâse matadorul, sau despre stiluri diferite de-a înfige spada. Cu un fior de plăcere savuram nume ca Rafael de Paula sau Ricardo Torres, sau Luis Mazzantini, și ne verificam unul altuia cunoştinţele despre luptele lor celebre, unde primiseră o ureche sau o coadă sau unde-și pierduseră viața plină de strălucire... Doar câteva clipe de conversație ușoară, subțire ca firele de păianjen, sclipind în lumină la fel ca ele, și Haim se retrăgea imediat, nu cu grosolănie, iar eu mă trânteam pe spate și rămâneam culcat așa o oră întreagă, fericit, ba chiar îi iertam lui Miha fața aia mare care apărea încetișor printre crengi.

„Ce se mai aude, Nono?“

O săptămână. Două săptămâni. Un fir atât de subțire. Și, dacă se rupea, mă prăbuşeam pe veci. Nu mai rezistam la o lovitură ca asta. Gabi muncea ca un diavol. În fiecare zi dădea telefon la atașatul cultural al ambasadei spaniole și storcea de la el informații peste informaţii. S-a dus la părinţii ei la Nes Tsiona și a adus de-acolo o carte de versuri a unui poet spaniol pe nume Lorca, unul care scrisese despre luptele cu tauri. Eu, pe de altă parte, începusem s-o urmăresc în secret pe Pessia, vaca pe care vecinul nostru Mautner o adusese cu el când plecase din kibbutzul lui. Nu-i scurtase coarnele când era tânără și acum îi crescuseră mari și falnice, dar nu-i foloseau la nimic. Avea o fire liniștită și domoală, îi plăcea să stea pe pajiștea mică de la Mautner, lângă căsuța lui, să rumege iarbă, să dea dintr-o parte-n alta din buzele ei groase și să mediteze până când ochii negri i se umpleau de ceva aproape omenesc. Într-o zi am fugit prin fața ei cu un prosop roșu pe care-l șterpelisem de pe frânghia de rufe. M-a urmărit uluită, dar coada a început să i se miște ca pendulul unui ceas, iar eu m-am gândit că poate totuși unul dintre străbunii ei a fost originar din Spania și ceva din sângele lui încă-i curgea prin vine. În aceeași seară, Gabi mi-a citit, cu emoţie și măreție, poezia *La orele cinci spre seară*, pe care poetul Lorca a scris-o

în amintirea lui Ignacio Sánchez Mejías, matadorul ucis în timpul coridei. Erau acolo versuri ca „Un sicriu cu roţi e patul / La orele cinci spre seară. [...] Rănile ca sorii-ncinși / La orele cinci spre seară / Ard pe el... Ay, ce crud al serii cinci! / Cinci pe ceasurile toate! / Cinci pe umbra înserării...“[2].

Gabi a terminat de citit poezia. Avea fața aspră și neagră. Mâna îi tremura în aer și ţinea capul înclinat pe spate, ca și cum ar fi fost retezat cu spada. Eu tremuram sub plapumă. Cuvintele acelui Lorca mi se răspândiseră în tot corpul ca un vin tare. Mi-am tras plapuma peste cap și mi se părea că patul arde. După aceea, după ce s-a terminat toată povestea, Gabi a spus că dac-ar fi știut ce o să-mi facă poezia aia mi-ar fi citit numai din *Când eram foarte mici*, cărticica lui Alan Alexander Milne. Dar în seara aceea a lăsat cuvintele poeziei să răsune cu ecou și să geamă toată noaptea în camera mea, să-mi umple pleoapele care visau cu sclipiri de pelerină roșii ca sângele... A doua zi, lângă robinete, le-am spus lui Haim și lui Miha că m-am hotărât. Mi-am stabilit ţelul în viață: să fiu primul matador israelian.

S-a lăsat tăcerea. Cerul Spaniei s-a înroşit deasupra mea.

— Mautner? a șoptit Haim impresionat, o să intri în curtea lui Mautner?

— Eu? Da, sigur. De ce nu? O să mă lupt cu taurul lui pe viață și pe moarte.

Mai ales pe moarte, știam. Fiindcă Mautner era un om foarte dur.

— E vacă, a precizat Miha. Pessia e femelă.

M-a cuprins un val de teamă, teamă de mine însumi. Motorașul scotea un zumzet ca o viespe rea.

— Dar are coarne, i-a răspuns încet Haim, fiindcă începuse să proceseze și să priceapă că îi propuneam cea mai mare și mai nebunească și mai cumplită aventură de pân-atunci, dovada supremă a prieteniei mele.

— Deci veniți? am întrebat. Am nevoie de doi picadori cu spade.

Pentru o clipă s-a lăsat tăcerea. O tăcere în timpul căreia s-au învălmășit ca un vârtej în mine imagini îngrijorătoare și prin inimă mi-a trecut o presimțire neagră, și toate m-au

străpuns cu țipete de avertizare și implorări să nu fac asta. Dar apoi au început ochii lui Haim să ardă ca două făclii și amândoi, şi eu, și el, am izbucnit într-un râs sugrumat, speriat. Miha stătea deoparte și mă privea cu duşmănie. Și poate și cu o bucurie răutăcioasă, fiindcă știa deja ce-o să se întâmple. Nu l-am băgat în seamă. Nu voiam să-i văd fața sumbră și privirea goală. Ce ştia el despre cutezanță, nebunie, prietenie şi legende? Despre ce înseamnă o viață plină? Eu și cu Haim ne-am luat de mână și am început să sărim ca nebunii, și strigam, dar încet, ca să n-apară maică-sa deodată și să vadă pe noi cele șapte păcate capitale ale mele.

1* Dacă domnul Eviazar Karmi, directorul pensionat al şcolii noastre, va citi vreodată din întâmplare povestea asta, eu îi cer iertare și sunt, desigur, gata să-l despăgubesc. Dar înțelegeţi şi dumneavoastră, domnule director, că n-aveam încotro. Teama că Haim Stauber o să mă părăsească era insuportabilă. Fiindcă prietenia cu el m-a salvat de ceva, nu știam exact de ce anume, poate de o soartă ca a lui Miha Dubovski. De a fi doar un copil obișnuit. Când eram cu Haim simțeam că sunt mai mult de-atât. Că am șansa să învăț altceva. Când Haim a început să se sature de mine, am simțit că mă prăbuşesc din nou acolo, în gura căscată a lui Miha.

2. Referire la poemul „Bocet pentru Ignacio Sánchez Mejías“, în Federico García Lorca, *Carte de poeme*, traducere şi comentarii de Darie Novăceanu, Editura Univers, Bucureşti, 1986 (n.red.).

14

Se caută: Dulcineea

— Ah, asta da masă! a zis Felix, lăsând din mână furculița și zâmbindu-mi prietenos și mulţumit.

În restaurant era un semiîntuneric plăcut, roșiatic. Lumânări în sfeșnice trandafirii luminau mesele. Aveam burta plină și umflată, iar pe masă zăceau resturile celei mai fabuloase mese pe care o luasem în viaţa mea. Felix mâncase la aperitiv ficat de gâscă, iar apoi supă-cremă de sparanghel şi, ca fel principal, rață în sos de portocale. Eu cu greu reușisem să rezist tentației unor fripturi grase care treceau pe sub nasul meu, dar mă abţinusem şi mâncasem orez și cartofi prăjiți în schimb, dar ce orez și ce cartofi prăjiți! De două ori mai cerusem o porţie și pe urmă supă de ciuperci de pădure și ardei umpluţi cu migdale și semințe de pin, trei porții de *spumă* de ciocolată, și când Felix mă întrebase ce părere am despre mâncare fusesem sincer – bucătarul de la cantina poliției mai avea multe de învățat.

— Dar cel mai important e că azi și mâine noi facem lucruri mari împreună! a spus Felix deodată cu glasul bunicului Noah.

— Ce lucruri? am întrebat îngrijorat, și imediat am repetat întrebarea cu glasul lui Tami, ca să nu intre nimeni din jur la bănuieli.

— Vom face lumea noastră puțin mai frumoasă, poate, a râs. Iar oamenii vor afla ce am făcut și vor spune: „O-la-la! Asta e artă! Ce curaj la ăştia doi! Ăsta e stil!".

— Dar ce anume o să facem? am întrebat din nou, în șoaptă.

— Nu știu. Tot ce vei hotărî tu. Orice. Nu există limite! Nu

există lege! Trebuie numai *courage*! Îndrăzneală! Trebuie îndrăznești.

Ha. Trebuie îndrăznești. Ușor de zis. Dar ce-mi doresc cu-adevărat? Să intru fără bilet la cinema? Să mă furişez noaptea în cancelarie? Să șterpelesc scheletul din cabinetul de științe ale naturii? Imediat am simțit că astea ar fi dorințe mici și jalnice în ochii unui om ca el. Trebuia să fac mai mult efort, să mă eliberez, să fiu demn de el, să-mi asum riscuri, să fiu puțin nebun, nelegiuit. Trebuie îndrăznești…

Poate să mă cațăr pe acoperișurile ambasadelor și să schimb steagurile, cum a făcut tata odată, înainte să devină polițist? Sau să fur vreun animal de la grădina zoologică și să-l călăresc?

Voiam să fac ceva nou. Ceva al meu.

Chelnerul înalt care ne servise în cursul serii s-a apropiat din nou de masa noastră, a făcut o plecăciune și a scos sticla de șampanie din găleata cu gheață. A turnat din șampania roze în paharul înalt al lui Felix. Eu mai aveam deocamdată din primul pahar. Bulele străvezii dansau. La începutul mesei fusese un moment pe care știam că n-o să-l uit niciodată, acela în care chelnerul scosese dopul de faţă cu noi. Fusese uimitor: se auzise un sunet ca o explozie adevărată și dopul zburase și o cascadă de bule se revărsase din gâtul sticlei…

La ora asta, m-am gândit, acasă viața ar fi fost cu totul altfel. La ora asta, dacă nu era cu noi Gabi, tata și cu mine am fi stat fiecare în camera lui în liniște și pace. Eu aş fi jucat singur fotbal de masă sau aş fi răsfoit cataloage cu pistoale de serviciu și echipament auxiliar pentru polițiști, sau aş fi făcut exercițiile de gimnastică pe care mi le dăduse el, sau pur și simplu aş fi zăcut în pat, sugând o bomboană și fără să mă gândesc la nimic. Aş fi visat cu ochii deschişi până m-ar fi furat somnul și mi-aş fi plimbat degetul pe zgârietura de pe perete, aproape că puteam s-o simt acum cu vârful unghiei, o zgârietură în formă de fulger pe care o făcusem și o adâncisem de fiecare dată când trebuia să nu plâng; și tata ar fi citit ziarul în camera lui (în ultima vreme îi trebuiau ochelari ca să citească, dar Doamne ferește să-l fi văzut cineva că poartă ochelari), sau s-ar fi uitat peste dosarele investigațiilor, sau ar fi dat telefon din

cinci în cinci minute să afle dacă toate patrulele au plecat în misiune la timp. Pe urmă, unul dintre noi – de obicei eu, fiindcă mie mi-era foame întruna – începea să pregătească masa. Dacă eram acasă numai noi doi, nu ne oboseam să gătim. Scoteam o supă de ciuperci la cutie, deschideam conserve de humus și de porumb sau de carne pentru tata. Munceam cot la cot. Aveam fiecare sarcinile lui și nici măcar nu trebuia să vorbim. La radio erau cântece în ebraică pe care le îndrăgeam amândoi și domnea o tăcere plăcută. Uneori îi povesteam lucruri care se întâmplaseră la școală, dar nu mă asculta cu adevărat. Puteam să-i povestesc lucruri care nici nu se întâmplaseră, să inventez nume de copii, să mint, și el se uita la mine ca și cum m-ar fi văzut de departe și ofta. Cine știa cum aveam să mă simt data viitoare când aş fi fost acasă la ora aceea, acum, că deja aflasem ce viață palpitantă e-n unele locuri, ca în restaurantul ăla.

— Văd că e greu pentru tine să hotărăști, Tami?

I-am zâmbit visător:

— Da, sunt atât de multe lucruri, că...

— În regulă. Gândește încet. Nu arde nicăieri.

M-am cufundat în gânduri. Îmi mângâiam încet coada. Ce-aş fi putut să cer? Până unde aş fi putut să îndrăznesc? Cum de nu mă pregătisem pentru o asemenea situație, când o zână ca Felix vine și-ți propune să-ţi îndeplinească trei dorințe? Când ajungeam la capătul cozii, peruca se întindea puţin, chiar deasupra frunţii și era bine. Mă gâdila un pic. Ce puteam să-i cer? Ce îmi doream cel mai mult să fac?

Să rămân în visul ăla, să mă afund în el ca într-o plapumă de puf. Să-mi fie puţin dor de casă.

Fiindcă, dac-ar fi fost o zi când era Gabi cu noi, o zi când n-avea curs de cinema sau de franceză pentru începători, sau de „cum să fii și sătulă, și zveltă" – pe scurt, dac-ar fi fost duminică sau miercuri, am fi gătit toți împreună la bucătărie, iar apoi ne-am fi aşezat la masă, discutând câte-n lună şi-n stele. Uneori eu tăceam și îi lăsam pe ei să vorbească, iar atunci se purtau ca o pereche adevărată. El începea aproape fiecare frază cu „uite... ăăă... Gabi", ca și cum i-ar fi fost greu să-i țină minte numele sau ca și cum numele ei ar fi fost „Ăăă Gabi" și ea îl răsplătea

spunându-i „scumpule“, „lumina ochilor mei“ și „floarea tinereții mele“. Destul de rar se întâmpla ca tata să ne povestească despre vreo problemă de la serviciu care-l apăsa. Într-o seară ca asta, Gabi îl ajutase să rezolve misterul jafurilor repetate de la atelierul de șlefuit diamante din Netania. (Ieșise la iveală că proprietarul atelierului se folosea chiar de tata, de buzunarele de la paltonul lui, ca să ascundă în ele diamantele și pe urmă, după percheziția zilnică la care tata îi supunea pe toți salariații, proprietarul atelierului îl buzunărea şi le vindea, ba chiar încasa și banii de asigurare.) După ce mâncam, mergeam unul în spatele celuilalt în salon, citeam ziare, tata fuma cu picioarele ridicate țigara zilnică pe care i-o permitea Gabi, iar ea pregătea cafeaua ei beduină specială, care trebuia să dea în clocot de exact șapte ori, și ne ţinea o conferință din bucătărie ţipând ultimele ştiri din toată lumea, iar apoi mă prindea pe mine la înghesuială și voia să audă ce mai era nou prin clasă, cine cu cine se mai cuplase și cine cui ceruse prietenia și dacă la noi la petreceri se dansa deja (de parcă eu aș fi știut) dansul ăla nou. Toate lucrurile astea o entuziasmau foarte tare, când era ea elevă numai asta o interesa; și atunci, pe la zece seara, când tata și cu mine eram deja rupţi, ea hotăra deodată să se năpustească la dulapurile noastre cu haine, scotea hainele de iarnă sau de vară, pregătea un teanc pentru călcat, unul pentru împăturit, unul pentru cârpit și toată casa se umplea de haine care zburau, pluteau, fluturau, iar Gabi, cu pantalonii suflecați până la genunchi, roşie în obraji, cânta piese de la Beatles, punea lucruri la spălat în mașină, călca în sufragerie, spăla pe jos pe coridor, iar între una și alta alerga la bucătărie să pregătească felul care la ea era clasat pe locul șapte pe scara internaţională pemjusu (**p**lăcere p**e**ntru **m**aţe și **ju**bilare pentru **su**flet): *budincă* de ciocolată, pe care numai Gabi știa s-o facă așa cum trebuie, fără cocoloașe mititele și enervante. Și între timp îl trimitea pe tata să spele vasele, să pună rufele la uscat, să arunce ziarele vechi de care era plină casa, iar pe mine, să fac în sfârșit ordine în talmeș-balmeșul din camera mea, și tata și cu mine, ca doi sclavi subjugați total, ne plângeam și protestam, iar când ne întâlneam o clipă între coridor și baie, fără să ne vadă ea, ne

strâmbam pe la spatele ei, dar n-aveam încotro, născuţi pentru o viaţă de ocnaș, dependenți de *budinca* pe care numai ea știa s-o facă fără cocoloașe, iar la miezul nopții ne prăbușeam toţi trei, și casa era din nou casă de om și-n ea se auzeau doar ultimele scrâșnete ale celor trei lingurițe care încercau să râcâie castronelele de sticlă și să mai adune o ultimă picătură de *budincă*, și ochii mi se închideau deja, iar tata aşa uita de el, că-i punea mâna pe umăr și o săruta pe frunte ca și cum nici n-aș fi fost acolo, dar ce-mi păsa mie, s-o sărute, să dea Dumnezeu, și asta era, se termina ziua și eu stăteam ghemuit pe scaun, aşteptând să mă ducă-n pat în brațele lui puternice, dar cu mine delicate, și gata, adormeam, și cine ştie cine mă săruta încet, cine îmi dădea acel sărut timid şi amical ca între profesioniști.

Ca de departe l-am auzit pe Felix șoptind:

— Dar acum trebuie îndrăznești! Trebuie gânduri mari, Tami! Gânduri în culori! Ca la cinematograf, ca la teatru!

Și, când a spus „teatru", am simțit cum îmi explodează o petardă-n cap: ce măgar eram! Adică măgăriță. Dar n-am îndrăznit să spun ce mi-a trecut prin minte. I s-ar fi părut o idee prostească şi că nu sunt decât un bleg, unul căruia îi propui să fie îndrăzneț și nelegiuit, iar el cere cadouri pentru o fată.

— Poate ceva pentru o fată? a întrebat Felix zâmbind, și iar m-am speriat că mi se văd pe față toate gândurile fiindcă am pielea subțire, dar atunci cum de încă nu descoperise că știu cine e el?

— Da, a zâmbit Felix, rezemându-se de spătarul scaunului și uitându-se la mine cu satisfacție. Vede pe fața ta că e ceva pentru o fată. Asta frumos! Și el, cum chema, Don Quijote, a făcut toate războaiele lui pentru domniţa Dulcineea!

Chiar și eu, care în copilărie n-o prea aveam cu cărțile, auzisem de femeia aia, nu frumoasă, care locuia în satul Toboso și de dragul căreia plecase Don Quijote în aventura lui.

— Deci, ce spui? m-a îndemnat Felix cu o sclipire vicleană. Am hotărât deja pentru cine vrei să dăm noi curajul împreună? Cine e frumoasa ta? Felix ține tot secret!

— Gabi, mi-a scăpat mie.

— Gabi? a izbucnit el în râs.

Sclipiri amuzate luceau în ochii lui.

— Gândeam că vei spune numele unei frumoase de la școală. Nu mama ta vitregă!

— Gabi nu e mama, nici vitregă, nici altcumva. E Gabi!

— Bine, bine. Cer iertare! E în perfectă regulă. Gabi. Frumos. Tu ești credincios ei. Frumos.

— Nu, am spus eu pe un ton de scuză. La început m-am gândit la Zohara, am mințit, dar ea a murit, m-am justificat, iar Gabi… nimeni din lumea asta nu vrea să fie cavalerul ei, și-atunci…

— Înțeleg! a ridicat Felix un deget în fața mea. Ai spus Gabi, să fie Gabi!

M-am simțit prostănac și infantil. Ar fi trebuit să spun numele unei fete din clasă. Smadar Kantor sau Bat-Sheva Rubin, reginele care se luptau între ele. Dar nu-mi plăcea nici una și n-am vrut să fac nimic în numele lor.

Dar Zohara. Cum de nu mă gândisem la ea întâi?

— Ai făcut mare surpriză pentru mine, a spus Felix. Ești copil scumpete, așa de gentleman pentru Gabi. Ești adevărat cavaler. Femeile vor iubi mult pe tine, ascultă la Felix…

Și apoi a adăugat:

— Faci pe mine să simt nou. Om nou.

Eu? Eu îl fac pe el?

— Deci noi dăm acest *courage*, îndrăzneala noastră, pentru domnița Gabi.

Și mi-a strâns mâna peste masă.

— E oare ceva special ce vrei aducem pentru Gabi? Vreun diamanțel sau aranjat pentru ea vreun iehtuleț și luat la plimbare până în Cipru?

— Nu… Ea are rău de mare şi pe plajă, am murmurat eu.

Și un diamant mi se părea prea luxos pentru ea. Mi-am pironit ochii în masă. Am dat din umeri, ca și cum n-aș fi avut idee ce ar putea să-și dorească Gabi. Nu știam cum să spun fără să mă simt complet idiot.

— Dar precis este un ceva anume ce ea vrea cel mai mult… m-a îndemnat Felix, și cunoșteam deja tonul ăla care spunea:

„Visează, nu te sfii, cere orice, și ce se poate, și ce nu se poate. Trebuie îndrăznești“.

Am început să râd.

— E o prostie, dar i-ar... Nu, prostii.

Felix s-a aplecat spre mine. Ochii îi luceau de interes.

— Prostiile specialitatea mea, a spus pe un ton blând, viclean. Eu specialist mondial la prostii!

Am spus cu jumătate de gură:

— De fapt, e o actriță care-i place mult lui Gabi. O admiră chiar.

— Actriță?

— Da... la teatru. Lola Ciperola.

O sclipire? Un fulger de alarmă? Ce anume scăpărase pentru o clipă în ochii lui? Oare chiar i se lăsaseră urechile puţin pe spate, ca unui animal de pradă?

— Lola Ciperola! Aaa... Da... Cunosc numele... Ba chiar o dată am întâlnit pe ea.

Ochii i s-au îngustat până au ajuns două despicături albastre și mi-am dat seama că acum se cufunda înăuntrul lui și purta o discuție intensă cu sine. O dezbatere lăuntrică aprinsă. Dar cu mare ușurință a ieșit la suprafață și a revenit la mine:

— Da... Lola... Ea era încă de pe timpurile mele! Când eu mai tânăr, era fel de regină a Tel Avivului...

Și și-a legănat brațele pe deasupra mesei în mișcări de dans ușoare, mlădioase, începând să cânte încet:

— „Ochii-ți sclipesc / Ca nişte diamante / Un semn de rămas-bun pe mal...“ Da, ea cânta, Lola, și juca, și dansa... Știa de toate!

Și iar a coborât glasul, vorbind fără reţineri şi fără să-şi ascundă uimirea:

— Numai că eu n-am știut că Lola încă populară la oameni tineri ca domniţa Gabi...

Acum venea momentul meu cel mare: mi-am întins picioarele și i-am povestit cum Gabi știa s-o imite pe Lola Ciperola. Cum mă făcea să râd și să plâng când prezenta secvenţe din piesele în care jucase Lola Ciperola. Datorită lui Gabi știam pe dinafară scene întregi din tot felul de spectacole.

— Și domnița Gabi întotdeauna admiratoare?

— Cred că da… Și știe să cânte Ochii-ți sclipesc exact ca Lola. Cu toate mișcările ei. Nu poți să le deosebești. Și Gabi spune că dac-ar avea, ăăă, șalul… eh, lasă.

Prostiile de care zisesem mai devreme.

— Nu, nu „lasă"!

Felix a ridicat puțin tonul și zâmbetul i s-a întins până la urechi.

— Nici un „lasă"! Spune tot, povestește! Ce-i cu șalul? Ce-i cu șalul Lolei?

Ei, dă-l naibii, ce-mi păsa mie?

— Uneori Gabi spune… bine, doar așa, în glumă, că dac-ar avea șalul Lolei Ciperola ar putea să fie ca ea, actriță sau cântăreață. Sau orice și-ar dori. Asta e, uite.

— Șalul?

— Actrița asta, am explicat, Lola Ciperola, poartă întotdeauna un șal. Un șal violet. De fiecare dată apare în ziar câte-o poză de-a ei cu șalul ăsta, și umblă mereu cu el, acasă, la teatru, pe stradă. Ăsta e semnul ei distinctiv.

— Da, știu. Întotdeauna a fost așa… Șalul Lolei… Tu ai văzut vreodată?

Am zâmbit.

— Numai o dată? De unșpe ori!

— Oho! Cum așa?

— Mai ales în spectacole. Gabi m-a dus de trei ori la *Romeo și Julieta* și de două ori la *Crimă și pedeapsă* și o dată la *Nunta însângerată* de Lorca și de patru ori la *Lady Macbeth*. Și o dată am întâlnit-o și în persoană. Pe stradă-n Tel Aviv.

— Întâlnit așa, din întâmplare?

Am ezitat. Era totuși un secret al meu și-al lui Gabi, nici tata n-avea voie să știe.

— Din întâmplare. Am așteptat puțin lângă casa ei și ea a venit.

— Din întâmplare ai așteptat lângă casa ei?

— Da… Așa s-a nimerit…

Am așteptat acolo probabil de cincizeci de ori, dar numai o dată am văzut-o.

— Și ați vorbit cu ea?

— Aproape. Gabi a întrebat-o cât e ceasul, dar ea n-a auzit. Se grăbea.

Cum îi tremura mâna lui Gabi pe umerii mei când Lola Ciperola a trecut pe lângă noi, o oră și jumătate o așteptaserăm de data aia, lângă gardul viu al casei ei din Tel Aviv. Atunci aproape c-am înghețat de frig, norii erau joși și grei, și deodată a apărut ea, și lumea a început să strălucească auriu: era într-un taxi care o adusese acasă. Avea pe cap o pălărie neagră cu boruri mari. Nu s-a clintit din loc până când șoferul nu s-a dat jos și n-a venit să-i deschidă uşa. Atunci a scos un picior lung și aristocratic și a refuzat mâna lui întinsă care voia s-o ajute să coboare. Cu glasul ei răgușit și solemn i-a spus șoferului: „Plătește *Habima*[1]“. A pășit cu capul sus, ca o regină, și șalul ăla străveziu, violet flutura în urma ei. Am stat aproape de ea poate un minut întreg, fără nici un obstacol între noi. Și din cauza acelei dăți am mai așteptat-o de multe ori, multe ceasuri de așteptare, și frig, și căldură, și ploaie, și umbrele pe care vântul le întorcea pe dos, și kilometri de vorbit despre ea, și bătăi de inimă, și dezamăgiri, dar niciodată n-am renunțat să încercăm de câte ori mergeam cu Gabi în excursie la Tel Aviv.

— Și ea, Lola, a spus ceva?

— Nu. Se cam grăbea.

Gabi mă împingea spre ea. Pur și simplu mă împingea spre ea. Dar o femeie ca Lola Ciperola nu stătea să ia în seamă ce se întâmpla în lumea de la picioarele ei. Nu ne-a aruncat nici măcar o privire, a pășit dreaptă și distantă, și noi am iertat-o și am înțeles, fiindcă cine eram noi și cine era ea.

Felix s-a gândit o clipă. Îşi ţinea gura ascunsă după palmele frumoase. Acum, că îi spusesem, nu mai puteam să tac.

— Gabi zice că în șal stă secretul farmecului ei, al Lolei Ciperola, dar asta e, bineînțeles, doar o glumă.

Și numai să-i rostesc numele, Lola Ciperola, îmi făcea plăcere. Avea gust de ciocolată albă elvețiană.

— Dar ce fel de farmec e exact farmecul Lolei? a întrebat Felix gânditor.

M-a uimit că îndrăznea să-i spună pe numele mic.

— Farmecul ei de actriță așa de...

Căutam cuvântul pe care-l folosea Gabi: „așa de genială“.

Chelnerul înalt cu fața ca un măr a adus tava cu cafele. Nu mai înceta să-l lingușească și să-l măgulească pe Felix. Sigur simțise, după noblețe și purtare, că o să primească un bacșiș gras. Eu socotisem deja, după prețurile din meniu, cât o să-l coste pe Felix masa asta și mă luase amețeala: cam jumătate din leafa tatei. Poate că nu era o meserie aşa de rea să fii chelner. Poate că exista ceva în ideea lui Gabi să deschidem un restaurant? Am băut încet cafeaua neagră. Avea un gust amar și respingător, dar nu m-am strâmbat ca să nu-şi dea Felix seama că e prima cafea din viaţa mea.

Felix era cufundat în gânduri, iar eu reflectam la toți iubiții pe care-i avusese ea, Lola Ciperola, și la poeții și pictorii care o admirau, și la cum zisese ea la un moment dat, chiar cu cuvintele astea, în *Maariv*, că nu vrea să se mărite niciodată, că după părerea ei căsătoria e înrobire și că nu există bărbat căruia să-i dea voie să fie stăpân pe sufletul și pe trupul ei. Nu e pe lume nici un bărbat care să merite asta, spusese Lola Ciperola în alt interviu, în *LaIsha*, și că nu există nici un bărbat capabil să iubească o femeie așa cum știe o femeie să iubească un bărbat.[2] Lucruri de-astea spunea, fără să se rușineze.

„Pupa-i-aş fiecare vorbuliţă să-i pup“, zicea Gabi lingându-se pe buze, dac-aș avea un sfert din îndrăzneala ei, aș fi un om fericit“.

Chelnerii i-au adus un tort cu lumânări aprinse unei femei frumoase care stătea puţin mai departe, într-un colț. Şi i-am cântat cu toții, toată lumea din restaurant *Happy Birthday to You*. Mi-era bine, mi-era cald. Luminile lumânărilor se oglindeau sclipind în paharele înalte. Obrajii îmi ardeau. Acum, după ce-i spusesem lui Felix ideea mea, mă simțeam ușor și exuberant. Acum puteam să trec oricând de la Tami la Nono. Nimic mai simplu: mângâiam doar ușor coada până jos, ca și cum aș fi tras de funia unui clopot sau de frânghia unei fântâni, și în mine se înființa Tami. Și aproape că nu trebuia să-mi schimb deloc fața sau mișcările, doar felul în care mă simt, să trec dintr-un sector al inimii în altul, mișcare ce aproape că nici nu se simțea, tic-tac, iar și iar, Amnon și Tami, Hänsel şi Gretel...

Și deodată Felix a scos din buzunar monoclul și s-a uitat curios la mine, dând din cap, cu o față din nou blândă și fericită, și nu-mi păsa că vede și simte micile mele treceri de la un personaj la altul, pur și simplu îmi plăcea să fiu privit din nou cu monoclul, fiindcă atunci când mă oglindeam în el eram în stare de orice, ca și cum aș fi fost muiat într-o licoare magică, puteam să fiu orice și oricum voiam, chiar și fată, ce dacă?, fiindcă eram un profesionist. Un artist. Eram un copil care se schimba întruna. Încă o zi-două de antrenamente și puteam să fiu exact ca Felix. Dublul lui. Moștenitorul lui.

Felix a pus monoclul înapoi în buzunar, a ridicat cupa de șampanie ca și cum ar fi vrut să bea în cinstea profesionalismului meu și a golit-o pe nerăsuflate.

— Restaurant excelent, a spus el lingându-se pe buze. Acum ani mulți, când Felix încă Felix, petreceam aici în fiecare săptămână cel puțin o dată. Închiriam tot restaurant seară întreagă pentru mine și prietenii mei. Dar pe-atunci aveam bani să plătesc masa.

Îmi zâmbea cu gura până la urechi. Nu prea îl ascultam. Ar fi trebuit să-l ascult cu atenție, dar eram prea emoționat. El s-a șters la gură cu batista.

— Și domnița noastră Gabi vrea să fie actriță „așa de genială“?

— Mai demult voia. Acum vrea numai să aibă îndrăzneala Lolei Ciperola. Fiindcă și ea-şi doreşte să facă în viață numai ce-o interesează pe ea, fără să țină cont de părerile altora.

Gabi voia și să fie independentă ca Lola, și puternică așa cum era ea, și să știe cum să înnebuneşti bărbații, nu să suferi din cauza lor, cum știa Lola. Și să-l oblige pe tata s-o ia în serios, nu ca până acum. Și s-o implore să se mărite cu el. Asta voia ea cu adevărat, dar n-am zis nimic, bineînțeles.

— Și ce spune domnu’ tata despre asta? a întrebat Felix, care mă citea ca pe-o carte deschisă.

— Asta mai lipsea, să știe. E secretul meu și-al lui Gabi.

— Că Gabi admiră pe Lola? a continuat el.

— Da. Și că ne-am întâlnit la Tel Aviv și că am mers la spectacolele ei.

Gabi mă pusese să jur că n-o să suflu o vorbă despre asta.

Că n-o să pomenesc numele Lolei Ciperola acasă. Nici măcar aşa, ca aluzie. Poate că n-ar fi trebuit să-i spun nici lui Felix.

— N-o să-i zici, nu-i așa?

Felix a dus mâna pe inimă și a bătut din genele lui lungi:

— Promit.

— Nu. Jură.

Flăcările lumânărilor aproape stinse dansau pe ochelarii lui:

— Tu trebuie știi un lucru: dacă Felix jură, el întotdeauna înşală. Dar dacă Felix promite, el ține de cuvânt. Așa stau lucrurile. Deci promit pe cuvânt de infractor.

M-am gândit puțin și am acceptat.

Poate pentru că vorbise despre înșelătorie, mi-a încolţit în minte un gând tulbure:

— Ce ziceai mai înainte?

— Despre ce? Am zis multe lucruri.

— Adineaori, că n-ai bani să plătești la restaurant?

— Aaa! Ea fată OK! a exclamat Felix pe un ton vesel. Fată sută la sută!

— Cine? Lola Ciperola?

— Nu. Domnița noastră Gabriela Gabi, Dulcineea noastră. Începe să placă de ea.

Atât de mult m-am bucurat c-a zis asta, încât am uitat ce voiam să-l întreb. El fredona în barbă cu gura închisă, gândindu-se la ceva. Pe urmă a spus:

— Și ea ar vrea șalul Lolei?

— Da.

Ar fi vrut și spicul tău de aur. Dar n-am îndrăznit să zic asta cu voce tare.

— Și ce încă mai vrea domnița Gabi? Nu jena. Spune tot!

Vorbea pe același ton amuzat al lui, dar am observat că începuse să-şi atingă rapid degetele unul de altul.

— Cum de-ai știut că mai vrea ceva?

— Aștept, domnu' Feuerberg.

Atunci mi-am dat seama că știe. Am plecat privirea spre masă. Pe viață și pe moarte.

— Un spic de aur dintre spicele tale.

— Știam că asta vei spune, a zis Felix, și nu zâmbea.

Inima îmi bătea foarte tare. Am crezut că-n clipa aia o să se termine totul. Visul minunat pe care-l trăiam cu el.

Se juca cu un chibrit răsucindu-l între degete, și m-a întrebat într-o doară:

— Ai ştiut tot timpul cine sunt eu?

— Doar de azi după-amiază, am mărturisit. Când ți-a citit polițistul numele de pe permis.

— Credeam că n-ai observat, a mormăit Felix şi umerii i s-au pleoştit puţin. Credeam că ăla, polițistul, e prea tânăr pentru ca să amintească de numele meu, și mai credeam că tu n-ai observat...

A îndoit chibritul până s-a auzit un mic pocnet și eu am tresărit.

— Ai ţinut asta în tine tot timpul, și n-ai zis nimic. Știai că eu sunt acel Felix Glück celebru, și n-ai spus. Tu vei fi de-adevărat detectiv cel mai bun de pe lume.

Dar avea deodată ceva aspru în glas și am simțit că-mi spune toate astea cu reproș. De pe partea cealaltă a baricadei. Și iar am avut senzaţia o clipă că reprezenta un pericol.

— Și ce încă mai știi despre mine? Ce a mai povestit despre mine domnița noastră Gabi?

— Ăăă... în mare cam ce ai povestit şi tu când mâncam. Cum ai fost bogat și cum ai risipit totul, și că erai cândva ca un rege în Tel Aviv, și cum călătoreai prin toată lumea, și... făceai una, alta prin bănci, jefuiai, și râdeai de toate polițiile din lume.

Și, ca să nu-l supăr mai tare, n-am amintit că știu şi cum s-au întâlnit el și cu tata pentru prima oară.

— Și înțeleg că și asta ea niciodată povestește când e de față tatăl tău?

— Niciodată. E secretul meu și-al ei.

— E fată foarte deosebită, a spus Felix gânditor, mângâindu-şi încet, de jur împrejur, inelul negru. Cred chiar mai deșteaptă decât mine. Și decât domnu' tata al tău la fel. E fată ardei iute la minte!

— Da? Chiar așa? Crezi că e deosebită?

Câteodată, stând cu Gabi atât de mult și văzând cum se poartă tata cu ea, uitam cât e de deosebită și de deșteaptă.

Felix a reflectat puţin şi și-a ales cu grijă cuvintele:

— Eu cred, dacă înțeleg ideea și planul ei, atunci scot pălăria și spun: tot respectul, domniță Gabi! Eşti ardei iute la minte!

Mi se părea că scăpasem. Că toată călătoria fusese salvată. Că eu și cu Felix continuam. Nu îndrăzneam să cred.

— Deci ești de părerea mea? Încercăm… încercăm să obținem pentru ea șalul? Și spicul de aur, sigur.

Fie-ți numele binecuvântat, Dumnezeul meu carele ești în ceruri, cu toată oastea ta de stele, puternic, puternic și încă mai puternic!

— Dar domnița noastră Gabi poate a spus pentru ce vrea spicul meu de aur?

— Nu știu. Nu țin minte.

Am mințit. N-am vrut să-l jignesc.

Fiindcă Gabi glumea că, dacă ar fi avut şi ea măcar puţin suflet de infractor, tata s-ar fi îndrăgostit de ea imediat, fiindcă adevărul era că numai lumea infracţiunilor îl interesa și-l atrăgea la nebunie. Poate că ar fi trebuit să-i spun lui Felix. Poate că ar fi luat asta ca pe-un compliment. Gabi zicea așa: „Felix Glück și Lola Ciperola! Asta e combinaţia câștigătoare! Adu-mi un șal violet și un spic de aur, Nono, și eu o să-mi pun o dorință la zânele bune ca să înving ghinionul feţei de gogoașa Nușa și să fur inima prințului şovăitor! Te vei învrednici oare să mi le aduci, cavalere?

Și bătea tare din gene.

Felix a spus:

— Poate Lola va vrea noi să facem ceva pentru ca să dăruiască lucru atât de important al ei?

— Să ceară! Și asta o să fie marea noastră misiune!

— Dar ea poate să ceară ceva foarte greu!

— Trebuie îndrăzneşti! i-am amintit eu, aproape plesnind de bucurie.

Felix și-a mângâiat încet mustața falsă.

— Atunci poate și eu rog pe tine ceva pentru spic, nu? Şi nu uşor deloc.

Un clopoțel de alarmă a început să sune-n mine.

— Ce… Ce vrei exact?

I-am vorbit pe un ton prea tăios, ca și cum ar fi fost un

străin.

— Nu teme, domnu' Feuerberg! a spus el imediat.

Am simțit că se supărase.

— Tu încă nu crezi de-adevărat pe Felix, așa-i?

— Eu doar am între...

— Nu! Nu vorbi, nu minți!

Dintr-odată se înfuriase pe mine:

— Felix niciodată nu minte pe tine! Și tu tot timpul verifici pe el! Nu e frumos așa. Și e și păcat.

A tăcut. A închis gura mânios, pe toată fruntea i-au apărut riduri adânci și cele două săculețe de piele de lângă gură îi tremurau. Era un om destul de bătrân, dar din cauza jignirii se făcuse din nou ca un copil mic.

Mi-a fost foarte rușine. Am întrebat timid:

— Am vrut numai să-mi spui despre ce e vorba. Ce vrei să fac pentru tine?

— Încă nu. Trebuie știu că ești de-adevărat gata pentru asta.

Și-a încrucișat brațele și nu s-a mai uitat la mine.

— Sunt gata. Hai. Sunt gata, serios!

A clătinat din cap:

— Încă nu. Tu încă bănuiești pe mine. Tot timpul verifici!

Uitase cu desăvârșire că e deghizat în bunicul Noah și vorbea cu vocea lui obișnuită.

— Tu încă nu înțelegi că Felix face ţie propunere specială. Ocazie! Propunere pentru ca odată să poți să gândeşti ca Felix. Și să faci legea lui Felix. Și să fii ca în poveste de aventuri! Dar numai dacă vei crede, chiar și minciunile mele vei crede, atunci vei fi gata pentru legea mea!

Ce puteam să mai zic? Voiam atât de mult să fie mulțumit de mine, și mă și temeam un pic. Poate că nu-l credeam până la capăt. Poate că nu eram în stare să fiu un nelegiuit perfect, nici măcar în joacă, fiindcă întotdeauna când eram aproape mă speriam de mine.

— Acum termină cafeaua și să mergem, a spus. Și nu trebuie să bei zaț de la fund. Avem mult de lucru.

Am pus jos ceașca. Ne-am privit în ochi. Vedeam că începe să se liniștească. Că poate cândva o să fie gata să mă ierte că l-am jignit aşa.

— Știi unde mergem? a întrebat.

— Să luăm șalul Lolei Ciperola.

Am răspuns neîncrezător şi cu speranță totodată. Nu m-aş fi gândit c-o să-mi iasă vreodată pe gură o asemenea propoziție. Voiam să știe că eu chiar mă schimb sub ochii lui.

— Bravo, a apreciat el obosit. Tu repede înveți.

— Hai, m-am ridicat eu cu entuziasm, voiam să-l molipsesc de bucuria, de exuberanţa mea ca să uite odată ce se întâmplase. Să mergem!

— Numai o clipă!

Încă nu se ridicase, încă avea o faţă îndurerată, cu gura lăsată într-o parte, dar în ochi începuse deja să-i sclipească o privire nouă, drăgăstoasă și dojenitoare în acelaşi timp:

— Cum comporți, domnu' Tami Feuerberg? Aici restaurant! Mai întâi trebuie nu plătim nota!

1. Teatrul naţional al Israelului, înfiinţat în 1912 (n.red.).

2. Maariv, ziar înfiinţat în 1948, cel mai citit cotidian din Israel în epocă. LaIsha („Pentru femeie“), revistă săptămânală fondată în 1947 (n.red.).

15

Corida

— Și dacă n-o să fie acasă? am întrebat după câteva minute de mers cu mașina.

— Va fi, va fi, a mormăit Felix și a continuat cu fredonatul lui neîntrerupt, însoțit de plescăieli ritmice și de bătut darabana pe volan. Acuma poate e încă la teatru, termină de jucat spectacolul, dar pe urmă va merge imediat acasă.

— Poate c-o să se hotărască să meargă în altă parte?

— Nu. Trebuie vină neapărat.

M-a supărat puţin că devenise deodată mare specialist în Lola Ciperola. Eu totuși investisem în ea mai mult timp decât el.

— De ce trebuie neapărat?!

— Fiindcă e lege: ce trebuie fie va fi. Și asta-i tot. Și ea trebuie vină la casa ei și dea șalul ţie, asta e!

— A cui e legea asta?

— A lui... A lui... A întregii noastre expediții. Lege specială! Încetul cu încetul vei înțelege totul.

N-am înțeles. Îmi plăcea să stau în scaunul adânc și larg al bătrânei broscuțe. Zăceam acolo ca un bob de mazăre într-o păstaie (Gabi) și eram deja prea obosit ca să mă mai tem de ceva. Nici de chelnerul falnic pe care-l lăsaserăm în urma noastră în parcare strigând și dând din mâini, nici de blocadele poliției de care trecuserăm cu ușurință fără să bănuiască nimeni nimic. Aveam sentimentul că sunt norocos în ziua aia.

Dar cine eram eu?

Un escroc. În travesti. Un băiat deghizat în fată. Care mânca

la restaurant fără să plătească. Asta-nsemna furt, nu? Și totuși, plăcerea uşoară, înţepătoare până la durere, care se scurgea în mine din punctul dintre ochi și mi se răspândea în cap ca un dulce leșin, coborând pe șira spinării până jos de tot… Plăcerea pe care mi-o dădea precizia micii operaţiuni a lui Felix când am ieșit din restaurant – cum îl convinsese pe chelner să ne împingă puţin mașina să pornească și cum îl lăsase în urmă cu un portofel greu în mână, greu, dar gol, adică plin, dar cu nisip… Sar peste amănunte. Nu sunt importante. Poate că pur și simplu mi-e rușine să povestesc ce am făcut. Cum am participat la comiterea unui delict mărunt și nemilos ca ăsta.

A doua zi tata avea să vină sigur să plătească nota, am înțeles eu deodată. Și m-am simțit ușurat. Prea ușurat, și imediat am vrut să nu mă mai gândesc la asta, și mi-am smuls brusc peruca neagră, scărpinându-mă în cap cu toate cele zece unghii. Destul. Eu eram eu și destul cu prostia aia cu Tami. Tata avea să apară a doua zi dimineața la restaurant cu un portofel gras. Nu mai văzusem niciodată la el un portofel gras, și totuși… cu un zâmbet și o bătaie pe umăr avea să explice tot, și să ceară iertare, și să aranjeze lucrurile, și să plătească, și să lase și un bacșiș gras, în gândurile mele totul era gras. Și când ar fi ieşit de-acolo toți ar fi râs și ar fi fost plini de bunăvoință, chiar și chelnerul înșelat, chelnerul cel falnic, și toți ar fi spus da, frumoasă operațiune, de profesionist adevărat, și o execuție atât de reuşită trebuie iertată, nu te poți supăra pe genialitate, nu-i aşa? Și tata s-ar fi grăbit spre stația următoare, spre următoarea năzdrăvănie a lui Felix, să îndrepte și-acolo…

Un prost. Un prost cu state vechi în rele, asta eram. Nono născocitorul.

— Dar tu mai ești mie dator cu ceva, domnu’ Feuerberg, a spus Felix. Ai promis să povestești de ce ești vegetarian și nu mănânci carne.

— Chiar vrei să auzi?

Fiindcă ce era povestea asta față de poveștile pe care le-avea el, toate aventurile prin care trecuse la viața lui?

— Dacă vreau să aud? a râs el. Orice poveste a ta vreau să aud! Orice lucru din viața ta vreau să știu.

Uite, și asta a fost una din propozițiile pe care nu le-am

ascultat cu atenția cuvenită. Fiindcă am crezut că vrea doar să mă măgulească și-atât, ca să mă încurajeze să povestesc, și abia pe urmă mi-am dat seama cât de bine cântărea fiecare vorbă pe care mi-o spunea. El chiar voia să știe tot. Fiecare amănunt din viața mea plicticoasă. Iar eu, prostul de mine, nu-l crezusem, și nu înțelegeam, și nu-mi imaginam deloc ce intenții are.

Broscuța verde se mișca fără grabă de-a lungul șoselei care mergea paralel cu țărmul mării. Aerul era văratic și umed ca în Tel Aviv. Prin fața noastră treceau mașini, în drumul lor spre petreceri. Ierusalimul dormea la ora aia, iar aici parcă abia începuse viața. Felix nu mai fredona și acum mă asculta. Dar, fiindcă tăceam și el nu putea să sufere linişteа, a deschis radioul. Un jazz răgușit și șoptitor s-a revărsat în mașină. Lui Gabi îi plăcea muzica asta. Am închis ochii și m-am gândit la casa mea, la ea, la tata. La faptul că nu-i sunasem toată ziua să le spun ce fac și să le mulțumesc pentru ideea lor nebunească. Și la marele sacrificiu al tatei. Mă gândeam: cum, în ciuda războiului lui pe viață și pe moarte cu lumea infracţiunilor, fusese el de acord să-mi ofere o asemenea experienţă…

Pe urmă – nici măcar n-am observat, parcă visam – am început să vorbesc.

Nu de la începutul începutului. Aveam de-acum limba greoaie și gândul prea leneș. Nici nu voiam să-i spun toată povestea cu Haim Stauber. Am început cu ideea mea de-a fi luptător israelian cu tauri și am povestit cum ne-am pregătit Haim și cu mine și restul găștii *banderillas* din cozi de sapă, pe care le rupeam și le împodobeam cu hârtie colorată de împodobit *succah*[1]. Pe urmă am făcut cai din cozi de mătură și le-am confecţionat capete din ciorapi soldățești lungi, umpluți cu cârpe, și am trecut pe toate străzile din cartier să culegem de pe frânghii cămăși roșii, și rochii și fuste roșii, și prosoape roșii – cum altfel enervezi un taur?

Și astea sunt numele fiilor lui Israel care şi-au dat concursul:

Banderilieri: Shimon Margolis și Avi Cabessa.

Picadori: Haim Stauber și Miha Dubovski.

Matador: eu, Nono.

— Foarte frumos că tu matador, a intervenit Felix.
— De ce frumos?
— Place că tu ești rolul principal. Place că ești ca mine.
Și pe urmă, la cinci după-amiaza (ora lui Lorca), am intrat cu toții prin spărtura din gardul lui Mautner. Pessia, vaca lui, stătea acolo și păștea iarbă, privindu-ne cu ochii ei negri și dând dintr-o parte-n alta din buzele groase fără să bănuiască nimic. Era o vacă mare, albă cu pete negre. Mautner o iubea și avea grijă să comande pentru ea inseminare artificială o dată pe an și să vândă fără păreri de rău viţeii dulci care i se năşteau. N-avea nici soţie, nici copii și Pessia era, se pare, ființa cea mai apropiată de el. Aș fi îndrăznit să spun că era sufletul lui pereche dacă aș fi crezut că Mautner avea suflet.
Era un om înalt și lat în umeri, cu tunsoare soldăţească, și țepi de păr roșcat se înălțau pe capul lui mare. Mereu era roşu la faţă, ca și cum ar fi stat să explodeze de furie. Avea o mustață roșcovană tunsă și de sub ea ieşeau doar propoziții scurte, ritmate și supărate. În fiecare joi, la patru și jumătate fix, se urca în maşină, o Cortina, îmbrăcat cu o cămașă kaki-deschis și pantaloni scurți kaki, cu decorații militare în piept și pleca la întâlnirea săptămânală a organizației veteranilor apărării. O dată pe săptămână, în ziua în care tata și cu mine o lustruiam pe Perla, trecea în marş pe lângă curtea noastră, plesnindu-se peste coapsă, și se oprea să-l întrebe pe tata de ce se teme s-o lase pe Perla să circule pe șosea, ca orice maşină. Era un ritual al lor, al lui și-al tatei: tata nu se ridica de pe jos și spunea numai: „Ea nu e ca toate maşinile, domnu' Mautner, dac-o să iasă afară și-o să simtă mirosul libertăţii o să-și piardă mințile. O mașină ca asta are nevoie de mult spațiu, nu ca șoselele noastre din Israel!". Și Mautner strâmba din gură batjocoritor și-i spunea că dacă i-o vinde o s-o îmblânzească el, la el o să meargă fără să crâcnească. Și-atunci, la fel de fiecare dată, tata îi arăta palma murdară de ulei și zicea: „Când mi-o creşte mie păr aicea o să ai dumneata șansa să stai la volanul ei".
Şi i-a crescut.
La cinci după-amiaza m-am postat în fața vacii lui Mautner. Aveam o pelerină roșie făcută dintr-un prosop, de marginile

căreia fluturau patru ciorapi lungi și roșii ca razele unui soare roșu. Asta era *muleta* mea, pe care trebuia s-o flutur în fața taurului. Shimon Margolis și Avi Cabessa purtau, cu ocazia evenimentului, singurele lor haine elegante, pantaloni de terilenă și cămăși albe. Avi Cabessa, care avusese deja *bar mitzvah*, adăugase la ținuta lui de gală și un papion negru.

Haim Stauber era cel mai elegant: a venit în costum. Era primul copil pe care-l vedeam în costum. Pantaloni negri lucioși și cămașă albă, iar pe deasupra un sacou negru cu două triunghiuri în partea de jos.

— E pentru concerte, s-a scuzat el, mi l-a cumpărat tata în străinătate. N-am voie să-l murdăresc.

Ne-am strâns toți mâinile cu fețe grave. Apoi ne-am apucat caii de lemn și am început să-i călărim într-un trap liniștit și sumbru în jurul Pessiei.

— Un fior de emoție trece prin public, am transmis eu, după care am țipat: Ochii taurului lucesc cu o patimă ucigașă și, domnilor și doamnelooor, intră furios în arenă!

Pessia Mautner, suflet bun, mesteca un fir de iarbă și dădea din cap.

— *Banderilleros*! am strigat eu făcând cu mâna și retrăgându-mă plin de respect.

Shimon Margolis și Avi Cabessa s-au năpustit repede în arenă pe caii lor. După regulile coridei, ar fi trebuit să intre pe jos, dar amândurora li s-a părut sub demnitatea lor şi au amenințat că înfiinţează un sindicat al *banderilierilor* israelieni, ba chiar au lăsat de-nţeles că se retrag din luptă. Aşa că a trebuit să cedez.

Cu „ole“-uri furtunoase, se încurajau unul pe altul și-şi fluturau cu entuziasm sulițele scurte. Avi era cel mai îndrăzneț: și-a mânat armăsarul până aproape c-a atins-o pe Pessia și apoi, cu o forță de fier, a reușit să-l țină în frâu chiar sub botul ei. Nobilul cal s-a ridicat pe picioarele dinapoi și a nechezat, iar Avi a lovit spinarea Pessiei cu sulița lui făcută dintr-o coadă de sapă.

S-a auzit un chicot speriat. Haim Stauber stătea lângă mine, cu picioarele lipite unul de altul.

— Ai atins-o, a spus Miha cu o voce groasă și tărăgănată, ne

căsăpește Mautner.

Dar Avi Cabessa era de-acum beat de mândrie, gonea în jurul întregii arene în strigătele de încurajare a echipei HaPoel Ierusalim și a lovit-o din nou, de data asta pe fund.

Vaca mare s-a tras înapoi. A ridicat capul și ne-a privit uluită. Razele soarelui s-au fărâmat pentru o clipă în vârful coarnelor ei, semnalând deodată cât de cumplită putea să fie când se înfuria.

Dar furia nu i se trezise încă. Furia încă moțăia, ghemuită foarte bine în coarnele ei.

Asta era treaba pe care o aveau picadorii mei, Miha și Haim. Ei și caii lor rapizi, și sulițele lor, două șurubelnițe galbene, și dansul lor de albine în jurul vacii. Miha nu era un picador reușit. Îi lipseau iuțeala și mobilitatea. Îl numisem în rolul ăsta numai dintr-un sentiment de datorie, că eram prieteni. Față de Miha, Haim Stauber era minunat. S-a năpustit călare pe calul lui pursânge numit Moarte, a planat în jurul vacii ca un șoim fioros, răsărind din locuri neașteptate, ţipându-i în ureche cu glasul lui fornăit, și aripile costumului îi fluturau în spate. O dată i-a și netezit spinarea cu șurubelnița.

Pessia a sărit ca arsă şi a dat cu copita.

Într-o clipă, lupta s-a domolit. Picadorii și *banderilierii* s-au înghesuit unii într-alţii cu fețele albe ca varul. Spiritul bătăliei se evaporase.

— O copită, și voi intrați în panică? am întrebat eu.

Și am făcut un pas înainte, rotindu-mi cu elan în jurul feței pelerina roșie, un prosop furat de cineva de la un hotel din Tiberias.

Haim Stauber stătea locului, gâfâind și pufăind. Ochii lui se uitau la mine plini de curiozitate, de așteptare. Avea niște ochi neobișnuiți care păreau să respire: se lărgeau și se strângeau în clipe de emoție.

„Ai curaj?“ au răsuflat ochii lui.

„Am încotro?“ i-au răspuns ai mei.

M-am lăsat în genunchi și m-am rugat la Dumnezeu să mă ajute. Și, fiindcă eram primul matador evreu din istorie, am desenat în aer o stea cu șase colțuri în locul crucii matadorilor creștini. Un lung moment am încremenit în poziția aia, ca Paco

Camino, ca Rafael Gómez și Juan Belmonte. Poate că simțeam deja ce urma să se întâmple și voiam să trăiesc până la capăt aceste ultime clipe. Pe urmă m-am ridicat și, cu pași lenți, fatidici, m-am apropiat de calul meu brav.

Mai întâi am dat încet ocol vacii. Era de-acum nervoasă și mă urmărea cu capul ei lunguieţ. De aproape era destul de înfricoșătoare. Foarte mare, mai înaltă decât mine cu un cap și lată cât un dulap cu patru uși. După aceea am dat năvală în fața ei, chiar sub botul negru, i-am văzut nările lărgindu-se în întâmpinarea mea, negre și umede, și în ultima clipă am trecut pe lângă ea și i-am lovit cu mâna goală, cu toate cele cinci degete, pielea de lângă coadă.

Lovitura s-a auzit ca o plesnitură de bici. Mâna mă durea, iar Pessia a dat capul pe spate și a scos un muget tânguitor.

Mugetul mi-a dat fiori și m-a întărâtat. Era atât de real. Exact așa mugea Pessia şi când îi lua vițelul Mautner în fiecare an. Zile întregi plângea și gemea, iar acum mugea tot aşa la mine. Și dintr-odată n-am mai știut nimic. M-am răsucit. Pessia s-a răsucit și ea cu o rapiditate uimitoare și s-a oprit, ţintuindu-mă cu privirea. Ugerul ei greu se legăna, plin de lapte. Am bătut cu piciorul în pământ. Și ea la fel, cu copita. Am lăsat capul jos, și ea la fel. Am așteptat mugetul. Voiam să aud din nou sunetul ăla real și înfiorător. Ea tăcea. Nu voia să mi-l dea! Atunci, reprezindu-mă cu un strigăt răgușit, am galopat drept spre ea și, în ultima clipă, într-o parte, și iar o lovitură cu toată palma, și copitele ei săltate spre mine să mă lovească, și mugetul ei, și eu mă feream.

Treaba începea să fie serioasă. Toți băieţii din gașcă se înghesuiseră lângă spărtura din gard. Gata s-o ia la fugă. Nu le-am văzut fețele. Uneori zăream privirea arzătoare a lui Haim și știam că acum e-al meu pe veci. Că lupta asta reprezenta consfințirea alianței noastre de prietenie, fiindcă ce-ar fi putut să-mi ceară cineva mai mult și ce mai puteam eu să ofer? Ce mai aveam în afară de nebunia asta pe care o stârnisem numai de dragul lui?

Valuri de sânge se revărsau în creier, iar între ochi mă sfredelea zumzetul ăla ascuțit, al poveștilor, al minciunilor, al dorinței ca măcar un om să știe cât sunt eu de special… Într-

unul din atacuri am căzut aproape la picioarele Pessiei şi doar printr-o minune m-am rostogolit într-o parte, iar ea a făcut un pas în faţă, a pus o copită pe calul meu și i-a sfărâmat șira spinării ca pe un chibrit.

Fără cal m-am simțit mai vulnerabil, mai mic. Am alergat prin fața ei dând din mâini în toate părțile ca o elice, urlând din răsputeri, și am simțit că se apropie momentul în care o să mă lupt cu ea de-adevăratelea, pe viață și pe moarte.

Și ea a simțit asta: dădea cu copitele din spate în pământ și a ridicat coada, de sub care a țâșnit un șiroi puternic și aburind de pipi. Un miros înţepător a venit dinspre ea, de transpiraţie şi pipi și teamă, iar copitele îi tropăiau nervoase pe pământul care devenise noroios. Am zburat spre ea ca un glonț. Am apucat să-i văd capul lăsându-se în jos, coarnele negre și mișcarea, surprinzător de ageră. M-a împuns.

N-o mai încasasem niciodată în felul ăla. Capul ei greu, uriaş și masiv ca o stâncă m-a lovit în umăr și de-a lungul brațului. Tăindu-mi răsuflarea. Am zburat și am aterizat în vița-de-vie a lui Mautner. Prietenii mei s-au grăbit spre mine. Abia vedeam ceva, aveam ochiul stâng închis și plin de sânge și îmi sângera rău mâna dreaptă, unde mi-a rămas o cicatrice pentru tot restul vieţii, dar m-am ridicat. Clătinându-mă, dar am stat în picioare.

Am intrat iar în cercul fierbinte al luptei. Am tras încet șurubelnița mare a tatei. Nu puteam să scot un cuvânt, fălcile îmi cântăreau o tonă, aşa că i-am făcut semn lui Miha să-mi predea calul lui și, șchiopătând încet și cu dureri, am pornit în jurul vacii.

Soarele aproape asfinţise. Pessia s-a răsucit cu totul ca să ajungă față în față cu mine. Îmi urmărea fiecare mișcare. Câteodată încerca să se repeadă și să mă împungă iarăşi. Avea ochii roșii de furie. Pe buzele ei făcea bulbuci o spumă albă. De trei ori la rând am reușit să trec pelerina roșie pe sub botul ei, fără să știu dacă de după ea n-o să mă împungă iar capul enorm, cu coarne.

Rănile îmi sângerau. Umărul meu era un ghem de durere, dar eu luptam dincolo de durere și de teamă. Dincolo de raţiune. Marginile pelerinei roșii fluturau în jurul meu, razele

orbitoare ale soarelui mi se păreau sclipirea binoclurilor a mii de spectatori și, mai mult de-atât, zumzetul dintre ochi mă sfredelea ca un burghiu adânc în frunte, la fel senzația că fac ceva ce nu mai îndrăznise nici un copil vreodată, ceva strict interzis, și că sunt cel mai mare dintre toți și, în același timp, cel mai nefericit.

Și, când soarele și-a aruncat şi cea din urmă rază de lumină, m-am năpustit pentru ultima oară.

M-am năpustit cu toată puterea, cu ochii peste cap de teamă și de nebunie, iar șurubelnița lungă am fluturat-o încă de departe. Pessia și-a plecat coarnele uriaşe. Eu am zburat spre ea. Am sărit mai sus decât am reușit să sar vreodată, înălțându-mă peste umărul ei, și am împuns-o cu șurubelnița într-o parte, lângă coaste, după care m-am rostogolit în noroi.

— Cu șurubelnița? a întrebat Felix apăsând frâna din greșeală și zgâlțâindu-ne pe amândoi. Chiar așa?

Chiar. Pe partea dreaptă a corpului. De sus în jos.

Sânge. A țâșnit din ea roșu-negricios și foarte cald.

Vaca Pessia a stat o clipă, a răsucit lent capul spre mine cu mare mirare, ba chiar cu regret. Stăteam și ne uitam uluiți unul la altul.

Pe urmă a scos un muget.

Pe urmă ochii i s-au umplut de nebunie, s-au înnegrit și mai tare și au strălucit. A mugit din nou, a ridicat coada și a început să fugă învârtindu-se.

Era o priveliște îngrozitoare. Își pierduse mințile. S-a repezit spre casa lui Mautner și, cu o împunsătură de coarne, a spart ușa de la intrare. Corpul ei enorm se izbea de zidul din cărămidă și imediat s-a năpustit înăuntru. Înăuntrul casei. Eu stăteam năucit și speriat. Acum n-o mai vedeam. Numai golul intrării și o parte din salonul lui Mautner, unde se dezlănțuia vaca înnebunită, și am auzit mobilă sfărâmându-se și sticlă făcându-se ţăndări, și izbituri grele ca niște tunete, poate căuta calea de ieșire, poate că nu avusese deloc intenția să distrugă, dar în răstimpul ăla scurt i-a făcut casa praf lui Mautner, a distrus mobila, a strâmbat frigiderul…

După aceea s-a lăsat liniștea. M-am uitat în dreapta și-n stânga. Prietenii mei nu mai erau acolo. Eu stăteam în mijlocul

curții lui Mautner. Din casă s-a înălțat deodată un muget lung, plin de uluire. Am auzit-o pe Pessia pășind acolo, printre dărâmături, mișcând cu copitele și cu coarnele scaune și mese. O clipă ai fi zis că face ordine la loc. Apoi silueta ei a apărut în ușa de la intrare. Un cap uriaș, umeri puternici. S-a întors în curte înaintând greoi. M-a privit ca și cum nu m-ar fi văzut, ca și cum aș fi încetat de-acum să mai exist și a început să pască. Pe corpul ei era sânge închegat acolo unde o nimerisem.

Stătea și păștea iarbă cu conştiinciozitate, foarte concentrată. Ca și cum ar fi vrut să-mi amintească și să-și amintească sieși cum arată și ce face o vacă.

În mașină era o liniște grea. Felix se uita la mine dintr-o parte cu o privire nouă.

Tăceam. Păcat că povestisem.

— Ei, ei, a spus punând amândouă mâinile pe volan.

Din cauza coridei, prietenia mea cu Haim Stauber a luat sfârșit. Iar mica mea gașcă s-a destrămat definitiv. Tata a fost nevoit să-i dea lui Mautner, ca despăgubire, Humber Pullmanul. Nu mai aveam Perla noastră și mai ales ceremonialul de marți seara când vorbeam singuri ca între bărbați. Și, că veni vorba, atunci am fost trimis la Haifa pentru prima oară, să fiu muștruluit de fratele tatei.

Și au mai fost și alte lucruri. Mautner a adus într-o zi o camionetă, a încărcat-o în ea pe Pessia și a dus-o înapoi în kibbutz. Vecinilor le-a povestit că de când cu întâmplarea aceea nu se mai putea apropia de ea. Că ea îl trădase și nu mai voia să aibă de-a face cu ea. Copiii din clasă au început să se îndepărteze de mine. În jurul meu era ceva ca un boicot general și tăcut. Nu un boicot oficial. Unul fără declarație prealabilă. Dar colegii se temeau de mine sau se fereau. Aveau grijă să nu mă atingă, nici din întâmplare, ca și când ceva rău s-ar fi lipit de mine. Numai Miha mi-a rămas credincios, sau poate nu tocmai credincios. Poate că totuși îl încerca o plăcere stranie să fie mereu cu mine, în fața ochilor mei, și să-mi amintească iar și iar, cu un rânjet, clipele alea înspăimântătoare.

Și în mine a încolţit ceva nou. Înainte de orice, am devenit vegetarian absolut. Am calculat că, dacă timp de zece ani n-o să

mănânc cârnăciori și fripturi, am să economisesc viaţa unei vaci și am să plătesc pentru ce i-am făcut Pessiei, pentru rănirea ei și pentru cum am făcut-o să-și piardă mințile și cum din cauza mea a fost alungată din casă. Și am început și să mă tem de mine însumi. Fiindcă știam că mi se întâmplă lucruri asupra cărora n-am nici un control. Că mă loveşte un fel de nebunie și deodată țâșnește din mine un altul, o ființă străină despre care nu înțeleg de ce a ales să intre tocmai în sufletul meu.

O parte dintre lucrurile astea le-am spus în seara aceea pentru prima oară cu voce tare când mergeam cu mașina împreună cu Felix Glück pe șoseaua paralelă cu țărmul mării. I-am povestit asta ca să știe că mă las cu totul pe mâna lui, tot ce sunt eu, cel bun și cel rău. Și poate că i-am povestit și ca să-i spun ai grijă de mine, păzește-mă. Fiindcă îmi propui să ne facem de cap împreună și să fim împreună în afara legii, și eu sunt de-acum puţin zăpăcit și nu pricep ce se întâmplă aici cu adevărat și cine ești tu cu adevărat, și eu sunt cu totul în mâinile tale acum, numai să-ți amintești de Pessia și ce mi se poate întâmpla mie uneori, și cât de repede mi se poate întâmpla asta. Și, te rog, fii prudent cu mine, nu mă aduce într-o stare care nu-i bună, fiindcă ştii de-acum cine și ce sunt eu.

Felix n-a spus un cuvânt, și eu știam că aude toate rugămințile mele nerostite, fiindcă mă asculta cum nici un adult nu mă ascultase vreodată.

Mașina aluneca în linişte pe șoseaua paralelă cu ţărmul. Semafoarele clipeau galben și părea că ne depășiseră toate maşinile cât eu spusesem povestea. Jazzul șoptea din radio, liniştitor. Felinarele aruncau în jur halouri galbene. I-am spus lui Felix că Gabi îmi rămăsese devotată și după întâmplarea aceea. Ea fusese al doilea adult, după mama lui Haim, care ajunsese la locul crimei. Chiar acolo, când eram plin de sânge și noroi și paralizat de teamă, Gabi mă îmbrățișase și-mi zisese: „Nu-ţi face griji, te păzesc eu de taică-tău".

Fiindcă pe Mautner reușiseră până la urmă să-l calmeze, dar tata aproape că m-a omorât. Atunci, în criza aia îngrozitoare de furie, el a spus cu voce tare pentru prima și singura oară ceva despre Zohara și despre blestemul care-mi

fusese transmis, se pare, și mie.

1. Colibă construită temporar, folosită ca obiect de cult în timpul sărbătorii Succot (n.red.).

16

O clipă de lumină între un întuneric şi un altul

Un miros foarte fin de parfum stăruia în aer. De sub micul abajur chinezesc, lumina venea ca un abur, se răspândea și pierea în odaie. Stăteam într-un fotoliu adânc, ţinându-mă strâns de brațele lui.

Felix era mai liniștit. Dar Felix era întotdeauna calm în situații de pericol. Stătea pe fotoliu în fața mea, picior peste picior, și avea în mână un pahar cu vin. Băuse deja în seara aia o sticlă de șampanie, trei păhărele de whisky, și acum bea vin.

Iar sufletul meu mic se zbătea și striga neîntrerupt un singur lucru: să ieșim!!!

Ţineam picioarele ridicate, să nu murdăresc covorul uriaș. Şi ochii aproape închişi, la adăpostul pleoapelor. Să nu păteze cu privirea lor camera aceea sfântă.

Să ieșim. Să plecăm de-aici repede. E deja prea mult.

Un perete al încăperii era plin de fotografii în ramă. Poză lângă poză. Ca într-un studio de fotografie. Dar aici apărea în toate pozele o singură femeie: Lola Ciperola. O dată cu un actor celebru și o dată cu un ministru. Sau singură, ținând în mână un buchet imens de flori; și poze făcute la petreceri cu o mulțime de oameni, și poze în care era pe scenă, cu mâinile depărtate în mișcări ample; și iarăși singură într-o cameră goală, cu fața îndreptată melancolic spre lumină sau rezemată obosită în palme, gândindu-se cu siguranţă la o iubire de mult pierdută, la fericitul, singurul bărbat cu care ar fi vrut să se mărite fiindcă nu încerca să se facă stăpân pe trupul şi pe sufletul ei.

Aproape pe fiecare poză erau scrise de mână câteva cuvinte în diagonală. Am văzut acolo o dedicație în engleză de la Elizabeth Taylor în persoană și o propoziție scrisă cândva pentru ea de David Ben Gurion, alta de Danny Kaye și chiar de Moshe Dayan.[1] Toate persoanele astea importante umpleau camera și mă intimidau. Cât de fericită ar fi fost Gabi să fie acolo cu mine. Doar așteptaserăm împreună ore întregi lângă casa aia și încercaserăm să ne imaginăm cum arată ea pe dinăuntru, iar acum eram acolo fără ea. Știam că sunt dator să țin minte fiecare mobilă din cameră, fiecare poză și fiecare plantă. Ca să pot să-i povestesc despre ele. Dar n-am îndrăznit – ca și cum dac-aș fi încercat să ţin minte ceva aș fi intrat cu bocancii în intimitatea Lolei Ciperola. Aş fi profanat-o.

— Domnița întârzie în seara asta, a observat Felix și s-a uitat la ceasul mare de pe perete.

— Mereu primeşte o groază de aplauze, am explicat eu în șoaptă, și după spectacol vin admiratori și-i cer autografe…

— Ai cerut și tu?

— Nu. Mi-a fost rușine. Acum hai să plecăm.

— Cum așa? Fără șal?

De panică mi s-a întors stomacul pe dos. Încă o clipă și vomitam pe covorul ăla minunat.

— Hai, ajunge, n-avem voie să intrăm așa în casa ei.

— Așa cum?

— Așa, așa cum ai…

Am căutat un cuvânt care să nu-l jignească.

— Așa cum ai intrat tu fără… în fine, cum ai deschis uşa cu șurubelnița.

— Asta numai pentru că stimabila domniță încuie casă și nu lasă cheie.

— Ca să nu intre oameni străini!

— Noi suntem străini?

A ridicat mirat din sprâncene:

— Cum de știe ea că noi suntem străini dacă nu cunoaște pe noi?

M-am gândit și m-am tot gândit la întrebarea asta, dar n-am reuşit s-o înțeleg până la capăt.

— Vom face cunoștință cu ea, a continuat Felix să-și

dezvăluie planurile care-mi înghețau sângele-n vine. Apoi vom întreba dacă vrea ca noi să mai stăm în casă sau nu. Și, dacă nu vrea, vom ridica și vom pleca și mulțam frumos și bună ziua și *shabbat shalom*.

A scos un râs trufaș:

— Felix niciodată obligă pe cineva să primească pe el!

— Și dacă cheamă poliția?

— Acesta chiar semn că nu vrea pe noi aici, a recunoscut el îngăduitor, dar de ce trebuie tu hotărăști pentru ea ce ea să vrea sau să nu vrea? Din tot ce-am auzit, ea e așa domniță emancipată și vrea ca nimeni să hotărască pentru ea.

S-a ridicat și și-a turnat în pahar din sticla care era pe o masă rotundă, în colț. Ceasul mare de pe perete ticăia. Felix stătea la fereastră. A trecut un minut, apoi încă unul. De fiecare dată când auzeam pași în capătul străzii aproape împietream. Deodată, Felix a oftat greu.

— Cândva și Felix locuia în casă frumoasă ca asta.

Era ca și cum ar fi vorbit cu propria imagine reflectată în geam.

— Hai afară, am încercat eu din nou, îmi povestești acolo.

— De ce afară? Afară e periculos pentru Felix! Aici e bine. Aici e casă bună. Păcat numai că Felix n-a avut minte ca să facă casă ca asta pentru el. Casă caldă. Casă pentru timpul când Felix va fi bătrân. Nu numai casă de petreceri, de mulți oaspeți.

A arătat cu mâna încăperea scăldată în lumina blândă, fotoliile moi și fețele de masă brodate, plantele mari şi verzi.

— Iată, toate astea Felix a pierdut. Putea să aibă casă ca asta. Și el a pierdut. De ce, pentru că ardea să călătorească în toată lumea? Să fugă repede-repede! Și bani mulți, ahh!

S-a rezemat cu mâinile de pervaz, încovoiat și ofilit.

— La dracu'[2]! a izbucnit el deodată, și, deși nu înțelesesem cuvintele, am simțit că e o înjurătură într-o limbă pe care n-o cunosc.

Nu-i stătea în fire să înjure. M-am încordat puţin.

— Dar așa e Felix!

S-a scuturat greoi, a ridicat paharul spre chipul lui din geam și a încercat să zâmbească:

— O dată jos, o dată sus! Astăzi are numai portofel cu nisip

şi fuge de chelner gras, și mâine e Felix din lumea bună! Felix care toți iubesc! Felix care cu el toți dan…

S-a prăbușit dintr-odată. A scos un icnet sugrumat și a aterizat greoi în fotoliu. Mi-a făcut semn cu mâna să nu mă apropii. Să nu-l ating. Am sărit și am rămas în picioare – dintr-odată am simțit în jurul lui ceva ca o bulă care se lărgea. Ca la tata când era bolnav: se făcea mic şi se închidea în ea. Se lupta în interior cu durerea și cu suferința lui. Să nu vadă nimeni, să n-ajute nimeni.

Cu o mână care tremura, Felix a scotocit într-un buzunar și a scos de-acolo o cutiuţă rotundă. A înghițit o pilulă și încă una. A închis ochii. Broboane de sudoare îi sclipeau pe frunte. Era galben la faţă și murmura întruna:

— Bătrân… Și bolnav… Nimeni nu va plânge când Felix gata.

M-am apropiat puțin. M-am îndepărtat. N-am îndrăznit. Părea sleit de puteri, neajutorat și singur, făcut covrig în sine, și deodată nu mai avea o față de profesionist, se vedea că-i e teamă să fie singur în bula aceea străvezie pe care o trasase în jurul lui, și m-am apropiat să-i trec granița fie ce-o fi. M-am pus în genunchi lângă fotoliu și i-am atins mâna prudent. Felix a tresărit. A deschis ochii surprins, a făcut eforturi să-mi zâmbească, dar nu și-a tras mâna. Ba chiar a strâns-o cu cealaltă pe-a mea. Am văzut cum se lupta să respire. Voia să vorbească, și nu putea. Respiram odată cu el să-i amintesc cum se face, și tot timpul el încerca să-și netezească uşor cămașa care se mototolise, poate că-i era rușine să-l văd eu așa, nepus la punct, nu elegant, nu ca Felix, iar eu doar stăteam acolo speriat și dădeam din cap în fața lui că nu, ca să știe că se înșală, că deși eu îl cunosc doar de puțină vreme, de fapt de nici măcar o zi, n-am să-l uit niciodată, fiindcă niciodată nu avusesem o zi ca asta și era deja între noi o relație specială.

Am stat așa împreună câteva clipe până i-a revenit suflarea. Și-a îndreptat puţin spatele pe fotoliu, a lărgit un pic nodul de la cravată, m-a privit și a zâmbit cu greutate.

— Cer iertare… Sigur numai mic atac de durere de burtă… Acum totul în ordine! Totul ca întotdeauna, *yes sir*!

Se străduia să vorbească, ba chiar limpede și hotărât.

M-am dus în bucătărie să-i aduc un pahar cu apă. Cum era posibil ca o femeie atât de importantă și de celebră ca Lola Ciperola să trăiască atât de modest? Bucătăria era micuţă, cu mobilă veche. Avea un frigider mai scund decât mine. Pe masă era o jumătate de pâine neagră. Lola Ciperola uitase lumina aprinsă. La tata ar fi primit deja mustrare în dosarul personal. Am turnat apă într-un pahar și i l-am adus lui Felix. Își mai revenise. Sau se prefăcea că și-a mai revenit.

— OK, acum povestește-mi, am spus, povestește-mi cum era pe vremea aia.

Ca el să uite de slăbiciunea lui. Ca eu să uit de teama mea.

— Stai aici, nu pleca încă.

M-a apucat o clipă de mână și m-a privit în ochi:

— Ești copil bun, domnu' Feuerberg. Simt că ești copil inimos. Cum a fost cândva Felix. Doar că Felix a învățat să învingă inima lui. Ai grijă. Vei avea viață grea dacă prea bun. Păzește de oameni, oamenii sunt răi. Oamenii ca lupii.

— Povestește-mi, l-am rugat din nou.

Dar încă nu putea să vorbească. A încercat o dată, de două ori, dar a renunţat. Și a băut apă. Mustața falsă i se dezlipise într-o parte, și nu simțise. Au mai trecut câteva clipe de tăcere. Mă strângea tare de mână, iar și iar. Mi-a trecut prin cap că dacă moare n-o să mai aibă cine să-mi povestească despre Zohara și tata.

— La mine, în zilele bune, i s-a auzit din nou glasul spart și firav, orice voiam aveam. Mașină Mercedes? Era! Vaporaș, iaht? Era! Femeia cea mai frumoasă de pe lume – și ea era! Și în salonul meu veneau *crème de la crème* din Tel Aviv. Oameni de teatru, și cântărețe, și regine ale frumuseții, și jurnaliști, și bogătași, și directori importanți, toți știau – la Felix Glück petrecerile cele mai bune!

Culoarea începuse să-i revină în obraji. Să continue să vorbească așa. Să se consoleze cu amintirile lui și să uite ce i se întâmplase adineaori. A sorbit din paharul cu vin. S-a uitat din nou la mine cu privirea lui albastră, ca și cum ar fi vrut să-mi arate că încă e în stare, și și-a încrețit cu efort cele trei riduri de la ochi, iar eu i-am zâmbit, un pic din politețe, simțind că nu mai poate să mă vrăjească la fel ca înainte. Nu când îi

tremurau buzele așa.

— Și ce mese erau la mine vinerea! a continuat Felix să se fălească cu glasul acela răguşit. Ceremonie întreagă! Înainte de orice, toată casa făceam cu flori. Și peste tot lumânare aprinsă. Nu curent electric! Doamne ferește curent electric! Numai lumânări roșii – stil! – și față de masă albă. Și în mijlocul mesei era *challah*[3] uriașă, poate de un metru lungime, care cocea special pentru mine unul Abdallah din Yaffo. Și farfurii cu dungă de aur de jur împrejur, și la mijlocul fiecărei farfurii scrise cu aur doar litere „F.G.“, adică „Felix Glück“…

Mă dureau deja obrajii, dar simțeam că, dacă n-o să mai zâmbesc, el pur și simplu o să se frângă. O să izbucnească în plâns sau altceva. Nu știu, așa simțeam, că acum depinde cu totul de purtarea mea și, ca să-mi fac curaj, mă gândeam: şi ce dacă e-un om mai complicat un pic? Eu nu sunt un copil mai complicat? Și viața mea nu-i complicată? Dacă aș fi avut un bunic, de exemplu, el ar fi putut să fie uşor ca Felix, și am fi putut să stăm exact așa, eu la picioarele lui, și el mi-ar fi povestit amintirile lui furtunoase din Palmah[4], să zicem, și ar fi exagerat un pic, și s-ar fi grozăvit…

— Și lângă perete, în spatele locului unde stăteau musafirii mei, era o *masă* specială, bufet, cum zice, cu fructe cele mai frumoase și salamuri cele mai bune, și nu cuşer, Doamne ferește, și creveţi, şi raci care veneau dimineața cu avion din Grecia, și nu uita că asta pe vremea când aici în Israel era raționalizare și banii lipseau, și cine avea bani să meargă la restaurant primea acolo poate pui mic şi stafidit, iar la mine acasă, ooo!

— Stai aşa, l-am oprit. Și oamenii? Ei știau că tu… ești… ăăă…

— Călcător de lege? a zâmbit Felix. Spune cuvânt. Nu mușcă. Sigur că știau. Poate că de-asta şi veneau. Fiindcă la oamenii inteligenți și bogați place să fie puțin aproape lângă pericol și călcare de lege… Nu prea aproape… Numai așa, lângă pericol în smoching, pericol care are politețe europeană și știe să sărute mâna unei domnițe, pericol ca Felix… Bine, ei nu știau de mine totul, exact ce și cum. Nu orice trebuie povesteşti la oameni. Nu e politicos. Închipuie că deodată, în timp ce ei

mănâncă supa de scoici, eu povestesc cum am furat banca din Barcelona și cum a trebuit împușc doi polițiști care au deranjat pe mine. Nu e frumos, păi? Strică pofta de la mâncare.

— Chiar i-ai împușcat pe polițiști?

Noul meu plan, să-l adopt pe Felix ca bunic, a luat o întorsătură regretabilă. De ce nu putea şi el să fie un bătrânel simpatic doar?

— Ce puteam să fac? a dat Felix din umeri. Munca lor să prindă pe Felix, munca mea să fug. Nu Felix, nu muncă. Adevărat?

— Și au murit?

— Cine?

— Polițiștii!

M-am abținut cu greu să ţip la el.

— Au murit? Doamne ferește. Felix atunci trăgător de elită. Putea să zboare țigară din deget de la muscă. Felix niciodată omoară. Doamne ferește! Ia numai banii. Lasă spic de aur și puf! Nu mai e Felix!

Am înghițit în sec. Ăsta era momentul să-l rog.

— Se poate… Aș putea să văd şi eu… să văd unul?

— Spic?

S-a uitat la mine cu o privire lungă și pătrunzătoare, a băgat mâna sub guler și a scos de-acolo un lănțug subțirel. Pe lănțug era un medalion de aur în formă de inimă. Un medalion ca alea în care se pun fotografii micuțe. Dar pe mine mă interesau numai cele două spice de lângă el. Subțiri și aurii. Sclipind cu o lucire palidă. Le-am atins cu vârful degetelor. N-am îndrăznit mai mult. Mii de polițiști din lumea largă încercaseră să trăiască o clipă ca asta: să-l prindă pe Felix cu spicul lui.

— Cândva, acum cincizeci de ani, când abia începusem meserie, am dus la bijutier la Paris și am comandat la el o sută de spice fix. Da! Încă dinainte să fiu de-adevărat Felix, deja hotărâsem ce stil să aibă Felix toată viața.

A pus spicele în palmă și pe urmă a suflat ușor peste ele și le-a lustruit puţin cu mâneca.

— Erau o sută. Și pe urmă am mai comandat o dată o sută. Și încă o dată… Au fost trei sute de spice. Acum toate spicele lui Felix au rămas peste tot prin lume: în bănci, și seifuri, și palate,

și iahturi, și portofele… În locurile în care am lucrat. În toate locurile în care am făcut ceva deosebit, muncă, sau *courage* mare, sau iubire mare, am lăsat spic. Amintire de la Felix.

Și-atunci m-a străfulgerat:

— Și astăzi, nu-i așa? Când am coborât din tren!

Sclipirea aurie care se răsucise-n aer în fața ochilor mei. Sunetul fin ca de monedă subțire care cade… Îl văzusem în plină acțiune!

— Și azi. Sigur. E frumos să oprești tren întreg. E *stil*. Când niciodată mai făcusem așa ceva! Atunci lăsam spic. Așa cum Picasso punea semnătură în josul la tablou, nu? Și uite, acum ce-a mai rămas? Doar astea două. Uită bine la ele, flăcău: e deja semn cel mai mare pentru Felix că e la final.

Am vrut să le ating din nou, și n-am îndrăznit. În clipa aia le-am văzut cum le vedea el: ultimele fire de nisip din clepsidra lui.

— Oi, a gemut Felix, a sfârșit, bătrâne. Aici sfârșește.

— Dar prietenii tăi… am încercat din nou să-l încurajez. Care veneau la petrecerile tale…

— Prieteni Felix n-are!

A băgat lănțugul înapoi sub cămașă și a întins spre fața mea un deget ca avertisment.

— Sunt numai oameni cărora le place să simtă bine la el și să danseze la petrecerile lui. Și asta e în perfectă ordine! Și mie la fel. Și mai trimiteam cadouri lor, de fiecare zi de naştere cadou frumos! Dar prieteni? Prieteni din inimă? Poate doar o femeie a fost în toată lumea, și era și asta în taină, și nimeni nu știa. Asta e.

— Ai fost însurat cu ea?

— Însurat, Doamne ferește! Nu era bine pentru mine, nu era bine pentru ea. Dar ea era femeie care iubea pe Felix de-adevărat… Poate că ea gândea că Felix e deja așa, ca un fel de cavaler, ca Robin Hood, fură de la bogați şi dă la săraci… Și ea iubea și din cauză că așa eram eu, romantic, șarmant, cutezător… Și și pentru că eu nu eram ca toți prieteni ai ei inteligenți. Fiindcă eu puteam nu numai să vorbesc vorbe frumoase și să spun versuri din Shakespeare, dar și să mă bat de-adevărat, să mânuiesc box și să țin pistol. Și știu să țin

secret. Și ea știa, domnița mea, că, dintre toți oamenii care erau în jur ca niște muște, numai pe Felix putea să bizuie mereu-mereu...

Ascultam. Gabi niciodată nu povestea că avusese o iubire adevărată.

— ...Și tot restul oameni care erau lângă Felix, era numai pentru chef și râs cu ei și dans. Și e în regulă așa. Și ascultă pe mine, ascultă un bătrân ca mine care a văzut deja pe toate și știe deja tot adevărul: nu merită să cunoști oamenii prea bine. Nu. Dacă intri prea adânc în sufletul oamenilor nu mai poate să bucurați împreună așa, pur și simplu, și nu mai poate să dansați și să râdeți și să uitați de necazuri, fiindcă în suflet la oameni e întotdeauna rană peste rană și negru peste negru, și-atunci pentru ce?

A sorbit repede din paharul cu vin. Câteva picături i-au sărit pe pantaloni.

— Dar să știi că Felix nici n-are nevoie de prieteni. Felix e om singur. La el cel mai bine singur.

A continuat să vorbească tare, fără ezitări.

— Și așa nici Felix n-a avut dezamăgire când a prins pe el poliția până la urmă, și au făcut proces mare, și a fost în ziar, și toți spuneau că Felix Glück escroc internațional, arhicălcător de lege și tot denumiri frumoase ca asta...

S-a chinuit să zâmbească, ca și cum ar fi povestit ceva amuzant și plăcut, dar colțurile buzelor îi tremurau.

— Și uite ceva interesant, și ia aminte, toți oamenii aceia care au venit la mine la petreceri și au mâncat *challah* lui Abdallah și au primit de ziua lor cadou frumos, toți oamenii ăia au uitat deodată cine e Felix. Frumos, ă? Și au mai scris și în ziar că n-au cunoscut pe Felix chiar deloc! Că numai o dată, întâmplător, au ajuns la el la petrecere! Și au mai scris că la ei în sine mereu râdeau de Felix ăsta, că e prost la care place să facă impresie și n-are de-adevărat cultură și crede cumpără prieteni cu banii lui... Dar totul în ordine! *Yes sir*!

Zâmbetul lui larg arăta deja ca o mască pe cale să se crape.

— Și femeia aia? am întrebat. Femeia de care vorbeai? Care era de-adevăratelea prietena ta?

— Femeia...

A tras aer în piept să își recapete suflarea și a oftat iar:

— Numai ea singură a rămas prietenă… Uite, e greu să vorbesc asta, chiar dacă au trecut atât de mulți ani de când a terminat totul… Și chiar și ei, domniței mele, a fost greu cu mine… Nu a mai vrut să întâlnim… A spus: Doare prea tare, rană peste rană…

A strâns din buze, ducând paharul rece la frunte.

— Și ăsta e preț mare pe care Felix plătește acum. Când e bătrân și singur. Și uneori el gândește că poate tocmai oamenii care pot să trăiască toată viața în aer greu, stătut, tocmai ei oamenii cei mai tari! Ei au putere să sufere și putere să facă cincizeci de ani, zi de zi, aceeași muncă și să fie însurați cu aceeași femeie. Poate că asta e puterea cea mai mare a oamenilor? Cine știe? Poate că Felix e omul cel mai slab? Și mai răsfățat? Și trebuie neapărat ca totul fie numai cum vrea el: călătorii, și emoție, și bani, și povești, ce zici tu, flăcău?

Nu știam ce să zic, dar din întâmplare mi-a ieșit un răspuns bun:

— Atunci în cărți de ce se scrie-ntotdeauna de oameni care au multe aventuri?

Felix mi-a zâmbit cu recunoștință.

— Da… Ești bun… a mormăit el în barbă.

Peruca lui, peruca bunicului Noah uitat acum, se deplasase și-i descoperise o parte din păr. Mustața se dezlipise aproape toată și-i atârna strâmbă deasupra gurii. Arăta nefericit și chiar comic, dar mai ales foarte înduioşător.

— Și uite, și tu ai făcut corida ta fiindcă ai vrut un lucru ca ăsta, ca un vis, nu? De-asta ai făcut ce-ai făcut! Eu știu! Și eu am făcut lume ca asta pentru mine! Ca oamenii să țină minte că a fost cândva unul ca ăsta, Felix… Pentru ca în locurile prin care trecea Felix să mai rămână puțină lumină și oamenii puțin beți… visând că lumea asta poate să fie mai frumoasă…

M-am uitat la ceas. Aproape miezul nopții. M-am gândit că ăsta era momentul să-l scot de-acolo, cât era cufundat în gânduri. Am spus liniștit:

— Ar fi bine să mergem. Am stat destul. N-o să vină.

Bine-ar fi fost să nu vină.

El nici nu m-a auzit, atât era de emoționat.

— Și dacă tu uiți o dată la oameni când ei scoală dimineața și merg cu autobuzul la lucru, da? Uită bine la fețele lor! Triste, fețe lungi, fără bucurie, fără speranță. Vii ca morți! Dar Felix, el spune: Nu avem decât o viață! Numai șaizeci-șaptezeci de ani și a sfârșit cu toată viața noastră! Și noi trebuie bucurăm! Merităm să bucurăm!

Vocea i s-a ridicat și s-a spart într-un strigăt îngrozitor. Era agitat, ca și cum ar fi avut cu mine o dispută legată de tot felul lui de-a trăi, și în clipa aia am început să simt că asist la un soi ciudat de proces, da, un proces pe care Felix îl avea cu el însuși despre cum își trăise viaţa, și despre caracterul, și despre păcatele lui, și n-am înțeles de ce făcea asta de faţă cu mine, un copil pe care aproape că nici nu-l cunoștea, și s-a apropiat și mi-a zis strigând din adâncul inimii:

— Fiindcă înainte să naştem am zăcut toți un milion de ani în întuneric, și după ce murim la fel, același lucru! Aici e întuneric și acolo e întuneric! Iar viața noastră e doar scurtă pauză – hop! – între primul și ultimul întuneric!

M-a apucat de umăr și m-a zgâlțâit.

— Și de aceea Felix spune: dacă noi suntem de-adevărat numai niște actori care trec prin scenă doar o clipă, atunci Felix vrea să facă spectacolul cel mai frumos de pe lume! Un spectacol pentru care el scrie toate rolurile! Un spectacol cu cele mai multe lumini, și culori, și orchestră, și aplauze. Un spectacol mare: circ! Și cu stea mare în mijloc, și aceea sunt eu. Ce, nu așa? Nu bine?

S-a lăsat tăcerea. El mi-a dat drumul la umăr, răsufla repede și încerca să se liniștească. Stătea cu privirea lipită de buzele mele, ca și cum ar fi așteptat cu nerăbdare să audă ce am de spus. Și atunci mi-a trecut prin minte alt lucru uluitor, că Felix hotărâse ca în procesul ăsta al lui să fiu eu judecătorul.

Și n-am mai putut să mă concentrez la ce spunea. Cum să fiu eu judecătorul lui, cine eram eu, și am vrut să se termine tot și să mă întorc acasă, dar voiam şi să rămân, să mai aud, nu mai vorbise nimeni cu mine așa, nu mă mai simțisem niciodată lăsat să mă apropii atât de mult de locul înfricoșător și întunecos al vieții oamenilor mari, și chiar şi poveștile lui Gabi despre ea mi se păreau deodată naive față de ce se petrecuse în

viața lui Felix, față de suferințele din sufletul lui… A continuat să vorbească și eu am încercat să mă concentrez și să-mi amintesc tot ce se întâmplase în ziua aia, tot ce-mi spusese, ce-mi arătase… Da, ca un carusel care se oprește încet și imaginile amestecate din jur se despart una de alta și devin limpezi, și mi-am dat seama că, din clipa în care ne întâlniserăm, Felix încercase tot timpul să mă facă să-l plac, să-l înțeleg. Să-l iert.

Dar de ce eu? De ce tocmai pe mine mă alesese să-i fiu judecător?

Am simțit cum o adiere rece se învolburează înăuntrul meu și mă îngheață din cap până-n picioare: fiindcă pentru ce trebuia eu să-l iert? Ce făcuse el, de fapt? Poate ceva legat de mine? Ceva de care încă nu știam?

A văzut tot pe fața mea. Nu puteam să-i ascund nimic. Teama și rugămințile fierbinți să înceteze odată să mă înnebunească în felul ăsta cu misterele lui. Cu toate transformările lui electrice, să se oprească o clipă și să-mi spună, în sfârșit, adevărul.

— Acum încă ceva, a zis fără să se uite la mine. E biznis serios: mai înainte, când am avut criza aia mică de… durerea de burtă, n-ai fugit.

— Unde să fug?

— Nu știu. M-am gândit: poate copil care vede om bătrân așa se sperie. Poate că e respingător pentru el. Poate fuge. E posibil! Și uite, eu spun așa: domnu' Feuerberg a hotărât că zece ani el nu mai mănâncă deloc carne ca să dea înapoi cel puțin o vacă în locul vacii care a luat parte la coridă. Până aici totul corect?

Am spus că da. Dar nu înțelegeam unde bate.

— Și lui domnu' Feuerberg place carnea foarte mult. Am văzut la restaurant cum uitai la fripturi, dar trebuie abții încă aproximativ opt ani, nu?

— Opt și jumătate.

— Atunci, uite, eu fac mic biznis cu domnu' Feuerberg: Felix ia asupra lui cinci ani din anii ăștia. Ce părere ai? Batem palma? Ei?

Și mi-a întins mâna.

— Nu înțeleg, am îngăimat eu, deşi înțelesesem.

— Fii atent: cinci ani – dacă Felix mai trăiește cinci ani –, Felix nu mănâncă deloc carne, nu atinge carne! Ei, și așa ajut pe tine să facem împreună cei opt ani și jumătate care mai rămân ție de făcut.

— E… E o idee frumoasă, dar nu… nu se poate.

N-aveam puterea. Pentru că iarăși reușise să mă întoarcă pe dos din două vorbe, să mă zăpăcească și să mă facă să regret că-l bănuisem o clipă și să simt din nou, fără să vreau, cum mi se umple inima de căldură și de admirație faţă de el.

— De ce nu se poate? a strigat Felix. Ce nu e bine? Felix economisește mult mai mult decât o singură vacă în cinci ani! El economisește chiar cireadă întreagă!

Nu știam ce să-i spun. Stăteam acolo cocoșat și ghemuit și mă gândeam că nimeni niciodată nu-mi mai oferise ceva cu atâta generozitate.

— Gândește la asta, a spus. Eu numai întorc la tine un bine. Lui Felix nu place să rămână dator.

Dar amândoi știam că e puţin mai mult decât atât.

Și în clipa aia am auzit pași urcând pe scară. Urcând și apropiindu-se de uşă. Felix s-a îndreptat în fotoliu, și-a dat cu mâna repede prin păr și a încercat să-și aranjeze puţin hainele, care se mototoliseră.

— Uite că vine, a zis puţin răgușit.

Cheia s-a răsucit în broască, a șovăit, s-a oprit. Poată că omul de la ușă observase semne de șurubelniță pe broască. Ușa a fost împinsă. Şi în prag a apărut silueta înaltă și subțire a Lolei Ciperola. Lumina din vestibul bătea din spatele corpului ei alungit. Avea şalul violet pe umeri. Când se mișca, îi tresălta uşor de parc-ar fi fost viu.

1. David Ben Gurion (1886-1973), om de stat şi lider politic sionist, devenit prim-ministru după proclamarea independenţei Israelului (1948), considerat părintele naţiunii. Danny Kaye (1911-1987), actor evreu american. Moshe Dayan (1915-1981), general şi om de stat israelian, devenit un simbol al luptei pentru formarea Israelului şi al siguranţei naţionale după victoriile obţinute în confruntările arabo-israeliene (n.red.).
2. În română în original (n.red.).
3. Pâine tradițională evreiască, de obicei împletită și servită cu ocazia

sărbătorilor religioase (n.red.).

4. Forță combatantă de elită a Haganah, armată israeliană de gherilă din timpul Mandatului Britanic pentru Palestina (n.red.).

17

Distanţa nesfârșită dintre corpul ei și al lui

— Cine-i acolo? a întrebat cu o voce puternică, o voce profundă, răgușită, aproape bărbătească.

— Ăăă… prieteni, a spus Felix din adâncurile fotoliului lui.

Rămăsese cu spatele la ea, nu se ostenise să se întoarcă.

Ea nu s-a clintit. Nu ştia dacă să intre sau să fugă. Dar și eu știam că o femeie ca ea nu e în stare să fugă din calea primejdiei.

— Nu-mi amintesc să fi invitat pe cineva în seara asta, a adăugat ea cu încordare în glas.

Mâna ei, într-o mănușă lungă, era pe clanță.

— Doar un bătrân și un băiat, a rostit Felix în paharul cu vin.

— Un băiat?

Am confirmat din cap fără vlagă.

— Nu cunosc nici un băiat. Nu vreau aici nici un băiat. Fă-l să plece.

Am sărit în picioare, gata să plec imediat.

— Nu e băiat oarecare, a zis Felix și mi-a făcut semn cu mâna să mă așez la loc. Pe băiatul ăsta vrei.

Straniu: era un ton jucăuş, de provocare între ei. Vorbeau ca doi actori într-un spectacol, și-n timpul ăsta Lola Ciperola nu se mișca din loc, iar Felix stătea cu spatele la ea.

— Și de ce e băiatul îmbrăcat ca o fată? a vrut să știe Lola Ciperola.

Aoleu, uitasem complet că sunt cu fusta pe mine!

— Fiindcă și el, ca și tine, joacă rol, a spus Felix.

Ea a ezitat din nou. Am simțit că-și alege cu grijă cuvintele.

— Și… el știe, băiatul, ce rol joacă?

Tăcere.

— Fiecare actor știe numai că joacă, a răspuns Felix după ce s-a gândit puţin. Dar nu știe ce văd ceilalți în el.

N-am reușit să prind toate subînțelesurile din vorbele lor.

— Fusta asta… a răcnit deodată Lola Ciperola și a venit lângă mine, și-am văzut uluirea și şocul din ochii ei. Nu știam ce e atât de înfricoșător la fusta pe care o purtam. Am încercat s-o trag în jos și să-mi ascund picioarele slăbănoage. Lola Ciperola s-a întors brusc spre Felix: Eşti… chiar ești în stare de orice, ă? N-ai nici o limită!

— Și nici o lege care să oprească, a confirmat Felix liniștit. Și puștiul e, întâmplător, printre cei mai mari admiratori ai tăi…

Și, zicând asta, s-a ridicat și s-a postat cât era el de înalt în fața ei. Stăteau foarte aproape unul de altul. Se priveau în ochi. Am văzut-o lăsând puţin capul pe spate, ca și cum i s-ar fi supus, dar s-a îndreptat într-o clipă, privirea i-a devenit tăioasă și a început să spună ceva, însă Felix a apucat-o de mână fără nici o teamă și a dus-o la fotoliu.

— Stai jos, te rog! a spus pe un ton autoritar, și Lola Ciperola l-a ascultat și s-a așezat ca și cum ar fi fost pe punctul să leșine.

— Toarnă-mi ceva de băut, a zis ea cu glasul stins, și-a frecat picioarele unul de altul și s-a descălțat.

Felix s-a dus la masa rotundă din colț. A cercetat etichetele de pe sticle și a turnat într-un pahar un vin violet și gros. Lola Ciperola i-a mulțumit din cap.

— Într-o noapte au venit la mine acasă un bătrân și un copil… a murmurat ea.

Cu degetele tremurânde, a căutat în poșetă un pachet de țigări. Felix a scos o brichetă aurită. O flacără subțirică a scăpărat între ei. Lola Ciperola a tras fumul în piept, uitându-se în ochii lui. O hipnotizează deja, m-am gândit. Ca pe mecanicul de locomotivă, ca pe polițist. Și ca pe mine. M-a dezamăgit că ea i s-a supus cu atâta ușurință.

— Joacă ceva pentru ea, flăcău, a zis Felix încet, fără să-şi ia ochii de la ea.

Să joc ceva? Să fac spectacol? Să…? În fața Lolei Ciperola?!

— Nu… nu p…

— Amnon.

Poate pentru că în sfârșit îmi spusese pe numele mic. Poate pentru că nu mă mai sinchiseam, pur şi simplu.

— Da, joacă ceva pentru mine, Amnon, a zis și Lola Ciperola, și mi-a rostit numele tărăgănat, lungind fiecare sunet.

— Nu ppp… Eu…

În colțul camerei, printre plante, am văzut deodată apărând o umbră mare şi fluturând spre mine amândouă mâinile.

— Iuhu! mi-a strigat Gabi. Joacă ceva pentru ea! Recită!

— Nu sunt în stare, am bâiguit eu.

Umbra mare a venit spre mine în salturi, trăgându-se de părul creț. Am dat din cap că nu foarte convins. Umbra a rămas o clipă pe gânduri. Apoi s-a îndreptat, a ridicat o mână și pe cealaltă a dus-o la ochi cum face Gabi când o imită pe Lola.

— Mi-e teamă de ea! am implorat-o eu.

— Ridică-te în picioare, Nono inimă de leu! Am să te ajut!

— Isteață mai eşti tu! Ți-e ușor să faci pe eroina când nu ești aici! Am văzut cum tremurai când stăteai în fața ei!

— Taci și fii atent: începem!

M-am ridicat, clătinându-mă pe picioare. Nu mă uitam la Lola Ciperola. Am încercat să nu mă mai gândesc unde mă aflu și că ea-şi scosese pantofiorii de regină, violet, și stătea acum desculță, cu picioarele de femeie obișnuită sub ea. Și că eu eram în fustă și bluză și sandale de fată. Și că totul era încurcat și fără nici o logică. Mi-am pironit privirea la colțul unde erau plantele. Cu toată puterea imaginației mele am îmbrăcat umbra întunecată cu rochia întotdeauna neagră a lui Gabi, fiindcă negrul subţiază și fiindcă ţine un doliu permanent după femeia zveltă îngropată în ea sub colăceii de grăsime, și deasupra rochiei m-am uitat fix la fața lui Gabi, fața ei de gogoașa Nușa, cu nasul borcănat veșnic roșu și pistrui și cu gura ei puţin de broască, veșnic rânjită, și mi-am imaginat cum se oprește ea deodată din spălatul pe jos sau curățatul cepei și tace, ca și cum ar asculta un glas îndepărtat care o cheamă, și eu știu de-acum ce urmează să se întâmple și sunt tot numai un zâmbet, iar Gabi ridică mâna, se îndreaptă încet și începe să recite cu un glas răgușit, grav și majestuos:

— O, pământ al grădinilor distrugerii, o, ciocârlii oarbe…

Și acolo face o plecăciune de prințesă, prinde cuviincios marginile rochiei și își ascunde ochii înlăcrimați de ceapa mărunțită.

— Iar prințul nu mai e, Majestatea Ta, a plecat în zări îndepărtate într-o caleașcă neagră. Și cum voi mai putea fi eu numită credincioasă dacă n-am gonit după el, dincolo de ultimul hotar?

Nu țin minte când m-am alăturat lui Gabi. La început mă înecam după fiecare cuvânt, dar încetul cu încetul vocea mi-a mai revenit și mi-am învins sfiala, lăsându-mă în voia pasiunii, şi cred c-am îndrăznit chiar să dau puţin din mâini ca Gabi, ca Lola Ciperola…

Cum de-am îndrăznit? De unde am luat îndrăzneala să recit în fața ei? Cândva atunci, în clipele alea, am auzit un scârțâit de fotoliu, o sticlă lovindu-se de un pahar. N-am văzut, n-am deschis ochii. Vorbeam și iar vorbeam. Poate de oboseală am uitat de rușine. Poate că m-a ajutat şi faptul că Gabi vorbea din gâtul meu, era cu mine în cameră, mă veghea, și parcă am văzut figura ei cum se confundă cu a Lolei Ciperola care stătea în fața mea, o îndulcea puţin, ca și cum ar fi rugat-o, într-o complicitate a femeilor, să mă vegheze în locul ei. Da, mi se părea că, după o zi întreagă în care fusesem singur cu Felix, neașteptatul, derutantul, istovitorul, periculosul Felix, mă liniștea tocmai faptul că sunt cu Lola Ciperola cea calmă și rece.

Am recitat în continuare până la momentul în care intra Aharon Meskin să-i răspundă Lolei Ciperola în rolul regelui bătrân. Acolo am încheiat. Sau m-am terminat. Obosit și uluit de mine însumi, m-am ghemuit în fotoliu. Gata de somn.

Am auzit trei bătăi lente din palme.

Lola Ciperola mă aplauda.

Stătea în fotoliul ei cu taburet micuţ pentru picioare. Pe masă, alături, era un pahar înalt. Lola Ciperola avea lacrimi în ochi. Nu o singură lacrimă, ca în poza de pe perete, ci multe, și ele curgeau și săpau două şănţuleţe în fardul de pe obrajii ei, și dintr-odată mi-am dat seama că nu mai e așa de tânără.

— Ai talent, băiete, a spus cu glasul ei puternic, răgușit și

grav ca un glas de bărbat. Eşti un actor înnăscut.

Și l-a privit pe Felix:

— L-ai întrebat de unde-i vine talentul ăsta?

Și Felix:

— L-am întrebat. Nu știe. E o fată, Gabi cheamă, prietena lui domnu' tata al băiatului, și ea învață pe el actorie. Poate de la ea vine, cine știe?

Și a făcut o mutră nevinovată.

Am vrut să explic puţin despre Gabi, dar m-am temut să nu consum timpul Lolei Ciperola cu chestii personale.

S-a ridicat de la locul ei, a luat veioza cu abajur chinezesc și a tras firul după ea. A pășit în jurul meu desculță și m-a privit cu multă curiozitate din toate părțile. Nu îndrăzneam să mă mișc. Țin minte că mă simţeam și un pic dezamăgit că de-acum nu mai era atât de tânără. Întotdeauna crezusem, nu știu de ce, că era cam de-o vârstă cu Gabi...

— Să n-ai niciodată idoli, copile, a spus ea.

Profilul ei a apărut lângă mine în haloul de lumină galbenă:

— Nimeni nu e demn să fie idolatrizat, Amnon.

Și s-a șters la nas cu dosul palmei cum fac copiii mici, numai că ea a făcut asta cu o mănușă de mătase violetă.

M-am gândit că o femeie ca ea nu poate fi nefericită. Ea, cu gloria ei, și cu dragostea pe care i-o purta toată lumea, și cu profesionalismul ei.

— Naiba s-o ia de meserie, a răcnit ea și a început să râdă cu un râs amar.

Când a trecut pe lângă mine, am simțit o atingere ușoară pe obraz care m-a curentat: mă atinsese cu șalul ei.

— Meseriile care se ocupă cu sentimentele oamenilor sunt cele mai primejdioase... a spus ea.

A turnat un pic din vinul ei în paharul lui Felix și i-a aruncat un zâmbet ca de scenă.

— Poate că e mai ușor să fii... acrobat? Sau înghițitor de flăcări? Sau alpinist? Trupul... Trupul vorbește o singură limbă, întotdeauna. Trupul e sincer. Nu minte. Dar cine o viață întreagă îşi folosește sentimentele ca să-i facă pe alții să simtă, să se emoționeze, poate să şi le piardă pe-ale lui, până la urmă...

Și-a pus mâinile peste gură și s-a așezat. Nu știam dacă ce spusese era din capul ei sau recitase dintr-o piesă. Nu știam dacă zâmbetul ei pentru mine nu era cumva un semn să aplaud. M-am abținut.

— Nici măcar n-am întrebat cine sunteți voi doi, a spus cu vocea ei tărăgănată şi plină de ecouri. Adică ce rol ați ales să jucaţi când aţi venit aici.

— Băiatul e băiat. Iar eu, ca de obicei: actor ambulant. Scamator. Hoț. Jefuitor de bani și de inimi.

— Ooo, domnul e hoț? a întrebat Lola Ciperola obosită, lăsând capul pe spate. Aici nu mai e nimic de furat. Numai amintiri.

Și a arătat cu o mișcare amplă pereții încărcaţi de fotografii.

— Amintirile nu pot fi furate, a spus Felix, doar falsificate. Iar mie ajunge că trebuie falsific pe-ale mele.

— Explică-te! a cerut Lola Ciperola agitând paharul în dreapta și-n stânga şi legănându-și uşor piciorul lung cu o înfățișare tinerească.

— Ce-i de explicat? a râs Felix. Cui plac amintiri urâte? Așa că eu străduiesc să iau momentele urâte din viața mea și să zugrăvesc pe ele mai frumoase. Iau toate femeile care am iubit la viața mea ca să amintesc pe ele şi mai frumoase. Și măresc câți bani erau în băncile care-am furat...

Stăteau de vorbă aproape fără să se privească. Vorbeau spre pahare, și totuși era între ei o mare apropiere, o apropiere nevăzută, ca și cum s-ar fi cunoscut de ani întregi. Iar eu, deși nu pricepeam ce se întâmplă, simţeam tot timpul ce efort uriaş făceau: cum reuşeau amândoi să se stăpânească și să nu vorbească așa cum vorbesc doi oameni obișnuiți care se reîntâlnesc după o despărțire îndelungată.

— Și băiatul, cum ai reușit să-l aduci pe băiat, Felix?

Nu țineam minte să-i fi spus cum îl cheamă. Poate nu observasem eu. Deodată, Lola Ciperola s-a îndreptat în fotoliu și l-a săgetat cu o privire speriată.

— E-n regulă, Felix? Cu băiatul? Ai voie să-l iei așa? Sau iar ai început să...

— Băiatul? Băiatul a venit singur la mine, din proprie iniţiativă... Nu așa, băiatu'?

Am dat din cap că da. N-aveam putere să mă apuc să-i spun acum toată povestea, cum se întâlniseră tata și cu Felix și-și strânseseră mâinile bărbătește, și tot restul.

— Felix, a spus Lola Ciperola, și vocea i-a devenit brusc rece și tăioasă. Uită-te în ochii mei, Felix: o să ai grijă de el? N-o să-i faci nimic? Nu e vreun alt joc nebunesc de-al tău, Felix? Răspunde-mi!

După strigătul ei ciudat s-a aşternut tăcerea. Felix a lăsat capul în jos. Eu i-am zâmbit Lolei ca s-o liniștesc, dar nu știu de ce simțeam că strigătul ăla pătrunsese în mine și se răsucea ca un cuțit acolo, și m-am gândit că numai timp să am, numai o singură clipă fără pălăvrăgeli și întâmplări, poate reuşeam să înțeleg ceva tulburător și încețoşat care mă rodea de ore bune, poate reuşeam să prind întrebarea care-mi zumzăia tot timpu-n cap, în legătură cu Felix și cu această călătorie plină de aventuri, și cum de vorbise tata cu el, și unde exact se întâlniseră ei să-şi strângă mâna...

— N-avea grijă, Lola, a spus în cele din urmă Felix și a oftat ușor. Eu și Amnon petrecem împreună o zi sau două, asta tot. Facem de cap. Cam ca de Purim. Înnebunim polițiştii, dar numai în joacă, Lola, sunt foarte grijuliu cu el.

N-am înțeles ce o îngrijora atât de tare. Mi-a aruncat o privire mohorâtă, neliniștită. Un rid i s-a arcuit deasupra ochilor.

— Am grijă mare de el, Lola, a repetat Felix blând. Nu-i decât joc... Nu ca odinioară... Acum n-o să întâmple nimic... Și orișicând vrea să întoarcem la casa lui... E ultimul meu spectacol, Lola, înainte să cadă cortina. Am așteptat mult spectacolul ăsta. Și el are *bar mitzvah* peste câteva zile și am gândit că acum momentul ca să întâlnim. Eu și cu Amnon.

— Da... a murmurat Lola Ciperola distrată. Săptămâna asta ai *bar mitzvah*... August... 12 august... Da.

De unde știa? Când îi spusese? Doar fusesem cu ei în cameră tot timpul! Poate ațipisem o clipă? Lola s-a întors spre Felix:

— Dar ce ziceai acolo? Cade cortina? Te lași de meserie?

— De meserie, da, și a tăcut.

Actrița l-a privit și deodată a strâmbat din buze.

— S-a întâmplat ceva, Felix? Ești bolnav? a întrebat repede, cu o voce total diferită, o voce caldă și fremătătoare care a țâșnit de dincolo de vocea spartă și greoaie cu care vorbea tot timpul, vocea de teatru, de regină a scenei.

Pentru prima oară a întins mâna și a străbătut, în cele din urmă, distanța imensă, nesfârşită dintre corpul ei și al lui, atingându-i umărul, și el și-a coborât un pic obrazul ca să se lase mângâiat de palma ei, și s-au privit în ochi, și eu mi-am dat seama acum, mi-am dat seama fără nici o îndoială, că se cunoşteau de multă vreme. Că se stăpâneau din răsputeri să se apropie și să se îmbrățișeze.

— Totul în regulă, Loli, a spus Felix obosit. Doar bătrânețea. Și puțin inima. Inima e bătrână. Și frântă. Și zece ani de pușcărie n-au fost chiar sejur la băi. Dar totul va fi OK.

— Da... a scos ea un chicotit amar. Totul va fi OK. Ca întotdeauna, nu? Nimic nu e OK, Felix, ce-am pierdut nu se mai întoarce... Cum s-a stricat viața asta...

— Acum vom repara, a zis Felix. Eu sunt aici pentru ca să repar totul, tot ce a stricat.

— Nu se mai poate repara nimic, a spus încet Lola Ciperola.

— Nu, nu, i-a răspuns el și i-a mângâiat delicat mâna. Eu întotdeauna repar... În locurile unde trece Felix face lumină... Oamenii încă mai sunt puțin beți... Visează că lumea poate să fie mai frumoasă...

Lola a râs încet și mi s-a părut că şi plânge:

— Ești incorigibil, Felix, a spus, dar vreau să te cred. Pe cine să cred dacă nu pe tine?

— Doar pe escroci poţi să crezi. Adevărat.

— Jură-mi.

— Știi prea bine că pentru tine eu promit doar, Loli. Nu jur.

A râs din nou. Jumătate din fața ei era cufundată acum în întuneric și o lumină blândă se revărsa pe părul ei cărunt. A stins țigara în scrumieră. Apoi, încetișor, cum făcea în *Anna Karenina*, a intrat în cercul de lumină, a ridicat ochii și l-a privit pe Felix. L-a privit așa cum o femeie tânără privește un bărbat tânăr. Ochii obosiți i s-au umplut de zâmbet și de dragoste.

— Unde ai fost toată viața mea? a întrebat.

— Am fost plecat prea mult, a oftat el, veneam în vizită și imediat fugeam. Și pe urmă ultimii zece ani am avut treburi urgente, știi tu…

— Dacă știu… a strâmbat ea din nas și s-a rezemat de spătarul fotoliului. Zece ani. Zi după zi. Te-am blestemat și mi-a fost dor. Și m-am bucurat că ți-au dat atât. O pedeapsă aşa de grea. O meritai.

Vorbea liniștită, fără să-l privească.

— Și pe urmă anii au trecut, cinci, șase, șapte, și ura a dispărut. Cât de mult poate urî un om? Ura e fragilă ca iubirea, și oricum totul nu-i decât un joc. Cum spuneai tu? Doar o pauză mică de lumină între primul și ultimul întuneric. Noroc!

El a ridicat puţin paharul:

— Pentru viața ta, Loli, pentru frumusețea și talentul tău.

— Ciudat, a zis ea zâmbind cu lacrimi în ochi, când întâlnesc și eu odată un om care-mi pare adevărat, el se prezintă ca specialist în falsuri.

Cu o mișcare ușoară și grațioasă și-a scos din păr un ac, și încă unul. O cascadă de păr cărunt și des s-a eliberat și i-a alunecat pe umeri.

— Mai povestește-mi un pic despre tine, a spus ea, mai povestește-mi încă o dată totul…

Felix a întins mâna, i-a prins o șuviță de păr între degete și și le-a lăsat să alunece de-a lungul ei. M-am gândit că nu e om pe lume în afară de Felix care să îndrăznească să-i facă asta Lolei Ciperola. Ea n-a protestat. A plecat capul. Și-a mușcat buza. El a răsucit puţin șuvița şi a început să fredoneze ceva. O melodie surdă și duioasă. Fredona încet de tot. Și, după o clipă, i s-a alăturat şi ea. Arătau ca doi copii bătrâni care se liniștesc unul pe altul înainte să adoarmă și totul în camera aia era duios, ca într-un vis.

Și mie mi se închideau ochii. M-am gândit că ar trebui să dau telefon acasă. Că ar trebui să vorbesc cu tata și cu Gabi. Să le povestesc unde sunt și să le mulțumesc pentru ideea lor minunată. Şi mai voiam și s-o descos pe Gabi, cum de nu știa că există o legătură între Lola Ciperola și Felix Glück, între șalul violet și spicul de aur? Sau poate că știa și nu-mi povestise. Şi cum era posibil ca o femeie celebră ca Lola Ciperola să știe

când e ziua mea? Cine îi spusese? Ce se întâmpla acolo? Și de ce mă simţeam ca o păpușă de sforile căreia trage cineva și o duce pas cu pas în locul unde vrea ca ea să ajungă? Și cine mă aștepta acolo?

M-am trezit speriat de zgomot când s-au ridicat jaluzelele. O clipă am crezut că se făcuse deja dimineață, dar afară era beznă. Stăteam tot pe fotoliul în care ațipisem. Ceasul de pe perete am văzut că arăta ora două. Felix și Lola Ciperola stăteau lângă fereastra deschisă și se uitau afară. Ea avea mâna pe umărul lui și el o ţinea pe după mijloc. Nu știam unde să mă mai ascund de rușine.

Cu mâna liberă, Lola Ciperola a arătat ceva afară. Felix a dat din cap. Am auzit-o zicând ceva despre marea care i-a fost furată. Mâna lui a urcat și i-a îmbrățișat umărul ca s-o consoleze. Ea și-a lăsat capul pe al lui și a spus:

— Numai în basme sunt oameni ca tine, Felix.

— După cum e lumea asta a noastră, a zis el, doar în basme poate trăi un pic. Nu-i aşa?

Am tușit. Ca să știe că sunt treaz. Lola Ciperola a întors capul spre mine și a zâmbit. Avea deodată un zâmbet fermecător. Nu de actriță. De femeie care-i zâmbește unui copil drag inimii ei.

Felix a întrebat:

— Și dacă eu și Amnon reușim, tu dai lui șalul cadou?

Lola Ciperola a continuat să-mi zâmbească, mângâind șalul:

— Dacă reușiți, îl căpătați.

— Ce să reușim? am întrebat eu amețit.

Cu delicatețe, ca și când aș fi fost dintr-un material foarte fragil, ea a întins mâna și a lăsat-o să alunece prin aerul din faţa mea. Nu m-am clintit. Abia așteptam, dar nu știam ce. Apoi degetele ei m-au mângâiat. Şi-a trecut toată palma lungă și călduță de-a lungul feței mele, de la bărbie până la frunte. În palmă avea o piele fină și plăcută, atât de diferită de vocea ei când juca un rol, de fizionomia ei majestuoasă. Degetele i s-au oprit încet pe ochii mei, abia dacă i-au atins, și unul chiar acolo în mijloc, exact în punctul ăla, și n-am auzit nici un zumzet, și n-am simțit nici un motor începând să bâzâie ca o viespe, simțeam doar cum ochii se măresc sub degetele ei moi,

devenind în sfârșit limpezi, puri.

— Dacă reușiți să-mi aduceţi înapoi marea care mi-a fost furată, a spus Lola liniștită.

Nu puteam să vorbesc. N-am înțeles. Am dat din cap în palma ei moale. Pentru ea aş fi făcut orice.

— Ia spune, domniță Ciperola, a intervenit Felix după un moment de gândire, ai cumva, întâmplător, pe-aici buldozer?

18

Ca un animal de noapte

Lola Ciperola s-a scărpinat în creștet:

— Buldozer? Parcă mai aveam unul…

S-a dus repede la frigider, l-a deschis și a strigat din bucătărie:

— Ah! Tocmai l-am aruncat pe ultimul… Ce prostie!

— Poate în vreun sertar? a mormăit Felix, deschizându-şi valiza şi răscolind în ea.

A scos o perucă deosebit de urâtă și și-a pus-o pe cap, după care și-a luat o mustăcioară subţire, avea o colecție de mustăți, din câte se pare, într-unul din compartimente, după care și-a lipit două alunițe păroase pe bărbie.

Lola i-a aruncat o privire, s-a dus repede în altă cameră și s-a întors cu o cămașă ruptă și niște pantaloni peticiți, amintire dintr-un spectacol de-al ei, și într-o clipă Felix s-a transformat într-un cerșetor murdar, un pic adus de spate, care-și trăgea piciorul stâng după el.

— Cum stăm, domnu' Amnon Feuerberg? Suntem prea obosiți să ieșim să rezolvăm trebuşoară în noaptea asta?

Eram frânt de oboseală, dar n-am vrut să renunț. Am întrebat unde mergem.

— Pe drum explic totul. Pe urmă întoarcem după șal, și după Lola.

— Nu uita, l-a avertizat Lola, fluturându-i ispititor șalul prin fața ochilor. Dau șalul doar în schimbul mării. În schimbul întregii mări, și nimic în afară de mare!

În ultimele minute devenise veselă și nepăsătoare, ca o

fetiţă. Corpul ei dansa de unul singur. N-o văzusem niciodată așa pe scenă.

— Ole! a mugit Felix și mi-a făcut cu ochiul, ducându-şi două degete la tâmple și năpustindu-se să împungă șalul cu coarnele, iar Lola Ciperola a scos un țipăt înfricoșat și a sărit ca arsă.

El a trecut cu repeziciune dincolo de marginea pânzei și ea s-a lăsat într-un genunchi lângă fotoliu, fluturând șalul într-o boltă mare și violet deasupra capului. Felix tropăia și râdea, până când mi-a văzut fața.

— Cer iertare! mi-a zis atunci și s-a posomorât dintr-odată. Era doar glumă! Uitasem cu desăvârşire!

Și s-a lovit peste frunte.

— E-n regulă.

— S-a întâmplat ceva? a întrebat Lola, care se ridicase și-și strângea iarăși șalul în jurul umerilor.

— Sunt prost… a bombănit Felix. Tot ce vreau e să văd pe Amnon râzând. Și de fiecare dată eu fac câte-o greșeală și el întristează…

Lola n-a înțeles. Cum ar fi putut să înțeleagă? Stătea și se uita când la unul, când la altul, după care a spus:

— Voi doi aveți deja secrete.

Și a zâmbit.

— Foarte frumos.

Și deodată şi-a pus mâinile în jurul nostru și m-a sărutat pe frunte.

Nu era acolo nici un fotograf. Nici un bliţ care să explodeze pentru o clipă. Doar Lola Ciperola sărutându-mă pe mine, atâta tot. Gabi ar fi leșinat. Şi, ca amintire, mi-ar fi pus fruntea la uscat ca pentru ierbar. Pe urmă l-a sărutat pe Felix. Pe frunte și pe gură. L-a sărutat și a închis ochii.

„Felix n-a avut prieteni“, mi-am amintit, „numai o femeie“. Și zece ani în care nu s-au întâlnit. Sigur cei zece ani în care fusese la închisoare. Și poate femeia aceea, prietena lui, era Lola Ciperola. Deodată, lucrurile începeau să se lege, ca nişte piese de puzzle, dar tocmai legătura asta dintre ele era misterioasă și mult mai înfricoșătoare decât puzzle-ul în sine.

— Minunat! a jubilat Felix. Amnon și Felix pleacă pentru ca

să aducă marea! Dimineața la ce oră trezește domnița?

— Ziariştilor le spun că nu fac ochi până la zece, s-a alintat Lola. Şi ca să moară de invidie prietenele mele. Dar adevărul e că la cinci sunt deja în picioare. Oamenii bătrâni ca mine nu mai dorm aşa de mult.

Nici tinerii ca mine, m-am gândit. M-am ascuns după unul dintre fotoliile mari, mi-am dat jos fusta și bluza și m-am întors la hainele mele firești.

Felix mi-a aruncat o privire mirată:

— Dacă vede pe tine cineva așa?

— Mi-e mai ușor să fug cu pantalonii și sandalele mele.

El a reflectat o clipă. A dat din umeri. Era în regulă. Pe urmă s-a întors spre ea:

— La șase dimineața, Amnon și Felix aduc înapoi la tine marea. Acuma stinge toate luminile din casă și du-te în pat să dormi.

— Nu-mi zici tu mie ce să fac, i-a spus ea imediat cu glasul ei de regină, am un plan întreg pentru noaptea asta, cât vă faceți voi de cap pe-afară.

Ne-a condus până la ușă și ne-a trimis bezele când ne-am îndepărtat.

Am coborât în stradă, unde era întuneric și puțin răcoare. Frunzele copacilor foșneau încet. Luna era mare, albicioasă și aproape plină. M-am gândit că toți oamenii pe care-i cunoşteam dormeau acum. Toți oamenii obișnuiți, neprofesioniști, visau în liniște, în timp ce eu și Felix Glück, legendarul infractor, ne furişam pe străzile întunecate.

— Acum facem așa, m-a oprit Felix. Eu merg primul. Tu, cincizeci de metri în urma mea. Dacă e problemă, polițiști sau altceva, pssst! Ascunde imediat! Pe urmă întoarce la Lola în casă. Nu aștepta pe mine-n stradă!

— Dar unde mergem?

— La mare. E acolo problemă. Noi mergem pe plajă, căutăm buldozer. Asta-i muncă ușoară. Venim, facem treaba, foarte mulțumesc, la revedere şi shabbat shalom.

— O clipă, nu-nțeleg: care-i problema?

— Explic pe urmă! Acum trebuie mergem!

Și a dispărut. Chiar fără să spună „haide“, cum îi era

obiceiul, și n-am văzut în ce direcţie a pornit: se cufundase în întuneric și ia-l de unde nu-i.

Și a răsărit din nou la câţiva zeci de metri mai încolo. Nu știu cum. A fugit? A zburat? Într-o clipită a apărut în capătul străzii, pășind încet, adus de spate, târându-și piciorul bolnav.

Am luat-o după el, atent să păstrez între noi o distanță constantă. Mă uitam prudent în toate părţile, să văd dacă e cineva în spate sau în jur. Era ciudat: urmăream un om care voia să-l urmăresc, și în același timp trebuia să am grijă să nu fiu urmărit la rândul meu.

Pășeam încet. Fără să fac zgomot. Mă simțeam descoperit. Eram puțin încordat. Poate că oamenii care mă urmăreau erau deja acolo. Am încercat să gândesc ca ei: poliția caută un bătrân și un copil care au coborât din tren. Interesant dacă știu că cel care a deturnat trenul e Felix Glück. După cum îi cunosc eu, o să le ia câteva ore să facă portretul-robot și să-l confrunte cu un album de infractori dovediți și să găsească spicul de aur aruncat de Felix în locomotivă.

Dar polițistului cu bubiţe îi arătase permisul de conducere cu numele lui adevărat. Și îi furase și ceasul.

Numai ca să mă amuze pe mine?

Nu, nu numai. La Felix nu era nimic care să fie „numai“. Întotdeauna mai exista un motiv ascuns.

Dar ce motiv? De ce-i dezvăluise numele lui adevărat?

Pentru ca polițistul să înceapă să bănuiască. Și să încerce să-și amintească numele șoferului bătrân.

Mi-l şi imaginam scărpinându-se uimit pe fruntea plină de bubiţe. Numele Felix Glück îi spunea ceva, dar foarte vag. Când Felix intrase în pușcărie, el încă se juca de-a hoții și vardiștii. Aşa că mai aștepta o oră. Termina programul și se ducea acasă, unde vorbea cu soţia lui, care stătea să nască. Îi povestea ce-a spus bătrânul ăla despre copii și cum îţi schimbă viața. O întreba dacă nu i-a văzut întâmplător ceasul. Era aproape sigur că-l avusese la mână înainte de întâlnirea cu bătrânul și nepoţica lui cu părul prins în coadă. Și iar încerca să-și dea seama ce-i spune numele ăla, Felix Glück. Parcă îl mai văzuse scris pe undeva demult, în vreun ziar? Devenea încordat și nerăbdător. Îi spunea soţiei că se întoarce imediat și se ducea

la secţia de poliție unde lucra. Poate uitase ceasul în dulap. Ceasul nu era acolo. Polițistul intra în biroul unui comandant. Un polițist vechi în branşă care ținea minte douăzeci de ani în urmă. Unul din generația tatei, de exemplu. „Ia spune-mi", întreba polițistul ezitând, „ai auzit vreodată de Felix Glück?".

Și, dintr-odată, afacerea exploda ca un foc de artificii și o mașinărie imensă se punea în mişcare.

Felix vrusese să știe poliția că e el. Îi plăcea mai mult să fugă dacă-l urmărea cineva. Avea nevoie de condimentul pericolului. M-am uitat după el cu admirație. Șchiopăta în fața mea, complet adus de șale, cu o înfățișare jalnică. Ce actor strălucit. Tata știa ce face. Erau lucruri pe care doar de la un infractor ca Felix puteam să le învăţ. Și erau lucruri în privința cărora doar în situaţii de pericol te puteai verifica. Și poate că n-aveai cum să fii cel mai bun detectiv din lume fără să înveți lucrurile astea. Senzația asta, când ești singur în noapte, pe cale să comiți un delict, urmărit de poliție, singur, putând să te bazezi numai pe simțurile tale, pe intuiția și pe curajul tău.

M-am gândit că tata poate să aibă încredere în mine. Doar mă pregătise toată viața pentru aşa o noapte, și mi-am dat seama dintr-odată în ce măsură toată viața lângă el fusese un antrenament. Fiecare lucru fusese un pretext să mă înveţe ceva despre arta detectivului și lupta pentru supravieţuire. Mergeam, de exemplu, împreună la piață, vorbind despre tot felul de lucruri, și deodată: „Uită-te la strada asta", și recunoşteam deja vocea aia specială a lui, vocea de profesor: „Pentru opt oameni din zece ăsta e un loc de făcut cumpărături, de întâlnit cu prietenii, de prins un autobuz, dar doi din zece văd locul ăsta cu totul altfel. Unul dintre ei e cel care încalcă legea, celălalt ești tu. Detectivul." (Şi eu stăteam puţin mai drept, plin de modestie.) „Cel care încalcă legea vede aici locuri unde să se ascundă, buzunare de buzunărit, poșete deschise, lacăte şubrede, și mai ales te vede pe tine, Nono, detectivul deghizat în cetățean nevinovat. Iar tu, detectivul, tu arunci doar o privire pe stradă de la un capăt la altul și faci abstracție cu totul de oamenii nevinovați! Îi cerni imediat, ei n-o interesează nici pe bunica ta!" (Atunci bunica Tzitka îmi trecea ușor în zbor prin fața ochilor, călare pe o mătură și fără

nici un fel de interes față de cetăţenii nevinovați.) „Tu trebuie să vezi numai lucrurile importante: un flăcău cu privirea mai agitată, sau doi care se lipesc de o bătrână la coadă la autobuz, sau un bărbat grăbit cu un pachet ciudat în mână. Numai ei există! Cu ei eşti în război şi trebuie să lupţi!“

Îmi plăcea să merg cu el pe stradă. O senzație de răspundere morală se răspândea în mine. Dacă mă întâlneam cu un coleg de clasă, dădeam din cap și continuam să merg ca să nu mă distragă de la datorie. Uneori mi se strângea inima de mila oamenilor obișnuiți, cei opt care umblau nevinovați pe stradă și nici nu bănuiau ce pericol îi paşte și ce duel de creiere are loc tot timpul deasupra capetelor lor. Erau poate mai în vârstă decât mine, dar, când treceam pe stradă în exercițiul funcțiunii, cu tata, eu eram tatăl lor.

Mergeam prea repede. Mă apropiam prea mult de Felix. Nu era bine. Se vedea cât sunt de încordat. Nu era voie să observe nimeni asta. Nu era voie să se vadă că sunt în misiune. Doar un copil care se întoarce foarte târziu acasă. Dintr-o misiune la cercetași. Bine că îmi luasem hainele mele. O fetiță care ar fi umblat singură la ora aia ar fi atras mult mai mult atenția. Și, în afară de asta, mă simţeam bine să fiu din nou de-adevăratelea băiat.

Nu c-ar fi fost atât de îngrozitor să fiu fata aia. Mă obișnuisem deja puţin cu ea.

Unde era Felix? Îl scăpasem o clipă din ochi. Uite-l.

Îl lătra un câine. Unul mare şi lățos. Lătra la el dintr-o curte. Nu era bine. Atrăgea atenția. Felix s-a îndepărtat șchiopătând rapid. Dar au mai început să latre și alți câini. Din case. Din curți. La etajul al doilea s-a mișcat o perdea. Poate că se dusese cineva la geam să vadă ce se-ntâmplă. Felix spunea că mereu fuseseră atrași câinii de el. Pe mine mă mușcaseră de cel puțin zece ori. Chiar și câini educați și liniștiți înnebuneau când treceam pe lângă ei. Odată mă mușcase şi câinele unui nevăzător!

Continuă, mergi înainte. Nu te gândi. Ne latră tot orașul. Picioarele mele fugeau singure. Tot timpul parcă mă chema cineva. Mă invita: vino la mine… Dar asta poate pentru că eram atât de singur. Departe de Felix, departe de tata, și,

deasupra mea, luna mare și albă făcea feţe-feţe, iar eu eram tras înainte. Încotro? Spre cine?

În mine a apărut Zohara. Era foarte frumoasă. Și foarte dură. Câți ani ar fi avut dac-ar fi fost în viaţă? Treizeci și opt. Ca mamele copiilor de la mine din clasă. Cum ar fi fost viața mea dac-ar mai fi trăit? Atunci n-ar mai fi fost Gabi cu noi. Dar aș fi avut mamă. Nu că acum mi-ar fi lipsit ceva. Mă descurcasem foarte bine şi fără ea toți anii ăștia. Voiam numai să știu câteva lucruri. Atâta tot. Doar să duc la capăt mica anchetă pe care-o începusem azi.

Câinii s-au liniștit. S-a aşternut o liniște deplină. Liniștea unui oraș care doarme. Eram ca o panteră. Neauzită, prădătoare. Un animal de noapte. În case, sus, deasupra mea dormeau copii și nu-și închipuiau ce poate face un copil de vârsta lor.

Un copil în afara legii. Un copil al altei legi.

Numai când mă gândeam la mine mă treceau fiorii.

La sfârșitul săptămânii urma să am *bar mitzvah*. Avea să vină toată poliția. Și tata îmi promisese că o să mă și avanseze în grad. Făcuserăm o înțelegere. De-a lungul anilor ajunsesem deja la gradul de sergent și sâmbătă trebuia să devin sergent-major! Urma să facem ceremonialul nostru obișnuit cu un pahar de bere blondă pe care eu trebuia să-l beau până la fund, ca un bărbat, și el să-mi acorde gradul. Chiar venise timpul. Trecuse deja un an și jumătate de când nu mai fusesem avansat, din cauza poveștii cu vaca.

M-am oprit speriat. O mașină de poliție era parcată pe trotuar în fața mea. Cu iuțeala fulgerului, m-am ghemuit și am dispărut într-o grădină. După câteva secunde am aruncat o privire. În mașină erau doi polițiști care stăteau tolăniţi pe spate în scaunele lor și sporovăiau. O lumină albăstrie se învârtea plictisită pe mașină. Radioul era pe un post de muzică. Doi polițiști de patrulare înalți care-și făceau viața mai ușoară. Stăteau în mașină și trăncăneau de zor. Halal poliţişti. Dar n-aveam cum să trec pe lângă ei fără să mă observe. M-am uitat în dreapta și-n stânga. Strada era pustie. O privire în sus. Poate că pe vreun acoperiș se întâmpla să fie un post de observație. Terenul era liber. Am ieșit din grădină și am înaintat în fugă,

aplecat, de-a lungul gardului. I-am evitat cu ușurință. Am fugit de lege. Cât era de ușor. Ca o umbră neagră am trecut pe lângă ei. Iar ei leneși, greoi.

Proști, am râs în sinea mea. Urși mari și stângaci.

Pe strada următoare m-am îndreptat și am început să merg obișnuit, cu mâinile în buzunare. Și Felix s-a întors și a apărut din întuneric. Îi evitaserăm amândoi pe polițiști exact la fel. Am fluierat încet în barbă. Aveam o senzație extraordinară. Exaltare, cum o numea Gabi, domnița noastră.

Parcă numai eu și cu Felix trăiam de-adevăratelea la ora aia și toți ceilalți participau numai la spectacolul nostru. Noi le dăduserăm ordin să doarmă, și ei ne ascultaseră. Și nici cine nu dormea nu era treaz cu-adevărat, poate visa doar. Sau visa că e treaz. Și numai noi doi, eu și cu Felix, eram treji, ageri, pe fază. Și treceam ca niște umbre pe străzile întunecate. Le eram străini. Noi eram altă specie. Ne despărţea o linie subțire, pe noi de ei, pe ei de noi. Dacă s-ar fi trezit acum un copil din somn, un copil în pijama, și s-ar fi uitat pe fereastră, m-ar fi văzut pe mine și ar fi crezut că visează sau că sunt Batman. Sau un scafandru din marină. Mergeam relaxat. Am dat cu piciorul în cauciucul unei mașini parcate. Așa, pur și simplu. Piciorul meu a avut chef să tragă un șut. Ei, și ce? Totul era al meu acum. Străzile, orașul. Voi dormiți, și eu plutesc în jurul vostru, periculos, imprevizibil, nu sunt al nimănui. Dacă-mi pun în cap pot să vă distrug jumătate de oraș. Pot să-i dau şi foc. Cine-o să știe? Sărmanii mei. Nevinovații mei răsfățați. Noapte bună vouă. Nu vă temeți. N-o să vă fac nimic. Sunt bun și milos.

Pot, de exemplu, să iau un cui și să-mi scrijelesc numele pe un șir întreg de maşini de-ale voastre. Nono a trecut noaptea pe-aici, umpleți-vă de uluire și de groază.

Poate c-ar trebui să-mi inventez deja un stil deosebit, ca spicul de aur al lui Felix.

Dormiți, dormiți în liniște. Familii mici. Tată, mamă și doi copii în fiecare casă. Ce știți voi despre viața adevărată și cât e de ușor să se sfărâme totul? Ce pricepeți voi din lupta pentru supravieţuire? Și din marele și veșnicul război dintre lege și fărădelege? Dormiți. Înveliți-vă bine. Până la urechi.

Mă mișcam pe teren ca un spion în spatele frontului inamic.

Când auzeam pași apropiindu-se, dispăream în grădini sau în intrări de bloc și așteptam răbdător. Oameni care se întorceau târziu acasă treceau pe lângă mine, mă atingeau aproape, și habar n-aveau. Odată, în casa întunecoasă a scării unui bloc stătea o femeie la câțiva centimetri de mine, își căuta cheile în geantă, apoi s-a uitat spre mine, la bicicletele printre care stăteam ascuns, și nu m-a văzut.

Mai încet, mereu alergi!

În urmă cam cu un an participasem la prinderea unui copil ca mine. Mă întorceam cu tata noaptea târziu de la o cină festivă la Gabi, nu-mi amintesc cu ce ocazie, poate că avusese succes cu vreuna din dietele ei. În drum spre casă, tata a auzit la staţia mașinii că doi tineri încearcă să spargă un autoturism lângă cinematograful Ron. A întors imediat și am zburat într-acolo. N-avea voie să mă ia și pe mine, dar s-a temut că, dacă mă duce întâi pe mine acasă, ratează operațiunea, și Doamne ferește să fi ratat el vreo operațiune.

Am zburat la propriu. Viteza m-a lipit de scaun. O coadă de mașini ne-a întârziat și tata a început să pufăie furios și să dea cu pumnul în volan, n-avea sirenă și nici girofar, și eram blocați acolo în ambuteiaj, iar eu tăceam fiindcă văzusem cum i se umflau venele pe frunte și la gât, și dintr-odată a țâșnit din mijlocul cozii.

Roțile au scrâşnit, toată maşina a început să geamă și să urle, iar tata a întors pe loc și s-a repezit pe contrasens! A trecut de pe o bandă pe alta şi s-a cățărat pe scuar, ciocnindu-se aproape de o mașină care venea din față... Eu stăteam paralizat și mut. Și pentru că eram sigur că acuși-acuși o să murim amândoi, dar mai ales din cauza feţei pe care o avea în momentul ăla și din cauza puterii lui de a călca deodată în picioare toate legile, legile sfinte pentru el, și, deși ştiam lozinca aia a lui, că garda de corp nu cere iertare dacă-l doboară la pământ pe prim-ministru când un atentator stă cu pistolul îndreptat spre el, deşi îi știam toate principiile, m-am speriat când am văzut că se putea schimba în felul ăla, că se putea dezlănțui dintr-odată, ca un arc de oțel imens care o viață întreagă a stat presat, închis și într-o clipită se eliberează.

Și, în timp ce conducea ca un nebun, îmi explica pe scurt, cu

vocea unui om în acțiune, ce n-am voie să fac: să scot vreun sunet. Să mă dau jos din mașină. Să ies în evidență. De parcă nu știam. Îl priveam cu coada ochiului, gândindu-mă că acum era un om pe care nu-l cunoşteam. Că deodată izbucnise din el un ins cu totul nou. Se uita încordat în faţă şi se lingea pe buze. În ochi avea o sclipire străină, primejdioasă, aproape veselă – ca și cum i-ar fi făcut plăcere un joc nebunesc, un soi de provocare a morții, ca și cum ar fi continuat pariurile lui ţicnite din anii tinereții, doar că acum sub protecția legii. Prin staţie primeam tot timpul informaţii noi de la poliţiştii care pândeau lângă cinematograf. Spuneau că unul dintre tineri, cel mai mic, era observatorul: stătea în stradă, chipurile nevinovat, având grijă să nu-l observe nimeni pe tovarășul lui, care se pregătea să pătrundă cu forța în autoturism. Nu-i trecuse prin cap că aveam un om postat pe acoperișul cinematografului, chiar deasupra lui, care raporta în șoaptă orice mişcare.

Sună ca și cum aș fi avut o copilărie destul de agitată, nu?

Nu tocmai. Dar n-am chef să întrerup acum acțiunea ca să povestesc cum a fost într-adevăr copilăria mea dincolo de operațiuni şi de pistoale.

Altă dată, dac-o să fie timp.

Am parcat în colțul străzii, printre multe alte mașini. Într-o clipă, insul care izbucnise din tata, cu sclipirea aventuroasă, periculoasă, a dispărut. În interiorul mașinii micuțe parc-auzeam aproape arcul imens strângându-se cu forţa înăuntru. Tata a tras pe el la nimereală un pulover civil peste cămașa de uniformă, a scos un binoclu mic din dotare și a urmărit cu el ce se întâmplă. Fața asta a lui deja o cunoşteam. Deodată mi-a vorbit, ca și cum abia atunci și-ar fi amintit că sunt cu el acolo și nu sunt polițist, ci fiul lui, și a schiţat un zâmbet firav, puţin trist, un zâmbet din inimă, atingându-mă pe obraz.

— Mă bucur că ești cu mine, a spus, și eu am tăcut atent, fiindcă de ce-mi spunea deodată chestii de-astea, în plină acțiune, și ce se-ntâmplase de trebuia vorbit în felul ăla, și îmi ardea obrazul de la mâna lui, și aş fi vrut să mai rămână acolo.

Poliţistul de pe acoperișul cinematografului a raportat că

tânărul care încearcă să dea spargerea trece deja a treia oară pe lângă Fiatul galben. Şi de fiecare dată se uită înăuntru. Iar când un om nevinovat trecea pe stradă, spărgătorul se ascundea în spatele maşinii și tovarășul lui începea să studieze foarte concentrat afișele de la cinematograf.

— 72 către 75, terminat, a șoptit tata în staţie.

Era din nou un profesionist desăvârşit.

— Continuă, 72, i-a răspuns o voce din aparat.

— Nu facem nici o mișcare până nu intră în Fiat. Să n-apuce să fugă și să avem destule AD, clar?

— Recepţionat, a răspuns glasul.

„AD“ însemna „amprente digitale“.

Din nou câteva clipe de liniște încordată. O pereche a trecut pe stradă și s-a oprit să se sărute chiar lângă Fiat. Încercau, se pare, să rămână singuri și nu le trecea prin cap câte perechi de ochi îi urmăresc. O lume întreagă fremăta în jurul lor, binocluri și staţii de transmisie, iar ei, sărmani nevinovaţi, nici nu știau.

— Au terminat cu giugiuleala, a raportat poliţistul de pe acoperiș.

— Ai avut şi tu filmul tău acolo, pe cinematograf, ă? l-a luat peste picior în staţie alt poliţist, care se ascundea în tufișuri.

— Șșș! l-a muştruluit tata prin aparat. Fără glume pe rețea în timpul serviciului!

A mai trecut un minut. Tata bătea darabana pe volan. Stătea cu privirea foarte concentrată. Era pregătit de vânătoare.

— Flăcăul scoate o șurubelniță, a raportat poliţistul de pe acoperiș. Deschide portiera.

Și după câteva secunde:

— A intrat.

— Număraţi până la zece și tăbărâţi pe el, a șoptit tata în aparat. Eu îl iau pe ăla care stă de şase. 75 îl ia pe spărgător. 73 îi taie calea de retragere. Acțiune!

A spus atât de frumos „Acțiune!“, ca-n filme.

A ieșit rapid din mașină. De mine uitase cu desăvârşire. Era dedicat trup şi suflet operaţiunii. L-am urmărit cu privirea. I-am studiat mișcările. Mergea liniştit, cu mâinile în buzunare. Băiatul care stătuse de pază l-a văzut imediat, l-a cercetat o

clipă cu coada ochiului și a decis că e un nevinovat. Tata arăta exact ca şi cum ar fi trecut întâmplător pe-acolo. Un om care se întorcea acasă după o zi lungă de muncă. Avea umerii căzuți, mersul obosit. Exact cum arăta când se întorcea acasă de la serviciu. Da, astăzi mă gândesc că poate nu se bucura de-adevăratelea să se întoarcă seara acasă. Și, deși eram eu acolo, poate că locuința i se părea aproape goală. Pentru că cea pe care-o aștepta cu-adevărat era de mult plecată.

Încă trei pași, încă douăzeci, mi se uscase gura. Cincisprezece metri îi despărțeau, și băiatul încă nu suspecta nimic.

Și deodată tata s-a năpustit. Ca un taur furios, cu un muget îngrozitor din adâncul pântecului, „Ticăloșilor!“ striga și dădea dezlănțuit din amândouă mâinile, și până și eu știam că face o mare greșeală! Că trebuie să ajungă la băiatul ăla și abia apoi să se repeadă la el!

Dar el nu se putea abţine, atât de tare îi ura pe infractori, că era gata să-i strivească pe toţi cu mâinile goale.

„Tu iei personal războiul ăsta cu ei“, îi spusese Gabi în bucătărie, „atât de personal, încât distrugi anchetele și urmăririle“.

De ce personal? Ce-avea el personal cu ei?

„Ești atât de ahtiat să te răzbuni pe ei, încât îți dai de gol toate capcanele.“

Pentru ce să se răzbune? Despre ce vorbea?

Băiatul observator a scos un strigăt panicat, aproape animalic, picioarele i s-au înmuiat deodată, dar și-a revenit într-o clipită, a sărit ca ars și a luat-o la goană. Fugea cu o viteză extraordinară și picioarele aproape că nici nu-i atingeau pământul. L-a ocolit cu ușurință pe tata. L-a driblat ca un fotbalist iute de picior. L-am văzut pe tata răsucindu-se greoi, supărat, stângaci, lovit, fluturând în urma lui o mână furioasă. Tovarășul băiatului, care spărsese maşina, a văzut ce se întâmplă și imediat a dispărut în cealaltă direcție. L-am văzut pe poliţistul pitit în tufișuri ieșind din ascunzătoare și deschizând braţele dezamăgit și supărat. Tânărul care stătuse de pază s-a ferit de tata și acum fugea spre mine. O sută de metri ne despărțeau, și eu știam exact ce să fac. Am ieșit încet

din mașină şi am luat-o spre el ca și cum nici usturoi n-aș fi mâncat, nici gura nu mi-ar fi mirosit. Nici măcar n-aveam emoții. Corpul meu acționa ca o mașinărie bine unsă și gândea în locul meu. Nu mă uitam la el şi el nu se uita la mine: nu-şi făcea griji din cauza unui copil ca mine. Se temea de poliţişti în toată firea. Într-o clipă a zburat din capătul străzii până unde eram eu și, când mai avea un pic şi trecea pe lângă mine, i-am văzut ochii aproape ieșiți din orbite și, cu o mișcare bruscă, exact așa cum trebuie, exact așa cum mă învățase tata de zeci de ori la sala de gimnastică, m-am lungit la picioarele lui și l-am făcut să se împiedice de mine.

Totul s-a petrecut într-o fracțiune de secundă. El se mișca extrem de rapid și, când a căzut, a zburat și s-a rostogolit câțiva metri, până s-a lovit de o mașină parcată și a rămas leșinat acolo. Un moment mai târziu, lângă el erau deja doi poliţişti care-i puneau cătușe.

— Ăsta nu-i băiatul lui Feuerberg? a spus Alfasi, unul dintre poliţişti, când m-a recunoscut. Nu e mascota noastră?

— Ce cauţi tu aici, Nono? a întrebat celălalt poliţist, bărbosul.

Toți polițiștii din zonă mă știau.

— L-am văzut că fuge și i-am pus piedică.

— Ascultă aici, ești mare! Ai salvat flagrantul!

Tata a sosit în fugă, abia răsuflând.

— Îmi pare rău. N-am apreciat corect distanța, bombănea, am sărit prea repede pe el.

— Nu-i nimic, domnule comandant.

— Nu-i nimic, domnule comandant.

Îşi făceau de lucru amândoi cu cătușele băiatului ăluia ca să nu vadă tata ce scria mare pe fețele lor.

— Al doilea ne-a scăpat, domnule comandant, dar fiul dumneavoastră l-a prins pe ăsta de-aici și el o să ne-ajute să-i scriem o invitație frumoasă prietenului lui, nu-i așa, drăguţule?

Și poliţistul a cărui poreclă era Abu-Zakan[1] i-a tras băiatului un şut în fund. Dar toți știam pe cine îi venea, de fapt, să lovească.

Am mai rămas acolo câteva minute. Tata a așteptat până a

venit medicina legală să ia AD de pe încuietoarea mașinii. Ceva public s-a adunat în jurul nostru, și poliţiştii le-au ordonat tuturor să se risipească. Oamenii mă arătau cu degetul și unii vorbeau în șoaptă. Am rămas indiferent la toate astea. Mă învârteam cu mâinile în buzunare, controlam AD, căutam indicii care ar fi putut să ajute ancheta, făceam, pe scurt, ce trebuia făcut într-o asemenea situație.

Cel pe care-l prinsesem era culcat pe trotuar, cu mâinile la spate în cătușe. Lumina unui felinar se revărsa asupra lui și arăta ca un animăluţ care fusese prins. N-am îndrăznit să-l privesc în ochi. Toată viața putea să i se schimbe acum, iar eu fusesem destinul lui.

Dar ochii lui mă căutau. Se răsucea pe trotuar ca să mă privească. Nu m-am clintit. Să mă privească. Mi se părea că văd pe fața lui batjocură față de mine, fiul răsfățat al legii. Mi-a aruncat un zâmbet răutăcios. De ură, dar și de omagiu amar. Omagiu pentru că reuşisem să-l prind.

Fiindcă așa era la noi: profesioniștii știau să recunoască profesionalismul dușmanului. Era o parte din noblețea meseriei. Ca la Felix și la tata. Ca strângerea lor de mână, ca înțelegerea pe care o făcuseră pentru mine, o înțelegere în existența căreia mi-era deodată atât de greu să cred, dar pe care eram sigur c-o făcuseră, fiindcă ce-ar fi fost dacă nu?

Tata s-a despărțit de polițiști și am pornit spre casă în tăcere. Era atât de jenant că el ratase aproape tot și eu salvasem situația în ultimul moment. Voiam să-i spun că fusese doar o întâmplare. Că nu intenționasem deloc să iasă aşa. Că la vârsta mea instinctele sunt foarte rapide. Că doar se ştie că el e mai inteligent și are mai multă experiență decât mine în meseria asta. Dar până la urmă am tăcut. Cel mai rău era gândul că acum o să regrete ce-mi spusese în mașină înainte de operațiune.

Un an întreg nu mă gândisem la întâmplarea asta. Nici măcar lui Miha nu-i povestisem. Voiam numai să uit clipele îngrozitoare ale tăcerii noastre în drum spre casă. De atunci nu mai vorbiserăm niciodată despre asta. Și Gabi, care știa de incident din raportul pe care-l bătuse la mașină, tăcea. Și abia în noaptea aceea mi-am amintit din nou toată povestea.

Zâmbetul răutăcios al tânărului ăluia. Poate că zâmbise aşa fiindcă dispreţuia copiii răsfăţaţi. Poate că simţise ceva în mine chiar şi-atunci.

Dar la ce se referise Gabi când zisese „tu iei personal războiul cu infractorii“? Ce-i făcuseră de se războia așa cu ei? Și de ce voia să se răzbune?

Ca să spun tot adevărul, începusem deja să înțeleg. Bănuiam răspunsul, dar mă străduiam să fiu prudent. Să nu trag concluzii pripite. Și am pus în ordine, ca într-o anchetă serioasă, întrebările care zumzăiseră în jurul meu întotdeauna, toată viața, și pe care nu le pusesem niciodată: de ce ducea un război personal cu infractorii? Oare îi făcuseră rău în vreun fel? Și cum anume? Pe cine, de exemplu, îi omorâseră ei? Și oare pentru că o omorâseră pe ea se lupta el în felul ăsta? Uitasem deja că fug și că trebuie să fiu atent. Îmi mormăiam întrebările în tăcere, și chiar din buze, și nu mă sinchiseam că cineva o să privească și o să mă observe. De fapt, de ce-o omorâseră? Ce le făcuse? Poate ca să-l pedepsească pe tata? Și cine-o omorâse? Și după ce murise ea oare încetaseră să-l pedepsească? Sau aveau să-ncerce să mai lovească în cineva, cineva foarte apropiat de el?

Și poate că din cauza asta mă antrena el de la o vârstă atât fragedă să fiu mereu în gardă? Să fiu cu ochii-n patru? Să suspectez orice lucru? Orice om? Dar poate că eu nu eram cu adevărat un profesionist în suspiciunea mea. Fiindcă, la o adică, ce era cu Felix care alerga în fața mea, ce legătură avea el cu toată povestea asta, oare tata chiar îi strânsese mâna și făcuse cu el o înțelegere în privința mea, și de ce eram atât de atras să fiu cu el, atras și temător, și cu toate astea... poate că acum era momentul să fug. Să mă salvez...

Pășeam deja încet, un pic speriat, un pic deprimat, înaintând și tot timpul atras în urmă. Ca și cum pentru o clipă aş fi putut să arunc o privire într-un loc în care la vârsta mea n-aveam voie să arunc nici o privire. Iar acolo în întuneric stătea tata, cu mușchii lui și gâtul cu venele îngroşate, stătea și lupta scrâșnind din dinți cu fărădelegea. Apăra întreaga lume de marele inamic cu o mie de fețe, și mai ales mă apăra pe mine. Mă pregătea pentru veșnicul război. Singur și nefericit

stătea acolo și se lupta cu toată lumea fărădelegii, fără să ceară ajutor de la nimeni, fără să se dea bătut.

Uite, alergam din nou.

1. În arabă, „Bărbosul“ (n.red.).

19

Doi oameni ai nisipurilor

Deodată am simțit marea. S-a repezit la mine cu mirosul ei, și umezeala ei, și cu zgomotul valurilor ei. Marea! Doar câteva ore nu fusesem lângă ea, și deja mi-era dor. O iubeam foarte tare (am povestit înainte): cu toate că locuiam în Ierusalim, știam să înot ca unul din Tel Aviv. Cu orice ocazie o convingeam pe Gabi să mergem la mare și ea râdea de mine cum începeam să freamăt de emoție încă din Piața Dizengoff, ca un pește care fugise din acvariul de la Ierusalim și într-o clipă avea să se întoarcă la adevărata lui casă.

Biata Gabi stătea pe un șezlong incomod în rochia ei neagră, cu o bucățică albă de plastic pentru acoperit nasul și era toată – chiar şi poșeta – unsă cu creme împotriva bronzatului. Pe plaja exuberantă arăta ca o stafie. Detesta marea, se temea de soare și suferea mai ales din cauza fetelor care treceau pe sub nasul ei în costume de baie minuscule. Capul i se clătina întruna, ca și cum ar fi fost fără încetare bătut între două palete, una de regret, cealaltă de invidie.

— Eu sunt singurul om de pe pământ care are rău de mare pe plajă, se văita ea la mine când o frumusețe din asta își legăna șoldurile prin fața ei. Dumnezeu m-a adus în lumea asta ca să hotărască pragul de sus al suferinței omeneşti.

Nici tatei nu-i plăcea marea. Nu cred că l-am văzut niciodată în apă (abia când am împlinit zece ani am descoperit întâmplător că nici măcar nu știa să înoate!). Gabi suferea pe plajă, dar, fiindcă știa cât sunt eu de fericit printre valuri, era dispusă să meargă cu mine cel puțin o dată pe lună. Era ziua

noastră de distracţie, adică a mea: cred că lui Gabi nu-i plăceau majoritatea lucrurilor pe care le făceam în zilele alea de Tel Aviv. Și cu toate astea, vreme de cinci ani, de când împlinisem opt, nu trăsese niciodată chiulul: se lăsa prăjită pe plajă, pe urmă, la casa Lolei Ciperola, stătea în picioarele care-o dureau o oră, două fără să se plângă. La restaurant înfuleca cu o faţă deznădăjduită, nota pe un șervețel numărul de calorii cuibărite ca niște pasagere clandestine în inocenții cartofi prăjiți și în nevinovatele fripturi la grătar care, numai ele, fără garnitură, te ajutau să slăbeşti... Uneori, după ce lua cu poftă câteva înghițituri, se rezema de spătarul scaunului, atingând cu teamă colăceii de grăsime de pe burtă: „Nu-i bine, Gabrieluș“, zicea ea în șoaptă, „nu-i deloc bine pentru tabel“.

De acolo ne suiam într-un autobuz al societății Dan și plecam la altă petrecere secretă și palpitantă a noastră – fabrica de ciocolată de la marginea orașului Ramat Gan de lângă Tel Aviv. Și ăsta era un lucru pe care juraserăm solemn să-l ținem secret, secretul nostru personal și dulce, și Doamne ferește să fi aflat el cum mă corupea ea pe mine.

O dată pe lună, în fiecare joi la patru fix, la fabrica de ciocolată se organiza un tur ghidat pentru vizitatori, și în toți acești cinci ani noi doi, Gabi și cu mine, am fost acolo aproape oaspeți de onoare, iar uneori, singurii participanți. O oră întreagă ne târam după ghida noastră permanentă, adormită, slabă ca o grisină și îi sorbeam cu patimă vorbele despre procesul de fabricare a ciocolatei, despre măcinatul boabelor de cacao, despre topitul untului, despre amestecarea masei lichide, moi, groase, lipicioase...

Ghida era un om deosebit în felul său. Toată persoana ei exprima ostilitate față de plăcerile vieții în general și față de ciocolată în special, și cu toate astea continua să-și îndeplinească funcția cu conştiinciozitatea unei maşinării. Nici măcar o dată n-a schimbat formula explicațiilor ei, nici cele două glume pe care le spunea. Niciodată nu ne-a întrebat ce ne împinge să pășim vreme de cinci ani pe urmele ei. O singură dată s-a întâmplat să se abată puţin de la tipicul turului. De data aia eram singurii ei oaspeți și, înainte de sala unde se ambalau tabletele de ciocolată în hârtii colorate, ni s-a adresat

și a spus:

— Iertați-mă, dar dumneavoastră ați mai fost aici, așa că poate sărim azi peste partea asta, am o întâlnire urgentă la cinci fără un sfert.

Gabi și cu mine am schimbat rapid o privire, şocaţi: sala de ambalat era una dintre cele mai frumoase părți ale turului! Ca vizita în culisele unde se îmbracă actorii înainte de-a ieși în fața publicului!

Gabi a mijit ochii și a întrebat răutăcioasă:

— Întâlnire cu un domn?

— Nu, a spus femeia, cu un medic.

— Dacă este cu medicul, atunci e-n regulă, a iertat-o Gabi, dar numai de data asta.

Și aici trebuie să fac o mică pauză ca să lămuresc o chestiune importantă: sunt unii oameni, oameni grosolani, fără suflet și pic de simț artistic, pentru care un tur ca ăsta reprezintă o mare plictiseală. Și, chiar dacă din întâmplare le place ciocolata, sunt interesați numai de produsul final. De rezultatul finit, închegat.

Dar pe mine și pe Gabi ne atrăgea procesul de fabricare a ciocolatei prin suferințele vrăjitoriei: țevile, bazinele, macaralele care transportau sacii cu boabe de cacao, sitele uriașe în care erau prăjite boabele înainte să fie măcinate, pâlniile uriașe prin care se turna lichidul fermecat, frumusețea desăvârșită și strălucitoare a imensei plăci de ciocolată înainte să fie împărţită în pătrățele și modestia seducătoare cu care se învelea în staniolul sclipitor și îmbrăca apoi veșmântul colorat – ce minunate erau ciclurile vieții!

Îmi pare rău că lungesc atât de mult descrierea asta. Sunt pe deplin conștient de posibilitatea să existe printre cititori şi oameni imuni la farmecele ciocolatei. Sunt pe lume și asemenea ființe și trebuie să acceptăm asta cu bunăvoință, ca parte din fenomenele care n-au explicație științifică. Eu cunosc chiar personal un copil, n-am să-i dau aici numele, care încă din zorii copilăriei a ales sărăturile. Da, da: și înfulecă pătimaș numai grisine și covrigei și biscuiți sfărâmicioși acoperiți cu boabe de sare. O alegere stranie, dacă mi se permite observația. Și, din punctul ăsta de vedere, eu și cu el facem

parte, îmi pare rău s-o spun, din două specii cu totul distincte ale omenirii: ei sunt oamenii din dinastia sărăturilor, cum știe toată lumea, oameni de acțiune, ucigător de logici, care iau repede hotărâri, suspicioși față de povestirile fanteziste și venerând numai faptele. Nu o dată am auzit că în consfătuirile lor secrete, undeva în munții Sodomei, spre Marea Moartă, iubitorii de sărături țin ceremoniale înfiorătoare de înmuiere a unor tablete întregi de ciocolată în apele mării! O oroare! Dar e o grozăvie bine știută că puterea de judecată e ciuntită după ani de ronțăit sare curată.

În timp ce eu sunt convins câteodată că prin vinele mele curge ciocolată groasă (cu gust de vișine). Şi-n ziua de azi, când mă întâlnesc cu oameni ca mine, în aparență adulți, la prânzuri importante de afaceri, știu în adâncul inimii că tot dejunul, toate dezbaterile și trăncăneala sunt numai o taxă pe care trebuie s-o plătesc ca să ajung, în cele din urmă, la desert.

Și când vine, uau!

Cu o față indiferentă, trăncănind despre lucruri fără importanță, fac să alunece în mine delicioasa spumă de ciocolată, tortul „Visuri dulci“ ca acela făcut în casă, eclerele în formă de lebădă, prăjiturile „Zăpada Himalayei“, iar bărbatul sau femeia care stă la masă în fața mea nu se gândește că înăuntrul acestui interlocutor politicos și cu măsură răsar două figuri din negura memoriei: un copil blond cu părul scurt și o femeie dolofană, într-o rochie neagră care subţiază, și amândoi, fără prea multă filosofie, se reped asupra prăzii, mușcă și ling și se mânjesc cu această pradă până le amorțesc toate simțurile…

Și îngăduiți-mi să mai fac o scurtă pauză în curgerea poveștii şi să profit de acest moment, un rar moment de sinceritate (totală), de dulce apropiere între scriitor și cititor, ca să-mi mărturisesc ultima dorinţă pământească şi testamentul spiritual:

Vreau să fiu îngropat într-un sicriu de ciocolată.

Să-mi fie țărâna dulce.

Mai întâi am văzut buldozerul și apoi pe Felix. L-am văzut înainte să mă vadă el. A apărut de pe o străduță alăturată chiar

în clipa în care ajungeam eu pe plajă. Venea cu mersul cerșetorului șchiop, aruncând în jur priviri chipurile întâmplătoare, dar, ca un pescar care trage plasa cu o mișcare amplă, aduna în ochi tot ce se găsea prin preajmă… Știa cum să privească: fiindcă atunci când un om obișnuit, nevinovat, vrea să privească în spate, privește de obicei peste umărul stâng. Așa e. Încercați și-o să vedeți. De aceea, când un detectiv bun urmărește un suspect, el o să se străduiască întotdeauna să se ţină în dreapta lui ca să nu fie descoperit. Și Felix știa asta, bineînțeles, și din când în când mai arunca o privire și-n dreapta, așa observându-mi silueta care se ascundea în umbră.

Probabil n-a fost sigur că sunt eu. A dispărut într-o clipă. N-am văzut încotro. Ca și cum l-ar fi înghițit nisipul sau s-ar fi topit în întuneric. Se spunea asta despre el, că ți se scurge printre degete ca apa: sute de polițiști și detectivi credeau că-l au în palmă, și, când desfăceau palma să se uite, vedeau că Felix dispăruse iar.

În afară de unul care strânsese palma atât de tare, că atunci când o deschisese Felix era în continuare acolo.

Am așteptat. Unde era? Am ezitat o clipă. Pe urmă am început să fluier încet *Ochii-ţi sclipesc*. Am văzut ceva mișcându-se pe nisip, alunecând în lumina lunii printre moviliţe ca un șarpe întunecat, și după o clipă mi-a răspuns de acolo un fluierat surd. Era semn că aveam deja o parolă fără să ne fi înțeles dinainte.

Ne-am apropiat unul de altul în întuneric.

— Uite, am spus eu și i-am arătat buldozerul care era acolo.

— Dinozaurus, a zis Felix.

Și nu mi-am dat seama dacă voia să spună că buldozerul e vechi sau că arată ca un animal preistoric.

Mic. Solid. Galben. Avea în față o cupă mare cât el și o ținea ridicată.

Ne aflam într-o groapă mare, săpată în nisip. În ea părea că o să fie așezată fundaţia unei clădiri. Încă nu înțelegeam ce veniserăm să facem acolo. Mergeam în liniște. Am cercetat terenul. În jurul gropii era un gard de scânduri. Niște fiare subțiri și lungi fuseseră adunate într-un morman lângă o mașinărie pentru tăiatul fiarelor. Mai era și o baracă mică de

lemn. Baraca paznicului. Printre scânduri nu se vedea nici o lumină.

Ne-am apropiat. Mi se părea că Felix mai mult adulmecă decât privește.

— E cineva înăuntru, mi-a arătat el cu degetul. Doarme.

— De unde știi? am întrebat eu încet.

— A fost foc de tabără aici, a șoptit şi el și mi-a arătat un cerc mic de tăciuni. Un singur pahar de cafea.

— Frumos, Holmes, i-a zis Gabi în capul meu. Și de unde știi că doarme?

— Nu știu, a răspuns Felix în șoaptă. Dar așa sper. Cine sunt eu, prorocul Ilie?

Am ocolit baraca. N-avea ferestre. Descoperirea asta l-a bucurat foarte mult pe Felix. Mi-a făcut semn cu degetul că e totul OK. Apoi a început să caute prin jur. A găsit o scândură și a măsurat-o din ochi în fața ușii de la baracă. Tiptil de tot, cu mișcări de pisoi care merge în vârful lăbuțelor când pândeşte un șoarece, s-a apropiat. O clipă de tăcere, și-atunci, cu o mișcare rapidă și hotărâtă, a băgat scândura între mâner și ușă, transformând baraca în pușcărie.

— Repede, a spus, și am auzit în vocea lui forța aceea, forța care se trezea în el în clipe de pericol, ca și cum s-ar fi aprins deodată un motor și ar fi început să huruie.

A sărit în buldozer ca în spinarea unui cal. A scotocit pe-acolo şi a găsit două cuie mari şi un clește. Nu înțelegeam ce face. Aveam impresia că în baracă se trezise cineva și se mișca greoi înăuntru. Felix a împletit cele două cuie cu ajutorul cleștelui, a făcut o furculiță mică de metal și a băgat-o în cele două găurele de la spatele scaunului. În jur încă era o liniște deplină. Nu știam ce-o să se întâmple.

S-a întâmplat că liniștea a fost spulberată într-o clipă. Felix a învârtit cheia improvizată și dintr-odată buldozerul a început să duduie. În liniştea aia, zgomotul se auzea îngrozitor. M-am gândit că nu e om în Tel Aviv care să mai doarmă acum. Felix a sărit pe scăunelul șoferului și mi-a făcut semn să vin şi eu, şi, dintr-un salt…

A eliberat frâna de mână și buldozerul s-a smucit din loc. Ne-am zgâlțâit înainte și înapoi, ca în spinarea unei cămile

care se ridică în picioare. Felix a încercat cele două manete din față, a apăsat pedalele late și, din câteva încercări, și-a dat seama cum funcționează și a început să conducă. Buldozerul l-a ascultat imediat, ca și cum i-ar fi simțit puterea. Când am trecut pe lângă baracă mi s-a părut că printre scânduri se zăreşte o lumină slabă. Am văzut mânerul ușii mișcându-se în sus și-n jos. Paznicul încerca să iasă. Dar nu putea din cauza scândurii. A început să bată în ușă cu pumnii.

Cine greșește plătește, scumpule. Asta e lupta pentru supravieţuire. Du-te, întoarce-te la somnul tău.

Aproape imediat am ajuns la un val de nisip. Era o barieră uriașă, înaltă de câțiva metri și zeci de metri lungime. Un zid de nisip ridicat și presat acolo ca un dig trainic – părea să fie tot nisipul scos din groapa la care fuseserăm mai înainte.

— Muntele ăsta blochează priveliștea Lolei! a explicat Felix strigând ca să acopere zgomotul. Ascunde de ea marea!

— Dar când o să construiască și casa o să ascundă priveliștea și mai mult! am strigat şi eu.

— De trei ani nu mai construiesc nimic! mi-a răspuns cât a putut el de tare. Au lăsat tot și au plecat, uite-așa. Au lăsat nisip, buldozer, chiar și paznic! Au isprăvit banii! Au furat marea și duși au fost! Acum ține bine! Haide!

Și, cu strigătul ăsta războinic, a îndreptat buldozerul spre munte, turând motorul la maximum. Am zburat. M-am apucat de mânerul de sus al cabinei și am închis ochii.

Cupa de metal a lovit valul de nisip în centru și l-a despicat. De trei ani stătea acolo zidul și se întărise de la umezeală și sare. Dar buldozerul a intrat în el dintr-o singură izbitură. Nori sufocanți de praf s-au ridicat în aer. În ochi, în nas, în gură, mi-a intrat nisip peste tot. Felix a apucat schimbătorul de viteze și a tras buldozerul înapoi. Cu o mișcare sigură, a schimbat direcţia și s-a repezit iarăşi.

Buldozerul a înaintat brutal, cupa s-a ridicat puţin, a coborât din nou foarte repede și a izbit iar cu toată puterea oțelului ei la baza muntelui. Bucăți imense, stânci de nisip au început să se desprindă și să aterizeze în jurul nostru, să urce sub formă de praf spre cer. Felix râdea, dădea capul pe spate și răgea ca un leu, urla ca un șacal și zbiera de fericire. L-am

atins pe umăr, să-și aducă aminte că are un partener! S-a dar puţin mai încolo pe scaun și m-a lăsat să apăs pe pedală. Buldozerul urla și trepida, l-am scos dintre grămezile de nisip care se fărâmau în jurul și deasupra noastră și ne-am repezit din nou de-a lungul valului, căutând un punct unde să ne înfigem în el. Era grozav, era o nebunie, am izbit valul de nisip ca niște cuceritori care doboară un zid de piatră, iar eu, pe lista mică pe care-o păstram în minte, la secţiunea „Experienţă în conducerea vehiculelor“ am adăugat „buldozer“ după „locomotivă“. Felix răcnea ceva cât putea el de tare, mi se părea că intonează „Cine-o să fure, o să fure trenul de Tel Aviv?“ și-și răspundea singur: „Noi, pionierii, o să furăm trenul de Tel Aviv!“. Apoi a început să cânte altceva: „Azur jos, azur deasupra, noi distrugem port cu port!“, și-atunci m-am gândit că a venit timpul să avem şi noi un imn al nostru, al echipei de acțiune, și împreună, strigând printre norii de praf și în zgomotul mării, ne-am compus un cântecel:

„Ochii-ţi sclipesc ca niște diamante!
Îţi fac cu mâna de pe mal!
Marea a fost furată!
Marea e-acum recuperată
Și noi o să primim râvnitul șal!“.

Nu știu care dintre noi a compus imnul. Eu am început, Felix a continuat, și un minut mai târziu cântam deja împreună, strigând cât ne ținea gura de tare. Felix dădea din mâini în toate direcțiile şi din ochi îi curgeau lacrimi de bucurie. În hainele lui de cerșetor și în salturile buldozerului arăta ca un păgân din vechime care aduce slavă lunii și m-am gândit că poate e bucuros pentru că de-a lungul întregii lui vieți de încălcare a legii n-a avut prilejul să facă asemenea nelegiuiri ca alea pe care le înfăptuia cu mine, nelegiuiri cu scop nobil. Și așa am început să dansăm amândoi pe buldozer, dând din mâini și urlând, și el la fel, gălbiorul, s-a umplut de spiritul dezlănțuirii și al libertății. Nu mai văzusem niciodată un buldozer atât de vesel. Poate că era recunoscător că-l trezisem din somnul lui îndelungat. Ţopăia cu farmec și cu eleganță; târându-se viclean, se apropia de mormanul de nisip

și abia în ultima clipă-l izbea, surprinzându-l cu zbierete și cu șocul cupei lui atotputernice. Era drăguț și nimicitor ca un pui de mamut și după fiecare izbitură își ridica spre cer cupa zimțată și părea că izbucnește într-un râs înăbuşit de buldozer. Câteodată trebuia să-i dăm tare un ghiont în coaste ca să se liniștească…

(Acum cu toții în cor:

„Hei, hei, Lola…
Hei, Lola Ciperola!
Hei, hei, Lola…
Lola Ciperola!“.)

Întunericul se topea și se pierdea în cer, târât spre mare. Fâșii luminoase de albastru se dezvăluiau dincolo de coridoarele pe care le săpaserăm în zid. Am tras adânc în piept marea pân-am simțit în plămâni usturimea sării. Zbieram, urlam, nu-mi amintesc, o cucerisem! Acum era a mea! Nici un copil nu mai făcuse asta înainte! Nici unul în toată lumea! Niciodată!

La cinci dimineața, buldozerul a tăcut pe neașteptate. Poate se stricase, poate i se terminase benzina. La orizont cerul se luminase mai mult și pescăruși albi începuseră să zboare și să țipe. Zidul zăcea distrus, fărâmat de la un cap la altul, iar valurile agere ale dimineții se grăbeau să muște din el și-i târau rămășițele în mare. Felix și cu mine eram plini de nisip peste tot. Simțeam înțepături și pe pleoape. O mască de nisip umed și sare se întărea pe fețele amândurora. Dincolo de mască, ochii lui albaștri străluceau ca ochii unui copil foarte fericit.

A băgat mâna sculptată-n lut sub cămașa zdrențuită de cerșetor și a scos de-acolo lănțugul subțirel. Un medalion în formă de inimă și două spice de aur i-au sclipit miraculos în mâna plină de nisip întărit.

— Tu ești ca mama ta, a râs de sub masca de nisip, așa era și ea cu marea. Înnebunită ca tine. Marea era casa ei. Exact ca un pește. A pus și ţie nume de pește.

Amnono[1].

A scos un spic și l-a mângâiat cu degetele.

— Acum arunci tu, a spus deodată și mi l-a cuibărit în palmă.

— Eu?

(Eu?!)

— Mă lași să fac semnul tău?

(Mă lăsa să fac semnul lui?)

— Da. Chiar rog pe tine. Așa cel mai corect. Te rog.

Galben și ușor. Micul spic în mâna mea. M-am ridicat în picioare pe buldozer. Am văzut că se uită la mine într-un fel aparte, cum mă privise în tren prima oară.

Cu toată puterea mea l-am aruncat spre cer, spre mare.

A plutit în aer, s-a răsucit încet, a strălucit o clipă și a fost înghițit de valuri. Apoi a venit un pescăruș alb și s-a scufundat după el. Poate l-a găsit, poate nu.

Am sărit de pe buldozer și-am început să alergăm. Trebuia să dispărem de-acolo înainte să se trezească orașul. M-am uitat înapoi o clipă și am simțit o mică părere de rău: micul nostru buldozer stătea pe ţărm, cu cupa ridicată. Numai o noapte rupsesem vraja somnului, acum se cufundase iar în ea.

Din baraca paznicului se auzeau bătăi și strigăte. Felix a ezitat, dar s-a dus acolo și a slăbit puţin scândura de pe mâner. Loviturile dinăuntru au încetat. Poate că omul se speriase. Ne-am grăbit să ne îndepărtăm, dar, înainte de-a pleca de pe plajă, Felix m-a oprit şi a arătat cu degetul spre oraș:

— Uite acolo, Amnon.

Cele mai multe case aveau obloanele închise. Tel Avivul încă-şi dormea somnul nevinovat, visând un ultim vis. De la o fereastră, la etaj, a apărut în lumina blândă un fel de fâlfâit subțire, vaporos, un nor străveziu și violet, care respira în aerul dimineții și întâmpina cu emoție vântul care-l umplea de viață. Șalul Lolei Ciperola, care acum era al meu.

1. Denumirea ebraică a peştilor din familia ciclidelor, cunoscuţi generic ca tilapia sau peştii Sfântului Petru, cel mai popular peşte din Israel. Pescuiţi încă din vechime în Marea Galileei, tilapia apar deopotrivă în Talmud şi în Noul Testament (n.red.).

20

Oare există reîncarnare? Și încă ceva: apar în ziar. Pe prima pagină

Înainte de orice, am făcut duș. A fost primul duș din viața mea la Tel Aviv și categoric era cum se auzea la noi în Ierusalim: jet puternic, plin, care ţâşnea în forţă și făcea bulbuci pe capul tău. Nu ca picuratul jucăuș al dușurilor noastre, care te stropea un pic și fugea înapoi pe țeavă râzând în hohote. Am dat jos crusta de nisip care se lipise de mine și am mai stat o jumătate de oră sub cascadă, până când apa m-a liniștit de tot. La duș mi-am adus aminte că încă nu-i sunasem pe tata și pe Gabi, dar, când am ieșit, Felix a zis că e gata masa și că ar trebui să mâncăm. Lola ne pregătise un mic-dejun regal în stilul plăcere pentru maţe și jubilare pentru suflet: ochiuri și cacao, salată tăiată mărunt și suc de mere, care, după părerea mea, merita cel puțin locul doi pe scara pemjusu (după masa de la restaurant). I-am spus că stilul ei în materie de salate seamănă cu al lui Gabi și Lola a întrebat cine e Gabi, și eu am început să povestesc cu gura plină (cum se potrivea cel mai bine cu Gabi). Tot timpul mi-a părut rău că nu era şi ea acolo, fiindcă simțeam că ea și cu Lola ar fi putut să fie prietene bune datorită părerilor comune despre viață și despre bărbați. Și mi-a părut puţin rău că Gabi nu putea să vadă și să se mândrească cu felul meu de-a vorbi cu oameni celebri și importanți. Fiindcă de mult îi spuneam Lola și ea îmi spunea Nono.

Dar Lola nu se simțea celebră sau importantă când era acasă. Era doar o femeie mai în vârstă și plină de viaţă, fără

măști de fard, fără vocea aia care urca și cobora şi care deodată începuse să mi se pară o voce artificială, o voce de scenă, fără gesturile ei exagerate. O femeie din carne și oase, cu uşor accent străin la ea acasă, cu observații mici și comice, cu fața bronzată și frumoasă, și un corp zvelt, și pete maronii de bătrânețe pe mâini, și un gât un pic ridat, poate de-asta purta întotdeauna șalul.

Era blândă cu mine și grijulie. Oriunde mă duceam venea și ea și stătea pur și simplu acolo și se uita la mine. Era foarte straniu, fiindcă în general, până cu o zi în urmă, eu eram cel care se străduia atât de mult s-o privească fie și numai pentru o clipă, fie și numai o ochire, și de cele mai multe ori plăteam şi bilet, iar acolo ea mă sorbea din ochi.

— Să-mi zici când te saturi de mine, Nono, a spus, mie îmi place atât de mult să mă uit la tine.

— Ce e de văzut? am râs eu jenat.

— Ești frumos. Bine, nu din cale-afară, să nu ți se urce la cap, dar ai o față interesantă. Tot felul de contradicții interioare pe care aș vrea atât de mult să le-nţeleg mai bine! Și urechile astea, zici că-s de motan. Și ești dulce când zâmbești și tot ce faci tu mă impresionează. Oof!

Mi-a luat obrajii în mâini și a clătinat din cap râzând:

— Ce tot vorbesc eu aici! Trăncăneală de femeie bătrână. Dar trebuie să mă-nțelegi și pe mine: singurii copii pe care-i întâlnesc eu la teatru sunt femei în toată firea îmbrăcate-n copii și de mult n-am mai văzut un copil adevărat. Mai povestește-mi.

— Despre ce?

— Despre toate. Despre prietenii tăi. Și cum arată camera ta. Și cine-ți cumpără hainele, și ce faci după școală. Îți place să citești?

Mai întâi Felix, și-acum ea. De mult nu se mai interesase cineva de mine atât. Ce-aveau cu mine ăștia doi?

— Hai, vino și ajută-mă cu pozele, am nevoie de un bărbat tânăr și puternic care să mi le dea.

S-a suit pe o scară și i-am dat una câte una pozele înrămate care până ieri erau atârnate pe perete. Asta făcuse toată noaptea: le dăduse jos, scosese cuiele, umpluse găurile cu pastă

de dinți albă și, spre dimineață, zugrăvise din nou.

— E numai meritul vostru, voi m-ați ajutat să mă hotărăsc!

Așa ne primise când ne-ntorseserăm dimineața de pe plajă. Era în pantaloni și într-o cămașă bărbătească plină de var.

— Sunt zece ani de când vreau să fac asta, și n-am îndrăznit!

Jubila și flutura bidineaua, stropindu-l pe Felix din cap până-n picioare.

— Zece ani n-am putut să respir aici din cauza mutrelor ăstora umflate, toate fotografiile astea ale mele, și spectacolele, și pozele cu mine. Și totul merge acum direct în pod. Vreau să încep să respir iară!

Stăteam la picioarele ei și i-i dădeam, unul câte unul, pe Elizabeth Taylor, Ben Gurion și chiar și Moshe Dayan, iar deasupra mea se rostogoleau vocile și râsul ei când îi punea pe toți în podul întunecos.

— Nu mi-a mai reuşit niciodată atât de bine o dietă! mi-a zis când a coborât de pe scară. Cel puțin o tonă de aparenţe și de ipocrizie am dat jos într-o singură noapte!

— Dar teatrul e viața ta! am spus eu mirat și puţin dezamăgit, la care ea:

— Eroare, domnu' Feuerberg! Viața mea abia acum începe. Azi! Poate chiar datorită ție!

Și m-a luat pe sus și a dansat cu mine într-o veselie prin toată camera până când aproape ne-am prăvălit amândoi.

Înnebunesc, m-am gândit. Nu înțeleg nimic.

Dar toate astea îmi făceau plăcere, și nu mică.

Când mâncam micul-dejun am auzit obloanele deschizându-se în locuințele de alături și exclamații de surpriză și de entuziasm. Din toate părțile au început să se deschidă alte și alte obloane și ferestre, oamenii se uitau afară și se strigau unii pe alții cu emoție, și nu înțelegeau ce se întâmplase peste noapte, și spuneau că e o minune. De la etajul de dedesubt am auzit vocea unui bătrân care explica savant că probabil forţa lunii fusese atât de mare în noaptea aia, că atrăsese valurile mai mult decât de obicei și inundaseră mormanul de nisip, care se dizolvase. Alt vecin a emis ipoteza că primăria avea de gând să pună taxe și pe peisaj și în acest

scop se grăbise să înapoieze cartierului marea...

— După cum auzi, copile, a spus Lola, în Tel Aviv sunt primiți oamenii și fără examen de admitere.

A venit între Felix și mine și ne-a luat pe după umeri:

— Le-ați făcut un dar frumos, chiar dacă ei nu știu asta.

Am vrut să dau telefon acasă, dar Felix a început să povestească iarăşi cum am distrus noi zidul, cum ne-am năpustit asupra lui și cât nisip a zburat în toate părțile, și cum l-am închis pe paznic în baracă, și cum... Arăta exact ca tata după o operațiune reușită. Vorbea cu siguranță, cu trufie, cu dispreț faţă de cei care încercaseră să i se împotrivească. În asemenea clipe, tatei îi dispărea amărăciunea, iar lui Felix i se cojea puțin noblețea. L-am privit și m-am gândit că tare le mai plăcea amândurora să învingă și că Felix probabil suferise și se simțise foarte umilit când îl învinsese tata în luptă.

Dup-aia, Lola ne-a trimis la culcare, pe Felix pe canapeaua din salon, iar pe mine m-a dus într-o cameră pe care n-o mai văzusem până atunci. O încăpere micuță cu vedere spre mare.

— De aici se vede cel mai bine marea, a spus în timp ce înfăța patul. Cândva, cu ani în urmă, stăteam aşezată aici ceasuri întregi și priveam pe fereastră. Singură sau cu încă cineva. Chiar și de departe, marea mă liniștește. Acum, și ăsta e meritul vostru, marea mea s-a întors.

A stat o clipă și s-a rezemat de pervaz.

— De aici marea e cea mai deschisă, cea mai albastră, a zis pe un ton măsurat, ca și cum ar fi citat pe cineva care spunea asta de multe ori.

Cu o singură mișcare a coborât jaluzeaua, ca să nu mă deranjeze soarele dimineții, dar a fost o mișcare atât de rapidă, ca și cum ar fi vrut să reteze o amintire dureroasă. A zis în șoaptă „Noapte bună, Nono“ și a ieșit.

Întuneric. Eram culcat pe spate. Am încercat să ațipesc, am auzit-o vorbind în șoaptă cu Felix, dar n-am reuşit să înțeleg. M-am enervat un pic că iar uitasem să sun acasă. Fie. Când mă sculam.

Patul era îngust, ca un pat de copil, dar mă simţeam comod în el, ca Bucle-Aurii în patul ursulețului. Eram puțin răcit după treaba din cursul nopții și mi-era greu să respir. Nici aerul din

cameră nu era proaspăt. Se simțea că nu mai stătuse nimeni în ea de foarte mult timp, poate că nici nu se mai intrase acolo. În față era un dulap mare, iar pe perete, fotografii cu peisaje. M-am ridicat în liniște și m-am uitat la ele: ilustrate înrămate. Munți din Elveția, Turnul Eiffel. Zgârie-nori din New York. Și nişte zebre care alergau în Africa. M-am mișcat în liniște. Nu voiam să audă că m-am ridicat. Nu știu de ce mă ascundeam, de cine mă feream.

Pe un raft în colț erau nişte păpuși vechi, soldați din țări îndepărtate. Îmbrăcate în uniforme naționale. Păreau o colecție. Cineva le adunase și le aranjase acolo, poate că în urmă cu ani de zile. Am luat o păpușă și ea a început să se dezintegreze. Uniforma roșie practic s-a fărâmiţat când am atins-o. M-am simţit prost că am distrus-o în felul ăsta și am început să am o senzație apăsătoare, că dacă mai ating și alte lucruri o să se facă praf în mâna mea.

M-am întors repede în pat. În cameră era destul de întuneric, dar mergeam cu încredere. Ca și cum aș fi cunoscut totul, ca dalele aspre de sub piciorul meu gol. Ca și cum aș mai fi fost cândva în camera aia. Însă abia ieri intrasem în casa Lolei! Zumzetul dintre ochi a început din nou. L-am simțit apropiindu-se ca un huruit de motocicletă care vine de departe. Poate că mâncasem prea mult la micul-dejun. M-am întins. M-am ridicat în fund repede. Cine-i acolo? Numai o umbră.

Mi-am tras pătura peste cap. Și urechile mi le-am acoperit pe amândouă, în ciuda recomandărilor tatei. Am lăsat doar o crăpătură, să pot trage cu ochiul. Am încercat să descifrez siluetele. Dulapul mare, obiectele, păpușile soldați de pe raft, ilustratele cu peisaje din toată lumea… Am început să mă simt la înghesuială. Pereţii mă strângeau. M-am răsucit pe spate. Nu era bine. M-am răsucit pe burtă. Respiram mirosul pernei. Mi-era cunoscut. Ca și cum aș mai fi simțit cândva mirosul ăla. Ce se întâmpla cu mine? Fiecare lucru din camera aia îmi spunea ceva. Micul-dejun mi se închega în burtă ca un ghem rece. Fără strop de putere am întins mâna și am atins peretele, iar degetul meu a găsit zgârietura în formă de fulger, o zgârietură adâncă, mult mai adâncă decât a mea, probabil cine

dormise cândva acolo făcuse mari eforturi să nu plângă. Am atins-o de sus până jos și am simțit cum degetul mi se albește. Am băgat repede mâna între cadrul de fier al patului și saltea. Gume de mestecat. Nu se poate, m-am gândit, totul e exact ca în camera mea. Am pipăit salteaua. Am găsit ruptura din material. Exact în locul în care știam că e. Cui dormise acolo înaintea mea îi plăcea să scotocească în saltea exact în locul în care îmi plăcea mie. Numai să nu fie și bomboane de zmeură, mi-am zis eu de prost ce eram.

Am sărit în fund panicat. N-are cum, m-am gândit. Nu e normal. Dintr-odată nu mi-a mai curs nasul. M-am gândit că e exact ca în povestea pe care mi-o spusese odată Haim Stauber despre o fetiță din India care-și amintea cine fusese într-o viaţă anterioară. Fetița și-a dus părinții într-un sat în care nu mai fusese niciodată și le-a arătat locul exact unde ascunsese o jucărie cu o sută de ani înainte să se nască. Dar lucruri ca astea nu se petreceau decât în India. Nu aici. Nu mie. Ce se-ntâmpla cu mine? Cine eram? Paralizat de spaimă, am scos bomboana din celofan și am băgat-o în gură. Era uscată și stafidită. Ca un cristal. Până și mucegaiul împietrise pe ea. Am lins-o și am supt-o până s-a umezit și și-a amintit cine e. Un fir de gust, o amintire de zmeură, mi s-a topit pe limbă, răspândindu-mi-se în tot creierul. Stăteam pe pat și lingeam bomboana cu nesaţ, tot numai gură și limbă și aducere aminte. Tot ce era în jur s-a evaporat, în afara gustului de zmeură care mi se topea în gură. Poate că așa simţea şi-un bebeluş când sugea lapte de la mama lui.

M-am trezit din visarea dulce și nu mai eram obosit. Camera mă chema răspândind unde sonore ca furnicăturile pe care le trimite o mână amorțită. Care încearcă să-şi revină. M-am ridicat în liniște, m-am dus la dulapul din perete și l-am deschis.

Era un dulap cu hăinuțe de copil. Nimic deosebit, m-am gândit ca să mă liniștesc: de sus până jos numai hăinuțe de copil. Dar nu m-am liniștit. Dimpotrivă. Mi s-a făcut pielea de găină. În fond, haine de copil. Nu eram în stare să-mi dau seama dacă de băiat sau de fată. Poate și, și: rochii și fustițe și albituri de fată. Dar și pantaloni de băiat. Și cămăși de băiat. Și

curele late de piele. Și ciorapi de sport groși. Băiat sau fată? Și colecția de păpuși de pe raft – a unui băiat sau a unei fete? Fiindcă erau păpuși, dar soldați. Sau poate mai mulți băieți și mai multe fete care trecuseră prin camera aia, ca mine? Care fuseseră aduși acolo cu tot felul de tertipuri și pretexte și ademeniri? Și ce li se făcuse? Și unde erau ei acum? Am atins rochițele atârnate. Atingerea lor era răcoroasă ca a fustiței pe care Felix mi-o adusese în ziua aceea. Și hainele aveau, în cea mai mare parte, culori asemănătoare cu cele pe care mi le adusese el. Culori tari. Roșu. Violet. Verde. Ceva aici nu-i în regulă, m-am gândit. De ce m-au pus pe mine tocmai în camera asta? Gabi nu-mi povestise niciodată că la Lola ar fi locuit vreun băiat. Sau vreo fată. Atunci ale cui erau hainele alea? Și care era legătura dintre Lola și Felix? Și de ce mă adusese Felix acolo? Voiam să dau telefon acasă. Trebuia să vorbesc cu tata. Imediat.

Am auzit pași apropiindu-se și am sărit în pat. Am apucat să mă învelesc. Lola Ciperola și Felix Glück au intrat în vârful picioarelor. Am închis ochii. M-a cuprins o teamă rece, o teamă care zburătăcea ca un liliac din întunericul basmelor traduse sau din zvonurile înfricoșătoare care circulau prin poliție despre hoții de copii și ce le fac ei. Cu toată puterea care-mi mai rămăsese, m-am luptat cu teama asta. Ea nu se potrivea cu Felix și cu Lola. Nu? De ce nu? Poate că răpitorii de copii arată tocmai ca niște oameni simpatici. Doar trebuie să-i convingă pe copii să vină cu ei, corect? Și poate că ăștia doi lucrau mereu în colaborare și Felix întotdeauna își aducea victimele acolo. Și ce anume exact îl întrebase Lola despre jocurile lui nebunești și dacă avea voie să mă ia cu el? Și de unde aveau ei toate hainele alea de copil?

Am aruncat o privire printre pleoape și i-am văzut cum stau deasupra mea. Capul ei era rezemat de umărul lui și brațul lui drept o ţinea pe după umăr. Stăteau așa, în tăcere, și mă priveau, iar Felix a spus în șoaptă:

— Copilul.

Și Lola a oftat adânc.

Apoi l-a împins pe Felix să iasă, a închis ușa după el și s-a așezat pe un scăunel, lângă pat. Stătea acolo și se uita la

mine. Aproape că nici nu respira.

Eram deja foarte zăpăcit. N-aveam putere să înțeleg ce se întâmplă cu adevărat în jurul meu. Poate că Felix fusese cândva un infractor, poate că încă era nelegiuit, dar eu îl adusesem acolo. Eu alesesem să venim! Și Lola? Ce legătură avea ea cu toate astea? Fiindcă dacă ea avea totuși vreun gând rău cu mine, o fărădelege, atunci nu-mi mai păsa dacă mor sau nu, fiindcă atunci nimic nu mai valora nimic. Am oftat neliniştit.

Ea s-a ridicat imediat, s-a grăbit spre mine, mi-a trecut mâna peste frunte şi mi-a șters broboanele de sudoare.

— Dormi, te veghez eu, a șoptit.

Cu degetele ei delicate, a potrivit pledul în jurul meu şi mi-a umflat perna. Sigur că da, mereu știusem că ea nu poate fi părtaşă la vreo ticăloşie.

Privirea ei mă învăluia cu nostalgie, sau cu dor. M-am răsucit puţin. Ne-am uitat unul la altul pe întuneric.

— Nu te speria, Nono, a spus cu vocea aia blândă pe care o avea acasă. Sunt eu. Vrei să plec?

— Nu, e-n regulă.

Dar ce voia de la mine?

— Felix mi-a povestit că uneori mă așteptai lângă casă și că eu nici măcar nu te băgam în seamă, a zis. Iartă-mă.

— Nu-i grav. Te vedeam și la spectacole.

— Da, mi-a povestit. Cum ți se pare că joc, Nono?

— Foarte frumos. Mă gândeam... Mi se pare că ești o actriță excelentă. Dar...

— Dar ce?

S-a aplecat puţin în față. Ce mi-o fi trebuit mie să deschid gura...

— Nu... Mă gândeam numai aşa, că la tine acasă ești mai... ești mai adevărată.

Am auzit-o râzând în întuneric.

— Și Felix crede ca tine. Zice că eu știu să joc numai roluri de regină și prințesă, dar că într-un rol de femeie simplă sunt un eșec total. De mulți ani îmi tot spune asta. Poate că are dreptate.

Am vrut să protestez. S-o apăr, ca atunci când Gabi îşi

ponegrea frumusețea exterioară. Dar nu mai aveam putere.

— Povestește-mi despre tine, Nono.

— Sunt cam obosit acum.

— Ce prostie din partea mea. Mă bucur aşa de mult că ești aici, că e aici un copil, și tot te chinui. Te las, gata. Dormi.

— Nu, mai stai. Nu pleca.

Poate pentru că mi-era teamă să rămân singur în camera aia plină de mister. Dar și pentru că deodată îmi plăcuse foarte mult să stau cu ea. Era o senzație cu totul nouă. Ca şi cum ar fi fost o bunică.

Normal că aveam deja una în dotare. Bunica Tzitka. Relație complicată. Era mama tatei și a unchiului Shmuel, plus trei frați de-ai lor. O femeie înaltă și slabă, cu un bulb de păr cât o nucă în vârful capului, un ochi acoperit de o pojghiţă tulbure de bătrânețe și degete subțiri și gălbejite. Îmi pare rău dacă sună ca descrierea unei vrăjitoare date la persoane dispărute. Așa arăta, cu precizie totală, de fotografie. Nu mă simpatiza nici în general, nici în special. Orice ziceam sau făceam, avea ceva de obiectat. Din clipa în care mă vedea, mă ţintuia cu ochiul bun ca un ac de compas și începea să se rotească în jurul meu cu observații și împunsături până când nu mai puteam și izbucneam în plâns sau făceam o criză de nervi. Întotdeauna mi se păruse că nu mă putea suferi de când mă născusem, iar eu de la trei ani nu-i mai spusesem „bunică“ și mă încăpățânam să-i zic Tzitka, și aveam un fel deosebit de a-i pronunța numele, ca să se înţeleagă bine ce simt față de ea. La vârsta de patru ani – după ce Gabi mi-a citit *Scufița Roșie* – am început să am bănuieli grave în privinţa ei și l-am înștiințat pe tata că nu mai vreau să mă duc la ea, cel puțin până n-apare vânătorul să clarifice câteva aspecte dubioase legate de identitatea ei.

Tata nu s-a ostenit nici măcar să ne ajute să ajungem la un compromis. El a ascultat pur și simplu tot ce i-a spus despre mine și s-a străduit să nu ne mai întâlnim. Uneori mă minunam de repeziciunea cu care se bucurase să taie orice legătură cu ea. Dar tata nu prea le avea cu familia. Nu încurajase nici legăturile mele cu ceilalți nepoți ai bunicii Tzitka, cei șapte veri ai mei. Ei erau toți, fără excepție, copii

tipici de Shilhav și și-au învins fără probleme simpatia față de un individ ca mine. Toată copilăria m-am întâlnit cu ei numai la nunți și la alte bucurii din astea de familie. La aceste ocazii festive stăteau toată seara lângă părinții lor, mâncau cu cuțitul și cu furculița și vorbeau numai dacă le zicea cineva ceva. Și, fiindcă nu încetau să-mi arunce anumite priviri și eu nu voiam să le stric proasta părere despre mine, stăteam toată seara lângă masa cu băuturi și mă făceam că beau pahar după pahar, până când chelnerul dădea semnalul de alarmă vreunui unchi să vină să ia de-acolo copilul bețiv. Atunci controlam cu coada ochiului dacă mă vede bunica Tzitka și mă duceam cu capul sus să mă cert cu toboșarul.

Și tocmai la Lola, care era o străină, mă simțeam în largul meu. Blândețea, simpatia ei ciudată față de persoana mea…

Nu zic, era bine.

— Povestește-mi despre tine, am spus aproape moțăind. Nu despre partea cu actriţa. Despre tine.

— În sfârşit, cineva care înţelege, a zâmbit Lola.

Și-a îndoit picioarele sub ea pe scaun, așa cum îi plăcea, și s-a gândit o clipă.

— Ai dreptate, Nono. Eu și partea cu actriţa, așa cum îi spui tu, nu mai suntem una şi-aceeaşi. Au trecut deja câțiva ani de când simt ruptura asta și, să-ţi spun drept – și-a apropiat fața de mine și a zis în șoaptă –, nu prea-mi mai place să joc în fața publicului.

Am rămas trăsnit. Ce *scoop* aveam: „Lola Ciperola urăște teatrul!“. Dar se înțelege că n-aș fi dat asta la presă. Era o chestiune personală între mine și Lola.

— Ce straniu, a zâmbit, n-am mai spus asta niciodată așa. Cu atâta siguranță, dar aici cu tine mi se limpezesc cumva tot felul de lucruri: ce e important în viață și ce nu. Și ce aş vrea să fac în anii care mi-au mai rămas.

Am zâmbit pieziş. Era politicoasă cu mine.

— Și deodată mi-a venit și pofta să-ți povestesc despre mine, a chicotit ea, să mă cunoști puțin. Și n-aş vrea să te obosesc. Dar nu pot să mă abţin. Sunt groaznică, nu-i așa? Spune-mi că ești obosit şi că te-ai săturat de mine.

— Povestește-mi cum erai când erai mică.

— Chiar vrei să ştii? Chiar?

Se bucura aşa de tare, că mi-am dat seama imediat cum era când era mică.

— Dar povestește-mi numai… am ezitat eu.

Cum să fi spus fără să se simtă jignită?

— …numai chestii pe care nu le-ai mai povestit niciodată în ziare. Chestii în premieră.

M-a privit lung și a clătinat încet din cap:

— Pentru asta meriți un sărut mare-mare, Nono, dar o să mă abţin. Nu mai am chef să vorbesc. Mă laşi să-ți cânt un cântecel?

— *Ochii-ţi sclipesc*?

— Nu. Alt cântec. Pe care mi-l cânta mie mama când eram cam de vârsta ta. Când eram mică, într-o țară îndepărtată, și încă mă chema Lola Katz, n-aveam un nume de scenă atât de pompos și de comic. Dar pe-atunci aveam un câine pe care-l chema Viktor. Și două prietene, Elka și Katia…

— Lola Katz? Ăsta e numele tău adevărat?

— Închipuie-ți. Ești dezamăgit?

— Nu… Voiam doar… Adică, e ciudat… Fiindcă Lola Ciperola e un nume foarte frumos…

Ea a mustăcit, a închis ochii și a început să cânte în şoaptă într-o limbă străină. Un cântec frumos și înduioşător.

Pe urmă, câteva ore mai târziu, sau câteva clipe mai târziu, am auzit-o murmurând:

— Dormi, puiule. Avem timp.

Când m-am trezit, era din nou seară. Toată ordinea zilei fusese dată peste cap. Zăceam în pat și visam. La ora aia, acasă, tata încă nu se întorsese de la muncă. Eram liber. Puteam să joc fotbal de masă sau să frunzăresc cataloagele de armament, sau să mă plimb cu degetul pe glob și să încerc itinerare între țări, sau pur și simplu să nu fac nimic. Uneori eram sigur c-a trecut o oră și că tata vine imediat, iar după ceas dacă trecuse poate un minut. Atunci ce era să fac? N-aveam chef să stau în casă, să fac lecții nu-mi plăcea fără Gabi, iar la Miha nu mă duceam decât dacă n-aveam încotro. Stăteam cu el, vorbeam prostii și din mine începeau să curgă minciunile, eu îl păcăleam și el se uita la mine cu gura căscată, cu urechile lui

cărnoase cu lobi care atârnau ca două greutăți... Mă lăsa să mă încurc în propriile minciuni, și eu atunci mă enervam pe el și-l provocam, și uneori ne băteam hodoronc-tronc, de plictiseală, și în cele din urmă mă ridicam și plecam de-acolo simţindu-mă gol pe dinăuntru. De mult nu mai era prietenie adevărată. Doar plictiseala amândurora. După *bar mitzvah* voiam să-l înștiințez că de-acum nu mai eram prieteni. Gata.

Dacă mi-ar fi plăcut să citesc – dar nu-mi plăcea și așteptam să-mi citească Gabi – dacă aș fi cântat la ceva, la tobe, de exemplu, pentru tobe nu-ţi trebuie ureche muzicală, doar un simț al ritmului și forță, și asta aveam. Dar tata nu fusese de acord să-mi cumpere.

Ce făceam cu adevărat în miile alea de ore? În toate după-amiezile alea nesfârșite din copilăria mea? Cu ce-mi umpleam viața? Țin minte, de exemplu, că-mi dădeam singur teste şi încercam să identific maşinile vecinilor numai după cum se auzea motorul. Sau îmi răsfoiam ore întregi colecția de știri cu persoane dispărute și mă întrebam unde-or fi ele acum, și plănuiam să le fac poliția mea secretă, fiindcă ele deja nu mai aparțineau nimănui, erau pierdute, și-atunci de ce să nu fi fost ale mele, să mă păzească pe mine... Sau porneam cu patinele în parcul celor patruzeci și încercam să văd dacă ştiu numele tuturor soldaţilor căzuți în luptă de pe monument. Sau pur și simplu nimic. Nu făceam nimic. Existam numai și așteptam să se întâmple ceva, să înceapă viaţa.

Dar nu-ncepea nimic. Și când odată a început ceva, o prietenie adevărată, eu am pierdut-o.

Dacă ar fi fost miercuri, atunci exact la ora aia m-aş fi strecurat printre tufișuri tot drumul de la centrul comercial, în calitate de gardă de corp a mamei lui Haim. La șase și jumătate seara se întorcea, ca întotdeauna, de la coafor. Cu toate că nu mai voia să audă de mine, eu n-o lăsam fără apărare. Mergeam după ea, cercetam să văd dacă nu sunt pericole potențiale în jur, stabileam rute alternative de scăpare în caz că apărea vreo problemă sau un atac frontal. Uneori se mai oprea să stea de vorbă cu câte-o vecină. Eu intram imediat în alertă, gata să mă reped sinucigaș dacă se dovedea că vecina are de gând să o atace. În capul meu, un glas striga tare: „Scoate pistolul! Foc!

Trage!“. Dintre tufișuri îi cercetam pleoapele mari, cum se lăsau și se ridicau atât de delicat. Uneori, când reușeam să mă ascund foarte aproape de ea, mi se părea că o aud pe ea îndemnându-mă.

Ceasul de la Lola arăta șapte fără un sfert. M-am sculat, am făcut din nou duș, să mă curăț de transpirația zilei fierbinți. Cum trăiau oamenii în Tel Avivul ăla nici că puteam să înțeleg. Lola plecase deja la teatru și ne lăsase singuri, după ce-i întocmise lui Felix o listă întreagă de „instrucțiuni cum să aibă grijă de casă, de bucătărie și de Nono“. Ziceai că am trei ani și sunt făcut din sticlă. Felix stătea în salon și citea ziarul la lumina veiozei cu abajur chinezesc. Purta un halat roșu cu cordon. Se spălase pe cap şi avea părul ondulat, alb și uşor gălbui la vârfuri. Când m-a văzut, s-a ridicat imediat, a împăturit ziarul și m-a întrebat ce mi-ar plăcea să mănânc.

Era puțină încordare în glasul lui, am observat. Am pus masa în bucătărie. Tăceam amândoi. M-am așezat. M-am ridicat. Voiam să sun acasă. Dar Felix a spus că ochiurile o să fie gata imediat și e păcat să se răcească. I-am răspuns c-o să le zic numai că sunt în regulă, n-o să dureze nici un minut. Felix m-a anunțat că seara, la ora asta, liniile spre Ierusalim sunt precis ocupate. Vorbea repede, cu încăpățânare. M-am așezat. Ce-i venise că sunt liniile ocupate? Mi-a adus ochiurile, și două fâșii de ardei le împodobeau ca o coroană, și o buclă de pătrunjel într-o parte ca o semnătură a artistului. M-am gândit că-i era dor de zilele în care mâncau la el treizeci de oaspeți la o masă.

— E în regulă așa, Amnon?

— Sigur. Stil, nu aşa?

Pe fața lui a apărut un zâmbet trist. M-am speriat. De fiecare dată când părea deprimat, simțeam că parcă ar fi venit cineva și ar fi suflat în flacăra unei lumânări pe care reuşiserăm s-o aprindem împreună. I-am amintit din nou noaptea trecută și cum ne năpusteam cu buldozerul. Și cum căzuse zidul.

— Și în noaptea asta ce vrei să facem? m-a întrerupt distrat.

I-am întors întrebarea:

— Tu ce vrei să facem?

— Poți să întorci acasă la tine, Amnon, dacă vrei.

— Cum, să terminăm deja? Asta a fost tot? Abia acum, când începuse să-mi placă şi mie de-adevăratelea?

— Nu suntem obligați, a oftat. Tu hotărăști.

— Eu aş vrea să nu se mai termine niciodată, am râs, dar sâmbătă am *bar mitzvah*. Ţie ce ți-a zis tata? Cum v-ați înțeles?

— Încă o dată spun, Amnon: numai tu hotărăști.

Era un răspuns ciudat. Ca și cum Felix mi-ar fi ocolit întrebarea.

— Stai un pic: și dacă eu hotărăsc să rămânem împreună o săptămână? O lună? Și că de-acum nu mă mai duc la școală și ne învârtim așa toate nopțile și facem tot felul de chestii?

Cu multă seriozitate a spus:

— Asta pentru mine cel mai mare compliment.

Mi se părea că ar fi trebuit să răspundă altfel. Că doar nu era posibil ca tata să-i fi permis să mă ia pentru totdeauna. Clopoțelul de alarmă a început să sune-n mine. Mereu se spune că el sună-n creier, dar la mine suna în burtă, sub inimă și un pic în dreapta.

Felix se învârtea prin bucătărie. Spăla pahare, îşi tot lega cordonul, deschidea frigiderul, îl închidea...

M-am oprit din mâncat. Îl urmăream. Ce se întâmpla acolo?

— Apropo, Amnon, a zis cu spatele la mine, trebuie vorbim despre ceva, eu și cu tine, amândoi, înainte să mergem mai departe.

— Ce s-a întâmplat? S-a întâmplat ceva?

Bine-ar fi fost să nu se fi întâmplat nimic, ca visul ăla minunat să nu-mi fie distrus. Doar încă puţin. Încă o zi sau două. Oricum sâmbătă trebuia să mă întorc. Felix a început să caute ceva. A găsit pe scaunul lui. Ziarul împăturit. L-a aruncat pe masă, chiar în farfuria mea. Ce se întâmpla cu el? Mi-a sugerat să deschid ziarul și să citesc. Nu știam după ce să mă uit. Dar n-a trebuit să mă străduiesc prea mult.

Titlul de pe prima pagină urla cu litere roşii: „Ia amploare căutarea răpitorului și a copilului".

Și dedesubt, cu litere negre și groase: „Poliția a impus secret absolut în această privință. Se comunică doar că minorul răpit e fiul unui ofițer superior de poliție".

Și sub asta o poză cu mecanicul de locomotivă și trenul oprit în mijlocul câmpului. Și încă un rând pe care l-am citit: „Tatăl copilului conduce căutările. Identitatea răpitorului e cunoscută. E posibil ca băiatul să se afle în pericol de moarte“.

21

Înapoi la pistolul scos din toc; e vorba de iubire

Mi-era foarte frig. Asta îmi amintesc. Frig în tot corpul, ca și cum ar fi venit cineva cu o foarfecă înghețată și m-ar fi decupat dintr-o poză frumoasă, plină de lumină.

— Ce-i asta? am întrebat.

Sau am spus. N-aveam putere să mai ridic tonul la sfârșitul întrebării.

— Trebuie spun poveste, a zis Felix obosit.

Ținea ochii închiși.

— Ce-i asta... am întrebat eu din nou, și vocea îmi tremura ca ziarul pe care-l ţineam în mână.

Cuvintele „pericol de moarte“ îmi pâlpâiau în faţa ochilor. Pe masă, între mine și Felix, era un cuțit mare de pâine. Nu puteam să-mi iau privirea de la el.

— M-ai răpit? am întrebat prudent.

Nu-mi venea să cred, și știam să știusem tot timpul, numai că refuzasem să înțeleg.

— Poate spune și așa, a răspuns.

Încă nu deschisese ochii. Toată fața îi era încordată.

— Chiar m-ai răpit?

Mi s-a frânt glasul la mijlocul întrebării.

— Ai venit la mine de bunăvoie, a spus.

Avea dreptate. Eu mă dusesem la el în tren, când îl întrebasem cine sunt eu.

— E poveste așa... foarte complicată, a zis Felix, rezemându-se cu capul de perete, dar dacă nu vrei să ştii poţi să spui acum.

Nu simțeam nimic. Nici o emoţie, nici o senzație. Voiam

doar să nu mai exist. Nici să mă întorc acasă nu mai puteam. Cum să mă întorc la tata după ce făcusem ce făcusem? Cum să accept că tot ce trăisem cu Felix, toate aventurile, fuseseră nişte delicte? Așa se numesc lucrurile astea. D e l i c t. Comisesem nişte delicte. În cap mă sfredelea zumzetul dureros, direct în ochiul stâng. Meritam asta. Să mă doară. Dar cum se întâmplase? Și totul fusese întâmplător? Și tata nu plănuise nimic din lucrurile pe care le făcusem? Și nici măcar nu știa de ele? Și el n-avea să vină a doua zi să-i dea un bacșiș gras chelnerului rotofei? Și eu chiar fusesem complice cu Felix la toate delictele? Cum de-l crezusem? Ce era în neregulă cu mine? Şi, da, cine eram eu?

Și de ce-mi plăcuse atât de mult?

— De ce m-ai răpit? am întrebat, și am rostit cu mare grijă cuvântul „răpit“, care suna deodată îngrozitor și nemilos.

El tăcea.

— De ce m-ai răpit?! am strigat.

S-a încordat puţin. Acum arăta slab și bătrân.

— Din cauză că... din cauză că... am vrut să povestesc ţie ceva, a spus.

— Să-mi povestești? Ce? De ce mă minți? am țipat eu atât de tare, că m-am şi speriat.

Cuțitul era foarte aproape de mâna lui.

— E poveste despre tine, Amnon. Și puțin despre mine. Dar e mai ales despre tine.

— Și ce-o să-mi faci acum? O să ceri răscumpărare de la tata?

Și deodată am înțeles: se răzbuna pe tata! Da. Era un infractor care se întorsese să se răzbune pe tata. Tot timpul făcuse aluzii la asta, și eu, de prost ce eram, nu înțelesesem: se răzbuna pe tata, care-l prinsese și-l băgase la pușcărie! Dar eu ce vină aveam? Eu ce-i făcusem?!

Și unde era înțelegerea lor secretă să mă antreneze în domeniul delictelor ca să fiu un detectiv mai bun, și unde era strângerea bărbătească de mână? Eu inventasem totul.

— Nu cer nimic de la tatăl tău. N-am nevoie de banii lui.

— Atunci ce vrei de la el?

— Copilul lui.

— Pentru ce?!

Întrebarea a țâșnit din mine și, cu ea, mi s-a frânt inima. Fiindcă deja îmi era drag, fiindcă mi se păruse că îi sunt drag și eu, fără să știu că mă răpea numai. Totul se stricase, totul se strâmbase. Cum putusem să cred că tata pregătise toată operațiunea aia, iar acum se dovedea că el și cu Gabi nu cunoșteau decât un scamator și o contorsionistă și un polițist deghizat și un deținut imaginar, și, în comparație cu ce făcusem eu cu Felix, tot nu era prea mult.

— M-ai răpit ca să te răzbuni, i-am spus. Fiecare sunet mi-a ieșit încărcat de ură: Ca să te răzbuni pe tata, care te-a prins. Uite de ce!

El a dat din cap că nu, cu ochii închiși. Am avut tot timpul senzația că-i e teamă să deschidă ochii fiindcă și lui îi părea rău că totul se dusese de izbelişte.

— Nu, Amnon. Eu am răpit pe tine numai fiindcă am vrut să văd pe tine. Și să fiu cu tine. Asta n-are nici o legătură cu tatăl tău. E ceva al meu numai cu tine.

— Numai cu mine? Serios! De ce eu? Eu nu sunt celebru. Nu sunt decât un copil! N-aveai nici o șansă să primești ceva pe mine dacă nu eram băiatul lui!

— Amnon, dacă tu vrei să pleci, ești liber, a zis Felix. Eu nu împiedic. Dar să știi: numai tu ești important pentru mine. Nu tatăl tău. Numai tu, Amnon.

— Și dacă vreau pot să mă ridic acuma și să fug?

— Nu trebuie fugi. Fugi doar când ești urmărit.

— Și... n-o să mă urmărești?

A deschis, în sfârșit, ochii. Erau înceţoşaţi, de tristețe sau de înfrângere. I-am crezut, dar n-am putut să nu mă gândesc la toți oamenii pe care-i înșelase cu ochii ăia ai lui.

— Cum priveşti tu pe mine acum... a spus și și-a luat fața în mâini, clătinând tare din cap: asta e pedeapsa mea cea mai mare pentru șaptezeci de ani de minciuni, ochii tăi, cum priveşti pe mine...

M-am ridicat. Îmi tremurau genunchii, la fel și mâinile. M-am străduit să nu-şi dea seama. Nu trebuia să observe că mă tem. M-am îndepărtat de el încet de tot, fără să mă întorc cu spatele. Stătea jos și răsufla greu. Am văzut cât de tare îl durea

că nu mai aveam încredere în el. Cum aş fi putut să mai am?

— Mă duc, am zis.

— Tu hotărăști. Am spus ţie tot timpul: tu hotărăști când terminăm jocul.

Am mers așa, cu spatele, până la ușă.

— Am poveste să povestesc ţie, a continuat el liniștit, poveste importantă. Poveste despre viața ta.

Lua-te-ar naiba, pe tine cu poveștile tale, am gândit în sinea mea. Cum mi-ai distrus visul frumos despre ce-am făcut împreună. Cum părea dintr-odată totul urât și înfricoșător.

— Un lucru trebuie știi, a zis Felix: dacă mai dai câteva ore, nu multe, doar până mâine-dimineață, pot să povestesc povestea asta.

— Și dacă nu? Dacă nu pot să mai cred o vorbă din gura ta?

A înclinat capul după fiecare cuvânt al meu. Ca și cum l-aș fi lovit.

— Dacă pleci, nimeni de pe lumea asta nu va mai povesti ţie povestea asta.

— Precis ești gata să juri că așa e! am zis eu în bătaie de joc.

Atingeam cu spatele clanța. Eram sigur că n-o să se deschidă. Că ascunde cheia în mână și c-o să mi-o fluture pe sub nas cu zâmbetul lui de nebun și ăsta o să-mi fie sfârșitul, ca al tuturor copiilor pe care-i adusese în casa aia, iar eu o să devin celebru când o să mă dea la persoane dispărute și poliția o să ceară sprijinul oamenilor ca să mă găsească, iar pe urmă o să-mi descopere rămășițele într-o pădure din Ierusalim.

— Amnon, ţie nu jur nimic, a zis Felix calm, ţie promit numai.

Dar cheia era acolo. Am răsucit-o în broască, ușa s-a deschis şi am luat-o la goană, trântind-o în urma mea și fugind până jos.

Am sărit câte trei-patru trepte odată. O clipă mi-am imaginat că se repede după mine și mă urmărește. E posibil să fi urlat. Mi s-a făcut părul măciucă, încordat tot, dar el nu mă urmărea. Am ieșit în zbor din clădire. Era seară. Pe stradă circulau mașini și felinarele erau aprinse. M-am oprit lângă un gard și gâfâiam ca un câine. Tot timpul îmi spuneam cu voce tare: „Am scăpat! Am scăpat!“. Dar, fără să știu de ce, nu

simțeam nici o bucurie, numai o durere și o umilinţă îngrozitoare. Țin minte că mirosea a caprifoi. Că afară totul se petrecea ca de obicei. N-ar fi ghicit nimeni prin ce treceam în momentele alea și din ce scăpasem. Un băiat și o fată au trecut pe lângă mine îmbrățișați. După ei, un bărbat cu un câine. Ținea la subraţ ziarul ăla, cu titlul pe prima pagină despre mine. Ce-ar fi făcut dacă l-aș fi oprit și-aș fi recunoscut că eu sunt copilul ăla pe care-l căuta o țară-ntreagă?

Bărbatul a trecut pe lângă mine. Câinele s-a oprit puţin, mi-a adulmecat pantofii, m-a privit un pic bănuitor. A început să mârâie ca toţi câinii care mă miros. Dar omul a tras tare de lesă și l-a luat de-acolo înainte să mă dea de gol.

Am început să merg repede pe trotuar. Mă gândeam că o să am nevoie de un an întreg de liniște ca să înțeleg încurcătura de evenimente în care fusesem prins în alea două zile. Cel mai tare mă uluia că nu-mi dădusem seama ce se petrece în jurul meu. Că atât de mulți oameni erau îngrijorați și se agitau să mă caute, iar eu eram complet prizonier în povestioara pe care o născocisem singur.

Ca întotdeauna.

Nătărău, copil prost. Ce fusese în capul meu? Că tata o să mă dea pe mâna unui răufăcător dovedit, pentru ca răufăcătorul să mă instruiască un pic în misterele lumii celor fără de lege? Că o să-mi dea o lecție concentrată de ticăloșie? Tata, care toată viața se străduise să trăiască după litera legii? Care se lupta cu ei din răsputeri, cu răufăcătorii de teapa acestui Felix?

Ce era în neregulă cu mine? Cum de greșisem în halul ăla? Ca și cum cineva în somn mi-ar fi schimbat macazul și eu aş fi continuat să merg pe linia aia, să zâmbesc prostește și să cred că tot ce văd e-adevărat.

Și totul era minciună. Minciună și nelegiuire. De câte minciuni spusesem, reușisem să mă păcălesc şi pe mine.

Chioșcul de ziare din colțul străzii era încă deschis. Am trecut tiptil pe lângă el și am citit din mers câteva titluri. Toate ziarele scriau de mine pe prima pagină. Nici unul n-avea ce să spună decât că fusesem răpit. Nici măcar numele nu mi-l dădeau fiindcă poliția ținea totul secret.

Răpire. Răpit. Fusesem răpit. Pericol de moarte. Murmuram cuvintele astea. Sunau de parcă ar fi fost din tablă. Nu exista nici o legătură între ele și felul în care se purtase Felix cu mine. Și nici nu eram în pericol de moarte. Ce minţeau ei acolo în ziare ca să atragă cititorii?

Am trecut pe trotuarul de vizavi. Mergeam repede, și nu știam încotro. Numai să mă îndepărtez de Felix. Să fug de el. De pericolul pe care îl reprezenta. Ce făcea el acum singur în bucătărie? Precis dispăruse deja. Dispăruse ca o umbră. În căutarea altui copil pe care să-l păcălească.

Am făcut un ocol mare și m-am întors pe strada din spatele casei Lolei Ciperola. Am vrut numai să văd dacă încearcă să fugă pe fereastră. Nu încerca. Mai bine mă îndepărtam și raportam la poliție. Puteam să rog să dau telefon de la chioșc. N-aveam bani, dar îi explicam vânzătorului că eu sunt copilul din ziar. Răpitul, da.

Am încetinit un pic. Astea sunt lucruri la care trebuie să te gândeşti bine. Interesant dacă Miha știa deja și dacă colegii mei de clasă îşi dăduseră seama că despre mine e vorba. Băieţii ăia cu care nu fusesem prieten niciodată. Care râdeau de mine și de tata și de jocurile noastre de detectivi, și de saluturile noastre, și de gradele pe care mi le acorda, sau nu, și de faptul că mascota poliției nu fusese primită nici măcar în patrula de circulaţie a şcolii fiindcă nu te puteai baza pe ea din cauză de a și b și c.

Să vedem ce mai ziceau acum toți. Doamna Markus, de exemplu, care ținea morţiş să mă zboare din școală, poate că acum avea să-și șteargă o lacrimă și să spună: „Băiatul nu era un sălbatic. Avea doar suflet de artist. Așa e: sunt copii pătrați, și sunt și copii în zigzag. Și noi n-am înțeles asta la timp“. Și ceilalți profesori poate că se sunau unii pe alţii: „El era. Săracu’ de el. Poate că purtarea noastră l-a împins la asta. Ar trebui să ne gândim să facem o broșură frumoasă în amintirea lui. Era totuși un copil deosebit. Chiar dacă mai sălbatic el, aşa, câteodată“.

Și interesant ce-ar fi gândit Haim Stauber. Și dacă ar fi însemnat ceva pentru el. Și dacă ar fi stat de vorbă acasă cu cineva despre asta.

Am băgat mâinile în buzunare ca să frânez un pic. Ce alergam aşa? Trebuia să mă gândesc bine înainte de orice acțiune. Din greșeală m-am trezit iar în fața casei Lolei Ciperola. Străzile de-acolo arătau toate la fel. Am mers până la colț și am trecut din nou prin fața titlurilor din ziare. Poate că mii de oameni le citeau exact în clipa aia. Poate că și Golda Meir[1] acorda problemei ăsteia puțină vreme, își întreba consilierul în chestiuni penale dacă poliția depune toate eforturile să-l salveze pe copilul ăla și cerea să i se dezvăluie în secret numele lui, iar consilierul îi șoptea la ureche numele meu, și prim-ministra spunea cu vocea ei deosebită: „Aaa“, și pentru o clipă nu se mai ocupa de problemele urgente ale ţării.

Dar ce făcea oare acum Felix, pe care-l lăsasem la masa din bucătărie? Omul ăla, acel tovarăș al meu cu care petrecusem două zile atât de minunate, ca un vis, poate cele mai frumoase din viața mea de până atunci, și care devenise deodată un titlu de ziar, iar pentru mine, străin și dușman. Când plecasem de la el arăta ca și cum s-ar fi scurs toată viaţa din el. Dar putea cineva să-mi explice de ce era atât de important pentru el să-l cred? De ce se străduise atât de mult să-mi facă pe plac în zilele alea două?

Și-mi propusese să lucrăm împreună în chestiunea vegetarianismului. Iar eu îi promisesem (în inima mea) c-o să am mereu încredere în el.

Îl minţisem. Dar el mă minţise primul.

M-am așezat pe marginea trotuarului. Nu știam ce să fac.

Pe strada principală am auzit o sirenă de poliție. Dacă mă duceam acolo, terminam imediat. Dar atunci n-aş mai fi aflat povestea pe care voia să mi-o spună Felix. Și n-aş mai fi putut nici să-l întreb nimic. Tata nu mi-ar fi povestit niciodată. Nu voia să știu. Chiar și lui Gabi îi interzisese să vorbească cu mine despre asta.

Și Felix spunea că a cunoscut-o pe Zohara.

Și știa despre viața ei cu tata și despre muntele pe care se duseseră ei să locuiască.

Și ce era cu caii pe care îi aveau acolo? Și cum erau ei acolo ca pereche?

Și mai spusese că m-a răpit ca să-mi spună povestea.

Povestea. Povestea. Întruna zumzăia în jurul meu povestea. Treisprezece ani tăcuse, și acum nu-mi mai dădea pace.

Un moment: fotografia. Fotografia pe care mi-o arătase-n tren.

Dumnezeule mare.

M-am luat cu mâinile de cap: în poza mea cu Miha purtam palton. Adică Felix începuse să se pregătească pentru operațiunea aia încă din iarnă. Câte eforturi și cât stătuse să se gândească la asta. Numai ca să-mi spună o poveste? Și Bugattiul pe care-l adusese cu vaporul. Și cealaltă maşină pe care-o pregătise. Și poate că mai erau lucruri la care nici nu ajunseserăm. Și Lolei îi spusese: „Asta e ultima operațiune a lui Felix". Spectacolul de despărțire.

El știa ceva despre mine, ceva important pentru el. Dacă n-ar fi fost important, n-ar fi făcut eforturi atât de mari. Povestea mea era importantă pentru el. Și, dacă nu-mi povestea el, nu-mi mai povestea nimeni pe lumea asta. Se făceau treisprezece ani de când nu voia nimeni să-mi povestească.

Nu mi-e teamă de el, mi-am spus eu cu teamă. Pot să mă întorc, să-i ascult povestea și la urmă să-l prind și să-l dau pe mâna poliției.

Asta ar fi grozav, încercam eu să mă entuziasmez de unul singur, tatăl detectiv l-a prins pe răufăcător în urmă cu zece ani, și acum îl prinde şi fiul detectiv. Și așa se închide cercul.

Ce escroc, am început să clocotesc: cum m-a făcut el să cred că tata a fost de acord cu toată operațiunea asta!

Dar în sinea mea deja recunoscusem: el nu mă făcuse să cred nimic. Eu îi pusesem întrebări și el îmi răspunsese, în fond nu mă mințise cu nimic. Era ciudat că pe mine nu mă mințise niciodată de când ne cunoscuserăm. Numai când încercase să mă facă să râd cu pistolul. Și chiar şi atunci voia să-mi povestească ceva despre el. Și, când povestea, spunea numai adevărul (aşa mi se părea). Ca și cum ar fi vrut să mai fie un om pe lume, chiar dacă numai copil, cu care să fie absolut sincer.

Dar tocmai eu? Fiul detectivului care-l prinsese?

M-am hotărât să mă-ntorc. Felix nu mă mințise. Nici măcar o singură dată nu încercase să-mi facă rău. Nici nu încercase să

mă împiedice să fug. De ce nu ascultam ce spunea el tot timpul, „Tu hotărăști. Tu stabilești“? Totul depindea de mine. Dacă aveam curaj urma să știu totul. Dacă n-aveam curaj, puteam să mă întorc acasă și să fiu făcut mare erou că am reuşit să fug din ghearele răpitorului, și numai eu aş fi știut adevărul.

Am urcat încet treptele. Da, mă întorceam la el de bunăvoie. Îl ascultam și pe urmă găseam eu vreo șmecherie şi-l prindeam cumva. Așa făceam. În felul ăsta răscumpăram tot ce făcusem cu el și tata era nevoit să mă ierte.

O clipă înainte să bat la ușă m-am oprit. Gândește logic, mi-am zis, are pistol. E disperat. E ultimul moment în care mai poți să te răzgândeşti. Dacă intri acum, poate că n-o să mai ieși viu de-acolo.

Am bătut la ușa Lolei. Din casă nu s-a auzit nici un sunet.

A fugit deja, m-am gândit. Tipic. Și ce era să facă? Să aștepte răbdător până mă întorceam cu poliția? Fugise, și n-aveam să mai aflu niciodată povestea. Și am simțit o strângere de inimă. Și din cauza poveștii pe care o pierdusem pe veci, dar și fiindcă știam că o să-mi lipsească escrocul ăla de Felix.

Am atins clanța. Ușa s-a deschis. M-am strecurat prudent, într-o parte, să fie mai greu să mă lovească. Toate instinctele tatei îmi reveniseră acum.

Linişte.

— E cineva acasă? am întrebat precaut.

Draperia s-a dat la o parte și de-acolo a apărut Felix. Cu pistolul în mână. Știam. Cum picasem ca un idiot în capcana aia!

— Te-ai întors, a zis.

Fața lui bronzată era palidă. Mâna îi tremura.

— Te-ai întors singur. Fără poliție. Așa-i?

Am dat din cap. Nu îndrăzneam să mă mișc, de teamă și de ciudă pe prostia mea.

A aruncat pistolul pe covor și și-a pus pe față ambele mâini. Şi-a apăsat tare pleoapele. Nu m-am clintit. Nu m-am repezit să iau pistolul. Am așteptat să se liniștească, până nu i-au mai tremurat umerii. Când a lăsat mâinile jos, avea ochii roșii și umflați.

— Ai întors, a murmurat el. Splendid, Amnon, ai întors.

A trecut prin fața mea clătinându-se. Își târa picioarele, avea părul răvășit și ud de sudoare. Am așteptat până a intrat în bucătărie. M-am grăbit să ridic pistolul și l-am ascuns în buzunar. Acum mă simțeam mai în siguranţă. Dar inima a început să-mi bată şi mai tare. Nu știu de ce. M-am oprit în ușa bucătăriei. Felix a băut un pahar de apă și s-a așezat cu un oftat, rezemându-și fruntea în mâini. Era palid ca un mort. Ca morții din fotografiile poliției. Pe masă am văzut o foaie de hârtie și un pix. Pe hârtie erau scrise câteva rânduri. Când a observat că mă uit la ea, a luat-o repede și a făcut-o cocoloș.

— Nu știi cât de mult înseamnă pentru mine că ai întors, a zis.

— Voiai deja să fugi? am întrebat.

Aveam încă un ton dur și răutăcios, dar ura se evaporase.

— Să știi un lucru, că ai salvat viața mea când ai întors, a spus. Nu că viața lui Felix Glück ar mai valora prea mult. Dar, fiindcă ai întors, ai făcut ca ea să valoreze ceva... Tu înțelegi ce spun?

N-am înțeles.

— Dacă mai treceau cinci minute, nu ne-am mai fi întâlnit niciodată, a adăugat.

— Povestea! am zis eu pe nerăsuflate. Iarăși îmi părea rău că mă întorsesem. Știam că ratasem o șansă să scap din toată încurcătura, să mă întorc acasă și să uit toată întâmplarea aia ciudată și neplăcută. Mi-ai promis o poveste, povestește-mi odată!

Dacă m-aș fi dus la patrula de pe stradă, aș fi vorbit atunci la telefon cu tata.

— E poveste cu o femeie, a spus Felix și a ezitat.

Inima îmi bubuia cumplit. Zohara Zohara, îmi zvâcnea sângele-n tâmple. Felix a băgat mâna sub gulerul de la cămașă. Fără să-mi dau seama, am pus degetul pe trăgaciul pistolului din buzunar. Instinctele mele acționau înainte să mă gândesc, dar nu era nevoie. N-avea intenţia să scoată o armă. Doar lănțugul subțire de aur, lănțugul pe care rămăseseră un spic și un medalion de aur în formă de inimă. A apăsat ușor şi a deschis medalionul, mi l-a întins și a zis cu glasul frânt:

— O femeie care am iubit și eu, și tatăl tău.

Din medalion îmi zâmbea Zohara. Fața ei frumoasă, cu ochii un pic depărtați unul de altul.

1. Politiciană social-democrată şi prim-ministră a Israelului în perioada 1969-1974. A murit în 1978 (n.red.).

22

O pasăre iarna

A fost odată, cu mulți ani în urmă, o fetiță. Când a împlinit șase ani, i s-a sărbătorit ziua de naștere. Au luat-o de pe un scăunel împodobit cu flori și au început să o ridice în aer în timp ce toți oaspeții numărau în cor câți ani avea. Când au ridicat-o pentru al șaptelea an, care începea atunci, ea a declarat deodată cu un zâmbet radios că și-a fixat deja data la care o să moară, peste exact douăzeci de ani. În camera plină ochi s-a făcut liniște. Fetița s-a uitat cu uimire la toate fețele îndurerate pe care le vedea și a râs: „Dar mai e o groază de timp până-atunci!“.

Avea o față alungită, cu pomeți proeminenți, ca și cum ar fi suferit de foame, și mâinile și picioarele ca niște linioare întunecate, pline întotdeauna de zgârieturi urâte pe care și le făcea în somn sau când visa cu ochii deschiși. Stătea la fereastră ore întregi în camera ei, cu ochii negri pe jumătate închiși și nu auzea niciodată dacă o striga cineva. Când a mai crescut a început să devoreze cărți, și poate mai bine-aş spune, să fie devorată de cărți. Citea tot ce-i pica în mână, cărți pentru copii și cărți pentru adulți deopotrivă, și avea un secret neprețuit: ea nu era o copilă, ci un spion trimis pe lumea asta dintr-o carte pe care o iubea – de fiecare dată alta – și misiunea lui era să încerce să trăiască o viață obișnuită printre oameni obișnuiți, fără să fie descoperit. Dacă oamenii descopereau că doar se preface om în carne şi oase, că e doar deghizat într-o fetiță, ar fi fost pedepsit. Însă Zohara n-a dezvăluit nici măcar în jurnal care ar fi fost pedeapsa. Și astăzi, când deja sunt om

în toată firea, chiar mai în vârstă decât era Zohara atunci când a murit, cred că ştiu: pedeapsa era ca spionul să fie silit să rămână printre oameni până la sfârșitul zilelor.

Când a mai crescut puţin, Zohara (sau Pippi Șosețica, sau Anne din Avonlea, sau Huckleberry Finn, sau David Copperfield, sau Ditte, fiica omului, sau Lassie, sau Romeo și Julieta împreună, sau unchiul Tom) nota în jurnal descrieri amănunțite ale țării pe care ea o numea „țara din moarte“, sau „țara morților“, și scria despre familiile care continuau să trăiască împreună, dar în moarte, desenând copiii care li se năşteau oamenilor de acolo, bebeluşi albi și fără ochi. A fost dusă la doctori, și ei nu știau cum să-i vindece tristețea. Un doctor a recomandat să i se cumpere un instrument ca să-și verse durerea în muzică. De la un magazin mic de muzică de pe strada Ben Yehuda din Tel Aviv, i-au cumpărat un flaut negru de lemn, și ea cânta chiar cu plăcere; dar aproape întotdeauna, după câteva clipe, tăcea, se închidea în ea, cu flautul în gură, trecându-şi degetele peste găurele după un ritm ascuns, fără să scoată un sunet.

În zilele ei bune, rare, Zohara se bucura ca o pasăre care scăpase din viscolul iernii: radia de bucurie, vorbea veselă, mergea în salturi, dornică să se îmbrățișeze iar și iar cu cei pe care-i iubea, să-și lipească obrajii de orice inimă care bătea. Fața i se lumina în zilele acelea și ridurile de tristețe care o urâțeau piereau topite în piele. Şi deodată se vedea că e o fetiță frumoasă, de fapt. În acele zile luminate se gătea cu haine fistichii, deloc potrivite pentru vârsta ei – șaluri, pălării multicolore – și umbla prin Tel Aviv cu mama ei ca un timbru rar, sorbind privirile uimite ca și cum şi-ar fi făcut provizii înainte să pornească iarăşi singură la un drum lung.

În zilele ei bune, Zohara îi zăpăcea pe cei din jur cu vorbăria ei. Simțea o mare nevoie să vorbească și născocea povești. Le repeta în fața neamurilor, în fața copiilor din clasă, în fața oricui avea răbdare s-o asculte. Într-un limbaj bogat și liric, ca o mică poetă, vorbea despre lumi prin care se plimbase odinioară, poate în altă viaţă, sau despre ființele minuscule care-i zburau sub pleoape și îi îndeplineau orice dorinţă, sau despre un prinț tânăr dintr-o țară îndepărtată, al cărui nume

nu îi era permis să îl rostească fiindcă avea puterea unei vrăji. Și prezicătorul de la curtea regală profeţise că prințul urma să se însoare cu o fată din Israel, dintr-un orășel pe nume Tel Aviv... Lucruri de felul acesta istorisea cu toată seriozitatea, cu ochii pe jumătate închiși, cu buzele strânse, ca și cum ar fi ascultat pe cineva povestindu-i-le dinăuntrul ei și ea doar le transmitea mai departe. Și atât de distractive și de frumoase erau poveștile, că oamenii nu le numeau minciuni, ci basme. Basmele Zoharei, așa spuneau; și nici copiii de la şcoală n-o făceau mincinoasă, ci o ascultau cu uimire, luând puțină distanţă, fiindcă nu-şi dădeau seama exact dacă ea chiar credea tot ce istorisea; și, dacă nu credea, de unde avea îndrăzneala, puterea și obrăznicia să povestească atât de serioasă, și, în general, cum să înțelegi o asemenea fetiță, care o dată e așa, și altă dată e cu totul alta, să hotărască mai întâi cine e ea, de fapt!

Și mai era un amănunt, care îmi dă şi azi o strângere de inimă: în zilele ei bune, Zohara își alegea un băiat, mereu altul, de care să se îndrăgostească, avea pe-atunci opt, nouă ani cel mult, dar dragostea ei era serioasă și hotărâtă – devotament deplin al sufletului ei măreţ. Și băiatul ales se speria, normal; ce-i trebuia lui pacostea aia îngrozitoare care se lipise de persoana lui, fetița aia nebună de-l luau toţi peste picior din cauza ei, care revărsa peste el dintr-odată o dragoste grea, o dragoste de oameni mari; Zohara nu renunța și nu dispera, îi scria scrisori lungi, îl aștepta ore întregi în faţa casei lui, îi spunea de față cu toată lumea vorbe care stârneau batjocură şi se făcea de râs în faţa tuturor. Nu-şi dădea seama că el (în cel mai bun caz și dacă era băiat de treabă și inimos) încerca să se ferească de ea cu delicatețe sau (în majoritatea cazurilor) îi râdea în nas de îndrăgosteala ei, îi făcea declaraţii de dragoste pasionale în timp ce prietenii lui stăteau ascunşi după ușă și râdeau pe înfundate. Dar Zohara nu se sinchisea, ea îl alesese, el era alesul, nu lua în seamă batjocura, știa că e o vârstă la care băieții nu pot să sufere fetele, era o lege a naturii, și păcat că până și el, cel bun, cel ales, era supus acestei convenții naturale, dar Zohara era puternică și pentru el, ea avea răbdare dincolo de convenții, și poate chiar dincolo de natură,

fiindcă avea legi care erau numai ale ei și l-ar fi așteptat fără să se plângă până ar fi depășit etapa asta stupidă și trecătoare. Era sigură doar că ceva din tot ce revărsa asupra lui pătrundea în el, că o vorbă pe care o spunea ea sau o privire continuau să licărească în inima lui închisă chiar şi în orele în care era singur, fără prietenii lui batjocoritori, și odată, peste un an, doi, când ar fi trecut, în fine, peste etapa asta, deodată ar fi început să-i strălucească în inimă o lumină mare pentru ea, și ăsta era un motiv minunat să fie fericită de pe-acum și să umble pe străzi în pași de dans, fiindcă viața era atât de frumoasă și ea era în mijlocul ei! Și nu era spion, ci o fetiță din carne și oase și suflet!

Și atunci, deodată, ca la atingerea unei baghete sumbre, ochii ei se stingeau, colțurile gurii i se lăsau ca trase de două sfori, fața i se crispa și arăta ca o figură stafidită de om în toată firea, chiar bătrân, care a adunat mai multă experiență decât are puteri să ducă și e de-acum sătul de viață.

Fiecare fleac trezea în ea o durere care părea insuportabilă: un vas care se spărgea sau un om care șchiopăta pe stradă sau o promisiune încălcată. Chiar și primăvara, când înflorește totul și copiii se simt fructe și flori, cu trupul plin de sevă, ea stătea la fereastră în camera ei, își privea palma în lumină, vedea alcătuirea fină și atât de fragilă a oaselor și a încheieturilor și deodată izbucnea într-un plâns deznădăjduit, fără să lase pe nimeni s-o aline. Odată, în clasă, s-a ridicat brusc în mijlocul orei, rămânând acolo în picioare, cu ochii mari, ca și cum s-ar fi trezit dintr-un coșmar, şi a țipat: „Nu e gard! Nu e gard!“, și, când profesoara a încercat s-o liniștească, s-o îmbrățișeze şi să lămurească ce-a speriat-o atât de tare, Zohara s-a eliberat din brațele ei și a început să fugă prin clasă ca un animal cuprins de panică, strigând cu glasul frânt că nu e gard, în jurul lumii nu e nici un gard şi oamenii ar putea oricând să cadă.

Și iată, pe la paisprezece ani, când doctorii nu mai aveau de-acum nici o speranţă, au dispărut aproape complet toate aceste simptome dureroase. S-au făcut nevăzute ca prin farmec. Doctorii nu știau să explice cauza. Bâiguiau că probabil are legătură cu maturizarea… Cine știe… Glandele… Important

era că în sfârșit se întâmplase... Și, într-adevăr, Zohara a început să se maturizeze. Copila plină de amărăciune și nefericită a dispărut, toată lumea a răsuflat ușurată și în locul ei a apărut o fetiță nouă, dezlănțuită, vioaie, care râdea foarte tare, un râs răsunător ca niște clopoței, o fetiță însetată de culorile și bucuriile lumii, o fată care se făcea din zi în zi mai frumoasă, și nu doar frumoasă: superbă. Înaltă, cu părul și ochii negri și cu pomeți proeminenți, care dădeau chipului ei noblețe și asprime totodată. O adolescentă mai cutezătoare decât toți băieții, cu vorba necioplită ca a lor, îmbrăcată mai neglijent decât ei, o fată în pantaloni zdrenţuiţi și cămăși rupte, fără oglindă pe uşa dulapului din camera ei, „Nu vreau să mă văd, nu-i nimic de văzut!“, care-i îndemna pe băieți să înfrunte primejdii și-i stârnea, plină de cruzime, împotriva celorlalte fete, gingașe, delicate, îngrozite de ea; și impertinentă cu profesorii, o zi la școală și două pe malul mării, bronzată și cu ochii strălucind, cu un trup mai musculos decât o înotătoare, plină de viaţă și ageră în mișcări, ca și cum ar fi vrut să recupereze dintr-odată toţi anii de inerţie și răceală. De cărți nu se mai atingea, nu cădea iarăși ca o toantă în capcana vicleană a depresiei care pândea între coperțile colorate şi ochioase. Doar flautul o mai chema uneori, încerca s-o atragă înapoi spre el, mai ales în amurg sau când se schimbau anotimpurile, dar când Zohara se așeza distrată pe pervaz în cameră, când buzele ei mușcau instrumentul negru, i se întâmpla pe neașteptate... Nu! În nici un caz! Fiindcă și flautul Zohara îl stăpânea cu mână de fier, ea hotăra acolo ce și cum să cânte! Și în clipa în care flautul încerca să se revolte, să încalce înțelegerea și să scoată din ea alte sunete, uitate, ascunse de ureche, era imediat îndesat înapoi în carcera lui de catifea neagră, și acolo, în întuneric, îi era locul până învăța ce are voie și ce nu!

Iar Israelul trecea printr-o perioadă foarte tumultuoasă, britanicii luaseră în stăpânire țara și evreii voiai să se descotorosească de ei și să obțină independența; tineri și tinere de seama Zoharei aderau la tot felul de mișcări clandestine și săvârșeau fapte de eroism, erau bătuţi de soldații britanici și azvârliți în închisori. Iar la școală se discuta în șoaptă, circulau

lozinci și zvonuri, toți vorbeau aceeași limbă, însă Zohara era în afara acelor lucruri, nu mă interesează politica, eu mă duc la plajă să înot și să mă bronzez, nu să dau jos imigranți ilegali de pe vapoare, și o dată a fost văzută dansând într-o cafenea în care petreceau soldați britanici, și când ceilalţi au încercat s-o prevină cu vorba bună să se țină departe de ei, de cuceritorii străini ai țării noastre, ea le-a vorbit cu atâta grosolănie, că un băiat de la ea din clasă, care activa într-o mișcare clandestină, a spus: „Pe-asta lăsaţi-o-n pace, ea e a nimănui. Gândiți-vă că a căzut din lună“.

Și poate că avea dreptate. Iar imediat vine povestea mea, și ea despre momentul în care Zohara a fugit de-a lungul lunii și a sărit de-acolo și cum, din cauza acelei luni și a unui munte al ei, m-am născut eu.

— Nu știu nimic despre ea, i-am spus din nou lui Felix în bucătăria Lolei, tata n-o pomeneşte niciodată. Şi nici Gabi nu suflă o vorbă.

— Eu cred, a spus Felix, că domnița noastră Gabi a găsit cale foarte frumoasă și inteligentă să povestească ţie despre Zohara.

— Dar nu mi-a povestit nimic!

— Încet-încet vei înțelege cât de mult a povestit.

— Odată mi s-a spus că îi plăcea dulceața de căpșuni.

— Tatăl tău a spus, sau Gabi?

— Nici tata și nici Gabi. Tzitka, mama tatei. Îi golisem un borcan cu dulceață și mi-a zis că sunt exact ca ea. Și pe ce ton mi-a zis: „Exact ca maică-sa“, cu buzele ca o cicatrice.

— Atunci eu pot să povestesc ţie, Amnon, că mamei tale plăceau toate dulciurile. Dar mai ales ciocolata. Era înnebunită după ciocolată.

Ca mine.

Și era ceva şi cu corida aia, ceva ce-i amintise de ea tatei și îl înfuriase groaznic.

— Și tu n-ai întâlnit niciodată familia mamei tale? Unchi sau mătuși, nimic?

— N-are nici o familie…

Fiindcă așa mi se spusese. Sau așa mă gândisem eu. Sau nu mă gândisem.

— Așa zici? Ai văzut tu vreodată om cu totul fără familie? Nici măcar unchi sau văr îndepărtat? Și care era munca ei? Ce meserie avea? N-ai întrebat? Cum așa?

Am tăcut.

— Uite, Amnon, eu trebuie povestesc ţie acum povestea asta. Și asta nu e poveste ușoară pentru tine. Și doare. Și deodată înțelegi multe lucruri care nu le înțelegeai. Dar eu trebuie povestesc neapărat. Fiindcă eu... Cum să spun... Eu pentru asta am vrut ca noi să întâlnim, noi doi.

— Bine, povestește.

Ce-o fi o fi.

— Un moment. Poate merită să gândești puțin înainte. Poate nu vrei să știi tot. Fiindcă lucruri care nu știm nu dor.

Credeam că ceea ce nu știu mă doare foarte tare. I-am făcut din cap semn să continue.

— Bine.

S-a îndreptat pe scaun şi a luat o înghiţitură de apă.

— Deja am spus că am cunoscut pe Zohara încă din timpul când era bebeluş. Fiindcă am cunoscut pe mama ei. Și pe urmă am cunoscut pe Zohara când avea vârsta ta. Dar cel mai bine am cunoscut când deja avea optsprezece ani. Și era femeie cea mai frumoasă și cea mai deosebită din câte am cunoscut toată viața, și crede-mă, Amnon, că bătrânul ăsta – s-a arătat cu degetul – a cunoscut multe fete în viața lui.

— Ai... ai iubit-o?

Nici măcar nu trebuia să întreb. Se vedea pe fața lui că o iubise.

— Pentru mine nu putea să nu iubesc Zohara.

Pentru mine era stânjenitor să aud că Felix fusese cândva cu mama.

— Dar asta era dragoste foarte specială, a zis. Dragoste ca în filme!

Și mai rău.

Încet, apoi, Felix mi-a spus povestea lui și a Zoharei. Îmi povestea pur şi simplu, fără să facă spectacol și aproape fără nici o sclipire în ochi. Simțeam cum se străduiește din răsputeri să fie corect, să nu expună decât fapte, chiar dacă erau fapte cât se poate de uimitoare. Voia într-adevăr să aud

povestea asta fără nici o influență vicleană din partea lui.

Nu știu cât timp a vorbit. Afară se lăsa întunericul și din locuințele vecine răsuna vânzoleala obișnuită a cinelor. Am auzit genericul știrilor o dată și încă o dată. M-am lăsat pe mâna lui și el m-a dus prin toată lumea, prin țări cu nume ciudate, cu trăsuri și avioane mari și iahturi. Povestea foarte prudent, și cu toate că la început fiecare vorbă mă durea și-mi întorcea viața pe dos, știam că e o poveste adevărată, și uneori puteam chiar s-o ascult ca și cum ar fi istorisit un basm frumos și trist.

A fost odată ca niciodată o fată superbă pe nume Zohara. Era din Tel Aviv. O nimfă a mării, dezlănțuită și semeaţă, plină de sevă și plină de țepi. La șaisprezece ani a lăsat școala. Fiindcă așa hotărâse ea și nimeni nu putea să spună că știa mai puține decât fetele de seama ei. La șaptesprezece ani era cea mai frumoasă fată din Tel Aviv; nu numai soldați britanici se minunau de ea – un milionar faimos, care avea de două ori vârsta ei, îi făcea curte, și dirijorul unei orchestre din Olanda, și vârful de atac al echipei naționale de fotbal, dar Zohara îi refuzase pe toți. De ce? Fiindcă nu-l găsise pe singurul care s-o merite? Sau fiindcă îi era teamă să mai iubească pe cineva cum iubise odinioară? La optsprezece ani a plecat pentru prima oară în străinătate, cu Felix Glück, escroc internațional și bărbat stilat cu o privire albastră care te hipnotiza.

El a luat-o într-un voiaj de doi ani, în aventuri în țări îndepărtate și misterioase de se umezea atlasul când puneai degetul pe ele. Doi ani s-au plimbat Felix Glück și mama prin toate țările pe care Zohara le alegea numai din cauza numelor lor, care-i sunau în minte ca o incantaţie: Madagascar, Honolulu, Hawaï, Paraguay, Țara de Foc, Tanzania, Zanzibar, Coasta de Fildeș…

Și acolo, cei doi întâlneau în hoteluri elegante oameni care arătau de parcă ar fi ieşit dintre paginile unei cărți vechi: prinți exilați, împărați detronați, comandanți de armată și mercenari, revoluționari care dăduseră greş în revoluțiile lor, vedete de cinema din perioada filmelor mute, cu vocea prea stridentă pentru filmele sonore…

— Iar eu prezentam colecționar italian de artă, a rânjit

Felix, sau director al vreunui muzeu din Florenţa care fugise de taxele din Italia, iar Zohara... bine, acolo spuneam că e fiica mea, unica moștenitoare a tuturor tablourilor de Picasso și Modigliani care aveam la bancă. Așa făceam.

— Adică? m-am strâmbat eu, nu pricepeam o iotă. Și Zohara, ăăă, povestea... Un moment...

— Ascultă și vei afla. Încet-încet.

Stăteau o vreme în capitala uneia dintre ţările alea, se plimbau pe malul fluviului sau închiriau o trăsură împopoțonată, împodobită cu zorzoane de aur fals, și fiica devotată îi punea pe genunchi falsului tată un pled din lână de angora să-i ţină cald. Și-așa, întâmplător, mai întâlneau ei doi, în plimbările lor nevinovate, câte-un rege în exil, care observa cu ochiul lui pătrunzător batista căzută din greșeală din mâna frumoasei fete și se grăbea după ei și i-o dădea, sărutându-i mâna și scoţându-şi pălăria în faţa lor. Și, ca din întâmplare, se lega o conversație, iar regele îi invita pe tată și pe fiică, drăguți amândoi, rușinoși, şi ea atât de frumoasă, la cină în apartamentul lui fastuos de la hotel, și, la sfârşitul mesei, ameţit de vin, captivat de frumusețea stranie a fetei și muiat tot în albastrul ochilor lui Felix, îi invita, de pildă, într-o croazieră pe fluviu de o săptămână cu ambarcațiunea lui înzorzonată.

Și ei ezitau puţin, „N-am vrea să deranjăm“, „Dar nu-i nici un deranj! Plăcerea e de partea mea!“. „Majestatea Voastră e prea bună cu noi.“ „Doamne ferește, veniți! Şi mâine!“ Iar ei binevoiau să vină; urcau pe iahtul elegant cu șapte valize goale, ca să se vadă ce bogați sunt, cu pălării de tropice, să-i apere de soare, și cu un flaut mic de lemn care-i fusese cumpărat cândva Zoharei de la magazinul de muzică din Tel Aviv ca să atragă nimfe legendare.

— Mereu aceeași poveste, a spus Felix fără să se uite la mine, de cincisprezece ori am trăit aceeași poveste. Aceeași metodă. Numai locurile erau altele, și oamenii, de fiecare dată. De fiecare dată altă victimă. Noi vânam pe el și el era sigur că vânează pe noi. Dar nimeni nu era mai vânător ca mama ta.

— Cum? Cum?

Nu pricepeam! Ce îndruga el acolo? Ce legătură aveau toate

astea cu mama? Să povestească odată despre Zohara.

Felix a tăcut un moment. A dat din umeri.

— Nu e ușor pentru tine, Amnon. E poveste grea. Dar neapărat trebuie povestesc. Am promis. Asta ea așa a cerut.

Și eu, ca mușcat de șarpe:

— Cine a cerut? Ce a cerut?

— Mama ta, Zohara. Înainte să moară. A spus să găsesc pe tine și să povestesc toată povestea încă înainte de *bar mitzvah* ta. A spus că neapărat trebuie știi toată povestea ei. Din cauza asta totul.

— Din cauza asta ce?

— Ei, asta. Că am luat pe tine așa. Ca să povestesc ţie povestea. *Bar mitzvah* ta vine imediat.

— Aaa, am zis și am dat încet din cap, aaa.

Dar nu înțelesesem nimic.

— Și mai trebuie dau ţie ceva de la ea, a adăugat cu mare grijă, cadou de la ea pentru tine. De *bar mitzvah*.

— Ce cadou? Doar a murit.

Abia mai mișcam buzele.

— Ea a murit, sigur. Dar înainte să moară a pregătit cadoul tău. Dar pe el putem să luăm abia mâine-dimineață. E la bancă. În seif a pus ea pentru tine şi acolo a fost toți anii ăștia. De asta am rugat să rămâi cu mine până mâine numai. Dacă vii cu mine la seif, capeți ultimul spic. Pe urmă poți să pleci, și gata, uiți pe Felix.

Am schiţat un zâmbet palid. Uiți pe Felix. Sigur.

— Mama, am început răgușit, și cuvântul aproape că m-a strivit sub greutatea lui, iar gâtul mi s-a umplut de miere și de sare și de alte gusturi stranii.

— Era femeie cea mai specială, a spus Felix și m-a mângâiat pe mână ca să mă liniștească, fiindcă văzuse prin ce trec. Ea frumoasă, și ea sălbatică, și ea ca o tigroaică era. Era atât de tânără, și sigur cea mai frumoasă din Tel Aviv, și regina la toate petrecerile, și ea trebuia facă numai așa cu degetul mic, și douăzeci de bărbați erau gata să sinucidă pentru ea. Și nu era nimic pe lume ce ea voia și nu făcea. Și nimeni pe lume nu putea spune ei ce să facă.

Ascultam uluit. Mama? Așa era ea? Deși nu mi-o

imaginasem niciodată, era acum departe de orice închipuire.

— Și ea puternică, Amnon, și avea puterea care au oamenii foarte frumoși. Și era chiar, cum să spun, puțin crudă. Poate nu înțelegea puterea care o are asupra oamenilor. Și nici nu înțelegea că, frumusețe și putere, asta e și periculos. Și au fost oameni care toată viața lor au distrus din cauza ei. Pentru că au îndrăgostit de ea, și ea cu ei juca până sătura și arunca pe ei după aceea.

— Crudă?

Asta n-avea cum. Vorbea despre altă femeie. Mă minţea! De la un cap la altul era numai minciună! Dar fața lui spunea adevărul.

— Da, crudă. Ca pisoi cu șoarece, să zicem; se joacă și nu știe cât de puternice sunt ghearele lui. Crede că joacă, și bietul șoarece e deja mort.

— Dar cum s-a măritat ea cu tata? Cum s-au cunoscut? De ce nu-mi povestești despre asta?

Deodată devenise pentru mine foarte urgent să schimb cursul poveștii lui, sau cel puțin s-o aduc pe Zohara aproape de tata. De o viață obișnuită.

— Nu a cunoscut pe tatăl tău atât de repede, Amnon, a oftat Felix. Mai e drum lung de mers până când întâlnește pe domnu' tata.

— Stai aşa! am strigat. Deci de-asta m-ai răpit? Ca să te răzbuni pe tata că ți-a luat-o? Că l-a iubit pe el mai mult decât pe tine?

A dat din cap că nu.

— Cer iertare, Amnon! Dar trebuie auzi toată povestea ei! De la început până la sfârșit. În ordine. Așa a spus ea! Altminteri nu pricepi nimic!

Bine. Să povestească. Voiam să aud și nu voiam. De-acum nu mai știam ce vreau. Cu fiecare cuvânt al lui, viața mi se dădea complet peste cap. Îmi devenea străină. Uite, și eu mă schimbam. După ce termina de povestit, trebuia să încep să mă cunosc din nou pe mine însumi. Nono Feuerberg, îmi pare bine. Sau nu chiar.

— Era partenera mea. Mama ta. Ea a vrut! a adăugat Felix, ca și cum s-ar fi justificat, când a văzut cum mă uitam la el. A

zis că asta e viața care o vrea. Chiar ăsta e adevărul!

— O viață de... infracţiuni?

A lăsat capul jos și a tăcut.

— Mama mea a fost o infrac...? Minți! Iar mă minți! am zbierat eu.

M-am ridicat. M-am așezat. M-am uitat în tavan. La podea.

— Ascultă puţin! mi-a cerut Felix. Ea a vrut asta! Nu eu! Spunea: „Felix, ceilalți sunt oameni fricoși! Ei au viață de ocazie!". Și eu spuneam: „Zohara, viața de infractor e viață scurtă de tot! În orice clipă el poate muri!". Și ea spunea: „Şi așa, şi așa, viața e scurtă oricum, să trăim ce avem. Chiar numai un an. Chiar numai o lună, dar să trăim așa cum vrem! Viață măreaţă! Viață ca în filme!".

Avusesem o mamă infractoare. Asta era ea. De-asta o ascunseseră de mine. O mamă infractoare. S-au mai văzut cazuri. Sunt închisori de femei pline de infractoare. Şi totuşi, nu putea să mi se întâmple tocmai mie. De ce nu? Trebuia să se întâmple şi asta cuiva, și-atunci de ce nu mie? Și ce-mi păsa mie de ea, nici n-o cunoscusem. Dar îmi păsa, numai de asta îmi păsa acum. Poate că pur și simplu mă minţea? Dar nu, spunea adevărul. Avusesem o mamă care comisese infracțiuni în lumea întreagă. De-asta nu vorbea tata despre ea, numai o dată, după Pessia, când strigase despre blestemul Zoharei care-mi fusese transmis şi mie.

Dar cum... De ce se însurase cu ea? Cum putuse tata să se însoare cu o delincventă?

Eram fiul unui polițist și al unei infractoare.

Îmi venea să explodez. Îmi venea, pur și simplu, să mă rup în două.

— Aproape doi ani am lucrat împreună, a zis Felix, doi ani în străinătate, totul era ca vis, și pe urmă ea a săturat. De orice întotdeauna sătura. Dar eu încă nu întâlnisem om la care munca asta să facă plăcere cum făcea la mama ta. Pentru ea totul era ca joc, ca joacă. Tot timpul râdea.

Am rămas cu ochii pironiţi la pătrățelele feței de masă. Pătrat lângă pătrat. Roșu și alb. Ce-ai fi putut să spui despre pătrate? Aş fi vrut să vină Gabi și tata acum să mă îmbrățișeze din amândouă părțile și să nu mă mai vadă nimeni în afară de

ei.

— Povestesc? a întrebat Felix precaut.

23

Într-adevăr ca-n filme

…Iar nopțile, pe cursul negru al fluviului, la auzul țârâitului greierilor, sub stele portugheze sau madagascareze, o lună zanzibariană sau din Coasta de Fildeș, regele în exil le povestea oaspeţilor lui despre țara lui iubită, despre munții ei și lacurile ei frumoase, despre belșugul, binecuvântarea pe care stăpânirea lui luminată o adusese cetățenilor ei și despre trădarea acelor cetățeni care într-o zi se răzvrătiseră pe neașteptate împotriva lui, fără ca el să le fi făcut vreun rău, pur și simplu se ridicaseră și se năpustiseră asupra celor șaptezeci și șapte de palate ale lui, jefuiseră cele șapte calești de aur și nu le fusese milă nici măcar de cele șapte sute de perechi de încălțări pe care le avea, fiindcă regelui în exil îi plăceau la nebunie pantofii.

Iar fiica și tatăl, cei falși, ascultau și dădeau din cap cu părere de rău pentru durerea surghiunitului și-i mustrau ţâţâind pe supuşii trădători, care nu-i ajungeau regelui nici la călcâie și poate din cauza asta se răzbunaseră așa pe sărmanele lui încălțări; și bucuroși să audă că, atunci când fugise din calea supuşilor nerecunoscători, regele reușise să salveze şi să ia cu el câteva perechi de sandale aurite, niște papuci de catifea cu rubine și chiar – el zâmbea rușinat, uitându-se temător în dreapta și-n stânga – câteva dintre giuvaerele cele mai de preţ ale ţării lui, dar taina trebuia păstrată cu sfinţenie.

Și, după ce terminau de oftat și de tăcut o tăcere plină de respect pentru suferința exilatului, vorbea tatăl bătrân, a cărui

cărunțeală, producție a cutiei lui de farduri, îi strălucea în păr, și-i povestea regelui despre viața lor, a lui și a fiicei lui, despre peregrinările lor și despre fuga lor de funcționarii răuvoitori de la fisc, și, că tot venise vorba, amintea de colecția lor de artă păstrată în seifuri mari la o bancă elvețiană, tablouri care valorau cine știe cât, și un fulger roșiatic se aprindea pe obrazul regal, și tatăl știa că momeala e pregătită și peștele îi simte mirosul și se învârte în jurul undiței.

Apoi, cu ușurință și într-o revărsare de cuvinte, tatăl începea să vorbească despre alt subiect, despre fiica lui, moștenitoarea drăguță și liniștită a milioanelor, care bătea din gene rușinoasă de după un evantai pictat, iscând cu fiecare clipire un incendiu.

Și, tot vorbind, vocea bătrânului tată se frângea pe neașteptate și-l lua o tuse cumplită, tot trupul i se zguduia, și fiica devotată îi întindea pe genunchi pledul de angora, dar tusea continua, o tuse sacadată și urâtă, și tatăl își îngropa gura în batistă și tușea, iar regele, care dovedise deja ce ochi ager are în materie de batiste, arunca o privire spre batistă și vedea, întâmplător, că ea s-a înroșit.

Atunci tatăl bolnav cerea permisiunea să se retragă în camera lui și îi lăsa pe frumoasă și pe regele izgonit singuri pe punte, îndreptându-se greoi spre cabina lui, iar tusea lui umfla pânzele iahtului și inima lacomă a regelui.

Cei doi rămâneau să converseze, regele depăna amintiri, povestea despre tinerețea lui și faptele de vitejie, iar tânăra era vrăjită ascultând vorbele regelui, fără să-şi ia ochii de la buzele lui.

— Dar era vrăjită de-adevăratelea, sau pur și simplu juca teatru? l-am întrebat în șoaptă pe Felix în bucătărie, pe deasupra pătrățelelor roșii și albe, fiindcă și eu, cum să spun, eram puţin vrăjit.

Și da, și nu, a fost răspunsul lui.

Era vrăjită fiindcă totul era ca un vis – fluviul lunecând pe sub vas, și stelele, și greierii, și șampania în frapieră, și regele cel trist, și nu se lăsa vrăjită fiindcă urmărea ca un vânător, ca o panteră, să îndrepte discuția în direcția pe care și-o doreau ea și cu Felix.

Și totuși, se lăsa vrăjită, fiindcă mai mult decât era interesată de banii regelui se desfăta cu mângâierea adierii pe care o simţea ca un şal fermecat care fâlfâia în jurul ei când juca spectacolul acela, și pe moment credea din toată inima că e unica moștenitoare a milioanelor tatălui muribund și era în stare să-și umple ochii de lacrimi ascultând suferința regelui, fiindcă se gândea aşa: „E ca-ntr-un film...“.

Și ciudat era că lacrimile, deşi născute din imaginație, erau lacrimi adevărate, ude și sărate, și inima bătrână a regelui fremăta o dată și încă o dată.

Iar la capătul ospățului îmbelşugat, regele o ruga pe frumoasă să-i cânte la flaut, și ea la început refuza, dar în cele din urmă accepta și scotea din tocul de catifea flautul negru de lemn și se ridica și se rezema de balustrada punții și cânta *Ce frumoase sunt nopțile în Canaan* și *La izvor vine un mielușel, un miel alb*, și uneori era atât de captivată de vraja ei, încât uita de ea, se rezema aplecată de parapet, cu flautul între buze, cu degetele atingându-i găurelele, dar sunetul nu se auzea, și, cu toate astea, sunete ascunse de ureche curgeau de pe puntea vasului, risipindu-se în adâncuri, și nimfele diafane se trezeau din somnul lor și urcau încet-încet din fluviul negru, și pletele de alge li se înfășurau în jurul trupului, și întreg fluviul era plin de sclipiri, clipitul ochilor lor albi, galbeni, violet, și ele ascultau cu mare atenție și oftau.

Și regele, după ce tușea ușor de câteva ori ca să trezească flautista alunecată în somn (așa credea el), se ridica nerăbdător până la urmă și o prindea de umeri și o scutura uşor, iar ea se înfiora toată, și-o clipă regele privea ochii întunecați ca un abis și dădea înapoi, dar pleoapele ei coborau ca o cortină într-o clipă și în fața regelui răsăreau din nou ochii pe care el îi preţuia atât de mult, rușinoși și seducători, și regele privea în dreapta și în stânga să vadă dacă e cineva acolo și se-apleca spre ea, șoptindu-i în taină la ureche vorbe dulci.

Poate că ea uitase, spunea cel izgonit de la coroană, și vocea îi tremura de emoție, poate că inima ei nu era deloc atrasă de lucruri pământești de acest fel, dar el, regele, izbutise să scoată din țară câteva obiecte scumpe, cele mai coapte fructe culese

vreodată din pântecul pământului cu mine cunoscute ale țării lui, și câteva casete cu diademe împodobite cu diamante, și câteva lăzi cu scarabei de aur, și lingouri, și alte soiuri încă de merinde pe care regii obișnuiesc să le ia cu ei la drum atunci când se grăbesc nespus și mai ales în vreme de restriște.

Și toate astea erau doar ale ei dacă binevoia cu el să facă nuntă.

Nuntă?

Frumoasa bătea din gene, făcându-şi vânt cu evantaiul, șalul fermecat îi flutura împrejur, iar inima regelui ardea de dragul ei. Poate era îndrăgostit, dar poate ştia cât valorează tablourile pe care ea le moștenea după moartea nefericită a tatălui. Și îşi făcuse o mică socoteală regele, să se întoarcă în regatul lui și să cumpere acolo inima câtorva generali și să se înstăpânească iar pe tronul lui regal, și pentru asta avea nevoie de mulți bani, căci scumpă e inima de general, și regele știa prea bine că un tablou de Picasso putea să valoreze uneori mai mult decât zece diamante.

Dar trebuie să-l întreb şi pe tata, bătea frumoasa din gene (așa-i plăcea ei să privească lumea, clipind printre gene, ca totul atunci să pară desprins dintr-un film vechi care tremură pe ecran...), și regele spunea „Doar un moment“, sau cum or spune asta regii, și alerga la cabina lui, aflată lângă a comandantului, și deschidea acolo tremurând seiful ascuns în peretele dublu, după poza cu tatăl lui, și cu bunicul, și cu tatăl bunicului, și se întorcea roșu ca o lună beată, aducând în pumnul strâns una dintre acele rodii de cristal culese din pântecul pământului negru, și în lumina lunii se răsfrângeau sclipiri și scânteieri de fructe coapte, prăbuşindu-se, în dâre leneșe, şi violet, și roșii, în fluviul negru de jos, iar tânăra privea cu buzele întredeschise, fiindcă aşa o frumusețe nu văzuse încă. Și el i le punea la gâtul lung, legate cu un lănțug subțire de argint, cu mâna lui regală, jilavă de sudoare și de patimă, și mai ales de dar de înavuţire, și tânăra se gândea la orașul de departe Tel Aviv, în care lumina era puternică și orbitoare, și nu era în el destul semiîntuneric pentru asemenea clipe, pentru asemenea străluciri, din soiul celor care se răsfrâng și se preling leneș în fluviu, deși acolo nici măcar nu

se afla vreun fluviu, să se oglindească în el atunci când un rege în exil îi prindea la gât un diamant. Și dinăuntrul ei privea o fetiță slabă, de nouă, zece ani, cu ochii negri ca niște așchii aspre de granit, o fetiță plină de amărăciune care nu putea să înșele, nici pe ceilalți și nici pe ea, desigur, și Zohara mare i-l oferea rugătoare pe acela, fructul copt, strălucitor, în chip de dar, sau mită, sau medicament, licoare pentru domolit frica, și fata dădea din cap cu hotărâre: nu.

Trecea o zi, treceau două. Călătoria se prelungea. Domnișoara încă avea îndoieli. Regele vizitase deja de cel puțin cincisprezece ori cabina tatălui bolnav și se interesase foarte mult de starea lui de sănătate, observând cu părere de rău petele de sânge de pe perna lui brodată. Și în ceasurile de seară se plimba Majestatea Sa cu domnișoara pe punte și apoi cina cu ea în cabina lui și-i cucerea inima cu poveștile lui amuzante, cu amintirile lui emoționante, și cu diamante, și cu pietre prețioase mici ca nişte fructe de pădure pe care i le strecura în palmă din când în când în locul sărutărilor pe care ar fi dorit cu patimă să i le dea, dar ea refuza încă.

Și, a doua zi, starea tatălui se înrăutățea. Iar el o chema pe fiică în cabina lui, împreună cu regele exilat, și-i cerea tinerei să acorde încredere onorabilului exilat, iar pe rege îl făcea să jure c-o s-o ocrotească pe tânără ca pe lumina ochilor, și în ultimele lui clipe de luciditate îi vedea jurându-şi unul altuia dragoste și credință pe vecie, și tot apuca să murmure în urechea păroasă a regelui codul secret al seifului de la banca elvețiană, iar regele, agitat, alerga la cabina lui și-şi nota numărul râvnit în carnețel și pe ușa cabinei, și în palmă, și pe fruntea unui ucenic de marinar care trecea întâmplător pe-acolo, ba chiar aducea din cabină unul dintre fructele cele mai coapte, plin de sevă de plesnea aproape cu frânturi de lumină și i-l punea la gâtul alb celei mai frumoase dintre femei, ca semn al înțelegerii încheiate, căci ce era al lui era şi-al ei și ce era al ei era şi-al lui în vecii vecilor.

Și după o oră începea oficial agonia grea a tatălui, fiica se agita pe coridoarele iahtului și plângea în hohote și se jeluia, iar căpitanul lua legătura prin staţie cu orașul cel mai apropiat și un medic bătrân era chemat din oraș la bord, și cu el o

călugăriță cu înfățișare austeră, și ei zăboveau o vreme în cabina muribundului, apoi ieşeau în grabă, cu fețele acoperite, fiindcă boala muribundului era, din câte se părea, primejdioasă și molipsitoare.

Și abia după mult timp, când se auzeau din cabina încuiată țipete înăbușite, spărgea căpitanul ușa și-i găsea pe medicul bătrân și pe călugăriță legați unul de altul spre vădita lor nemulțumire, îmbrăcați în hainele muribundului și ale fiicei lui, iar aceștia doi o șterseseră deja și coborâseră în oraș, deghizați în medic și călugăriță, și de-acolo la cel mai apropiat aeroport, și în clipa aceea poate că şi zburau deasupra iahtului aurit și-i făceau cu mâna bătrânului rege în exil; iar cincisprezece din frumoasele diamante ale acestuia, și perle, scarabei de aur și alte fructe de pădure erau ascunse într-un buzunar tainic al frumoasei, care-și îmbrățișa acum tatăl muribund, și el arăta zdravăn și voinic și urla de-atâta râs. Și asta nu era decât o poveste dintre multe altele.

Felix a terminat ce avea de zis și a tăcut. Am tăcut și eu. Ce puteam să spun? Deja se făcuse noapte. Știam că mai sunt multe lucruri pe care trebuie să le aud și mi-era foarte teamă. Dar nu mi-era doar teamă. Inima îmi bătea deodată în ritmul inimii ei. Povestea lui făcuse asta, iahtul, fluviul negru, regele, diamantele, cuvintele... Am simțit puterea ei vie înăuntrul meu. Medalionul de aur era deschis și Zohara mă fulgera cu o privire vie. „Privește-mă“, mă rugau ochii ei, „nu te teme de mine. Nu te teme de tine însuți. Ești făcut și din mine.“

— Să fi văzut pe ea doar... a zâmbit Felix cu zâmbetul lui nostalgic, pe care-l cunoșteam de-acum. Era ca o prințesă din povești... îmbrăcată cum nu mai îmbracă nimeni... rochiile ei, și pălăriile ei... ca o fetiță care costumează de Purim toată viața... Și toți banii care câștiga dădea imediat... Nu lipeau banii de ea... Spunea: „Sunt bani murdari, bani furați care-i furăm de la hoți“, și eu îi spuneam: „Zohara, iubita mea, bani curați nu există și nici bani murdari, banii nu sunt decât bani și principalul e ce faci cu ei, dar ea, Doamne ferește! Plăcea numai jocul nostru, durea inima să vezi cât poate să azvârle! Fără rost! Pe stradă sau în sala de cinema, deodată arunca în

aer, în întuneric, zece diamante mici, sau din baloanele cu care mai zburam într-o clipă începea să plouă cu bani…

Stăteam ghemuit pe scaun, fermecat.

Cât de bine cunoșteam dorința asta să dau din mână cu o mișcare largă şi să arunc de sus, să fac să zboare…

Am tresărit speriați amândoi când un țârâit tare de telefon ne-a despărțit.

Fusesem atât de concentrat la poveste, că uitasem de toate – răpirea, lumea de-afară, titlurile din ziare. Felix a ridicat receptorul, a ascultat și s-a luminat la faţă de bucurie. „Îndată venim“, a spus și a închis.

— Vino, Amnon, trebuie mergem.

— Unde? Cine era?

Fiindcă se impunea să-l suspectez tot timpul.

— Lola. A sunat de la teatru. Am lăsat acolo Rolls-Royce. Lola așteaptă pe noi acolo.

— Un Rolls-Royce?

— Așa spun eu la asta. Glumă. Vino, îmbracă repede hainele de fetiță și ieșim cu grijă. Lola spune că apărem deja în toate ziarele și e posibil ca poliția să fie deja pe-aproape. Trebuie fugim toată noaptea, până dimineața, când mergem la bancă pentru cadoul tău.

Nu l-am contrazis. Mi-am luat hainele fetiței ăleia. Dar în timp ce făceam asta, când le trăgeam pe mine, am început să înțeleg în sfârșit ale cui erau și m-au trecut fiorii.

Da, deodată, în cele din urmă, am înţeles, detectiv jalnic ce eram, și nu prin gândire, nu după logică, ci după cum toată povestea asta se limpezea treptat – cu inima și fiindcă bătusem şi eu cărările pe care le bătuse cândva Zohara, mama, când nu era cu mult mai mare decât mine.

Căci asta era legea poveștii, legea pe care Felix o stabilise din capul locului în toate lunile în care-și plănuise operațiunea. Și abia acum, în sfârșit, am început să înțeleg intenția și gândul care se ascundeau în spatele întregii călătorii, din clipa în care îl întâlnisem pe Felix, din clipa în care mă abătusem de la traseul simpatic și vesel pe care mi-l pregătiseră tata și Gabi: fiecare pas pe care-l făcusem fusese stabilit dinainte, chiar și atunci când eu singur mi-l dorisem și îl propusesem, totul

fusese stabilit dinainte de Felix, dar, în mod misterios, și de Gabi, care-mi povestise despre Felix și mă îndreptase în direcţia asta fără ca eu să înțeleg. Și călătoria asta o stabilise mai ales Zohara, Zohara dinăuntrul meu, care voia să mi se dezvăluie.

M-am întors la Felix îmbrăcat în hainele alea. Fusta roșie, bluza verde. Culorile îndrăznețe care se şterseseră puţin de-a lungul anilor. Acum atingerea lor nu-mi mai era străină. Hainele mă mângâiau, se lipeau de mine, mă îmbrățișau cu atingeri delicate.

— Astea sunt haine de-ale ei, nu-i așa? am întrebat.

Felix a dat din cap că da.

— Haine pe care le-a avut când era mică.

— Ei, da. Sigur.

Țineam minte cum mă privise în tren când mă văzuse pentru prima oară. Și cum i se tulburaseră ochii când îmi luasem hainele ei prima oară, în broscuță.

— Semăn puţin cu ea îmbrăcat așa? am întrebat cu prudență.

— Ca două picături de apă.

24

Fiul detectivului

Ne-am împărțit în două echipaje. Unul eram eu, al doilea era Felix. Mi-a explicat exact cum să ajung de la casa Lolei la Teatrul Habima și m-a prevenit că detectivii erau deja foarte aproape. Instinctele îi spuneau că zona e împânzită de polițiști. Am întrebat de unde știe.

— Dacă simt că mă gâdilă pe spate ceva aşa, ca niște furnici, e semn că polițiștii sunt aproape, a spus.

Atunci am început și eu să simt ceva, un gâdilici ușor între omoplaţi. Ca și cum m-ar fi pironit cineva cu privirea. Poate că îmi apăreau și mie simţuri care să-mi semnaleze prezența polițiștilor.

Echipajul numărul unu s-a apropiat de fereastră și a controlat dacă e liber terenul. Echipajul numărul doi a ajustat și a perfecționat costumaţia cerșetorului. Echipajul numărul unu a aruncat o privire pe vizor și a raportat că și casa scărilor e liberă. Echipajul numărul doi a anunțat că o să pornească la cinci minute după echipajul numărul unu.

Echipajul numărul doi a venit și s-a oprit lângă echipajul numărul unu.

— *Shalom*, Amnon. Ai grijă pe drum, să nu prindă pe tine. Fii isteț. Tu mai trebuie auzi povestea ei până la sfârşit și cum s-a întâlnit cu domnu' tată al tău, și trebuie și cadoul!

— Ai grijă și tu.

— Dă mâna, domnu' partener.

Partener! Nu mai simțisem o asemenea mândrie de când tata mă avansase în gradul de sergent-secund. I-am dat mâna.

Ne-am strâns mâinile și deodată, fără să fi avut intenția asta, cele două echipaje s-au îmbrățișat.

— Pa, pa, am șoptit eu.

Și m-am gândit: infractorul ăsta a fost partener cu mama și-acum, după ani de zile, era partener cu fiul ei. Cercul se închidea din nou.

— Ei, ieși odată, a bombănit Felix, și, nu se știe de ce, s-a întors cu spatele.

Iată, începea. Ultima mea noapte cu Felix. Ultima parte a poveștii mele cu el.

Felix avea dreptate. Imediat după ce-am ieșit din casa Lolei am început să-i văd. Cineva avusese grijă să stingă felinarele în toată zona și patrulele circulau încolo și încoace cu poziţiile de la maşini aprinse. La fiecare colț de stradă stăteau grupuri mici de polițiști în uniformă, cu hărți în mână, și-şi studiau zona de acțiune. De prin toate colțurile întunecate auzeam zgomote de staţie. Mi s-a părut și că văd un detectiv îmbrăcat în civil retrăgându-se în spatele rezervorului de apă de pe un acoperiș. Dar poate mă înşelam. Era greu de descoperit un observator pe acoperiș într-un întuneric ca ăsta. Încă nu reușeam să înțeleg cum îşi dăduse seama poliția că eu și cu Felix eram tocmai acolo, în zona aia – dacă nu găsiseră spicul pe care-l aruncaserăm în mare cu o zi în urmă, nu exista nici un motiv să facă legătura între buldozer și deturnarea trenului! Și totuși, fapt era că începuseră să miroasă ceva și să înconjoare încet-încet tot cartierul. M-am gândit: „Poate mai știu ceva, ceva ce Felix încă nu mi-a spus“.

A apărut un bărbat tânăr și s-a prăbuşit pe o bancă.

Un bărbat prea tânăr ca să pice într-un asemenea hal de oboseală.

O privire rapidă la pantofii lui. Încălțămintea e ultimul lucru pe care cineva o să se ostenească să-l schimbe când se deghizează.

Un tânăr cu ghete Palladium din dotarea secției detectivilor.

O fetiță se îndrepta veselă spre el. Codița îi tresălta pe spate. Se uita fix la el cu nişte ochi pătrunzători, ochi ca ai Zoharei, care provocau polițiștii, ochi curajoși, batjocoritori.

— Pleacă de-aici, fetițo, nu deranja, a mârâit flăcăul.

Şi era aşa o fetiță ascultătoare.

Am luat-o la dreapta, după indicațiile lui Felix. Mi-l şi închipuiam pe tata organizând acum forțele care mă căutau. Cum stătea el cu o hartă mare a străzilor din Tel Aviv și dirija patrulele în locurile de unde să execute urmărirea. Avea un talent deosebit la urmăriri. Mereu ghicea în ce direcție o să încerce infractorii să disparǎ și unde o să se ascundă în timpul urmăririi. Odată-și ascunsese un detectiv într-un tomberon la un kilometru și jumătate de locul urmăririi, lângă un magazin de bijuterii. Hoțul, care fugise de detectivii care-l pândeau lângă magazin, o ştersese cu iuțeala fulgerului, păcălise încă trei detectivi care-l așteptau pe traseu – traseu pe care tata îl stabilise în cele mai mici detalii când fusese organizată urmărirea – și până la urmă se cufundase în tomberonul împuțit, zâmbind în barbă de propria șiretenie, dar înspăimântat după aceea să audă zăngănit de cătușe la mâinile lui.

— Un detectiv bun gândește ca un infractor.

Însă nu mai eram sigur de ce parte a baricadei mă aflam zicând chestia asta.

Ce întuneric era în jur. Și șoapte, și mișcări tăcute.

Tot timpul îmi reaminteam că, din punct de vedere profesional, tata categoric se putea baza pe mine. Eu nu l-aş fi dezamăgit. E drept că n-aveam decât treisprezece ani, dar făcusem aproape zece ani de antrenamente. Începusem de la trei ani. Așa vrusese tata. Auzise că și pe Mozart îl învățase taică-său să cânte de la vârsta de trei ani, și de la vârsta de trei ani învățasem şi eu să descriu clar şi exact îmbrăcămintea unui om, de la pălărie la încălțări, iar tata născocea tot felul de jocuri de memorie: ce culoare avea cămașa șoferului de autobuz? Ce oameni din magazin purtau ochelari? Ce purta fiecare copil la grădiniță? Ce culoare avea rochia educatoarei de ziua ei?

Fără pic de zâmbet. Cu o seriozitate de înmormântare. Roşu de furie dacă greşeam. Și ce nu știam azi trebuia să recuperez mâine. Și erau pedepse. Dar pedeapsa cea mai mare era şuvoiul de dispreț din partea lui de fiecare dată când greşeam.

Și, la vârsta de cinci ani: ce număr avea mașina care a oprit

azi-dimineață lângă casă? Câte semafoare sunt pe drumul de la casa noastră la casa bunicii Tzitka? Cu ce mână ținea noul poștaș geanta cu scrisori? Ce accent avea individul care venise să strângă donații? Cum se pornea o mașină fără cheie? Da' ce, ai dormit bine cu două urechi sub pătură, unde ți-e vigilența? S-au dus banii de buzunar pe săptămâna asta. Nu plânge. Cândva o să-mi mulțumești pentru asta.

Alergam prea repede. Avea să se vadă pe mine.

La vârsta de zece ani îmi dăduse de ziua mea o trusă cu care se făceau portrete-robot, am mai povestit; și la vârsta de doisprezece ani mă lăsase să fac antrenamente de trageri în poligonul poliției. Încă nu cu muniţie adevărată, numai cu gloanțe oarbe, dar cu un pistol cât se poate de adevărat. Un revolver Webley cu gloanțe de calibrul 0,38. Și așa, noaptea, numai eu și cu el, o dată pe lună în poligonul gol, cu căști de piele calde peste urechi și pistolul rece în mâini, și greutatea lui, și zgomotul glonţului care țâșnea și mă împingea cu totul înapoi, și răsuflarea lui caldă pe obrazul meu, când îmi dirija mâna, și țintele verzi în formă de corp omenesc:

— Țintește capul! Țintește inima! Scoate arma! Scoate arma! Scoate arma!

De o sută de ori. De o mie de ori. Scoate arma! Foc! Mergi pe stradă și cineva te împunge în spate cu un cuțit – scoate arma! Tu dormi și în casă intră un spărgător și se apropie de patul tău. Scoate arma! Cineva a răpit un copil în fața ochilor tăi și l-a băgat într-o mașină. Scoate arma! Încearcă să fugă? Stai drept. Depărtează picioarele ca să ai stabilitate. Susţine-ți mâna dreaptă cu mâna stângă. Închide ochiul care nu țintește, mai repede! Foc! Până te-ai mișcat tu ai fost ucis de două ori! Scoate arma! Cine trage primul o să spună povestea nepoților! Scoate arma! Lasă-ți numai instinctele să te ghideze! Nu pierde timpul! Nu mai ai mulți ani să-nveți pân-o să activezi de-adevăratelea în meseria asta! Ai deja treisprezece ani! Scoate arma! Scoate arma! Foc!

Când Gabi a spus că stau prea mult pe la poliție jucându-mă de-a cowboy-ul și văd lucruri pe care un copil de vârsta mea n-ar trebui să le vadă, tata i-a răspuns că numai așa o să-mi întăresc definitiv caracterul și o să încep să fiu puternic, și

hotărât, și bărbat. Fiindcă „joaca de-a cowboy-ul“, cum zisese ea în bătaie de joc, mă învăţa despre cel mai important lucru din viața asta, eterna luptă dintre ordine și haos, dintre lege și fărădelege, care vrea să destrame tot. Gabi a ascultat cu răbdare și a spus că e-adevărat, un copil poate într-adevăr să fie un detectiv excelent, fiindcă pentru un copil lumea toată e uneori o mare enigmă pe care trebuie s-o dezlege, dar fiecare vârstă are enigmele ei, și la vârsta mea mai am câteva pe care ar trebui să le dezleg mai întâi, plus câteva din viaţa mea personală, și tata începuse deja să urle că nu-l învață ea cum să crească un copil, poate făcea și greșeli, dar după părerea lui asta era datoria lui supremă de tată: să mă antreneze pentru viața adevărată, să mă învețe ce este lupta pentru supravieţuire. Și Gabi a zis: „Şi o s-ajungă exact cum îl antrenezi să fie, și-atunci o să te căiești amarnic“.

Un greier a început să țârâie tare într-un tufiș. O boare de vânt mi-a adus miros de mare și l-am inspirat cu bucurie, trăgând forță din el. Mi-am îndreptat spatele, am ridicat capul. Noaptea asta era marele meu examen. Acum trebuia să fiu isteț ca el. Mai isteț decât el. Să încerc să gândesc ca el, și-atunci să-l păcălesc. Știința e putere, știința e puterrre! Știam cum gândește el și cum pregătește o asemenea operațiune. Dar el nu mai știa cine sunt eu. Nu avea nici un birou de informații despre mine, el cunoștea alt Nono. Era sigur că o să fug de Felix în clipa în care o să pot. El mă antrenase să fug dacă eram răpit. De-acum nu mă mai cunoștea. Am simțit o stranie părere de rău, fiindcă știam că am fugit atât de departe de el și mă și gândeam că poate, pentru prima oară în viață, aveam o șansă bunicică să-l surprind.

Am început să merg mai repede. Rafalele de vânt dinspre mare mă însoțeau, mă mângâiau. După gâdilăturile care mi se înteţeau pe spate am simțit că foarte curând o să-și întindă toate rețelele. Am încercat să-mi imaginez cum rezuma el pentru sine și detectivii lui situația:

Punctul unu: Felix l-a răpit pe Nono și-l ține la el împotriva voinței lui. Punctul doi: Felix se ascunde în cartier. Punctul patru: Felix trebuie prins înainte să-i facă vreun rău lui Nono.

Dar era și un punct trei, pe care tata nu-l spunea cu voce

tare, un punct foarte important pentru el: Felix trebuie prins înainte s-apuce să-i spună lui Nono povestea Zoharei.

Și eu îmi doream foarte tare să aud toată povestea. De la început până la sfârșit. Era povestea vieții mele. Aveam dreptul s-o știu. Și nu permiteam nimănui din lumea asta să mă întrerupă acum la mijloc, nici chiar tatălui meu. Mai ales lui. O terminasem cu secretul ăsta! O terminasem cu toate secretele și toate ascunzișurile!

Mă simțeam ca un cavaler. Mergeam neînfricat la luptă, gata să mă bat, întâia oară, pentru Zohara și povestea ei.

Și, dacă încerca să mă oprească, fugeam.

Și, dacă lupta cu mine, luptam şi eu cu el. Trebuia neapărat să știu, în sfârșit, cine sunt.

Ciudat: aveam nevoie de omul care mă răpise şi fugeam de cel care voia să mă salveze.

De la atâta încordare aproape că uitasem în cine eram deghizat, începusem să merg cu mâinile strânse pumn, întinse înainte, nu cu mersul unei fetițe delicate. Dar Zohara nu era aşa finuţă. Nici pe departe. Puteam să mi-o imaginez la vârsta mea. O fetiță frumoasă, cu trăsături puțin cam dure, slăbuţă, cu ochi strălucitori. O fetiță pe care fetele o detestau și o bârfeau și de care băieții se temeau puţin, iar profesorii îi recomandau mamei ei s-o transfere la altă şcoală, mai potrivită unor oameni în zigzag ca ea.

Mama ei?

Cine fusese mama ei? Doar avusese şi ea o mamă. Și un tată. Ce-i asta? De ce tremuram?

M-am străduit iar să încetinesc pasul. Ce se întâmpla acolo? De unde știuse tata că Felix o să se ascundă tocmai în cartierul ăla? Ce știau toți şi eu nu știam? Ce înțelegeau toți şi eu nu înțelegeam? Cu toate puterile care-mi mai rămăseseră am continuat să respect povestea de acoperire a deghizării mele. Doar antrenamentele de-atâția și atâția ani mă mai țineau acum cu mintea întreagă. La colțul străzii am trecut pe lângă o maşină de poliţie parcată pe trotuar. Polițistul care stătea înăuntru nu m-a observat. Am condus cu privirea o pasăre neagră care și-a luat zborul dintr-un chiparos și apoi a aterizat pe firele electrice. Micuța Zohara era interesată de lumea

înaripatelor. Privirea mi-a fugit uşor spre dreapta, străduindu-se să vadă în întuneric. Știam eu! Uite-i, doi bărbați în cămăși cu mânecă scurtă închise la culoare. Stăteau pe cel mai înalt acoperiș de pe stradă și montau un trepied pe margine. Un trepied pentru un binoclu de noapte.

Tata strângea cercul în jurul meu. Avea să fie vânătoare. Ca-n filme. Vânătoare după Felix, vânătoare după mine. Organizau percheziții din casă-n casă pentru a ne găsi. Simţeam fiori reci pe şira spinării. Parcă o plasă subțire, străvezie, rezistentă plutea deasupra mea, așteptând momentul să cadă brusc și să mă prindă înăuntrul ei. Mi s-au încordat toate extremităţile, dar am continuat să merg. Numai să nu se vadă panica de pe fața mea. Cum știuse tata să ne caute pe mine și pe Felix tocmai acolo, dintre toate locurile de pe pământ? Ce știau toți și eu nu reușeam să pricep? De ce nu reușeam să pătrund prin blocul de beton pe care îl aveam în creier? Răspunsul parcă fâlfâia sub ochii mei, și eu nu reușeam... Continuă, nu renunţa acum. Peste câteva clipe o să mişune prin cartier zeci de polițiști și detectivi. O să fie răspândiți prin toate punctele de observație posibile. Nimeni n-o să poată scăpa privirii lor. O să te aștepte răbdători: chiar și un răpitor viclean ca Felix trebuie să iasă odată şi-odată din casa în care se ascunde, să-şi ia de mâncare sau să te ducă într-un fel, pe tine, copilul pe care l-a răpit, în altă ascunzătoare. Și ei știu asta.

Și tata e aici, gândeam. Bineînțeles că e aici. N-o să stea el într-un birou când oamenii sunt răspândiți pe teren. El e aici. Poate că stă într-o mașină și cercetează cu lanterna harta străzilor.

Și atunci am reuşit să-l simt în jurul meu. Privirea lui care mă urmărea. Corpul lui voinic care plesnea de forţă. Era foarte aproape. Urmărea. Cerceta. I-am simțit în aer prezența, mirosul. Era acolo. În clipa aia poate era deja cu ochii pironiţi pe spatele meu. Ochii lui mici și pătrunzători. Oare începea să se întrebe ce se petrece cu adevărat între mine și Felix, oare începea să suspecteze că eu intenționat mă fac de două zile că nu observ chemarea mută a inimii lui? Oare între ochi i se adâncea deodată ridul întunecat, ca și cum cineva l-ar fi tăiat

cu un cuțit acolo?

Am început să merg mai repede. Inima îmi bătea foarte tare. Un animal hăituit, eram ca un animal hăituit. O sirenă a răsunat pe o stradă îndepărtată și am tresărit panicat. Nu m-a văzut nimeni. Pe trotuarul de vizavi stătea un polițist și verifica actele unui bărbat în vârstă care trecea nevinovat pe stradă. De supărare că e controlat, bărbatul dădea agitat din mâini. Polițistul i-a explicat ceva și omul s-a liniștit imediat.

Să fug. Să mă îndepărtez de locul ăla. Tata nu trebuia să mă prindă. Nu eram al lui. Nu numai al lui.

M-am folosit de toate cunoștințele mele profesionale, de toate antrenamentele mele. De tot ce mă învățase el din ziua în care mă ridicasem în două picioare. Şi dintr-odată am văzut tot. Numerele false ale mașinilor de detectivi. Sclipirea binoclurilor de noapte de pe acoperișuri, ghetele Palladium ale perechii de tineri îndrăgostiţi care au trecut îmbrățișaţi prin fața mea. Și ce mi se întâmpla acum cu tata, sau împotriva lui, și cum vieţile amândurora se schimbau acum.

Am pășit în ritmul potrivit. Am privit lucrurile care ar fi putut să o intereseze pe mica Zohara. Eram mica Zohara. Am reușit să găsesc pretexte să mai arunc câte-o privire și peste umărul drept. Din când în când cercetam acoperișurile. Cartierul liniștit al Lolei forfotea de o viață misterioasă. Peste tot forfoteau polițiști, își organizau pozițiile, își pregăteau echipamentul.

Știam cum sunt polițiștii, ştiam totul despre ei. Acum le miroseam în aer neastâmpărul. Speram că Felix o să apuce să dispară înainte să blocheze strada Lolei. Înnebuneam dacă mi-l prindeau acum, tocmai când se pregătea să-mi spună continuarea poveștii. Și înainte să-mi dea cadoul de la Zohara.

Cine știe ce voia să-mi dea. Ce-ar fi putut să îmi trimită din lumea ei, de pe tărâmul morților?

Era o noapte ciudată. Din vârfurile întunecate ale chiparoșilor sufla un vânt ușor. Totul foșnea și șoptea. Mă simțeam ca şi cum aş fi fost suspendat în aer. În afara tuturor lucrurilor. Ca un dispărut. Sau rătăcit. O senzație stranie. Ca şi cum aş fi plutit în spațiu. Poate că de-asta nu reuşea poliția să-i găsească pe toți cei pentru căutarea cărora cerea ajutorul

oamenilor. Poate că cei care dispar nu vor să fie găsiţi întotdeauna. Fiindcă atunci când dispari îți aparții doar ție însuți. Plutești prin lume. Poți să alegi ce vrei să fii de-acum încolo. Ești unic.

Atât de singur eram în momentele alea. Un punct minuscul într-o lume mare, un punct ce eram eu.

Dar cine eram eu? Cum se complicaseră lucrurile atât de mult în două zile, încât devenisem un răufăcător dispărut care fugea de propriul tată? Ce forță irezistibilă mă trăgea atât de tare înăuntru, în miezul poveștii?

Mă scufundam, amețeam, împotriva voinței mele.

Dinăuntrul meu, din adâncurile sufletului meu, urca spre mine o ființă necunoscută, se întindea în mine ca un nor din ce în ce mai mare, atingând ungherele și tainele cele mai ascunse, îmi inunda inima și creierul și-mi șoptea: „Ăsta ești tu. Ești cel care fuge de mine. Întotdeauna ai fost un pic așa. Întotdeauna ai simțit un pic că eşti aşa, și ţi-a fost frică. Dar acum ai aflat secretul: ăsta ești tu cu adevărat. Nu tot. O parte din tine. Și din cauza părții ăsteia întotdeauna o să fii un pic dispărut, un pic răufăcător, dar niciodată, se pare, urmaşul tatălui tău în calitate de cel mai bun detectiv din lume“.

Și, odată cu tristețea dureroasă a ultimei șoapte, am auzit înăuntrul meu și altă voce, un pic croncănitoare, un pic diavolească, râzând cu șiretenie: „Dar o să poți, dac-o să vrei, să fii urmașul mamei tale... și al lui Felix...“, și asta m-a făcut să mă gândesc că poate mă răpise și ca să mă învețe un pic din secretele lui profesionale. Și să-mi transmită specialitatea lui, meseria lui...

Pe dinafară aveam hainele ei. Atingerea lor moale se impregna în mine. Murmura împreună cu mine în ritmul mersului meu. Existase o tânără pe nume Zohara. Și înainte de asta existase o fetiță. Încă nu știam prea multe despre ea când era mică, dar hainele ei vorbeau. Vorbeau direct cu pielea mea. Fetița se strecura în mine. Din fustă și din bluză, chiar și din sandale, care îi absorbiseră sudoarea tălpilor.

Mergeam cu ochii închiși aproape. Ca și cum aș fi știut pe dinafară drumul de la casa Lolei la Teatrul Habima. Pur și simplu încetasem să gândesc și lăsasem sandalele Zoharei să

mă ducă singure. Și ele mă duceau. Mă purtau pe trotuare. Cunoșteau toate hârtoapele. Toate trecerile de pietoni, movilele cu copaci. Când am încercat odată s-o iau din greșeală la dreapta, ele mi-au îndrumat tălpile cu forţa la stânga. Nu mai întâlnisem niciodată nişte sandale atât de hotărâte. Poate că trecuseră douăzeci și cinci de ani de când făcuseră ele drumul ăsta, dar amintirea lui rămăsese întipărită în ele. Și așa, mergând şi ele transmițându-mi mesaje prin înțepături ușoare în tălpi, am început să înțeleg. Eram atât de încet la minte câteodată, că îmi venea să înnebunesc. Fusese odată o fetiță pe nume Zohara. Şi atât îți trebuia, s-o numești „fetiță“. Te plesnea imediat. Trăia într-o lume singuratică, respinsă de toți copiii, pradă unor gânduri de oameni mari, refugiindu-se uneori în închipuiri și basme, iar creaturile mici de sub pleoapele ei prezentau spectacole și filme numai pentru ea. Și ce mai era? A, da, îi plăceau dulceața de căpșuni și ciocolata.

Locuia într-o casă înaltă, într-o cămăruţă din care se vedea marea. O cămăruţă din care marea era cea mai întinsă, cea mai albastră. Îi plăcea să ascundă bomboane de zmeură într-o ascunzătoare pe care o făcuse în saltea. Și să pună pe perete ilustrate de peste mări şi țări. Și să adune păpuși soldați din țări îndepărtate. De ce colecționa păpușile alea? Cine i le dădea? Şi cine îi trimitea ilustrate?

Poate tatăl ei. Acel tată la care până atunci nu mă gândisem. Că doar sigur avusese şi ea un tată, nu?

Umblam deja ca un om beat. Sandalele mă făceau să dansez ca și cum ar fi intrat în ele o bucurie subită. Ochii mi se umpleau de lacrimi prostești. Ce caraghios, un băiat care plânge ca o fetiță. Ca o fetiță care şi-a impus să nu mai plângă. Care a zgâriat peretele în formă de fulger ca să nu plângă. Cum de nu înțelesesem nimic din ce mi se întâmplase în zilele alea două nebuneşti? Camera din casa Lolei. Mirosul pernei, hainele din dulap. Ilustratele cu peisaje din țări îndepărtate.

Fiindcă mi-era teamă, mi-era teamă să știu.

Și Lola, care stătuse o noapte întreagă pe scăunel acolo uitându-se la mine și oftând. Și care știa când e ziua mea.

Cum de nu înțelesesem asta?

Și tata, care-şi dăduse seama că Felix o să mă aducă aici, la

Lola, şi nu în altă parte.

Traseul pe care îl parcurgeam în călătoria asta. Traseul care fusese hotărât pentru mine dinainte.

Ca un destin.

Povestea pe care mi-o spunea Felix.

Am continuat să merg, împleticindu-mă. Câte surprize mai puteam să îndur și ce avea să mi se mai întâmple în călătoria asta?

„Pe delușor, lângă semafoare, cotește la dreapta și pe urmă la stânga“, îmi zisese Felix când îmi dăduse indicațiile.

Am cotit la dreapta și apoi la stânga.

„Și după aceea uită atent în stânga ta.“

M-am uitat în stânga, ridicând privirea ca un ac de ceasornic care se-apropie de ora nouă.

Lângă stâlpul de electricitate era o femeie care flutura spre mine o eşarfă mare. Lola.

Stătea lângă o motocicletă cu ataș și o amintire îndepărtată m-a izbit atunci: o motocicletă cu ataș și o tufă de roșii. Și un om năvalnic ca un armăsar, și care râdea ca un armăsar, până când încetase să mai râdă și începuse să trăiască, pradă amărăciunii, după litera legii. Dar pe motocicletă stătea Felix, cu ochelari stranii de motociclist și cască de piele.

Bineînțeles că reuşise să ocolească inelul de polițiști mobilizaţi de tata; bineînțeles că ajunsese înaintea mea; a apăsat tare pedala și motorul a început să duduie.

Rolls-Royce-ul nostru.

Și Lola Ciperola. Celebra actriță.

Care era mama Zoharei.

Și Felix Glück, omul cu spice de aur. Omul care o iubise pe mama.

Dar nu ca un bărbat care iubește. Nu ca un bărbat care iubește o femeie. Ci ca un tată care-și iubește fiica.

Cum de nu înțelesesem asta pân-atunci?

El era tatăl ei. Lola era mama ei.

Un spic de aur și un șal violet.

Tatăl și mama Zoharei.

Și amândoi îmi făceau semn să mă grăbesc.

Bunicul și bunica mea.

25

Zohara traversează luna și Cupidon trece la arme de foc

O noapte întreagă am gonit pe motocicleta cu ataș. Eu cu Felix și Lola Ciperola. Vântul ne plesnea peste faţă, ne ciufulea și ţipam ca să ne auzim unul pe altul. Felix conducea, Lola îl ținea de mijloc, iar eu stăteam în ataș ca un bob de mazăre într-o păstaie. Uneori făceam schimb de locuri – Felix conducea, eu stăteam în spatele lui și-l țineam de mijloc, și-atunci Lola Ciperola era ca un bob de mazăre într-o păstaie.

Am pornit în întunecimea nopții. Luminile orașului sclipeau deasupra noastră și noi ne oglindeam în ochelarii negri ai cerșetorilor şi în vitrinele luxoase. Umbra motocicletei se prelingea peste trotuare, panouri publicitare, bănci cu îndrăgostiți. Repede-repede, ţinându-ne strâns unul de altul, treceam ca o panglică de hârtie prin fața restaurantelor cu program de noapte, de-a lungul bulevardelor întunecate, pe lângă gunoieri și haite ciudate de trei-patru câini, care se adunaseră pentru o călătorie nocturnă și ne lătrau cât îi țineau puterile, cu un dalmațian, un câine-lup și un pudel alb în fruntea lor; sau o cățeluşă teckel lungă și un dog german și un mops urâțel. Ca și cum reprezentanții tuturor câinilor din Tel Aviv veniseră să ne escorteze în călătoria noastră pe urmele Zoharei…

Poate c-ar fi trebuit să încep cu descrierea întâlnirii noastre la Habima. Întâlnirea mea cu bunicul și cu bunica mea, acest dublu cadou incredibil de *bar mitzvah*, fără bon ca să îl pot schimba.

M-am îndreptat spre ei din capul străzii, mergând liniştit, ca și cum n-ar fi fost cu nimic importantă întâlnirea aia, iar apoi, după vreun pas și jumătate, alergam deja. Lola stătea și flutura spre mine şalul. La început s-a stăpânit, așa cum i se potrivește primei doamne a teatrului național, dar când m-am apropiat a început deja să alerge spre mine. Nimeni de pe stradă (și nimeni din lumea asta) n-ar fi putut s-o recunoască așa – în blugi, cu părul lung și despletit, fără machiaj. Am zburat unul spre altul. A văzut pe fața mea că știu. Ne-am întâlnit, ne-am ciocnit, ne-am îmbrățișat şi mi-am cufundat capul în umărul ei. I-am zis:

— Ești mama Zoharei.

Și ea a răspuns:

— Da, da, e minunat că ai înțeles deja, nu mă mai puteam abține să îți spun.

Și gâtul mi s-a umezit foarte tare în urma unei scăderi bruşte de presiune deasupra Teatrului Habima.

Felix se ţinea deoparte, cu mâinile în șold şi clătinând din cap:

— Isprăvim odată? Cer iertare, dar trebuie luăm din loc! Va mai fi timp pentru sirop, lacrimi și lugu-lugu!

— Mare erou! i-a spus Lola și și-a șters nasul. Știu de ce ți-ai pus casca de-acum, dar îți văd ochii și prin turbanul ăla!

— Și el e bunicul meu. Și asta știu, i-am zis Lolei.

M-a uimit un pic şi pe mine că sărisem aşa pe ea.

— Dacă spui mie „bunicule“ cu oameni de față, dau imediat pe mâna poliției, a bombănit Felix. Sunt încă prea tânăr pentru „bunic“!

— Bietul copil, a tranșat Lola, să-l primească bunic pe Felix Glück.

— Bietul? De ce? a protestat Felix. Mai e bunic care să ia cu el nepotul să deturneze tren întreg?

Și avea dreptate.

— Mie poți să-mi spui „bunică“, a zis Lola, și o să se obișnuiască și Felix.

Iarăși m-a învăluit parfumul ei fin. Aveam o bunică. O bunică adevărată, care îmbrățișează, și nu un compas pe post de bunică.

— Deci te-ai căsătorit, totuși?

Întrebarea mi-a scăpat fără să vreau, fiindcă știam că are principiile ei.

— Dacă m-am căsătorit?

M-a privit amuzată.

— Asta e prima întrebare pe care-o pune un nepot bunicii lui?

— Nu. Tu ziceai odată că...

A râs.

— Ai dreptate, Nono, ascultă bine adevărul adevărat: eu sunt o femeie căreia îi place să fie singură și să facă ce are ea chef. Liberă ca o țigancă am fost întotdeauna și, dacă iubeam pe cineva, nu așteptam să vină și să mă descopere, ci mă duceam eu la el și-i spuneam: „Domnul meu, așa și-așa, asta-i situația!“. Și eu l-am iubit pe moşul ăsta. L-a mângâiat cu duioșie pe cască. Și mi-am dorit un copil cu el, dar sub nici o formă nu eram dispusă să-i dau cheile de la viața mea.

— La mine ajunge șurubelniță, a izbucnit Felix în râs și eu m-am umplut de mândrie auzind-o pe Lola, noua mea bunică, fiindcă știam, știam că ea o să rămână credincioasă principiilor ei.

— Unde-ai găsit, mai exact, aşa motocicletă? l-am întrebat pe Felix, și el a zâmbit cu zâmbetul lui misterios, a dat din umeri, a zis ceva de Felix scamatorul, Felix care poate orice și restul micii lui fanfaronade, mai ales ca s-o enerveze pe Lola, dar ea a râs numai, l-a strâns tare de ceafă și a spus:

— Șaptezeci de ani, și tot ca un copil!

— Haide, a zbierat Felix și ne-am urnit la drum.

Aveam o grămadă de întrebări pentru ea. Și pentru el. De ce nu încercase să ia legătura cu mine în toţi anii ăia. Dacă știa de mine. Și dacă mă recunoscuse când Gabi și cu mine ne întâlniserăm cu ea în faţa casei...

Gabi. Gabi Gabi Gabi.

Cum de reuşise să-mi ascundă cele mai importante lucruri despre Lola Ciperola: că fusese iubita lui Felix Glück și că avusese o fiică. Și că această fiică murise. Și că această fiică era, de fapt, cum să zic, o infractoare, da, și, din întâmplare, era şi mama mea. De-a lungul anilor, Gabi făcuse aluzii uşoare și pe

ocolite că Lola și Felix sunt foarte importanți pentru mine, pentru viața mea, pentru soarta mea și sădise în mine semințe mici de curiozitate faţă de Lola, și la fel faţă de Felix, cu spicele de aur, cu șalul violet și imitând-o pe Lola și cântându-i cântecele ei, cu poveștile despre viața lui Felix, și toate încolţiseră în mine la momentul potrivit, trei zile înainte de *bar mitzvah*.

Și cum, ca printr-o mişcare tainică și sofisticată, ei acționaseră în jurul meu, Gabi și Felix, fără să știe unul de altul.

Amândoi voiau să mă prindă. Și eu îmi doream să fiu prins. Îmi doream atât de mult.

Mă uitam tot timpul cu coada ochiului la Lola și la Felix, încercând să mă obișnuiesc că sunt bunica și bunicul meu. Și încă mi se părea straniu, fiindcă, înainte s-o cunosc, Lola era pentru mine cineva atât de îndepărtat, și dintr-odată se apropiase și pătrunsese în viața mea, și asta era o deosebire imensă, ca deosebirea dintre o femeie care se numește Lola Ciperola și o femeie care a fost odinioară Lola Katz, și încă nu știam exact cum o să fie, cât de apropiați o să fim de-atunci încolo, cum e să ai o bunică adevărată... Deodată, privirea mea a întâlnit privirea Lolei.

— Mă uit la tine, a zis ea aplecându-se spre mine în timp ce motocicleta gonea, și mă gândesc ce proastă am fost toți anii ăştia că n-am îndrăznit să mă împotrivesc tatălui tău și n-am încercat niciodată să te întâlnesc.

— El n-a fost de acord? De ce? am strigat, și nu numai din cauza vântului.

— Fiindcă după ce-a murit Zohara n-a mai vrut să existe nici o legătură între tine și viața ei! Îi era teamă să nu fi moştenit ceva de la ea, Doamne ferește, şi-așa a hotărât să mă șteargă și pe mine cu buretele. Exact aşa!

Și-a prins părul în vârful capului ca s-o aud mai bine în zgomotul ăla puternic.

— Dar ajunge! Acum înțelegerea mea nu e cu el, ci cu tine și vreau să fiu bunica ta cu normă întreagă. Mă primești la lucru?

Am râs. Tot timpul femeile voiau să-mi fie mamă sau bunică, și asta cu normă întreagă. Ne-am strâns mâinile în

mijlocul cursei. Sigur c-o primeam.

— Clădirea diamantelor! a strigat Felix de sub cască.

A întors la intersecția mare, a ieşit de pe șosea și a intrat pe un drum neasfaltat de pe un câmp din spatele clădirii.

Și a oprit acolo.

Vântul s-a domolit. Lola și cu mine am răsuflat ușurați. Felix se încurcase în mișcări lângă noi, încercând să-și scoată casca de piele cu urechi, care părea greoaie și arăta ca o cască de aviator din Al Doilea Război Mondial. În aer plutea un miros puternic de ciocolată și imediat am recunoscut locul: izvorul dulcelui secret al meu și al lui Gabi, fabrica de ciocolată, care datorită nouă se extinsese foarte mult în acești cinci ani.

— De unde știați că-mi place să vin aici? m-am minunat eu. Doar nu v-am povestit.

— Ce nu ne-ai povestit? a întrebat Lola și a adăugat cu reproş: Hai odată, Felix, scoate-ţi odată chestia aia caraghioasă de pe cap!

— Că Gabi și cu mine... venim aici o dată pe lună. La fabrică. Să vedem cum se face ciocolata.

— Te aduce Gabi aici o dată pe lună? s-a mirat Lola.

— Da. De câțiva ani. Și pe urmă mergem acasă la tine, să te așteptăm.

Lola s-a uitat la mine, s-a uitat la Felix și a dat din cap cu uluire:

— Trebuie neapărat s-o întâlnesc şi eu cât de curând pe această Gabi. E pur și simplu fantastică!

N-am înțeles entuziasmul. Bunicile trebuie să aibă grijă, printre altele, de dinții nepoților și să nu se entuziasmeze atât de tare de vizite dese la fabrici de ciocolată.

— Dă-ncolo de ciocolată o clipă! a ordonat Felix, care reușise cu un efort suprem să-și scoată strania cască de piele, a privit-o scuzându-se pe Lola și s-a justificat spăsit: Din cauza nasului. Nasul nu trece, ei!

Lola a făcut cu degetele ca o foarfecă, plină de cruzime. Felix s-a crispat și și-a apărat nasul proeminent. Am avut senzația că dintotdeauna se temea un pic de ea.

— Dă-ncolo de ciocolată! a repetat uitându-se la mine. Privește acum doar partea asta. Partea diamantelor! Aici

începe povestea ta.

— A mea?

— *Yes, sir*! Cu mulți ani în urmă, aici era centrul diamantelor din toată țara! Și clădirea toată plină de diamante, și paznici, desigur, și camere de filmat care vedeau şi șoarece dacă mișca, și alarma cea mai modernă din țară. Pe scurt, eu și Zohara veneam odată pe șosea încoace și Zohara vede, râde, spune: „Ce crezi, Papino“ – așa-mi spunea – „sunt în stare să intru noaptea aici, să urc toată clădirea asta până pe acoperiș și să ies fără să dibuiască pe mine nici un paznic?“.

Un moment, mai încet. Aproape că mi-am astupat urechile cu mâinile. Încă nu reușisem să mă obişnuiesc cu ideea că mama spunea asemenea lucruri, lucruri pe care oamenii le spun în filme. Și, în general, sunt oameni care n-au copii.

La care Felix:

— Am spus ei atunci: „Zohara, scumpo, pentru ce trebuie ţie asta? Dacă vrei bani, dau eu cât trebuie, și dacă vrei ca altădată, bani mulți și jocuri, mergem în străinătate, în loc nou unde nu ştie nimeni pe noi, și găsim ce să facem acolo!“.

Lola s-a apropiat și m-a luat pe după umăr.

— Să-mi zici când e prea mult, a șoptit, lui Felix îi place să facă impresie și uneori exagerează.

— De ce spui că exagerez? a protestat Felix. Eu povestesc lui povestea ca în viață! Duc pe el în toate locurile, arăt cum a fost, ce a fost. E viața lui! Nu bine aşa?

Începeam să înțeleg de ce oamenii ăştia doi nu reuşiseră să trăiască împreună.

— Continuă, am zis, vreau să știu.

— Aaa! s-a umflat Felix în fața Lolei. Nepotul tău vrea să știe! Foarte bine! E dreptul lui, e povestea lui! Pe scurt, Zohara spune: „Papino“, zice ea, „eu nu mai vreau bani murdari. Și nu mai vreau să păcălesc proștii, vreau numai să mai joc o dată, să simt inima bătând, fiindcă de când am întors în Israel viața de zi cu zi e prea plicticoasă și poţi muri și doar de plictiseală, și să presupunem că eu urc acolo pe acoperiș și cânt la flautul meu o melodie, numai un cântec, și cobor, și nici unul nu poate să mă prindă, ei, ce părere ai, Papino?“.

M-am uitat în sus. Pentru asta am lăsat cât am putut capul

pe spate, și era greu, fiindcă zâmbeam în același timp.

— Doar ca să cânte la flaut pe acoperiș?

Și o mică melodie a început să sune în mine.

— Asta, în general, era prostie, să intre în clădirea asta, a continuat Felix povestea. Treacă-meargă dacă era ca să iei puțină marfă bună – asta mai înțeleg. Asta afacere. Dar așa, pur și simplu, numai ca să dai spectacol? Dar așa era Zohara. Ce spuneam ei să nu facă ea făcea dinadins. Când spuneam eu „Zohara, iubita, ai grijă!“, ea spunea „Oi, tată, tu orice numai nu și nu!“.

M-am uitat la el. Da, se pare, așa se certau.

— Vorbeai cu copaci și cu pietre mai bine, a oftat Felix. Eu spuneam nu, și ea da, și până la urmă n-am mai vorbit despre asta și gândeam c-a liniștit, că a uitat toată povestea, și slavă Domnului, și bună dimineața, și *shabbat shalom*. Și am întors ca să lucrez în străinătate și ea a rămas aici. Dar ce a întâmplat apoi? Ei, după vreo două săptămâni am primit telefon de la bunica ta că Zohara a făcut ce-a spus!

— S-a suit pe acoperiș? A reușit?

— Sigur c-a reușit! Și nu întreba cum! Nu știu! Și toată clădirea era plină de paznici, și ea a trecut de toți! Dar una din camerele de filmat se pare că a prins totuși pe ea, și imediat alarma! Și toată lumea sare, sirene, paznici, poliție, câini… Și Zohara fuge! Și mai și râde! În loc să fugă afară, ea fuge şi mai sus, pe acoperiș! Fiindcă ea vrea cu flautul, da? Fiindcă pentru ea totul e joc, da?

A clătinat din cap uluit.

— Și ce a întâmplat acolo după asta nu știu, a zis și a desfăcut brațele, poate spui tu.

— Eu? De un…

— E povestea ta, corect?

De unde să știu eu? Eu nici nu mă născusem încă! A strâns din buze. Sprâncenele lui stufoase în formă de triunghi s-au ascuțit și mai mult în sus. Unde? Pe acoperiș? Da, ajunsese pe acoperiș. Așa cum promisese. Dar mai promisese ceva. Am zâmbit. Nu se putea, doar nu îndrăznise să cânte când toată poli… Dar Felix a închis ochii și a dat tare din cap. Deci da. Chiar scosese flautul din buzunar, flautul ăla simplu de lemn,

și… Cântase?

— Ei, sigur. Ce credeai?

Luna strălucea acolo sus, deasupra acoperișului. Mi-o şi imaginam pe Zohara în vârful clădirii. Poate chiar aşezată pe margine, scăldându-și picioarele în cer, cu lumina lunii în păr, și jos, pe câmpul unde stăteam noi, era plin de polițiști și de mașini cu lumini albastre. Şi-a curățat calmă muștiucul înainte să înceapă. Și știam deja ce o să cânte, și mi-au venit în minte nimfele fermecate din fluviul negru, și simțeam în gâtul ei bătăile inimii.

Și, deodată, liniște! Flautul. Simplu și delicat. Auzeam melodia plutind din vârful clădirii înalte și revărsându-se sunet cu sunet peste capetele polițiștilor, și ei stăteau nemișcați, unii își dădeau jos cu sfială chipiul, și ascultau cântecul uşurel, copilăros, zburând ca un ied pe pășunea cerească în jurul flautistului.

Și ei încă nu știau că flautistul e femeie.

Zohara a cântat tot cântecul, notă cu notă, toate strofele. Polițiștii nu s-au clintit din loc. Parcă ascultau un imn. Un imn pentru cutezanță, mit și nebunie. Zohara a terminat. A șters pedant muștiucul. Si a pus la loc flautul în tocul negru de catifea. Ce se făcea acum?

Fiindcă, în clipa în care a terminat, vraja s-a destrămat și a reînceput agitația. La toate etajele clădirii alergau detectivi, lătrau câini, staţiile răgușeau de ordine contradictorii, iar ea? Ce făcuse ea în momentul ăla?

— Povestește, a spus Felix în șoaptă. Tu știi.

Eu? De unde să…?

Bine. O cunoşteam deja puțin. Când închideam strâns ochii, îi simţeam zumzetul între ei. Și imediat îmi dădeam seama că nu stătuse să-i aștepte.

— A fugit, nu-i așa?

„Da“, au spus ochii lui Felix.

Dar încotro? Să se întoarcă jos nu putea. În sus, doar cerul. Ce făcuse? Ce putea să facă? Sărise și se agățase de un avion care trecea pe-acolo? Îşi dăduse drumul pe un stâlp de electricitate? Felix zâmbea și nu zicea nimic. Lola mă privea cu capul înclinat, ca și cum ar fi urmărit gândurile Zoharei, fiica

ei, pe chipul meu. Am închis ochii. M-am concentrat. Am simțit cum punctul dintre ochi se încălzește. Zohara în vârful clădirii. Mama. Fiica lui Felix. Mă născusem într-un neam de infractori și de escroci. Făceam deodată parte dintr-o dinastie... Eu ce-aș fi făcut în locul ei? De ce nu reușeam să mă gândesc la o șmecherie bună care s-o salveze? Un plan de scăpare? De ce nu puteam să mă concentrez? Poate din cauza mirosului, mirosul greu de ciocolată care-mi amorțea gândirea... Izvorul secretului dulce al meu și al lui Gabi... O dată pe lună mă aducea aici... La izvor venea ieduţul... Mirosul ăsta care mă atrăgea și-mi susura în șoaptă...

— Acolo, m-am răsucit brusc, arătând fabrica de ciocolată. Acolo a fugit mama.

Şi am adăugat cu seriozitate:

— Îi plăcea foarte tare ciocolata.

— Slavă Domnului, a răsuflat Felix ușurat, ca și cum în momentul ăla aș fi trecut examenul alăturării la trib.

Și amândoi și-au zâmbit unul altuia. Poate pentru că îi spusesem „mama“.

În fabrica de ciocolată a fugit.

Și de-asta Gabi...

O dată pe lună. Cinci ani.

De zeci de ori. Cu încăpățânare și devotament.

— Dar cum a trecut de pe clădirea diamantelor pe clădirea ciocolatei? a șoptit Felix.

— Cum?

Într-adevăr, cum? Cele două clădiri erau foarte depărtate una de alta. O săritură ieşea din discuție. Să fi coborât și să fi fugit, imposibil, din cauza polițiștilor care o așteptau.

Un moment:

— Și pe vremea aia erau macarale aici? am întrebat.

— Dintotdeauna sunt macarale aici, a spus Lola. După părerea mea, aici clădirile construiesc macarale, nu invers.

Atunci știam.

Zohara sărise pe macaraua uriașă care era, să zicem, acolo. Brațul ei ajungea până în dreptul clădirii diamantelor. Întinsese în aer un picior să testeze terenul: trebuia să facă o singură săritură. Distanță de un metru. Nu prea mult. Dar jos

era un hău de zeci de metri. Felix îmi urmărea privirea. Nu ziceam nimic. Gândurile erau complet sărite de pe fix: Zohara își împletise părul într-o coadă și-şi băgase coada în guler. Flautul și-l pusese în buzunar. Pe viață și pe moarte. Și moartea n-o speriase niciodată. Uite, acum sărea. Sărea peste abis, ateriza pe brațul de oțel al macaralei… Nici măcar n-am stat să primesc de la Felix o confirmare a presupunerilor mele, a ceea ce-mi imaginasem. Eram sigur, ca și cum aș fi fost cu ea acolo: am simțit impactul când a căzut. Clănțănitul dinților. A rămas culcată o secundă, un pic zăpăcită de durere, poate și de teamă, dar imediat a început să se târască…

Nu. Greșeală. Îmi pare rău: eu m-aș fi târât dac-aș fi fost acolo. Dar pe macara era Zohara. Și ea nu se târa. Niciodată. Şi-a încordat încet toţi muşchii, poate că-i tremurau puţin picioarele, dar a sărit în patru labe. A aruncat o privire jos, după care s-a ridicat în picioare. Şi a început să meargă.

M-am uitat la cerul întunecat. Brațul lung de oțel reteza luna. Mi-am imaginat-o pe mama pășind de-a lungul lui. Traversând luna. Atentă să nu privească din nou în hăul de sub ea. Sau poate că voia să vadă hăul. Și Felix, în fața mea, s-a înfiorat deodată.

Și polițiștii? Ei ce făcuseră? O țintiseră cu pistoalele lor? O fluieraseră cu fluierele lor? Știam exact ce simțiseră, zăpăciți, uluiți de silueta zveltă, căreia nu-i păsa de lege și de ordine şi care pătrunsese în inima cetății apărate, se aşezase pe margine să cânte un cântec de copii şi plecase apoi într-o călătorie de-a curmezișul lunii, mergând dreaptă, ca un acrobat pe o sârmă subțire, sfidând ceva colosal, mult mai mare decât ei cu toate pistoalele, cătușele și fluierele lor, și de-asta, poate, aproape că nu s-au clintit din loc, au făcut doar zarvă cu strigătele lor și n-au putut să hotărască să facă nimic.

— Nu toți polițiștii! mi-a corectat Felix raţionamentul.

Fusese unul care-şi dăduse seama imediat unde se duce, doar unul. Un polițist. Detectiv.

Privirile amândurora erau asupra mea. Ochii Lolei și ai lui Felix. Acum era rândul meu să continui povestea. Să-l descriu pe polițistul ăla. Singurul care-şi dăduse seama ce punea la cale Zohara. Am încercat să-mi imaginez un detectiv din filmele

americane, un frumuşel cu părul aranjat și ochi albaștri de oțel. Dar nu se potrivea.

Ce puteam să fac? Am luat şi eu exemplul pe care-l cunoșteam de-acasă.

— Un detectiv așa, nu prea înalt, dar voinic. Cu capul mare. Aproape fără gât. Solid.

Și un pic neîngrijit, am gândit cu dragoste, un pic nervos. Părea că se gândeşte mereu la altceva, în general nemulţumit, enervat, nădușit și ciufulit, pe scurt, nemenăciuf.

— Foarte adevărat, a zâmbit Felix. Exact așa.

„Și el?“ au întrebat ochii Lolei.

— El a fost singurul care a știut ce să facă. A alergat în tăcere spre baza macaralei și a început să se cațăre pe barele ei ca pe o scară de fier…

Foarte bine, m-am gândit eu, simţind cald în mine: avea experiență în cățăratul la înălțime, pe acoperișuri, pe stâlpi de steag… Într-o noapte, cu numai patru-cinci ani înainte de seara aceea, mai parcursese un traseu tot aşa abrupt pe acoperișurile a nouă ambasade și consulate din Ierusalim, se cățărase în liniște, tăiase frânghii și legase altele, și, de dimineață, ambasadorul Italiei se trezise sub drapelul Etiopiei, pe care o ura atât de mult, și consulul Franței ridicase privirea de la croasantul lui și se înecase aproape văzând că el – la fel și croasantul – se găseau, nenorocire, sub drapelul Angliei! Și, o clipă mai târziu, deja se sunau unul pe altul nouă ambasadori și consuli furioși, și aerul bubuia într-o grămadă de limbi și stropi de otravă diplomatică, și Ierusalimul se prăpădea de râs, la fel și tata, care câștigase un pariu, iar acum se întorsese să facă acelaşi lucru. Ajuns pe brațul macaralei, la numai câțiva metri în spatele misteriosului acrobat, s-a așezat, a aruncat o privire în jos și aproape că a leșinat. Pe urmă l-a privit pe îndrăznețul spărgător și a știut că nu mai întâlnise niciodată asemenea rival, perechea lui.

Pereche întâlnită în cer, m-am gândit, sau măcar destul de sus deasupra pământului.

Un pas și încă un pas. Acrobatul drept aproape ajunsese la capătul brațului de oțel, deasupra fabricii de ciocolată. Tata a încercat să se ridice în patru labe, dar teama și amețeala l-au

lipit de brațul de oțel. Şi a hotărât să-și înghită mândria. A început să se târască. În burtă simţea vibraţia metalului cu fiecare pas al celui urmărit. O simţea în tot corpul, ca un fior al primejdiei și o plăcere de neînțeles. Acrobatul a întors o clipă capul și l-a văzut pe urmăritor, care gâfâia. Zohara a zâmbit cu apreciere pentru curajul lui și dispreț pentru târât. Oare chiar așa fusese, sau doar îmi imaginam? Nu-mi păsa. Îmi doream să fi să fi fost așa. Şi azi, când trec cu mașina pe lângă fabrica de ciocolată, am în faţa ochilor imaginea asta: cum înaintează în tăcere amândoi pe brațul imensei macarale. Acolo sus, deasupra orașului luminat, deasupra polițiștilor, un prim firicel străveziu de apropiere începea să se țeasă între ei, și poate din cauza firicelului ăluia neașteptat grăbea Zohara pașii, aproape alerga, și tot din cauza acelui firicel se târa tata în urmărirea ei din ce în ce mai repede, dar Zohara a ajuns înaintea lui la capătul brațului, deasupra fabricii de ciocolată.

Am respirat adânc:

— Și, când a ajuns, a sărit.

— Dar e înălţime mare! s-a îndoit Felix. Poate şi patru metri!

— A sărit! m-am încăpățânat eu. Și n-a păţit nimic!

— Într-adevăr, ea întotdeauna cădea în picioare, a murmurat Felix cu uimire.

— Era noapte, am continuat eu – deja nu mai puteam să mă opresc.

Povestea se revărsa din mine, din punctul acela de pe frunte, chiar dacă n-o mai auzisem pân-atunci.

— Fabrica era complet goală și Zohara a început să alerge prin ea…

Am văzut-o fugind, căutând o ieșire, se agita încolo și încoace prin sala uriașă. Apărea și dispărea, sărea de colo-colo în linişte deplină, cu tălpi de catifea, vedeam totul, o pană îmi gâdila creierul, povesteam direct din imaginație, și de data aceea nu era minciună, era povestea mea care ieșea, în sfârșit, din mine, ca un fir tras la nesfârşit dintr-un scul care fusese întotdeauna acolo, care dintr-odată o readusese la viață pe Zohara printre mașinile mari, printre cuvele uriașe, pline de visul lor dulce, și ea, oprindu-se câte o clipă, nu se putea abţine, băga în ele câte-un deget şi-l lingea. Râdea.

S-a auzit o izbitură puternică: din înălțimi aterizase pe acoperișul fabricii un corp mare și greu. Detectivul. Singurul, unicul. S-a rostogolit pe spate, a înjurat, s-a ridicat și a intrat de pe acoperiș în sala imensă a ciocolatei. Pășea cu mare grijă. Ținea pistolul în mână. Se uita prudent în toate părțile. Îl cauta pe spărgător. Corpul îi trimitea semnale limpezi: dacă simţea căldură în jurul buricului însemna că infractorul e aproape. Și îi era foarte cald. În jurul buricului, peste tot.

— Hei, tu! a strigat tata, și ecoul a răsunat spre el cu miros de ciocolată. Locul e înconjurat! N-ai nici o șansă! Mâinile sus și ieși încet!

Ecoul a pierit. Tăcere. Tata s-a uitat atent de jur împrejur. Mirosul de ciocolată îi umplea nările. Poate și-a amintit o clipă cum și-a petrecut și el copilăria într-o fabrică asemănătoare, la tatăl lui. Printre mașini ca alea, saci de zahăr și făină. Vai, biscuiți și ciocolată împreună, hmmm...! Dar şi-a alungat gândul imediat. Într-o meserie ca a lui n-aveai voie să te laşi distras și orice greșeală putea fi fatală. Înainta cu pași foarte lenți. Pistolul lui adulmeca în toată părţile.

Și-atunci? Ce se întâmplase? Imaginația mi s-a oprit deodată. Punctul cald s-a răcit brusc. O pelerină roşie cu negru a început să fluture în fața ei.

— Și-atunci, a spus Felix, ea a împușcat pe el.

— L-a împușcat?

M-am înecat. Nu mă gândisem o clipă că avea pistol.

— A tras în tata?

— Ei, da. Cu pistolul care e acum în buzunarul tău, Amnon. Pistolul care ai luat de la mine. Era al ei.

Un pistol de femeie, mi-am amintit. Sigur. Și cum se uitase el la un pistol ca ăla când fuseserăm la expoziția de armament. Și cum îl mângâiase.

— Și l-a nimerit? L-a rănit?

— În umăr. Îmi pare rău. Să știi, ea niciodată în viața ei nu mai trăsese cu pistolul. N-ar fi putut să omoare nici muscă măcar. Dar tocmai cu tatăl tău a zburat ei deodată glonț. Poate a vrut pur și simplu în glumă, să joace, poate... cine știe.

— Poate ce? am murmurat eu. Ce i-a venit deodată să tragă în el?

— Poate c-a simțit că el e un pericol pentru ea, a spus Lola simplu. Nu ca polițist. Ci ca bărbat. Poate c-a simțit că tatăl tău o să fie foarte important și fatal în viața ei și a intrat în panică.

M-am rezemat pe spate, prelingându-mă în atașul motocicletei. Îmi trebuiau două sute de ani să procesez toate astea. Am rămas așa vreo cinci minute, cu capul în jos şi picioarele peste marginea atașului. Lola i-a șoptit ceva lui Felix și el a strâmbat din nas. Un avion a trecut pe deasupra noastră. Antena de pe clădirea diamantelor i-a făcut cu ochiul dându-i semnale roșii. Stăteam culcat și glonțul de pe lănțug se rostogolise de sub cămașă și mi se oprise pe buze. Rece. Scos din corpul lui. Tras în el de Zohara. Îl avusesem pe mine toată viața fără să știu nimic.

— Ca o săgeată a lui Cupidon, a spus Lola și m-a tras în sus cu delicatețe. Tatăl tău s-a îndrăgostit de ea într-o clipă.

— Fiindcă ea râdea când a tras în el, a explicat Felix, și-atunci el a auzit că e fată.

Tata rămăsese trăsnit. Sunt sigur că durerea pe care-o simţi de la un glonţ e ca durerea pe care-o simţi de la, să zicem, coarnele unei vaci. Cu mâna sănătoasă și-a strâns umărul. A încercat să oprească sângerarea.

— Ce, ești femeie? a întrebat el uimit.

Ea a râs din nou, râsul ei ca un clopoțel a răsunat în toate părțile, inducându-l şi mai mult în eroare. A tras iarăşi, dar de data asta în așa fel încât să nu-l nimerească.

— N-ai nici o șansă împotriva mea, a strigat tata zâmbind fără să vrea, în ciuda durerii care i se răspândea în tot corpul, până la inimă.

Ea a mai tras o dată și a spart un bec mare de deasupra lui. Tata s-a ferit. S-a ascuns după un morman de saci cu boabe de cafea. Și încă o împușcătură. O cascadă de boabe cafenii, frumos mirositoare s-a revărsat peste el, acoperindu-l complet aproape. S-a dat brusc înapoi. S-a aplecat. Ea a tras. El a numărat gloanțele de pân-atunci. A calculat câte-i mai rămăseseră în magazia pistolului. Știința e putere, dar, cu cât știa mai mult, cu atât mai slab se simţea, supunându-i-se în inima lui.

Și așa au stat acolo, singuri, un timp care a părut o veșnicie.

Ea râdea de el, îl păcălea. Se ascundea în spatele mașinilor, se cățăra pe stivuitoare. Îi scotea limba, lungă și trandafirie, din spatele liniei de producție pentru *langues de chat*, pe care le ador şi azi, își flutura puloverul de după sacii cu zahăr, și, când el se repezea într-acolo, ea dispărea, răsărea în cu totul altă parte şi trăgea un foc deasupra lui cu grijă, numai aşa, în joacă.

Și el zâmbea tot timpul. Fără să vrea, în ciuda durerii care creştea în el.

— Și așa a început totul, am explicat eu, înţelegând deodată, celor doi ascultători atenți ai mei. L-a făcut să râdă.

— Aşa e, a confirmat Lola. Când voia să amuze pe cineva, nu-i rezista nimeni.

Da, m-am gândit. Numai ea știa să-l facă să râdă cu adevărat.

Biata Gabi.

— Odată, când eram noi doi în Jamaica, și-a amintit Felix, a fost aleasă regina râsului pe anul 1951! Trei mii de dolari a căpătat acolo numai pentru râsul ei!

— Și așa au râs ei în fabrica goală, am continuat eu, și jubilam când mă gândeam la amândoi, tatăl și mama mea, urmărindu-se unul pe altul în sala imensă și goală a ciocolatei, provocându-se unul pe altul, tineri, veseli, ca și cum el n-ar fi fost polițist și ea n-ar fi fost o spărgătoare, erau doar un bărbat și o femeie și un râs care umplea toată sala, râsul ei ca un clopoțel și râsul lui răgușit, de cal, şi eu nu-l auzisem niciodată râzând cu adevărat, din toată inima... Până când deodată...

Uneori mă gândesc că poate în momentul ăla s-a hotărât în ceruri că o să născocesc povești.

— Deodată, am spus cu o stranie siguranță, când ea fugea pe una din șinele de sus, s-a împiedicat de ceva și a căzut și...

— Și? au întrebat Lola și Felix în cor, aplecându-se spre mine.

— Și a aterizat...

— Și?

— Direct în cuva cu ciocolată, am încheiat eu liniștit şi cu mândrie în glas. Trei metri lăţime, trei metri lungime. Doi metri adâncime și o elice uriașă care o amesteca încet.

Știam dimensiunile tuturor cuvelor din sala centrală. Și

lângă cea mai mare dintre toate Gabi stătea minute întregi. Se uita în ea și ofta. Și eu, prostul de mine, mă gândeam că şi-ar dori să se scufunde în marea de ciocolată.

— Și tata s-a aruncat după ea, în uniformă, s-o salveze, înotând cu toată puterea lui în ciocolata groasă și călduță.

Vorbeam ca un comentator de fotbal.

Dar m-am oprit imediat.

Fiindcă tata nu știa să înoate.

— Absolut exact, a precizat Felix. Și imediat el a înecat aproape! Ai mai văzut tu aşa detectiv? i-a zis Lolei batjocoritor. Să înece în ciocolată.

— Dar Zohara știa să înoate, s-a făcut Lola că nu-l aude, și l-a apucat imediat de claia de păr. Şi l-a tras prin ciocolată cât a putut de tare. Până a ajuns la treptele din cuvă.

L-a tras de claia de păr.

Și de inimă. Cu totul.

Pe-atunci avea mult păr. Şi inimă.

— Uuf! a oftat Lola. Precis ți-e greu să spui şi să asculţi povestea în acelaşi timp, nu?

— Da, am zis, da și nu, am recunoscut eu și m-am redresat în ataș. Habar n-aveam că pot să spun povestea asta.

— Astea sunt poveștile care ies cel mai bine, a zis Felix.

Tata avea ochii acoperiţi de ciocolată. Şi uniforma și pistolul. Ciocolata se întărea cu repeziciune și el aproape că nici nu îndrăznea să se miște. Inima lui, inimă de burlac convins, bătea ca o tobă: uite că se născuse şi femeia care să-i îndeplinească toate condițiile, o femeie care îl vânase și îl pescuise... Și Zohara stătea acolo în fața lui, înăbuşindu-se de râs şi cercetându-i cu o admiraţie de fetiță umerii laţi şi vânjoşi, tot corpul bine făcut...

O am şi acum în fața ochilor, ca și cum aș fi fost cu ei acolo: singură și nefericită, dar trasă în ciocolată din cap până-n picioare. Părul ei, gâtul, umerii, urechile ascuțite, de pe toate curgea ciocolata, fire-fire până la pământ. O migdală amară trasă în ciocolată.

— Ca două păpuși de ciocolată, a zis Lola în şoaptă. O păpușă polițist şi o păpușă spărgătoare.

— Și amândoi râdeau, a murmurat Felix.

Şi ce mai râsese tata atunci.

Sărmana Gabi.

Se îndopa cu ciocolată, dar nu-l făcea să râdă.

— Mâinile sus, a spus păpușa detectiv, cu pistolul glazurat.

Fiindcă numărase și știa că Zoharei i se terminaseră gloanțele.

— Îmi placi, a spus păpușa spărgătoare.

Poate chiar i-a luat cu degetul puțină ciocolată de pe vârful nasului și l-a lins apoi.

— N-am mai întâlnit niciodată un bărbat ca tine. Dacă mă rogi frumos, mă mărit cu tine.

— Bine, atunci, te rog frumos, mâinile sus, a zis tata, care nu înțelesese exact.

Zohara a izbucnit în râs, gândindu-se că are un simț al umorului cu totul şi cu totul deosebit.

26

Nu s-au mai pomenit pe lumea asta doi oameni mai nepotriviți

Și iarăși am început să gonim. Am lăsat în urmă fabrica de ciocolată și am luat-o spre nord. Nu știam încotro. N-am întrebat. Pe drum mi-am dat jos hainele Zoharei şi am revenit la hainele mele. Nu mai aveam nevoie de ale ei. Era deja în mine.

Felinarele zburau pe lângă noi. Puținii oameni care treceau pe străzi se opreau să ne privescă. Eram trei inși stranii, Felix cu înspăimântătoarea lui cască de piele, aplecat tot în față ca un jocheu la o cursă; Lola cu părul despletit, care flutura ca niște șerpi; și un copil care părea că nu are ce căuta acolo la ora aceea.

Și motocicleta trezea uimirea privitorilor: era o motocicletă străveche, greoaie și mare, zgomotoasă ca un tanc. Atașul parcă stătea să se desprindă în orice clipă. Îmi şi imaginam cum o să zbor singur cu atașul la vreun viraj mai strâns, tăcut ca o tufă de roşii, în timp ce Felix și Lola o să-și continue drumul lipiți unul de altul pe motocicletă. În lumina asfinţitului.

Adică a răsăritului.

Din când în când mă mai uitam la ei cu coada ochiului. Ea se lipise de spatele lui și părul cărunt și lung îi flutura, acoperindu-i ca un șal pe amândoi. Felix vorbea cu ea fără încetare, zbiera prin vânt, și ea răspundea ţipându-i în ureche. Poate se certau. Sau poate trăncăneau în voie, dar se vedea cât de apropiaţi fuseseră cândva.

— Ăsta e doar începutul poveştii, mi-a strigat Lola prin şalul ei de păr.

— Sunt numai urechi! am strigat şi eu.

...La fabrica de ciocolată, tata i-a spus răspicat Zoharei ce-o să se întâmple mai departe: el urma s-o conducă afară și să aibă grijă să nu se atingă nimeni de ea. Să se străduiască să primească rolul de anchetator al ei, ea să-i povestească ce avea de povestit, de ce hotărâse să facă asemenea pozne, fiindcă se vedea că e de familie bună, poate din cauza vreunui pariu, lucruri din-astea se întâmplă, cine să înțeleagă mai bine decât el, și, în schimbul mărturiei ei complete și sincere, el să aibă grijă ca ea să scape foarte ușor, fără pată în cazier, așa încât să poată avea o viață obișnuită, ca orice cetățean corect, și poate cândva, după ce toate astea vor fi luat sfârșit, ea să accepte să iasă cu el la un film?

Mama rămăsese fermecată de el. De forța lui. De tăria și bărbăția lui. De faptul că el n-o așteptase jos, ca toți polițiștii, ci venise după ea. Fiindcă, dintre numeroșii bărbați pe care-i cunoscuse la viața ei, care-i spuneau cuvinte înalte despre dragostea pe care i-o poartă sau care amenințau cu vorbe şi mai şi că se aruncă de pe acoperiș dacă îi părăseşte, el fusese primul care se cățărase după ea în înălțimi și n-o lăsase acolo în plata Domnului. Și Zohara, femeia care disprețuise curtea milionarilor și a fotbaliştilor, l-a privit pe tata și buzele ei au murmurat: „O să-mi fii fidel?“, l-a întrebat din adâncul sufletului și toată vigoarea fiinţei lui i-a urlat răspunsul ca un regiment întreg de soldați înainte de atac, și Zohara s-a lăsat învinsă, cucerită furtunos.

— O fată ca Zohara, mi-a spus Lola, luptându-se cu vântul, care trăia în imaginație și nu totdeauna distingea hotarul dintre adevăr și minciună, a fost fascinată precis de un om ca tatăl tău. Poate a crezut c-o s-o ajute să-şi găsească liniștea...

Poate că Lola avea dreptate. Fiindcă era incontestabil: chiar dacă fusese mai zvăpăiat în tinerețea lui, chiar dacă se cățărase pe acoperișuri de ambasade și umbrise croasante franțuzești cu drapelul britanic, pusese roți pătrate la maşini și prinsese zebre cu lasoul, tata știa întotdeauna care e hotarul. Și ce e permis și ce e interzis. Și ce e fapt și ce e imaginaţie. El, de

exemplu, nu s-ar fi zăpăcit niciodată dac-ar fi fost întrebat cine e el.

— Hei, cowboy, a zâmbit păpușa de ciocolată, care nu știa că asta fusese cândva porecla lui. Habar n-ai pe cine-ai prins, așa-i?

Și acolo, pe loc, deasupra cuvei cu ciocolată, a început să-i povestească. I-a turnat nume de regi în exil, de țări îndepărtate dintr-un atlas plin de sudoare etc., și sume de bani, și soiuri de fructe care răsfrângeau lumina în străluciri, și seifuri cu coduri secrete din Elveția, și tata stătea cu gura căscată de uimire, și ea dădea capul pe spate și râdea văzându-i uluirea, naivitatea binecuvântată, inocența unui copil mare, și înăuntrul tatei, sunt convins, se strecura o răceală, o durere ascuțită și amară îi fărâma inima, fiindcă ea nu, nu, ea e atât de altfel decât ai crezut, striga în el un glas, ea nu e pentru tine!

Și el deja îl auzea pe fratele mai mare condamnându-i dragostea pripită pentru o femeie atât de păcătoasă; pe maică-sa, Tzitka, șuierând printre dinți: „Numai peste cadavrul meu o să te însori cu o nelegiuită“; pe comandanții lui de la poliție îndepărtându-l din orice funcție de răspundere din cauza legăturilor cu dușmanul… Toate astea le știuse din prima clipă și toate se adeveriseră după aceea, rând pe rând. Dar inima încă-i dădea pe dinafară de nectarul nou al iubirii, cel dintâi, cel mai dulce și mai zemos dintre toate nectarurile, și el nu, nu, nu era dispus să renunțe la singura femeie care reuşise să-l atingă în felul ăsta înăuntru, să-l vâneze și să-l pescuiască, și mușchi de a căror existență nu știa începuseră de-acum să i se încordeze în suflet, mușchi de încăpățânare și răbdare și statornicie.

Așa începuse totul. În acele clipe numărate, destinul lui fusese mutat de pe un traseu pe altul, și chiar şi trăsăturile feței i se schimbaseră dintr-o clipă în alta, seriozitate și posomoreală, și un sentiment nou, de responsabilitate apăruse în ele, ca și cum abia atunci s-ar fi transformat din adolescent în bărbat. Gâtul îi devenise mai dârz, mai puternic și se înfipsese între umeri, iar umerii i se lărgiseră şi ei deasupra pieptului, ca să-i cuprindă toate inimile, să fie în stare să ducă o povară nouă, și cine dansase cu un frigider putea să ia

asupra lui încărcătura asta imensă, viața furtunoasă și complicată a femeii frumoase și uimitoare care era în fața lui, fiindcă, și atunci când ea îi povestea cu râsul ei răsunător despre fapte cât se poate de grave – nelegiuiri de ți se făcea părul măciucă! –, el simțea că-i cere în şoaptă ajutorul, cercetându-l totodată cu ochi pătrunzători să vadă dac-o să fie un detectiv adevărat, dac-o să răzbată dincolo de masca veseliei ei și o să desluşească, de exemplu, ce se ascunde în adâncurile ochilor ălora ciudați, singurătatea unei fetițe prea pline de amărăciune și prea înțelepte, care încă-l căuta pe-acela care nu se va teme de ea...

Și, din toate clipele pe care le trăisem cu tata, din tot ce auzisem despre el, asta a fost clipa în care l-am iubit cel mai tare (chiar dacă nu era cu mine atunci): pentru că încercase, cu un efort imens, să treacă peste toate fricile mărunte, toate calculele logice, să părăsească traseul cunoscut și sigur care-i fusese pregătit și care-l aștepta și acceptase s-o ia pe alt drum, primejdios și neștiut, pe scurt, pentru că acceptase să renunțe la lucruri concrete și clare în schimbul a ceva imaterial – iubirea.

Tata a fost numit anchetatorul ei. O lună a venit la ea la închisoare, stând aşezat în fața ei zi după zi câte opt ore și notându-i declaraţia pentru anchetă.

— Declaraţie? Asta nu era declaraţie, a suspinat Felix cu amărăciune, asta era confesiune!

A apăsat cu furie pe accelerație, zgâlțâindu-ne pe toţi.

— Ce voiai de la fată? şi-a înfipt în el Lola unghiile ascuțite, după cea mai bună tradiție a bunicii-compas. Pe tine nu te-a turnat! Nici măcar o dată nu te-a pomenit! Dar pe ea a vrut să se spele de toate minciunile! S-o ia de la capăt, de ce nu?

— De ce trebuia povestească tot de la Adam şi Eva, ă? a scrâșnit Felix din dinți și din frâne. Nici măcar un secret n-a păstrat pentru ea!

— Fiindcă așa era ea când iubea, a oftat Lola, poate pentru el, poate pentru ea însăși. Toate secretele i le dăruia bărbatului pe care-l iubea. Pe ea toată, Felix...

Am mai mers câteva clipe în tăcere. Felix băgase capul între umeri, ca și cum ar fi vrut să se apere de Lola, de ceva ce eu n-

am înțeles. Pe urmă ea a răsuflat adânc și s-a întors la Zohara și la tata și la ancheta aia ciudată.

Zohara îi povestise despre călătorii, despre diamantele care curgeau în palma ei ca boabele de rodie și pomenea nume de țări și de insule îndepărtate, despre care el numai citise în ziare, și știa să povestească în așa fel, încât totul părea imaginar și adevărat în același timp, și tatei nu-i mai păsa ce e adevărat și ce nu, fiindcă simțea că ea îl ia de păr şi-l duce dincolo de granițele lui, dincolo de toate granițele, și o parte din el accepta cu bucurie, iar alta îşi înfigea picioarele în pământ cu teamă şi încăpățânare...

— A fost, într-adevăr, o anchetă cu totul deosebită, a încercat Lola să-mi povestească strigând prin perdelele de vânt. Voia să știe totul despre ea, totul! Infracțiunile ei nu-l mai interesau atât de mult... Devenise mai interesat de ea... de enigma... Zohara...

— Chiar și pe Lola a venit să interogheze! a strigat Felix batjocoritor şi furios, accelerând atât de tare, încât cuvintele i-au fost smulse din gură și au zburat în vânt.

— Nu să mă interogheze, să stea de vorbă... La mine în bucătărie, seară după seară... săptămâni la rând... întreba cum era ea atunci când... și cum era când era mică... albume cu poze de-ale ei... caiete de la școală... stătea ceasuri întregi... nu înțelegea...

Aveam ochii plini de lacrimi din cauza vântului. Cuvintele strigate îmi străpungeau urechile. Mă gândeam la tata în bucătăria Lolei. Unde fusesem şi eu în ziua aia.

— Și a fost proces, a continuat Lola să-mi povestească strigând prin vânt, și tatăl tău i-a promis judecătorului că Zohara n-o să mai încalce legea. Și, într-adevăr, e meritul lui că au ținut seama de circumstanțele atenuante. Și a fost condamnată la doi ani de închisoare. O pedeapsă foarte ușoară pentru ce făcuse ea.

— Doi ani de închisoare? m-am mirat eu. Au fost despărțiți doi ani?

— Nu, Nono. Dimpotrivă. Asta a fost o mare iubire! Uite că ajungem!

— Unde?

Dar Lola a dus degetul la buze și am tăcut.

Apoi vântul s-a mai potolit. Culorile întunecate care mi se perindaseră prin fața ochilor s-au prefăcut din nou în obiecte, într-o alee cu copaci, într-un crâng de eucalipți, într-o colină de nisip, în garduri înalte. Felix, cu aceeași mișcare grațioasă a lui cu care trecea întotdeauna de pe drumuri principale pe cărări lăturalnice, a făcut-o din nou. Rolls-Royce-ul a ridicat puţin praf, a trecut pe un drum neasfaltat, a pârâit printre eucalipţi și s-a oprit.

— Iată, aici, a șoptit Lola. Doi ani.

Am coborât din ataş. Încă simţeam trepidațiile drumului. Cu toții ne clătinam puţin. Ne ținem unii de alţii. Felix iar a început să se lupte cu casca. Lola stătea lângă mine, mă îmbrățișa de la spate, cu obrazul lipit de al meu.

— O să răcești, a observat ea.

— Deja ca o bunică, a rânjit Felix.

În lumina lunii se înălța clădirea dreptunghiulară și urâtă a închisorii. Închisoare de femei, înconjurată de garduri de beton și de sârmă ghimpată. Și câte un turn de pază în formă de hexagon la fiecare colț. Figuri sumbre, înarmate umblau pe acoperiș. Un reflector se rotea continuu, inspectând câmpurile din jur.

Acolo fusese mama doi ani de zile.

Închisă. Sufocată. Ofilindu-se.

— Ba deloc, a spus Lola. Într-o lună a devenit conducătoarea tuturor deținutelor de-aici. Reprezentanta lor în fața autorităților închisorii. Spiritul viu. Și, afară de asta, tatăl tău venea în fiecare zi. Cum auzi.

Zi de zi. Își termina lucrul, îi spunea „la revedere“ lui Gabi, secretara lui tânără, și pleca spre închisoare. Acolo, în parcarea pentru vizitatori, îşi lăsa motocicleta cu ataș (deja scosese tufa de roşii, simțind că ține de o perioadă încheiată din viața lui, o perioadă de ușurătate și nesăbuință a tinereții), mai stătea o clipă, cu capul plecat, greu, nemișcat ca o stâncă, și-apoi răsufla adânc, ca întotdeauna când era silit să iasă și să înfrunte nenorocirile vieții, cobora de pe motocicletă și se îndrepta spre intrarea vizitatorilor.

Zi de zi. Nimic nu putea să-l oprească. Nici vremea rea, nici furtunile de furie ale superiorilor lui din poliție. În perioada aia, după cum știuse din capul locului, începuseră să-i facă mizerii. Îi întârziaseră avansarea în grad. Îi reduseseră numărul de funcții pe care le avea. Îi spuseseră: „Desparte-te de ea, și calea spre vârful comandamentului ţi-e asigurată!“. El continuase s-o viziteze. Ei explodaseră: „Cum poţi să-ți distrugi cariera pentru o infractoare de duzină?“.

Tata asculta. Tăcea. Și la sfârșitul zilei de muncă se suia pe motocicletă și pornea spre închisoare.

N-avea nici o logică. N-avea nici o șansă. Era ineficient și neprofesionist, dar îmi spuneam întruna că era o dragoste care se-nfiripase într-o cuvă cu ciocolată și de-asta era condamnată să fie fără logică și plină de dorință, de căință și de dulce dependență, de păcat și de vinovăție.

Zi de zi la șase după-amiaza se întâlneau în sala de vizite a închisorii. Un gardian înarmat stătea într-un colț cu ochii pe ei. Părinții mei vorbeau în șoaptă, cu capul în jos. Mama îi povestea despre viața-n pușcărie, despre colegele de celulă. Despre certurile permanente cu conducerea și gardiencele. Tata îi povestea despre casa pe care o construia pentru ea: în vârful Muntelui Lunii, la granița cu Iordania, cumpărase o bucată de pământ și ridica acolo un palat pentru ei doi. O baracă de lemn și mobilă pe care o făcea cu mâinile lui, și țarcuri pentru vite, și grajduri pentru cai, și un coteț pentru găini. La fiecare sfârșit de săptămână stătea acolo două zile singur, pe muntele bătut de vânturi, ridicând cuibul în care avea să înflorească iubirea lor. Cumpărase lemn și scule, țevi, ferestre și uși, cumpărase şi un plug străvechi de lemn, semințe, îngrășăminte, insecticide, începuse să se intereseze de creșterea oilor, de măgari, de cai... Când venea în vizită la Zohara îi arăta schițele. Unde o să fie staulul și unde grajdurile, îi desena planul gardului pe care-l ridica și dulapurile pe care le făcea. Toată iubirea lui reținută o traducea în limba scândurilor, a gardurilor, a pervazurilor. Ea era fermecată de seriozitatea și temeinicia lui. Gravitatea lui atunci când vorbea despre înălțimea treptelor de lemn îi inspira o linişte pe care n-o mai cunoscuse niciodată. Forță și simț de răspundere erau în

umerii lui mari, în palmele lui pătrate, și Zohara își imagina cât de fericită o să fie în căsuța aceea, la care duceau trei trepte de lemn înalte de optsprezece centimetri fiecare.

— O să fie ca-n filme, râdea Zohara, și inima ei se simțea atrasă de el, inima ei săltăreață, inima ei care se plictisea cu ușurință, inima ei înșelătoare.

— Oi, a oftat Lola și s-a înfiorat.

— Oi, a oftat şi Felix.

— Nu s-au mai pomenit pe lumea asta doi oameni mai nepotriviți, a spus Lola.

— Eu nici azi nu știu ce au găsit unul la celălalt, a zis nervos Felix.

S-au uitat amândoi la mine. Ca și cum aș fi avut răspunsul. Sau ca și cum eu aș fi fost răspunsul.

Iar eu nu știam ce să spun. Și azi mă mai întreb, dar poate că nu sunt destul de deștept să înțeleg atracția asta a lor, chiar dacă sunt un amestec al amândurora, al contrastelor și al asemănărilor dintre ei.

— Domnu' tata al tău credea că ei seamănă, a rânjit Felix.

Simțeam tot mai mult cât de antipatic îi e tata și m-am gândit că trebuie să fie destul de complicat când tatăl și bunicul sunt aşa dușmani.

— Domnu' tata credea că dacă a fost şi el cândva puţin poznaș în armată sau pe la petreceri în Ierusalim poate să înțeleagă pe Zohara. Dar ea era mult prea nestăpânită pentru el. Dacă el era cotoi, ea era tigru.

Lola a oftat.

— Era pur și simplu prea bun și prea sincer... Și, pe deasupra, și puțin, cum să spun, prea normal ca să înțeleagă o fire ca a ei...

N-a zis în batjocură, ci cu delicatețe, aproape cu regret, și, chiar dacă n-am priceput exact ce-a vrut să spună, mi s-a părut că are dreptate și-n inimă am simţit cum picură un strop de amărăciune, și a fost prima oară când m-am îndoit un pic de talentele lui de detectiv și prima oară când m-am gândit că poate meseria asta n-are cum să descifreze toate enigmele vieții și ale oamenilor.

— Și eu sunt un pic ca... am îngăimat fără să știu cum să le

spun… ca Zohara, cum ai zis tu de ea, că…

Fiindcă voiam ca Lola să știe totul despre mine, de la început. Tot adevărul amar. Să nu existe între noi o singură minciună.

— Ești fiul Zoharei și nepotul lui Felix, a spus simplu Lola, normal că ai ceva din ei în sânge.

Asta era ceva nou! Până atunci nu mă mai gândisem la asta. Era un lucru bun? Rău? Poate că din cauza Zoharei eram așa? Dar aproape că nici n-o cunoscusem! Ce însemna că aveam în sânge un pic din ea și din Felix?

M-am uitat la el cu o privire nouă și uimită. Stătea drept, cu capul sus de tot. Arăta ca un soldat la paradă. Și parcă se temea puțin de privirea mea, ca și cum s-ar fi simțit vinovat sau s-ar fi justificat, exact cum arătase în ziua dinainte, când dăduserăm buzna în casa Lolei și-mi povestise despre el ca și cum aș fi fost judecătorul lui, și poate că voia să-l iert pentru ce-i transmisese Zoharei și ce-mi transmisese şi ea mie… Și am simțit că mi-e prea greu și m-am uitat la Lola rugător, să mă salveze, să spună ceva frumos, iar ea a înțeles, era o bunică desăvârșită, și a spus cu un zâmbet binevoitor:

— Gândiți-vă numai cât au fost ei de fericiţi, amândoi, când s-a eliberat, în sfârșit, de-aici.

Am răsuflat ușurat. Și Felix la fel.

Și o vedeam pe Zohara ieșind de-acolo, pe poarta mare de fier care era în fața mea. Tata o aștepta pe motocicletă, în parcarea aceea. Şi uite cum iese pe poartă și se uită în dreapta și-n stânga. Și paznicii o privesc din turnul de pază. Și uite-l şi pe el dându-se jos de pe motocicletă și venind spre ea. Și se îmbrățișează. Chiar dacă el se jenează să îmbrățișeze în public. Și-apoi se…

Dar nu eram bucuros de-adevăratelea. Nu știam de ce. Poate din cauza acelui ceva care se petrecuse în urmă cu o clipă între mine și Felix, poate pentru că deodată simțisem adânc în mine, într-un loc dureros acolo, înăuntru, cât de puţin se potriveau ei doi, tata și Zohara, unul cu altul.

Se suiseră pe motocicletă și porniseră spre Muntele Lunii. Direct de la închisoare, de asta eram sigur. N-aveau alt loc în care să se ducă. Nicăieri nu erau doriți împreună. Tata

conducea și Zohara stătea în ataș. I-am văzut îndepărtându-se de-acolo. Poate că sufla vântul ca atunci și era greu de vorbit. Poate se lăsase tăcerea între ei, fiindcă deodată erau singuri cu ei înșiși, fără farmecul basmului care se revărsase înainte asupra amândurora, acum nu mai erau o păpușă polițist față în față cu o păpușă infractoare și asta nu mai era o poveste de dragoste aprinsă de o împușcătură și nici o dragoste din filme, o dragoste care să înflorească în spatele gratiilor de la închisoare… Nu mai erau decât un bărbat și o femeie, un pic străini unul de altul, foarte diferiți, și cum aveau ei să trăiască acolo împreună, singuri?

Li se făcuse teamă, la fel și mie. Zohara se cufunda tot mai mult în ataș. Am simțit-o pe ea și l-am simțit pe el, și parc-aș fi fost cu ei, iar drumul era pustiu și vântul le biciuia fețele, și în inimile amândurora se ascuţeau dintr-odată destinele atât de diferite care-i despărţeau, și ceva în ea se închega ostil față de el, și ceva în el lătra la ea cu furie… Mâna Zoharei căuta palma lui mare cerșind milă. Dar tata, cu fața gravă și buzele strânse, i-a respins nervos mâna. Fiindcă n-avea voie să conducă motocicleta cu o singură mână.

— Acum vom merge acolo, a șoptit Felix, ca să apucăm să întoarcem până dimineața. Pentru cadoul lui Amnon, cadoul din seiful băncii.

— Unde să mergem? s-a mirat Lola. Mi-e frig. Hai să ne-ntoarcem.

— Pe Muntele Lunii. La locul acela al lor.

Lola l-a fulgerat cu o privire uimită.

— Pân-acolo? E groaznic de departe! E lângă graniță!

— Trebuie neapărat, a declarat Felix. Am promis că arăt lui Amnon într-o singură noapte toată viața lor împreună!

— Felix, a încercat Lola cu delicatețe, o să ne ia ceasuri întregi să ajungem acolo! Rabla ta o să se facă bucățele în mijlocul drumului!

— Într-o oră suntem acolo! Felix promite!

La închisoare, câinii începuseră să simtă mirosul meu și al lui Felix. Și strigătele lui Felix și ale Lolei îi întărâtaseră. Alergau înnebuniți în lanțurile lor și lătrau până li se usca gâtul. Lola și Felix, nas în nas, stăteau și se împroşcau unul pe

altul cu șoapte furioase.

— Mereu ai crezut că poți să hotărăști tu totul pentru mine, nu? Mereu ai vrut să mi le-aranjezi tu pe toate!

— Și tu niciodată ai ascultat! Dacă ascultai la mine, atunci ai fi…

— Știe el totul mai bine! Cu ce să mă îmbrac și cu cine să mă împrietenesc și în ce piesă să joc! Omul de lume perfect! Domnul Important!

— Bine, eu de-adevărat știu mai multe decât tine, a chicotit Felix și s-a retras elegant într-o parte. Știu chiar și ce gândești!

— Chiar așa? și-a băgat Lola fața sub nasul lui. Chiar așa?! Păi ia zi atunci, deșteptule, ce gândesc eu acum?

— Tu gândești… a intonat Felix lungind silabele, tu crezi că ăsta, copăcelul de-acolo, e copac adevărat.

Și a arătat cu degetul mai multe tufişuri din mijlocul crângului.

— Și nu-i adevărat? am întrebat eu.

— E corect că tu asta gândești, Loli? a zorit-o Felix, orăcăind cu o plăcere imensă și încercând s-o ciupească de bărbie, iar Lola a fost silită să-și întoarcă într-acolo fața jignită.

— Și ce-ai apucat să ascunzi acolo? Altă surpriză? Oi, Felix, tu nu te mai maturizezi niciodată?

N-am așteptat să aud continuarea disputei. Am sărit ca ars și am alergat în direcţia aia.

De aproape am văzut ceva ascuns acolo. Un obiect foarte mare, uriaș, pe care cineva îl acoperise cu grămezi de crengi și de verdeață. Am dat năvală. Am început să îndepărtez mormanele de crengi și să le zbor în toate părțile. Am văzut ce era aproape imediat și nu mi-a venit să cred. Era de-acum dincolo de orice închipuire. Cum plănuise el toate astea? Când apucase s-o ascundă acolo? Cine-l ajutase? Cum o găsise?

La început mi-a apărut în faţa ochilor ușa neagră, lucioasă, și după ea roata din dreapta, cauciucul gros, pentru deșert, și aripa rotunjită, pe care în timpul războiului fusese vopsită o dungă albă, ca s-o poată vedea pietonii din Anglia…

M-am pus în genunchi. Perla mea, a noastră. Humber Pullmanul pe care fuseserăm constrânși să i-l dăm lui Mautner și cu care el se răsturnase când îl scosese prima oară, aleluia, și

spusese că e blestemat și-l vânduse, și basta, și noi uitaserăm, și nu mai vorbeam despre el, doar uneori, şi aveam o strângere de inimă când ne-aduceam aminte, și-acum uite-l acolo, întors dintre morți.

Am deschis uşa cu evlavie. Cunoșteam fiecare centimetru al maşinii ăleia. De mii de ori îi lustruisem și-i mângâiasem corpul de metal, bordul cu indicatoare, volanul. Era ca și cum ceva din mine rămăsese întipărit în el. Am simţit în suflet un val de nostalgie, cum simţeam întotdeauna când se termina *Lassie se întoarce acasă*. M-am așezat pe locul de lângă șofer și m-am relaxat. Cine știe pe unde fusese tot timpul ăla și cine-l condusese. Și dacă-și mai amintea degetele mele, care-l mângâiaseră atât de mult.

Felix s-a apropiat și m-a privit pe fereastră:

— Ei, ce spui despre bunicul tău?

— Unde l-ai găsit?... Cum l-ai adus?...

— Am gândit că dacă am început excursia cu Bugatti trebuie încheiem cu Humber Pullman. Ăsta numesc eu stil.

— Dar... știai c-a fost al nostru?

A râs din toată inima, savurând admirația mea.

— Aşa zic toţi de Felix. A fredonat ceva cu gura închisă și și-a pus brațul pe după gâtul Lolei, care se apropiase să privească. Scamator. Pur și simplu scamator!

— *Deus ex machina*, a spus Lola ceva pe limba teatrului și a vrut să-i explicăm ce legătură are maşina asta cu noi.

Am povestit despre Perla. Cum o găsise tata din întâmplare la fiare vechi aproape dezmembrată. Bucăți-bucăți o adusese în curte și o îngrijise ca pe un animal rănit, și cum eu și cu el o asamblaserăm ca pe un puzzle, piesă cu piesă, redându-i demnitatea.

— Domnu' tata n-a lăsat pe ea să iasă din curte, a râs Felix. Ai mai auzit una ca asta, Loli? Păi ce e, maşină sau porțelan?

A intrat în mașină și ne-a invitat înăuntru. Lola a ales bancheta din spate. Eu m-am cufundat ca leșinat în locul din față. Știam că n-are sens să-l întreb unde a găsit-o. Îi plăcea să învăluie totu-n mister și când era vorba de lucruri mai puțin uimitoare decât ăsta. Ce-mi păsa mie? Știința e putere, dar nu orice lucru trebuie să aibă o explicație. Nici măcar n-am

întrebat. O lumină puternică de reflector ne-a izbit de pe acoperișul închisorii. Gardienii deveniseră nervoși cum erau câinii lor. Poate se gândeau că ne pregătim să ajutăm la evadarea unui deținut. Am auzit la difuzor pe cineva vorbind pe nas între ziduri. M-am uitat la Felix. El s-a uitat la mine. Am simțit amândoi gâdilături pe spate. Am dat uşor din cap, abia perceptibil. Felix a demarat. Am numărat în sinea mea cele trei tusete scurte ale motorului, slabe, îndepărtate, care nici măcar aluzie nu făceau la ce era ascuns în el, cei șase cilindri, și dintr-odată motorul a înşfăcat mașina și a luat-o cu el, mașina tremura toată, ca frumoasa adormită care simte sărutarea prințului, și a prins viață imediat, iar Felix a eliberat frâna de mână, a băgat Humber Pullmanul în viteză și cele patru cauciucuri de deșert, cele care îl ajutaseră în război pe însuși generalul Montgomery împotriva lui Rommel, s-au smuls din loc cu răgete, aruncând în spate şuvoaie de nisip și am pornit la drum.

Și-am mers, și-am mers.

Nu pe șoseaua principală. Pe un drum lăturalnic, prin câmp, în afara tuturor drumurilor asfaltate.

— Vrei să conduci puțin?

— Ce-ai zis?

— Vrei să conduci puțin, am zis.

— Dacă vreau să conduc?

— Felix!

Bunica mea i-a înfipt o unghie ascuțită între umeri. Câteodată știa să fie o adevărată Tzitkă.

— Termină cu prostiile tale!

— Lasă copilul. Ce? Nu e aici poliție. Nu sunt oameni. El a condus deja locomotivă!

Am implorat-o:

— Numai puțin, Lola!

— Dar ţine-i tu bine mâinile pe volan, Felix! Nu-mi place deloc treaba asta!

Felix mi-a făcut cu ochiul. Am oprit. Am schimbat locurile. Cu greu am ajuns la pedale. Am apăsat pe accelerație. Perla s-a năpustit cu o forță teribilă. Am încetinit, am schimbat viteza. Perla m-a ascultat. Mă cunoștea. Știam cum s-o trezesc și cum

s-o stăpânesc. Aveam toate mișcările în sânge. Măciulia schimbătorului de viteze mi s-a cuibărit perfect în palmă, și așa am văzut cât am crescut. Mautner putea să vină să-i dau lecții de condus. Apoi am încercat să mă gândesc ce-ar fi spus tata dacă m-ar fi văzut. Ar fi înnebunit dacă i-aş fi zis că am condus Perla în afara curții. Dacă i-aş fi povestit. Dar poate nu-i povesteam. Cum ieşeam din toată încurcătura aia? Mi-am auzit bunica rugându-se de mine în spate: „Nono, Nono!“, și uneori țipând ascuțit: „Felix, Felix!“. Mergeam pe un câmp cu scaieţi, ocoleam stâncile, şi-atunci am înțeles, în sfârșit, cum se face că, întotdeauna când cineva conduce, deşi tu vezi că trage tot timpul de volan un pic la dreapta și la stânga, maşina merge totuși drept, şi am început să simt căldura între ochi. Venea, mă inunda, se retrăgea. Piciorul meu apăsa până la capăt pedala de accelerație, să zbor, să decolez…

Am oprit. Am încercat să fiu stăpân pe mine însumi. O clipă mai aveam să izbucnesc. Fiindcă mi-a trecut ceva prin minte, că o pierdusem deja pe Perla o dată din cauza unei mari prostii pe care o făcusem, și nu voiam s-o pierd din nou.

— Acum tu.

Și i-am dat locul lui Felix.

M-a privit un pic surprins:

— Asta-i tot? Am crezut că vom merge așa până la Muntele Lunii!

— Nu. Destul. Mi-ajunge. Mulțumesc.

Lola mi-a apăsat din spate umerii:

— Vino lângă mine, a spus.

M-am mutat pe bancheta din spate și m-am ghemuit lângă ea. Mă simțeam foarte bine. Ca și cum aș fi reparat ceva în viața mea. Ca și cum aș fi învins pe cineva dinăuntrul meu. Felix încă se uita la mine în oglinda retrovizoare ușor dezamăgit și cu uimire. Lola şi-a fluturat ca o regină mâna și, pe același ton pe care îi spusese cândva șoferului de taxi „Plătește Habima!“, a poruncit acum:

— La Muntele Lunii!

Și Felix a pufnit și a pornit din nou.

27

Casa pustie

Perla aluneca prin noapte liniștită și elegantă. La radio se auzeau cântece în engleză, Felix conducea, Lola întinsese peste noi șalul, al meu, și ne ghemuiserăm amândoi sub el. Vorbeam încet, și ca să-l lăsăm pe Felix să se concentreze la condus, și ca să stăm puţin singuri.

— Întreabă, mi-a spus îndată ce ne-am ghemuit. Am pierdut foarte mult timp în viața asta, întreabă tot ce vrei. Fiindcă îmi doresc foarte tare să-ți răspund.

Bine.

— Când era mică, Zohara știa că Felix e… ăăă…

— Foarte frumos, a declarat ea. Pui întrebări la obiect. Ca mine. Poate că ai moştenit totuși şi de la mine ceva, în afară de talentul actoricesc.

— Cum, de la tine? Nu de la…

Era cât pe ce să spun „Gabi“, și-aşa vezi ce greu e să scapi de convingeri vechi.

— Sper că de la mine. Și mama ta era o actriță bunicică! Avea talent, avea intuiție, practic a crescut cu mine la teatru de când era mică. Oi…

Lola a chicotit.

— Teatrul o hipnotiza, cortina cu faldurile ei și catifeaua, măștile, regii, eroii, răufăcătorii… Erau actori care spuneau că Zohara e mascota Teatrului Habima. Ei, a oftat, se pare că talentul ăsta a ajutat-o destul de mult în viață, cine știe câți oameni a păcălit cu el… Dar ai pus o întrebare importantă…

— Dacă știa că el e infractor.

Acum cuvântul ăsta mi-a ieșit cu ușurință.

— Nu numai că nu știa că e infractor, a spus Lola, dar până la șaisprezece ani n-a știut nici că e tatăl ei!

— Cum?

Asta n-am mai înțeles chiar deloc.

— Ești deja băiat mare, Nono, și se poate vorbi cu tine deschis, nu-i așa?

— Da, sigur.

Dar despre ce?

— De exemplu, că există tot felul de bunici... Tu ai, se pare, o bunică din partea tatei, și ea e o bunică de un anume fel, ceea ce e în perfectă ordine, și ţi-e cu siguranță foarte dragă, iar eu sunt o bunică puțin... altfel.

— Cum altfel?

— Cu idei puțin altfel și alt comportament... Fiecare om cu firea lui, nu-i așa?

— Da.

Dar n-am înțeles, am simțit numai că era foarte prudentă cu mine și se temea de ce-o să cred despre ea.

— Și în jurul meu au fost totdeauna mulți bărbați, și mulți îmi făceau curte, și au fost multe iubiri... Ai avut o bunică un pic cam zurlie...

S-a uitat lung în oglindă la Felix, iar el a ridicat puțin privirea. O scânteie a scăpărat o clipă.

— ...Și, pentru Zohara, Felix era doar unul dintre bărbații din jurul meu, și el chiar era un fel de unchi bogat și simpatic, care-i trimitea ilustrate și păpuși și cadouri din întreaga lume. Și, când ateriza uneori în ţărişoara noastră, petrecea cu mine și cu ea și cu toată lumea, și dispărea la fel cum apăruse, doar un bărbat între bărbații care mi-erau, ăăă, prieteni foarte buni, înţelegi?

— Da.

Mi se părea cel puţin că înțeleg: chiar era o bunică deosebită.

— Ei, și când a împlinit optsprezece ani, el a trimis deodată o telegramă cu o propunere minunată, să-i dăruiască un fel de excursie de maturitate, și era vorba de călătorit numai o lună, dar, când am citit prima ei scrisoare, trimisă de la Paris, mi-am

dat seama că de-acum era a lui.

I-a aruncat lui Felix o privire îngândurată.

— Ai văzut și singur cât e de ușor să te lași ispitit de farmecul, de poveștile lui… și mai cu seamă cineva ca Zohara, cu o fire atât de năvalnică și de schimbătoare…

Sau cineva ca mine.

— Fiindcă adevărul e, Nono, mi-a oftat ea la ureche, că nu e vorba doar de ce i-a povestit Felix, și nu doar de ce a învățat-o să facă, și nu doar de cum a fermecat-o. E vorba de ce i-a transmis, ca moștenire. Și, cât au fost împreună în marea lor excursie, el doar i-a arătat că e şi ea așa, când încă nu știa, sau se temea să fie. I-a arătat că poate.

Mi-am îndreptat spinarea: suna foarte cunoscut.

Felix a apăsat cu entuziasm pe accelerație. Humberul a țâșnit ca un fulger. În oglindă i-am văzut colțul gurii. Zâmbea pe sub mustăţi, mândru și fericit. Lola s-a uitat la el și a strâmbat un pic din buze. M-am gândit deodată că poate din cauza asta ținuse Felix să mă răpească: să-mi dezvăluie şi mie, singurul lui moștenitor natural, partea asta care se ascundea în mine. Să-l trezească pe Nono ăla, să știe că el există. Să rămână în lume o urmă a firii lui, a lui Felix Glück.

Ca să înțeleg că eu nu sunt numai parte din familia tatălui meu.

Bum.

Lumea mi se schimba în fiecare clipă. Ce mi se întâmplase în ultimele zile apărea mereu într-o lumină cu totul nouă, ca și cum realitatea n-ar fi fost ceva concret, constant, ci ceva flexibil, vag, schimbător.

Capul aproape că-mi plesnea de gânduri: deci care era sensul lucrurilor pe care mi le spusese Lola despre sângele lui Felix și al Zoharei și al meu – că era inevitabil să devin și eu un infractor? Că eram condamnat la asta? Și dacă nu voiam? Dacă eu voiam să fiu cel mai bun detectiv din lume? Și cum rămânea cu sângele tatei, care-mi curgea și el prin vine? Sângele lui n-avea nici o influență asupra mea? Și faptul că tata și cu Gabi mă crescuseră și mă educaseră? Deci sângele Zoharei învingea totul? Delictul era întotdeauna mai puternic decât legea? Câte picături din sângele ăla trebuiau pentru a

dizolva legalitatea? M-am încordat, l-am simțit, sângele ăla clocotind în mine, cald, fierbinte, înțepător, în burtă, în piept, în jurul picioarelor, niciodată nu mă gândisem că poţi să-l simți, că are un caracter al lui, dar poate că primisem din sângele Zoharei și alte picături, nu numai ale delictului, ci și ale lucrurilor bune din ea? Ale imaginației și ale poveștilor? De ce nu? Întrebările mă urmăreau și mi se învolburau amețitor în vene, sângele îmi clocotea, amestecându-se, ca și cum cineva ar fi făcut experimente în mine. Dar cine îmi spunea şi mie rezultatele? Și ce se întâmpla cu mine de atunci încolo? Și, înainte de orice, îmi amintea şi mie până la urmă cineva cine sunt eu?

— Un lucru-i sigur, tu nu ești Zohara, a zis Lola foarte apăsat, să nu uiți niciodată, tu nu trebuie să mergi pe drumul ei. Tu poți să alegi.

— Eu nu sunt Zohara, am murmurat în barbă. Eu nu sunt Zohara.

— Sigur că e în tine ceva din ea. Și din Felix. Dar e și ceva din foarte mulți alți oameni. Am impresia că ai o familie mare și din partea tatălui tău, cum ar fi bunica aceea de care am vorbit și unchiul celebru care scrie cărți despre educaţie, nu-i așa?

Atunci, pentru prima oară în viață, am simțit că poate nu era aşa de rău că aveam și câteva picături shilhavice; pe de altă parte, s-a trezit în mine un sentiment nou de mândrie. Da, și de siguranță, că nu mai eram complet singur în fața tribului de Shilhavi. Și deodată am realizat cât de rușine îmi fusese mereu în fața lor și cât mă simțisem de inferior și de nesigur, fiindcă ei erau toți o familie unită, închegată, ba chiar asemănători unul cu altul, și eu eram întotdeauna singur. Nu era nimeni lângă mine, ca un copil orfan care se aciuase pe lângă familia lor. Și imediat am înțeles și că ei fuseseră împotriva mea de la început, încă dinainte să mă nasc, din cauza Zoharei, dar acum îi aveam pe ea, pe Lola și pe Felix, și familiile astea două stăteau față în față, familia de doctori și de pedagogi și Tzitke de toate felurile și familia de actori și de escroci și de povestitori de povești imaginare... Am închis strâns ochii și am văzut limpede cele două familii stând față în față. M-am

deplasat un pic pe mine însumi până am ajuns exact la mijloc, între ele. Am ascultat înăuntrul meu: încă nu mă simțeam exact la locul potrivit. M-am dat un pic în spate, numai jumătate de pas, către Felicși, și imediat am simțit cum ceva în sufletul meu s-a liniștit puţin și tace.

— Tu ai alt caracter, a continuat Lola, care nu observase micile mele schimbări de poziție pe terenul lăuntric unde stăteam cu toții în front. Tu ești alt om. Numai Zohara era Zohara. Să nu uiţi niciodată! Adu-ți aminte de ea, simte-o, dar să știi că tu ești de-acum o fiinţă nouă. Un om de sine stătător, independent.

Am repetat încet după ea cuvintele alea. M-am străduit să mi le întipăresc în minte. Știam că o să am mare nevoie de ele în viață.

— Și acum, Nono, în calitatea ta de om independent, îți ordon să dormi puţin. Avem înainte o noapte lungă.

M-am lungit cu capul pe genunchii ei și am închis ochii, încercând să dorm. N-am reuşit. Gândurile îmi alergau prin cap în ritmul călătoriei. Simțeam cum lucrurile se limpezesc și se așază în ordine înăuntrul meu. Eram diferit. Fusesem crescut altfel. Aveam alt tată. Știam acum că nu sunt o copie a lui și nici a ei. Eram o ființă independentă. Puteam să aleg cine să fiu. Și o aveam mereu pe Gabi care să-mi amintească drumul meu.

Gabi. Gabi Gabi Gabi.

Deșteapta, șireata Gabi. Gabi, care întotdeauna crezuse că am dreptul să știu de mama, în ciuda interdicției stricte a tatei, și îmi vorbise despre ea prin aluzii, prin fapte mici sau mari… M-am gândit la Gabi aşezată pe malul mării cu apărătoare de nas și creme antibronzat; și apoi în fața cuvei mari cu ciocolată, și dup-aia cum stătea cu mine, credincioasă, lângă casa Lolei Ciperola… Am zâmbit. Gabi-şi dorise șalul și spicul de aur ca să devină, poate, o femeie liberă și puternică așa cum era Lola și infractoare și nestatornică aşa cum era Felix. Să fie o combinaţie de Felix și Lola. Ca ființa care putea să iasă din ei doi…

Pe scurt, să fie ca Zohara. Ca tata să se îndrăgostească de ea…

Și ea semăna atât de puțin cu Zohara, m-am gândit, slavă Domnului că Gabi nu era ca Zohara. Ea era din viață. Nu din filme.

Cerul care se perinda pe geam nu mai era aşa de negru. Încă puţin și se făcea dimineață. Lola stătea cu ochii închişi. Poate că moțăia, poate că se lăsase furată de amintiri și de gânduri legate de ce se întâmplase cu Zohara. M-am gândit: eu pierdusem o mamă, iar ea, o fiică. Și din cauza asta acum eram amândoi parte din ceva măreț. Ceva ce nu mai exista, dar, dacă vorbeam şi ne-aduceam aminte, avea să fie iar, măcar puţin. Am închis și eu ochii. I-am strâns cu putere mâna caldă.

Șoseaua cobora și Humber Pullmanul aluneca de parcă ar fi plutit. Pe drumul ăla merseseră împreună. O pereche tânără pe o motocicletă cu ataș. Poate că după un timp nu le mai fusese teamă de ei înșiși. Depărtările se deschideau în fața lor. Începuseră să stea de vorbă. Să se bucure de libertatea recâștigată a Zoharei. De marea aventură către care se îndreptau acum, de faptul că tata se eliberase de munca, de familia lui... Șoseaua devenea abruptă. Cerul se lumina deja la orizont. Am recunoscut amestecul frumos de culori pe care-l văzusem în noaptea dinainte, pe plajă, cu buldozerul. Prin câte mai trecusem în ultimele zile... Mi-am amintit de băiatul care-și flutura mâna spre tatăl său și Gabi a lui de la fereastra trenului. Care credea că este profesionist. Naiv, naiv!

— Privește, a șoptit Lola. Muntele.

În lumina palidă a zorilor se înălța muntele semeţ, întunecat, strâmb și ciudat la vedere: o parte era rotunjită și cealaltă, doar stânci crestate. Mașina se cățăra pe drumul şerpuit neasfaltat. Nori de praf se ridicau încețoșând totul în jur. Potârnichi grăsuțe zburau din faţa roților și se opreau să ne privească uluite – poate de ani întregi nu mai trecuseră mașini pe-acolo. Cu cât urcam, aerul se făcea mai rece și mai curat. Jos se întindea în fața noastră o vale largă, acoperită de cețurile dimineții, despicată de o linie verde și unduitoare.

— Acolo e Iordanul, a arătat Felix cu bărbia. Granița.

Cu un ultim răget de motor, Humberul nostru s-a avântat și a ajuns în vârful muntelui, mergând puțin apoi pe un teren drept cu pietriş și iarbă, până s-a oprit.

Muntele Lunii.

Sufla un vânt rece. Priveliștea de sub noi se ascundea și se dezvăluia printre cețuri. O pasăre de pradă se rotea pe cer, cu aripile întinse, scoţând țipete scurte. Mi-era frig. Mă simțeam singur. Lola m-a înfășurat în șalul nostru. O baracă veche și dărăpănată de lemn se înălța acolo. Nu erau geamuri la ferestre. Iarba crescuse printre scânduri. Vântul fluiera cu un sunet înfiorător.

Am mers spre baracă încet-încet, ca și cum ne-ar fi fost teamă să ajungem. Am urcat trei trepte prăpădite de lemn. Felix a împins ușa. Ea a scos un scârțâit și a căzut cu zgomot înăuntru. Era un ecou apăsător și dureros.

Am călcat cu grijă, praful se ridica la fiecare pas. Ne-am îndepărtat de pereții goi, de pervazurile goale, într-o rână ale ferestrelor. Tufe de fenicul creșteau și printre scândurile crăpate ale podelei. Lola m-a luat pe după umeri.

— Nu uita că au fost fericiţi aici, a spus încet, să nu tulbure liniștea. Voiau un loc care să fie doar al lor. Să nu vină alţi oameni, cu trăncăneala și legile lumii din afară. Un loc în care trecutul să nu-i urmărească.

— Uitați-vă, a șoptit Felix.

În capătul barăcii era o cămăruță separată printr-un panou de lemn. Panoul era crăpat. Poate că acolo fusese dormitorul lor. Era gol. Doar o sobă mare și ruginită, și, când am atins-o, degetul mi-a pătruns prin stratul de rugină care se fărâmița. Ca păpușile din camera Zoharei. M-am speriat, tot ce atingeam în ultimele zile se făcea praf și dispărea. Trebuia să țin minte totul.

— Și uitați-vă la asta, a arătat Lola.

Pe perete era prinsă o foaie de hârtie și marginea îi flutura în vânt. O foaie îngălbenită și ruptă, iar pe ea o schiță în creion, ștearsă de vreme: fața unui bărbat şi, în fundal, un cal. Trăsăturile feței abia se mai vedeau, dar imediat ne-am dat seama toți trei cine era.

Am întrebat:

— Desena frumos?

— Când voia… a zis Lola. Putea să facă orice.

Prin urmare, și eu puteam.

— Uite-l pe tatăl tău, a spus Felix.

N-a spus „domnu' tata". N-avea în glas batjocura obişnuită.

Tata era tânăr și frumos. Păr des, zâmbet în ochi, zâmbet pe buze. În desen se vedea că este fericit.

— El o iubea, și ea? a oftat Lola și și-a răspuns singură: Ea-mi pare că iubea dragostea lui, dar să-l iubească cu adevărat, cum îşi dorise totdeauna să iubească? Asta nu știu…

Acum scriu ceva de care nu sunt absolut sigur. Pot doar să intuiesc, după ce mi-a povestit Lola, și să sper că așa a fost de-adevăratelea: Zohara era fericită pe munte cu tata. Cel puțin la început. Nu făcea nazuri: ieșea la pășune cu vitele, le mulgea, curăța grajdul, gătea pentru amândoi la o lampă cu petrol, iubea căsuța lor.

Din zi în zi simțea că sufletul ei devine mai curat. Că se purifică încet. Că aventurile de odinioară se cojesc de pe ea ca nişte straturi de piele moartă, ca povestea altui om. Seara stăteau amândoi și priveau apusul, mâncau în linişte o mâncare simplă, sănătoasă. Uneori ieșeau să călărească cei doi cai pe care îi aveau. Goneau până la marginea stâncii. Singuri în înălțimi. Vorbeau puțin. Cuvintele erau acolo de prisos. Câteodată, Zohara cânta la flaut…

Toate astea sunt numai presupuneri. Poate că viața lor pe munte a fost mult mai furtunoasă și imaginația mea limitată nu e în stare s-o descrie. Dar trebuie să mă declar mulțumit de ea, de imaginația asta a mea, fiindcă tata nu mi-a povestit niciodată cum a fost într-adevăr acolo. Și după ce s-a terminat expediția cu Felix a continuat să tacă. Mai sunt o sumedenie de lucruri pe care nu le știu, și n-o să le știu probabil niciodată.

— Într-o zi m-am dus să-i vizitez, a zis Lola. Am stat la ei o săptămână întreagă și, când m-am întors la Tel Aviv, m-am gândit: ăștia doi și-au făcut paradis aici. Adam și Eva. Fără șarpe.

— Ai fost în vizită? Ți-au dat voie?

— M-au invitat. Mi-au trimis o scrisoare frumoasă. Au vrut să-mi văd nepotul.

Pe mine.

Eu mă născusem aici?

— N-ai știut, hm? Nimic nu ți-a povestit.

A plecat capul cu amărăciune și a răsuflat adânc:

— Ți-am zis: el a vrut să șteargă totul, să nu știi nimic! Ca și cum te-ai fi născut numai din el.

— Zohara avea creier și știa că domnu' tata va dori să șteargă pe ea din viața lui, a bombănit Felix. De-aia a spus să fac cu tine excursia asta, a știut!

— Uită-te bine, Nono, a continuat Lola și a răsuflat adânc. Aici. În baraca asta. În odaia asta te-ai născut tu. Fără medic, fără moașă. Taică-tău n-a apucat s-o ducă pe Zohara la spital la Tiberias. A moșit-o el. El a tăiat cordonul ombilical.

M-a îmbrățișat de la spate și și-a lipit obrazul de al meu.

— Mi se pare cel mai frumos loc din lume în care să te naști.

Vocea a început să-i tremure.

— Era ca la facerea lumii. Tata, mama și copilul. Exact la ora asta. Patru și jumătate dimineața. Acum treisprezece ani fără două zile.

De emoție, nu mai știam nici ce să fac, nici ce să zic.

— Eu nu mai rezist, a spus deodată Lola și a ieșit de-acolo.

Felix s-a grăbit după ea.

Și mie mi-era greu, dar am vrut să mai rămân puţin. Să fiu din nou cu ei. Noi singuri. Ca la facerea lumii. Am îngenuncheat. Am atins podeaua de lemn. Florile ruginite ale cuielor. Găurile brune lăsate de picioarele patului. Apoi m-am așezat pe podea. Eram foarte liniștit și foarte concentrat. În viața mea nu mai fusesem atât de concentrat.

Toate ecourile au dispărut în clipa aia. Ecourile care fuseseră în jurul meu întotdeauna, de când murise Zohara și începuseră șoaptele, secretele și ascunzișurile. Ecourile derutante, pe care mereu încercasem parcă să le înțeleg, să vorbesc ca ele, să-mi croiesc drumul după voința lor.

Am mai rămas câteva clipe în baracă. Am găsit o linguriță strâmbă. Am găsit o curea de rucsac, o ramă de tablou spartă, o cutie veche de chibrituri. Un pantof de damă. O batistă de bărbat jerpelită. Am adunat toate obiectele și le-am pus la un loc în dormitor, la picioarele sobei. Am făcut ordine în casă.

— Lângă tine era fericită cum nu mai fusese în viața ei, mi-a spus Lola afară.

Avea ochii și nasul roșii. Și nasul lui Felix părea roșu.

— Cum se zbenguia ea cu tine aici de parc-ați fi fost niște pui amândoi. Uite, aici, în locul ăsta, tatăl tău ți-a aranjat o ladă cu nisip. Două zile după ce te-ai născut ți-a pregătit o ladă cu nisip! Și aici îţi punea ea păturica, fiindcă aici e loc ferit de vânt, și se rostogolea cu tine pe podea, și tatăl tău stătea rezemat aici, cu mâna așa, și râdea.

Daruri, asemenea daruri primeam eu de *bar mitzvah* mea!

S-a făcut dimineață. Valea a fost inundată de lumina soarelui și s-a colorat în auriu. Uneori mă gândesc că poate din cauza întinderilor în care am trăit când eram bebeluş mi-e greu şi azi să stau închis prea mult în casă. Pe marginea stâncii, în lumina zorilor, flutura o pată de culoare. O fâşie subțire de pânză se prinsese de un scaiete. Pânza fusese cândva roșie sau violet. Poate i se prinsese un şal cândva aici gonind pe cal spre marginea de stâncă. N-am îndrăznit să mă apropii. Nu din cauza stâncii.

— Ai crescut în paradis, a șoptit Lola de parcă m-ar fi plâns.

— Dar nu multă vreme, a murmurat Felix. Ea adusese șarpele cu ea.

Cine știe când se trezise șarpele. Cu veninul dorului de ducă, șoaptele nostalgiei după mișcările rapide, unduitoare. De ce nu putuse să rămână acolo pur și simplu, fericită? Cu el?

— Asta nu-i ușor de povestit, și şi mai greu de auzit, a zis Lola. Încordează-ți mușchii, Nono. Începe.

Și mi-a povestit. Din zi în zi, Zohara era tot mai supărată, tot mai tristă. Priveliștea i se părea monotonă; oile erau plicticoase; se săturase de treburile casei și de câmp și de duhoarea de excremente care i se impregna în haine.

Și de tata.

Era ceva la el care-o scotea din minţi, nu știu ce. Și, când încerc să-mi dau seama, mă doare mult prea tare. Poate că era tăcut? Poate că o plictisea puțin? Încerc să văd lucrurile din perspectiva ei, fiindcă e bine întotdeauna să privești lucrurile și din partea cealaltă. Poate că ochii lui i s-au părut deodată mici și pofticioși? Avea el chestia asta, tata, îi plăcea să mângâie obiectele, să le pipăie cu o plăcere stranie ca și cum le-ar fi silit să recunoască odată că îi aparțin și că e dreptul lui să

le atingă când vrea. Poate că asta o enerva. Dar ipotezele de genul îmi fac rău. Poate și pentru că în anumite privințe semăn şi eu cu el și, cu cât îmbătrânesc, cu-atât semăn mai tare.

Și poate că o supăra şi că el nu era dispus să se rupă cu totul de lumea lui dinainte: că-i promisese maică-sii să-i dea telefon săptămânal de la Tiberias; că trebuia neapărat să cumpere ziarul de sabat; că viața nu era viață fără o bere malț după masa de seară; că era dependent de meciurile de fotbal de la radio… Și odată cumpărase de la piața de vechituri din cel mai apropiat oraș un fotoliu imens, cu imprimeu floral, care îi amintea Zoharei de o femeie grasă pe nume Dobci (tocmai Dobci!), și ea a început să țipe la el, ce face, doar juraseră să creeze acolo un paradis, să fie liberi ca niște țigani, fără povară de obiecte sau avere, și-acum își dădea seama că el târâse acolo sufletul lui mic-burghez avid de achiziții. Era înspăimântătoare când se înfuria: pletele negre îi zburau ca niște șerpi în jurul frunții albe și pomeții îi ieșeau în relief de parcă ar fi fost bolnavă, și mai crezuse şi că avea un suflet măreţ ca al ei! Sperase că el va îndrăzni să meargă cu ea în ceruri mai departe, să meargă drept ca bradul! Nu să se târască! Dar el nu! El în general nici nu era în stare să înțeleagă un om ca ea! Sufletul lui era mic, înghesuit și sufocat! Suflet de copil care crescuse într-o fabrică de biscuiți! Dobci! Dobci mare ce eşti! Țipa, se repezea la el cu pumnii și cu unghiile, și tata o ținea cu grijă, dar cu mână de fier, și Zohara se zbătea, prizonieră în strânsoarea lui, împiedicată să respire, să plece, să zboare în lume…

Aerul curat devenise tulbure între ei. Valea de dedesubt se mai strângea puţin în fiecare zi sub urletele ce se revărsau din vârful muntelui. Zohara simțea că tata o supraveghează. Ținea minte perfect promisiunea pe care i-o făcuse judecătorului: că garantează personal că n-o să se mai întoarcă pe calea cea rea… Poate că n-ar fi trebuit să promită un asemenea lucru – e adevărat că datorită acestei promisiuni îi scurtase judecătorul zilele în închisoare, dar, pe de altă parte, tata devenise, în felul ăsta, gardianul ei.

— Nu mă mai urmări… şuiera ea printre dinți.

— Nu te urmăresc. Spune-mi numai unde te duci cu calul.

— Unde am eu chef, comandant Feurberg. Sunt un om liber.

— Zohara, draga mea, granița e aici, aproape. Sunt contrabandiști, sunt terorişti înarmați care intră în ţară, și tu ești singură.

— Nu sunt singură. Mă am pe mine și am şi-un pistol.

— Zohara, ce mă fac eu cu tine? Ce trebuie să fac ca să fii măcar puțin bucuroasă? Spune-mi. Învață-mă și am să fac. Sunt un elev bun!

— Da, l-a cercetat Zohara din spinarea calului, ca și cum abia atunci l-ar fi văzut prima oară, ești un elev bun, a spus cu milă, ești silitor, a adăugat cu ironie fină, și a întors calul, pornind vijelios în galop.

— Uneori dispărea şi câte două zile, a povestit Lola. Dormea în munți. În peșteri. Cine știe? Se întorcea flămândă și plină de zgârieturi. Unde-ai fost, Zohara? Nu povestea. Nu vorbea. Uneori lua motocicleta și se ducea la Tel Aviv. Dormea la mine. Se mai ducea la vreo petrecere. Dansa. Se îmbăta. Se întorcea, sau nu... El venea de pe munte ca s-o recupereze. Certuri îngrozitoare... Ea urla... Nu mai voia să se întoarcă... Nu-şi mai găsea locul nicăieri. Nici aici, nici acolo...

Lola vorbea încet, cu capul plecat. Îi sorbeam fiecare cuvinţel.

— Și odată a plecat cu calul, și nu s-a mai întors, și ăsta a fost sfârșitul, a zis Lola repede de tot. Poate c-a trecut granița și soldații iordanieni au tras în ea. Sau poate calul a căzut de pe vreo stâncă și-a murit şi ea. Poate au atacat-o teroriştii? Armata a făcut cercetări. Au căutat în toată regiunea. Prieteni ai tatălui tău din armată au trecut granița noaptea și au căutat-o. Nimic. A dispărut. Deodată n-a mai fost.

— Deodată, a oftat Felix. Toată viața ei a fost așa, deodată.

Am privit depărtările aurite din fața mea. Nu voiam să mă uit, dar nu puteam să mă abţin. Și am simțit-o pe Zohara gonind spre ele, poate-și mânase calul chiar dincolo de stânca aia. Tot timpul se zbătea în mine întrebarea pe care-o pusese ea, când era mică, de ce nu e gard în jurul lumii, să nu lase oamenii să cadă? Nu e gard. Așa stau lucrurile. Trebuie să mergem înainte cu prudență și să ne oprim înainte de capăt.

Zohara avea douăzeci și șase de ani, exact vârsta pe care-o

plănuise. M-am gândit: cum putuse să ne părăsească, pe mine și pe el? Cum de nu se gândise la mine și la cum ar fi viaţa mea fără ea?

— Dar mai înainte, înainte să facă... ce-a făcut, prostia aia, mi-a dat telefon, a zis Lola și buzele îi tremurau. O convorbire de adio cu o singură fisă... „Mamă“, îmi spune ea, și mi-am dat seama după vocea ei că asta e. Că se desparte. „Mamă, ultima dată când am fost la Tel Aviv am lăsat ceva pentru băiat, pentru Nonik...“

Nonik?

— Cum, așa-mi zicea?

— Da. Întotdeauna Nonik.

Ce nume frumos.

— Și a spus că e un dar pentru tine. Dar n-ai voie să-l iei până la *bar mitzvah*.

Nonik.

Primisem un nume nou. Nimeni pe lumea asta nu-mi mai spusese Nonik.

Ce nume plin de bucurie.

— Dar ce cadou e? am îndrăznit s-o întreb până la urmă.

— A spus că e secret. Surpriză. Îi plăceau secretele și surprizele. A spus că trebuie să mergi să-l iei cu Felix. Numai cu el.

Când am auzit „secret“ și „surpriză“ m-a luat cu tremurici.

— Și cadoul l-a lăsat în seif? La bancă?

— Da. Voia să-ți facă o surpriză aşa, ca pentru oameni mari: seif. Subsolul unei bănci. De ce sari așa? A vrut să-ţi dea ceva care să-ți amintească de aventurile ei și numai tu să poți scoate darul de-acolo. Așa e notat acolo la paznici.

Numai Nonik să scoată, zisese mama.

Poate că nu știa să fie o mamă bună, dar încă de-atunci se gândise la *bar mitzvah* mea și c-o să mă simt singur și c-o să-mi fie dor de ea. Știuse. Simţise totuşi ceva profund pentru mine, n-aveam voie să uit asta.

— Ție a lăsat cadou, a bombănit Felix lângă noi, și mie a lăsat pe domnu’ tata.

Fiindcă toată mânia și toată durerea de după moartea ei tata le transformase într-o operațiune de răzbunare împotriva

lui Felix. Pe vremea aia începuse deja să bănuiască legătura misterioasă dintre Zohara și legendarul Felix Glück. Până atunci nu știuse nici măcar că Felix e tatăl ei. Ea nu-i povestise, Lola nu-i dezvăluise, iar el nu întrebase. Poate că nici nu voia să știe. Zvonurile spuneau că Felix fusese prieten cu Lola, dar Felix fusese prieten cu multe femei... Aşa că tata a coborât de pe muntele lui şi a lăsat baraca jefuitorilor, crescătorilor de vite din satele de jos, teroriştilor, contrabandiștilor care treceau granița. A discutat cu comandantul lui din poliție și a cerut să se întoarcă la lucru. Timp de trei luni s-a izolat în biroul mic pe care i l-au dat, stând şi lucrând acolo dimineața, la prânz, seara și noaptea. Gabi îi aducea sendvişuri, îi făcea cafea și îi supraveghea copilul. În perioada aia s-a îndrăgostit ea de el. Din cauza suzetei din tocul pistolului, sau așa, pur și simplu, dintr-o cauză la fel de rațională ca aia care ne face să ne îndrăgostim. Tata stătea și citea din nou toate dosarele din ancheta Zoharei. Odată a călătorit în străinătate și s-a întâlnit cu oameni de la Interpol; pe urmă a discutat la telefon cu anchetatorii poliției din Zanzibar și din Madagascar, din Coasta de Fildeș și din Jamaica și încet-încet a refăcut tabloul complet, itinerarul călătoriei ei minunate și pline de nelegiuiri prin toată lumea, de data asta și cu Felix Glück.

— Și eu, a zis Felix cu sinceră uimire, tot acest timp fac treburile mele în străinătate în liniște, nu știu nimic, nu bănuiesc nimic, iau bancă, iau colecție de timbre sau diamanțel, munci pentru pâinea mea de toate zilele, și între timp el, domnu' tata, harnic și inteligent, ţese în jurul lui Felix un fir și încă un fir, ca o plasă...

Fiindcă Felix devenise pentru el principalul dușman. Un simbol al tuturor infracţiunilor. Șarpele care o învățase pe Eva gustul păcatului. Voia să-l prindă. Să-i zdrobească strategiile de eschivare, limba despicată în jumătăți de adevăr. Lucra zi și noapte ca un piston uriaș. Avusese cel puțin două inimi când o iubise pe Zohara. A avut cel puțin două creiere când l-a urmărit pe Felix.

— Și într-o bună zi am venit să fac vizită în țară aici, și nu știu nici ce, nici cum, și hopa! M-a prins!

Gura i s-a deschis de furie. Ochii i-au strălucit la amintirea

umilinței care încă îl rodea.

— Și am primit cincisprezece ani de pușcărie. Și numai acum jumătate de an am fost eliberat, din cauză că sănătatea mea nu e cum trebuie și pentru purtare bună. Zece ani am stat numai din cauza lui!

— Din cauza ta ai stat, l-a corectat Lola. Dar ajunge, nu mai trebuie să vorbim despre asta. Cu toții am plătit un preț mult prea mare. Cu toții. Și Iakov.

Blând și familial suna numele tatei pe buzele ei.

Ne-am întors la maşină. Am mai aruncat o privire pentru ultima oară la valea care era la picioarele mele. La baraca singuratică. Aici îmi începusem viața. Aici fusesem fericit și aici se și stricase totul. Îmi venea să alerg până la marginea stâncii și să iau fâşia de pânză care flutura în vânt, dar n-am îndrăznit să mă apropii de locul ăla. Am luat de jos o pietricică și am băgat-o în buzunar. O piatră rotundă și cenușie, ca un ou, spartă pe margine. O am și azi. Pe masa de lucru.

Am plecat de-acolo într-o tăcere grea. La un moment dat, pe drum, am ațipit și m-am trezit abia la intrarea în Tel Aviv. M-am frecat la ochi și imediat mi-am revenit de tot. Ce făcuserăm toată noaptea aia, cea mai lungă noapte din viața mea, și ce urma să mai facem încă. În timp ce mă gândeam la asta s-a trezit în mine și cuvântul „bancă“ şi, căscând și întinzându-mă, am început să simt un gâdilici în creier şi am intrat imediat în alertă: bancă și Felix. Nu sunau prea bine împreună.

— Bancă. Da. Bună dimineața!

— Ca să luăm cadoul de la Zohara?

— Da. Și, dacă totul bine, capeți și spicul de aur. Am promis pentru domnița noastră Gabi.

— E greu de luat de la bancă?

— Cum adică „greu“? Să iei seif la bancă nu e greu.

Nu sunt în stare, m-am gândit. Nu sunt născut să jefuiesc bănci. Cel mult pot să deturnez trenuri, și un om trebuie să-şi cunoască limitele.

Lola dormea ghemuită lângă mine. Am încercat să mă adresez conștiinței lui Felix:

— N-am putere să jefuiesc acum o bancă.

Tăcere. Făcea din nou pe șoferul prudent. Am încercat să

mă adresez bunicului din el:

— Sunt obosit, am avut o noapte grea.

— Asta nu e muncă, a bombănit el. Nu e nici călcare de lege. Trebuie numai intri și iei pachetul tău și vei primi de la Felix ultimul spic de aur.

— Fără împuşcat paznici? a țipat Lola.

Simțurile ei ascuțite de bunică au trezit-o.

— Fără.

— Fără târât, să zicem, prin vreun tunel? am întrebat eu.

— Ce tunel? Cum adică? Mergem la bancă, spunem numele tău paznicului de la seifuri, intrăm acolo, deschidem seiful, luăm, ieșim și…

— O zi bună și foarte mulțumesc și *shabbat shalom*, am completat împreună cu el.

M-a privit surprins și a zâmbit.

— Exact aşa, a zis.

A mai fost o clipă de tăcere.

— Uită-te în ochii mei, bunicule.

Mă uitam în ochii lui prin oglindă. Erau albaștri și nevinovaţi ca ochii unui bebeluş.

28

E de-acum exagerat

…Și, la opt și jumătate dimineața, bunicul meu Felix a parcat Humber Pullmanul pe o străduţă liniștită din Tel Aviv, nu departe de Teatrul Habima. Lola Ciperola (pentru mine, Katz), prima doamnă a teatrului, laureată a Premiului Israel pentru arte dramatice (bunica mea), a traversat strada, a intrat în bancă în nişte blugi jerpeliţi și murdari, cu părul ciufulit și răvășit de vânt; și, cu toate criticile lui Felix, a reuşit să interpreteze perfect rolul unei femei obișnuite. Nu regină, nu împărăteasă sau zeiță din vechime, nu eroină de tragedie care-și înalță mâinile spre cer sau își acoperă ochii cu jale: doar o evreică simplă din popor care dorea să retragă cincizeci de lire din contul ei, dar ca urmare a căldurii toropitoare, sau din cauza vârstei înaintate, sau poate ca să distragă atenția publicului de la bătrânul și copilul care se strecurau prin spatele mulțimii, a căzut grămadă la pământ, gemând și horcăind şi scoţând tot felul de alte sunete total neelegante.

Niciodată n-o văzusem pe scenă într-un rol atât de reuşit. Niciodată nu simțisem că-i face asemenea plăcere personajul pe care-l joacă, și uneori cred că din cauza tuturor lucrurilor care i se întâmplaseră în alea două zile și fiindcă devenise bunică peste noapte îi ieşise bine și rolul acelei femei… Păcat că n-aveam timp să stau s-o văd şi eu. Un public numeros se adunase în jur. Oamenii strigau, dădeau sfaturi, cereau să se cheme ajutoare, iar în timpul ăsta noi doi ne furișam pe scările în spirală care coborau la subsol, în încăperea seifurilor.

Acolo era doar un paznic în vârstă, care ciugulea încet un

sendviş cu brânză galbenă și o felie de roșie pe deasupra. I-am zis cum mă cheamă. A fost un moment de tensiune. Ziarul *Davar* zăcea pe masă în fața lui. Cu poza mea pe toată pagina. Și numele meu la fel. În sfârșit îmi făcuseră public şi numele! Ochii mi s-au umplut de uluire și mândrie. „Amnon Feuerberg, copilul răpit!“ scria acolo. Era cea mai faimoasă zi din viața mea, dar în clipa aia știrea din ziar risca să strice totul. Omul a deschis un catastif cu nume al băncii și l-a frunzărit. Tot timpul murmura numele meu. Avea fărâmițe galbene în mustață. O clipă, ochii i-au căzut pe ziar. A citit cu voce tare numele meu de pe prima pagină. N-a observat nici o asemănare în mod special. A continuat să frunzărească listele lui până când, în cele din urmă, a găsit:

— Iată. Amnon Feuerberg. Aprobare să te las să iei din seiful mamei tale. Oho! Asta a fost demult! Încă un pic și aprobarea sărbătorește *bar mitzvah*!

A râs, presărând ziarul cu brânză.

— Intrați. E bunicul tău?

Da. Era de-adevăratelea bunicul meu.

Cum poate adevărul să sune uneori ca o minciună.

Omul a zăngănit din mănunchiul lui de chei. Ne-a deschis o ușă de fier. Și încă una. A închis-o în urma noastră și ne-a lăsat singuri.

— Aveți zece minute, a zis, și l-am auzit târându-și picioarele înapoi la scaun și la sendviş.

Eram într-o cămăruță. Cei patru pereți erau ticsiţi de seifuri de sus până jos. Cutii dreptunghiulare dintr-un metal cenușiu. Pe fiecare era un cadran mic cu cifre de la unu la nouă și o piesă mobilă ca o săgetuță. Felix a găsit imediat seiful nostru.

— Zece minute, a spus. Peste zece minute va trebui și Lola să ridice de jos. E timp foarte scurt. Tu crezi că pridideşti?

— Ce-i de prididit?

— Să deschizi.

— Dacă-mi dai cheia, sigur prididim.

— Ei, asta-i problema, a tușit uşor Felix, nu-i cheie.

M-am holbat la el.

— Cum adică nu-i cheie? Atunci cum deschidem?

— Asta trebuie tu singur. Fără cheie, a spus și iar a dat din

umeri scuzându-se: Trebuie ghicești cinci numere în ordine, da, și atunci deschide imediat.

M-am uitat urât la el.

— E număr secret, a adăugat, ca și cum asta ar fi rezolvat problema. Ca o parolă, să zicem. Număr care Zohara a dat și tu trebuie ghicești.

— O clipă, m-am enervat eu, adică nu ți-a zis numărul secret?

— Nu. A zis numai că tu sigur ghicești.

Și iar a dat din umeri scuzându-se.

— Problemă. Știu! Da. Problemă! Sigur.

— O clipă, o clipă! am strigat. Tu ai crezut că eu o să ghicesc cinci numere exact în ordinea pe care a născocit-o ea?

— Da. Ei. Asta e. Trebuie grăbești.

— Dar nu se poate! am explodat eu supărat, dezamăgit, înșelat, fiindcă sub nasul meu, dincolo de ușa blindată de metal, se afla singurul dar pe care mi-l făcuse vreodată mama, și eu nu puteam să-l primesc niciodată!

— Nu se pot ghici așa, pur și simplu, cinci cifre! am strigat în șoaptă, ca să n-audă paznicul. E o șansă la un milion cel puțin să reușesc să găsesc acum ordinea corectă!

De ce-mi făcuse aşa ceva? De ce nu putea niciodată şi familia asta să-mi dea un dar pe-o cale simplă?

— Da, da, nu striga. Știu, e greu, dar, Amnon, adu aminte că mama ta a hotărât ce cifre vor fi pentru ca să deschizi, da?

— Și ce?!

— Şi... asta e! Mama! Ești fiul ei! Singurul fiu în toată lumea! E același sânge!

Și, nu știu cum, tocmai propoziția asta m-a impresionat. N-avea nici o logică. Dar așteptările mele de la logică erau destul de mici după ultimele trei zile. E-adevărat, m-am gândit, sunt fiul ei. Sunt singurul prin vinele căruia curge sângele ei. Ea nu mai e pe lume, iar eu sunt aici. Și sunt obligat să încerc.

— E-n ordine, i-am spus lui Felix. Sunt gata. Stai de pază să nu fiu deranjat.

Am închis ochii. M-am desprins încet de tot ce era în jur.

De paznicul care-și ciugulea sendvişul dincolo de două uși de fier. De Felix, care mă privea cu ochi plini de așteptare. De

bunica mea Lola, care încă zăcea la etajul de deasupra și încerca să câștige pentru mine timp prețios.

Și de tata și ce avea să-mi spună când o să ne întâlnim. Și cum aveam să-i explic tot ce se întâmplase. Și Gabi? Oare mai era cu el, sau plecase pentru totdeauna? Oare mai aveam la cine să mă întorc?

Cinci cifre.

Zohara. Zohara. Hainele tale au fost pe mine. Am dormit în patul tău. Am supt o bomboană de zmeură pe care ai lăsat-o acolo. Aveai părul negru și ochi negri, depărtați unul de altul. Eu am moştenit de la tine doar ochii depărtați, nu și culoarea.

Alo, Zohara. Sunt eu, Nonik. Știu despre tine mai mult decât știam alaltăieri, dar tot este puțin. Lola o să-mi povestească absolut totul despre tine. Am s-o descos cu siguranţă. Vreau să știu cum erai când erai mică și dacă-ți plăcea să stai la teatru, și dac-ai văzut-o pe mama ta jucând, așa cum am văzut-o eu, și mai vreau să știu o groază, totul: ce-ți plăcea să mănânci în afară de ciocolată și dulceață și ce film îți plăcea cel mai mult când erai de vârsta mea, și care era culoarea ta preferată (albastru? ca a mea?), și cum ar fi fost viața mea dacă ai fi rămas cu mine.

Zohara, precis umblai mereu în pantaloni. Sunt sigur că fusta pe care mi-a dat-o Felix era o fustă de sabat. Poate că nu-ți plăcea. Erai o fată în pantaloni. Și e adevărat că semănai cu un băiat? O fată ascuțită și căpoasă.

1.

— Unu, am murmurat cu ochii închiși.

Mi-a scăpat. Uitasem cu desăvârşire că trebuia să mă gândesc la numere. Dar când l-am rostit am știut că e prima cifră pe care ar fi ales-o Zohara. Și pentru că e prima, înaintea tuturor. Și pentru că i se potrivea forma ei. Linia singuratică și subțirimea. L-am auzit pe Felix mișcând săgeata pe cadran.

M-am cufundat din nou înăuntrul ei.

Cum se maturizase, cum continuase să fie singuratică. Dar acum nu mai era mereu respinsă... Fiindcă frumusețea ei începuse să iasă la iveală și să înflorească. Și oamenii vedeau că e frumoasă, cu acei ochi deosebiți și fulgerul din ei. Puterea Zoharei. M-am cufundat încă și încă. Nu gândeam în cuvinte,

cuvintele le pun acum. Fiindcă atunci m-am scufundat adânc sub cuvinte, în locul în care erau căldură și pasiune și curenți de senzații, și mă zvârcoleam, gâdilat pe dinăuntru, ca și cum mi-aş fi căutat centrul, punctul în care fusesem creat.

Zohara creștea. Devenise adolescentă. Un pic mai feminină, dar și mai năvalnică; cu rotunjimi, dar într-o continuă mișcare. Trăgând după ea admiratorii și pe cei care-i făceau curte de la o petrecere la alta, indiferentă în privinţa lor, făcându-și de cap cu ei, și totuși, era mereu singură, chiar și când se afla în centrul atenţiei, și trecea ca un fulger pe cerul înnoptat din Tel Aviv, întotdeauna prima cu idei nebunești, cu născociri, cu pariuri, cu ștrengării amuzante, pline de cruzime, întotdeauna surprinzătoare: o femeie, dar ca Felix, la început un cerc și imediat dup-aia un zigzag...

2.

— Doi, am spus.

Am auzit zgomotul săgeții de la încuietoarea seifului.

Și pe urmă venise Felix și o luase cu el la Paris. Și ea nu mai voise să se întoarcă. Și-și continuaseră amândoi călătoria în țări îndepărtate și misterioase, și-acolo erau calești aurite și regi exilați, și-acolo erau diamante furate care împrăştiau sclipiri molatice în apele negre ale unui fluviu, și-acolo erau iahturi și căpitani și călugărițe, și Zohara plutea printre toate astea, de la una la alta, făcând să se întâlnească în cercuri amețitoare imaginația ei şi realitatea, până când nu se mai știa ce e adevăr și ce e vis, totul se rotocolea ca fumul din pipa unui rege, și ea închidea ochii, se lăsa pradă plăcerilor născocirii, minciunilor care unduiesc ca un ghem de șerpi, și învăța că și ea, la fel ca tatăl ei, poate să îmbine una-ntr-alta, ca inelele unui scamator, povești adevărate și minciuni pe care oamenii le cred, și în tot acest timp se prăbuşea amețită tot mai mult, în cercuri mari...

8.

— Opt.

Săgeata s-a mișcat.

Am simțit că sunt obosit. Că operațiunea asta mă istovea de moarte. Din clipa-n care închisesem ochii eram complet năuc. Mă scufundam în mine însumi, fără lumina raţiunii... Mă

temeam de clipa asta. Inima mi se făcuse grea, scurgându-se ca o picătură densă, atrasă din ce în ce mai jos, în gol, spre o mlaștină neagră.

— Nu mai pot, i-am șoptit lui Felix, simt că leșin…

— Încă un pic, l-am auzit implorându-mă. Nu opri acum, te rog!

Coloane, coloane de cifre îmi curgeau prin fața ochilor, ca un registru uriaș de contabilitate, câți șase, și câți șapte, și câți opt mă zăpăceau, dansau în fața mea, încercau să mă ispitească să le rostesc numai pe ele, și am strâns pleoapele peste toate, le-am strivit cât am putut de tare și printre ele am căutat-o pe Zohara…

Și am văzut-o cu tata în zilele lor bune pe Muntele Lunii. Ea și el, și partea de munte rotundă ca o lună, și Zohara la asfințit în fața soarelui mare, frumos și pur… Și pântecul i se rotunjise deja puţin, iar eu eram acolo înăuntru! Nonik! Și ea se îmbăia într-un lighean de tablă și, deși se pare că nu-l iubea cu adevărat pe tata, încă se străduia să fie fericită în cuibul călduț pe care el îl construise și-l căptușise pentru ea, și poate că erau clipe în care făcea eforturi sincere să fie bucuroasă de dragul lui, mulțumită în cercul strâmt al existenței casnice mărunte…

0.

Zero? Dar buzele îmi ezitau. Nu era chiar zero. Nu un zero întreg. Un cerc da, dar nu zero; se curba și se umfla? Da. Ca o sarcină? Da, și totuși nu zero! Nu gol ca un zero! Fiindcă ceva deranja acolo, ceva fremăta și se zbătea în interiorul zeroului ca și cum ar fi vrut să-l spargă, ceva ce deja atunci, în zilele alea ale vieții ei cu tata, era ascuțit și tăios, izbucnind din tihna sarcinii și a cuibului căptușit, ţintind tare în sus! Afară!

5?

— Încearcă cinci, am bâiguit.

— Doar încă o cifră, a șoptit Felix ca şi cum nici n-ar fi fost acolo. Ultima.

Nu se poate aşa ceva, m-am gândit eu, n-are nici o logică. Stau serios aici cu ochii închiși ca prostul, încercând să ghicesc cinci cifre oarecare pe care cineva le-a înşirat cu treisprezece ani în urmă. Zău așa.

Și obosit. Istovit de parcă treaba asta scotea şi sufletul din

mine.

Dar iarăși, în clipa în care am privit înăuntru, am simţit strecurându-se în mine toată singurătatea ei. Copilul se născuse. Ea-l iubea. Asta era sigur. Dar după un timp parcă se trezise dintr-un vis. Privise în jur. Văzuse un munte fără viață. O lume pustie în preajmă. Iar tata o plictisea un pic. Nu mi-e uşor să recunosc. O cam dezamăgise. Și ea știa, simțea deja că locul ei nu-i nici acolo, nici în altă parte, și uneori gonea cu calul ei spre celălalt capăt, foarte crestat al Muntelui Lunii, până la marginea stâncii, și stătea acolo, pe granița ascuțită de deasupra hăului, privind spre depărtările pustii care o chemau să se avânte spre ele ca o pasăre disperată, să zboare din viața ei ca o săgeată ascuțită dintr-un arc...

7, m-am gândit.

— Șapte, am spus.

— Ești sigur? a șoptit Felix. Gândește bine, e ultima cifră.

— Șapte, am spus iar.

Tăcere.

Pe urmă am auzit cum se roteşte săgeata pe cadran.

Şi un clic. Ca un lacăt care se deschide.

Și respirația grea a lui Felix.

Și ușița s-a mișcat cu un scârțâit.

Am deschis ochii. Felix stătea încremenit acolo, cu părul lui alb măciucă de uimire. În mână ținea o cutiuţă de lemn. Lunguiaţă. Pe ea era lipit un bilețel.

— Ai reușit, a spus Felix cu un fir de voce.

Aveam gura uscată. Eram mai obosit decât fusesem toată călătoria. Voiam numai să mă ghemuiesc acolo și să dorm, chiar și pe jos. Doar să nu mai fiu.

— Ai citit dinăuntrul ei, a zis Felix cu glasul frânt de uluire. Asta sângele a vorbit.

Mi-a întins cutia. Pe bilețel era notat cu un scris de om tânăr, ascuțit și săltăreț:

„Pentru Nonik, cadou de *bar mitzvah*. Cu dragoste, mama".

— S-o deschid? am întrebat în șoaptă.

— Nu aici. Nu e timp. Ieșim. Fugim. Deschizi afară.

Am pus cutia în buzunarul de la spate. Din clipa în care am atins-o mi-am recăpătat puterile. Felix a închis seiful, de data

asta pentru totdeauna. Eu am răsucit săgeata de metal, formând cele cinci cifre secrete ca să-l încui la loc. Unu. Doi. Opt. Cinci. Șapte.

— Ce prost sunt, am spus când am terminat. Ar fi trebuit sămi dau seama din prima că astea sunt cifrele pe care-o să le-aleagă.

— Cum?

— E data la care m-am născut. 12 august ’57.

El a murmurat:

— Unu, și doi, și opt, și cinci, și șapte! Bravo!

S-a uitat la mine, m-am uitat și eu la el și am început să râdem.

— Aşa vezi că era zi cea mai importantă pentru ea, a spus. Să nu uiţi asta.

— Hai să ieșim, am zis. Înainte să observe cineva că suntem aici.

— Stai puţin, Amnon. Felix promite, Felix ține de cuvânt.

A scos de sub cămașă lănțugul subțirel de aur. A dat jos de pe el spicul și mi l-a întins. Doar medalionul în formă de inimă l-a păstrat. A cântărit în palmă lănțugul gol.

— Asta e, a încercat să zâmbească, dar nu era zâmbetul lui. Au terminat spicele de aur.

Am luat spicul subțire. L-am pus pe lănțugul meu. Lângă glonţ.

Am ieșit pe prima ușă de fier a încăperii seifurilor. Și pe a doua. Am observat amândoi – fix în aceeași clipă – că afară se întâmplase ceva. Am schimbat rapid o privire: paznicul nu era la masa lui. Felix s-a retras puţin. S-a lipit de perete. A mijit ochii ca un animal de pradă. În jurul buzelor îi apăruse linia aia albă de cruzime.

— M-au prins, a scrâşnit el din dinţi și fața i s-a schimonosit de ciudă, fiindcă dăduse greş și fusese învins aşa. *La dracu*’! Cum m-au prins, arză-i-ar focu’!

S-a lipit şi mai tare de perete lângă ușa de fier, ca și cum ar fi vrut să fie absorbit cu totul. Ochii îi fugeau dintr-o parte-n alta. Broboane de sudoare i se iveau pe frunte. Pe față i se citea o panică îngrozitoare că nu poate să se miște, să fugă afară, să se transforme în altcineva.

De după cotitura scărilor a apărut o țeavă de pistol. N-aveam timp de pierdut. Nici să gândesc. Totul depindea de rapiditatea și de profesionalismul meu. Am scos pistolul, pistolul mamei mele. Am tras piedica dintr-o singură mișcare. Am depărtat picioarele, să am mai multă stabilitate. Mi-am susținut mâna dreaptă cu stânga. Am ridicat pistolul la nivelul ochiului. Totul într-o secundă. Nu gândeam. Am acționat conform sutelor de ore de antrenament. „Nu gândi. Acționează!“ mă învățase el. „Lasă instinctul să te salveze! Scoate pistolul!“ Am închis ochiul stâng. Mi-am fixat privirea puţin deasupra țevii.

Omul din fața mea avea mare grijă să nu fie văzut. Se mișca prudent și foarte încet pe scara în spirală care cobora. După mișcările lui sigure și bine calculate, mi-am dat seama că am în față un profesionist. Nu mă temeam. Simțeam cum mulţimea de ore de antrenament cu tata mă pregătiseră exact pentru clipa aceea. Aveam degetul pe trăgaci, gata de acțiune.

Pe urmă a apărut mâna care ținea pistolul.

Groasă și bronzată.

Pe urmă fața.

Mare. Și corpul solid. Și capul prins de el aproape fără gât.

— Nu mișcați! Poliția! Glück, doi pași la dreapta. Nono, aruncă spre mine pistolul.

Tata părea frânt de oboseală și era nebărbierit.

29

Să vedem dacă se mai întâmplă minuni pe lumea asta

Și-acum ce?

„Nu gândi! Scoate pistolul!“ De câte sute de ori îmi strigase asta? „Numai cine trage primul poate să spună povestea nepoților!“ Dar aici eu eram nepotul! „Lasă instinctul să acționeze!“ La ce instinct se referea strigând aşa toţi anii ăştia de antrenamente? Instinctul profesionistului sau al fiului? Și cum rămânea cu al nepotului care voia să-şi apere bunicul?

(De tatăl lui.)

Să te ţii încurcătură!

— Nono, aruncă pistolul, a zis tata din nou, pe un ton calm și foarte încordat.

Pistolul îi tremura în mână. Și mie la fel. Trasasem cercuri neregulate unul pe corpul celuilalt. Deodată, privirea tatei s-a ascuțit și ochii aproape că i-au ieșit din orbite.

A văzut ce pistol țin în mână.

Un pistol de femeie. Cu mâner de sidef. Pistolul ei.

Care deja îl nimerise o dată. Și îi schimbase viața.

Am văzut cum amintirea îl izbește dintr-un trecut îndepărtat. Într-o fracțiune de secundă a fost din nou cu ea în fabrica de ciocolată… De mine a uitat o clipă. Nici nu mă mai vedea – pistolul lui se mișca în fața pistolului ei. Acum existau numai ei doi. Nici eu nu puteam să stăpânesc pistolul din mâna mea: pistoalele dansau unul în fața celuilalt, un dans de șerpi, de provocare, de atracție, de evitare.

— Aruncă-l odată, fir-ar al naibii!

Striga cuvintele disperat, implorându-mă parcă.

Și nu l-am aruncat.

Şi azi, când mă gândesc la clipa aia, mă simt rău, și, cu cât înaintez în vârstă, cu atât mă gândesc mai puțin la cum m-am simţit eu și mai mult la tata. La ce trebuie să fi fost în sufletul lui când şi-a văzut fiul ţintindu-l cu pistolul ăla. Ca și cum toți anii în care fusese acolo, avusese grijă și se ocupase de mine s-ar fi șters într-o clipită în momentul în care luasem în mână arma ei.

Ca și cum l-ar fi învins de două ori.

— E-n regulă, tată, am șoptit, n-are de ce să-ţi fie frică. N-o să trag.

— Coboară țeava încet, fără emoții… şi dă-i drumul.

— Bine.

Am coborât țeava încet.

M-am oprit.

— Dar cu Felix ce-o să se-ntâmple?

— Glück o să se-ntoarcă unde-i e locul. La pușcărie.

— Nu.

Pistolul s-a îndreptat din nou.

— Nu. Nu permit.

— Nu… ce?!

Ştiam fața asta a lui și mi-era teamă de ea. Începuse să se înroșească, ochii i se făcuseră mici și răi, iar între ei se adâncise și mai mult semnul de exclamare îngrozitor, ca un sceptru sau un baston care flutura deasupra mea.

— Nu sunt de acord. Lasă-l să fugă.

— Nono, nu face pe nebunul! Aruncă pistolul imediat!

— Nu. Mai întâi promite că-l lași să fugă.

Fața i s-a schimonosit de mânie.

— Te-a răpit, m-ai înțeles? Te-a răpit!

— Nu, n-a fost răpire.

— Taci odată! a răcnit el. Nu te-am întrebat nimic.

— Dacă nu-l lași să fugă… am început, dar o ceață roșie s-a aşternut în capul meu.

— Atunci ce? Ce-o să-mi faci? s-a informat el batjocoritor, furios, cu pistolul mișcându-se sus-jos în fața mea.

— Atunci… trag!

— În cine? au urlat în cor amândoi, tata și Felix.

— În... în el! În Felix!

S-a găsit deodată-n mine un răspuns....

Apoi s-a lăsat tăcerea. Încercam să mă înțeleg pe mine însumi.

— Cum adică, a spus tata, o să tragi în el? E bunicul tău!

— Nu-mi pasă! Nu-mi pasă de nimic! Nici de el și nici de tine! Încetați odată să mă mai înnebuniți amândoi! Lasă-l să fugă, sau trag în el!

Ceața s-a făcut deasă. Vârtejul ultimelor zile m-a amețit. Aş fi tras în el. Aş fi tras în mine. Aş fi tras în tata și în el și-n mine. Ar fi fost masacru general și începutul unui genocid. Eu mă sinucideam și fugeam pe urmă. Luptam cu binele și răul. Eram în afara binelui și-a răului!

Am urlat, am scuipat fărâme de frază. Am dat cu piciorul în perete, m-am lovit cu capul de ușa de fier. Uite că vulcanul Feuerberg erupea din nou! Şi, în afară de asta, voiam să vadă și tata cum e când fac explozie. Să înțeleagă cât sunt de periculos când mă înfurii.

Nu știu cât timp m-am dezlănțuit așa, dar de un lucru sunt sigur: de-atunci, de când am făcut-o doar ca spectacol, n-am mai reuşit să mă dezlănțui din tot sufletul, fără niciun fel de reținere. (Oare la asta se referea Lola când spunea „Cine îşi folosește sentimentele ca să-i facă pe alții să simtă le pierde pe-ale lui până la urmă“?)

— Un moment! a strigat tata. De ce spui că n-a fost răpire?

Nu mai părea aşa de sigur pe el. Poate că spectacolul meu avusese succes, până la urmă.

— Ăsta-i adevărul! am bătut eu din picior, dar moderat, o bătaie din picior care deschide o poartă pentru tratative. M-am dus la el de bunăvoie! Nu m-a răpit!

— Ce vrei să spui?! Explică!

— Totul a început din greșeală, am zis eu. Am intrat în alt compartiment decât trebuia în tren, în jocul pe care mi l-ați pregătit voi.

Tata asculta cu o față acră.

— Și el ce căuta în tren?

Când a spus „el“, a schiţat cu pistolul un cerc plin de dezgust

în jurul lui Felix.

Felix, care până în momentul ăla stătuse încovoiat, ca și cum ar fi încremenit în timpul încercării de-a fugi, s-a îndreptat puţin, și-a destins tot corpul încordat, și-a trecut mâna prin păr și i-a aruncat tatei un zâmbet mieros.

— Care-i problema, domnu' tata? Am vrut numai să privesc pe el. Și ce? Nu-i nepotul meu?

Și, când a zâmbit așa și m-a arătat cu un gest larg, ca și cum ar fi prezentat mândru cuiva ceva deosebit creat de el, m-am înfiorat, fiindcă am văzut cum reușise să mă transforme în două zile și jumătate, să mă îndepărteze atât de mult de tata, și poate că asta era, în fond, răzbunarea lui.

Nu mă puteam clinti de uluire. Fiindcă dacă era adevărat însemna că-mi făcuse ceva viclean, plin de cruzime și diavolesc, folosindu-mă împotriva tatei... Și, pe de altă parte, știam și că, dacă nu m-ar fi răpit, n-aș fi aflat niciodată povestea despre mine și Zohara și n-aș fi primit cadoul de la ea; și, pe de-a treia parte, simțeam că, și dacă la început făcuse toate astea ca să se răzbune pe tata, până la urmă tot din cauza mea făcuse ce făcuse, și pentru mine, ca partener sau ca prieten. Și cel mai mult ca bunic.

Tata a mârâit, a dat tare cu palma în perete și a răcnit la Felix:

— Nono nu e nimic al tău! N-o să-l mai vezi și n-o să te mai apropii de el! Nici tu și nici femeia aia bătrână care face melodramă pe podea!

— Dar Lola e bunica mea! am strigat jignit.

Tata a întors capul încet spre mine ca un taur sleit de puteri.

— Deci acum ştii. Ți-au povestit tot ăștia doi.

— Da, tot. Și de mama. Și de tine. Dar nu-ţi face griji. Asta nu schimbă nimic.

— Nu e bine, a mormăit tata, iar pistolul i-a coborât încet, la fel ca fruntea. Nu voiam să știi. Ești prea mic pentru asta.

Toată furia îl părăsise dintr-odată. S-a așezat pe trepte, cu pistolul atârnat între genunchi. Abia atunci am reuşit şi eu, într-un sfârșit, să-l văd așa cum îmi doream să-l văd. Să încerc să-i citesc pe chip toată povestea așa cum o aflasem în ultimele zile. Își ținea capul între mâini și se uita în gol, și-atunci l-am

căutat în trăsăturile lui pe băiatul ăla care se repezise să se cațăre pe macara în toiul nopţii, și pe cel care aproape se înecase în cea mai dulce cuvă din lume, și pe omul care o vizita pe Zohara la închisoare zi de zi, și pe cel care-i construise un palat pe Muntele Lunii, și pe tatăl meu, care mă moșise cu mâinile lui și-mi tăiase cordonul ombilical.

Dar nu l-am găsit.

Faţa lui era pecetluită, goală. Fața unui om care strânge neîncetat din buze ca amintirile să nu izbucnească dinăuntru ca un val uriaş. A reușit, se pare: n-au izbucnit. Nici atunci, nici vreodată. Când eram mai tânăr le simţeam în el, clocotind acolo ca o lavă. Acum aproape că nu le mai simt. A reușit pe deplin. Păcat.

Da, vedeam numai fața unui polițist, fața profesionistului. Pe acela care, vreme de doisprezece ani, câți trecuseră de când nu mai era Zohara, se pedepsise și suferise pentru că iubise o infractoare și se lăsase ademenit într-o călătorie pe care i-o propusese ea, călătoria în afara legii oamenilor obișnuiți. Bărbatul care cu cruzime și fără compromisuri refuzase să-și ierte marea greșeală, ce crezuse el că fusese o mare greșeală, și la el, după cum se știe, pentru cine greșea nu exista iertare, și ca pedeapsă își interzisese orice i-ar fi putut aduce bucurie, sau alinare, sau orice mângâiere.

Prizonier al lui însuși, al firii lui dificile.

— Voiam să-ți povestesc tot, Nono, a spus grav. Dar așteptam să mai crești. Mă gândeam că încă nu ești destul de, ăăă, copt să auzi toate complicațiile și necazurile care-au fost. Acum știi. Mare păcat.

— Da. Și sunt bine. Nu mi s-a întâmplat nimic.

Mi se întâmplaseră multe, dar nu era momentul să-l împovărez cu amănunte.

— Și s-a purtat frumos cu tine? Nu ți-a făcut nici un rău?

— Felix e sută la sută, tată.

Și semănați destul de mult unul cu altul, am adăugat în sinea mea.

Tata s-a uitat în ochii lui Felix. Felix l-a privit şi el. Un lung moment s-au cufundat unul în ochii celuilalt. Chiar dacă eram foarte mic, mi-am dat seama ce însemna privirea aia

îndelungată. Fiindcă între ei era nu doar ostilitate, ci și un destin comun cu totul aparte, destinul a doi bărbați care iubiseră mult aceeași femeie.

— Și-atunci ce facem? a întrebat tata. Poliția vă urmărește prin toată țara…

A oftat, dar mi s-a părut că vorbește intenționat prea mult.

— Și eu am venit aici singur, fiindcă mi-am închipuit că scopul tău ultim – l-a ţintuit cu privirea pe Felix – o să fie să iei cadoul pe care i l-a lăsat Zohara lui Nono…

— Eşti singur?

O sclipire de interes s-a aprins în ochii lui Felix. S-a lins rapid pe buza de jos.

— Singur, a spus tata și l-a ţintuit cu o privire imposibil de descris în cuvinte. De ce, voiai să propui ceva?

— Doamne ferește. Cine e Felix să propună ceva lui domnu' tata? Doar un gând, așa.

— S-auzim.

— Am gândit, poate facem așa: eu, să presupunem, am scos deodată pistol, da?

— Să presupunem, a zis tata.

— Am pus pistol pe capul lui Amnon şi am spus: dacă domnu' tata nu dă voie să plec, eu trag, da?

— Să presupunem.

— Ei, ce opțiune aveai? Și așa am fugit.

S-a lăsat tăcerea. Ăștia doi se înțelegeau fără prea multe cuvinte.

— Adică, a rânjit tata cu gura până la urechi, tu m-ai învins pe mine? Îţi dai seama ce deliciu o să fie pentru ziare? Pentru poliție?

— Ce pasă de poliție? a întrebat Felix cu un zâmbet larg. Tu nu mai trebuie gândești la poliție. Tu ai prins deja pe Felix. Și asta e deja a doua oară când ai prins pe Felix, și nu e nici un polițist pe lume care a reușit măcar pe jumătate. Gândește.

— Dar, dacă te las să fugi, cine-o să știe că te-am prins acum?

— Tu vei ști, a făcut Felix o faţă modestă, și Amnon al tău va ști. Asta e cel mai important, nu?

Tata a dat tare din cap. Dar el mereu lua repede toate

deciziile.

— Fie, a oftat, orice altă soluție ar fi mai dureroasă pentru toată lumea. Mai ales pentru copil. Leagă-ne.

S-a ridicat, a băgat pistolul în toc și și-a scos cureaua de la pantaloni. Felix și cu mine îl urmăream cu inima strânsă. Eu aveam încă pistolul în mână. Fiindcă ce-ar fi fost dacă s-ar fi repezit brusc la mine? Tata s-a oprit la mijlocul scărilor. Ne-a văzut fețele. Pistolul meu, care îi urmărea toate mișcările, s-a oprit. Tata a oftat adânc.

— Of, Nono, a scos o fărâmă de zâmbet amar, tu faci exact ce trebuie să facă orice profesionist într-o asemenea situație, dar nu știu de ce mă deprimă asta atât de tare acum.

Atunci mi-am dat seama că n-o să încerce să ne ia pe nepregătite și am băgat pistolul în buzunar.

Tata a zâmbit pieziş și i-a spus lui Felix:

— Până la urmă vor folosi împotriva noastră tot ce i-am învățat, hm?

Și Felix a dat din cap că are dreptate.

Tata s-a apropiat și s-a oprit în fața mea. Înalt, transpirat, ciufulit. Absolut nemenăciuf.

Trei zile nu ne văzuserăm. Îmi venea să sar pe el și să țip de bucurie că totul s-a terminat așa. Dar nici măcar nu ne-am strâns mâinile. Poate era mai bine. Ca între bărbați. Felix ne-a pus să intrăm în încăperea seifurilor și să stăm spate în spate. Ne-a legat strâns unul de altul, fredonând ceva în timpul ăsta, și linia aia subțire i-a apărut din nou în jurul buzelor, ca de fiecare dată când lega pe cineva. A terminat și a strâns nodul în spatele meu, ca să nu pot să mă eliberez, dar l-am auzit foarte bine pe tata zicându-i să nu mă strângă prea tare.

— Să nu-l doară pe copil, a spus.

După aceea, Felix a scos cu ușurință cătușele din buzunarul tatei și ne-a legat câte o mână una de alta. Când am auzit clicul cătușei pe încheietura tatei, mi-am amintit de deținutul prefăcut care fusese cu mine în tren și cum se transformase el în gardianul polițistului. Ciudată călătorie, nimic de zis.

Cu coada ochiului, l-am văzut pe Felix aplecându-se spre tata.

— Era femeie cu totul deosebită Zohara, a spus. Eu știu că ai

iubit pe ea de-adevărat. Dar ajunge. Nu mai trebuie gândim la morți. Și între timp la tine viața continuă, și ai copil bun. Și la copil trebuie mamă. Și ascultă pe mine, domnu' Feuerberg: moşul ăsta a cunoscut la viața lui multe femei, dar nici una ca domnița Gabi. E femeie foarte deșteaptă. Gândește despre ea lucruri bune. Cer iertare că mă amestec în chestiuni personale. Mulțumesc și numai bine.

Am simțit respirația grea a tatei în spatele meu. M-am gândit că stă să explodeze. După aceea, Felix a ocolit pachetul pe care-l legase și s-a aplecat spre mine zâmbind. La început mi-a aruncat zâmbetul lui bine-cunoscut. Zâmbetul hipnotizant, care colora totul în albastru. Dar şi l-a şters imediat și a schiţat un zâmbet mic, din inimă.

— Am distrat bine împreună, nu?

Am dat din cap că da.

— Ești copil cum altul nu mai. Și călcător de lege, și suflet bun. Ce combinaţie! Acum, după ce am văzut pe tine, nu mai trebuie nimic. Știu deja: rămâne totuși şi ceva din Felix pe lumea asta.

Şi-a tras nasul şi ochii albaștri i s-au înroșit un pic dedesubt.

— Gata, ajunge. Trebuie plec. Treburi urgente. Poate cândva mai vedem noi. Poate că nu. Poate odată mergi pe stradă și vreun bunic Noah apropie de tine şi spune bună ziua. Orice poate întâmpla pe lumea asta. Cel mai important e că ai cunoscut pe Felix, că eu am cunoscut pe tine.

A întins mâna și a atins delicat spicul de aur de pe lănțugul meu ca și cum s-ar fi despărțit și de el.

— Și cel mai important și că eu știu că Lola te va avea în pază pentru ca, Doamne ferește, să nu fii prea Felix. Doar puțin, așa, să ții minte că viața nu e numai legi. Viața e și că trebuie loc și pentru legea care faci tu singur!

S-a apropiat de mine și deodată, fără să mă aştept la asta, m-a sărutat pe frunte.

— Și ține bine minte, Nono: viața e doar puțină lumină între întuneric și întuneric. Și tu ai văzut mai bine decât mulți lumina lui Felix trecând prin lumea asta.

O străfulgerare albastră și dus a fost.

Stăteam în tăcere. Eu și cu tata. Spate în spate.

De unde să începem?

Îi simțeam respirația în spate.

În spatele meu. În spatele lui.

— Și Gabi? am îndrăznit eu.

Tăcere și apoi un oftat:

— Ne așteaptă acasă.

— O să ne... părăsească?

L-am auzit frecându-și de umăr țepii de pe obraz.

— Mi-a dat un ultimatum. Trebuie să mă hotărăsc până duminică.

Așa cum îmi închipuisem. Știam tot-tot.

Am tăcut amândoi.

Apoi tata a bombănit furios:

— Pistolul mai e la tine?

Am pipăit buzunarul cu cotul. N-am simțit decât șalul împăturit. Și, în afară de asta, gol. Felix mă buzunărise când mă sărutase! Am început să râd pe înfundate, dar m-am abţinut din respect pentru necazul tatei, de care eram foarte legat.

Și deodată, tata:

— Tu realizezi că peste două zile ai *bar mitzvah*?

Nu mai puteam să mă abţin. Râsul a țâșnit din mine ca din trâmbiță. Tata stătea în tăcere. Cu spatele lui mare și solid nemișcat. Râdeam din burtă, din degetele de la picioare. Râdeam înainte, râdeam înapoi... Atunci l-am simțit mișcându-se puţin, foindu-se în spatele meu, încercând din răsputeri să se împotrivească, până când deodată a izbucnit și el în hohote care m-au zgâlțâit ca pe un iaht, care m-au zburat în toate părțile ca un frigider pe-un dansator de vals, și-așa, se poate spune, pentru prima oară în viața mea l-am făcut pe tata să râdă. Prima și singura și ultima: în total de trei ori.

Și avea un râs... ca un nechezat!

— Cum s-a complicat totul, a spus în cele din urmă, când ne-am liniștit amândoi.

— Mi-a fost dor de tine, am zis eu repede.

— Și mie, a răspuns tata, și nu-mi trebuia mai mult de-atât.

După câteva clipe am putut să vorbesc din nou:

— Au scris despre mine în ziar.

— Serios, doar atât? Toată țara se agită din cauza ta. Și tu vii şi-mi spui că nici n-a fost răpire.

— Fiindcă n-a fost.

— O să mă mai și sancţioneze din cauza circului ăstuia. Ca de-obicei. Nu-i grav. Încă o mustrare la dosar nu schimbă nimic.

Am tăcut. Hotărâsem deja în locul lui referitor la treaba asta cu poliția. Mă gândeam că nici măcar nu-mi pasă dacă vin sau nu la *bar mitzvah* mea. Cui îi trebuiau cadourile lor, pe viața mea că primisem destule.

— Să mă sancţioneze, a zis el deodată, și spatele i s-a încordat atât de tare, încât m-a ridicat puţin de la pământ.

— Deja sunt doisprezece ani de când mă pun la colţ! De doisprezece ani aproape n-am fost avansat. Mi se dau de cercetat numai cazuri amărâte. Ce-ar mai putea să-mi facă?

De afară am auzit o sirenă. Agitație şi tropăieli și strigăte ca nişte ordine.

— Au ajuns, a zis tata nervos, l-am anunțat pe Ettinger să fie aici la ora nouă zero zero. Nu i-am explicat de ce. Să vezi ce-o să-şi mai frece mâinile.

Şi pe urmă a mai adăugat un lucru minunat:

— Sper că măcar bunicul tău a reușit să scape.

În seara aia ne-am dus la restaurant, Gabi, tata și cu mine. A fost cea mai frumoasă cină din viața mea de până atunci, cu toate că n-aveam cum să nu recunosc că mâncarea pe care o înfulecasem la restaurant cu Felix fusese un pic mai specială. În timp ce mâncam le-am povestit tot, sau aproape tot, și, de fapt, puțin de tot, fiindcă, imediat după ce-am deschis gura, mi-am dat seama că principalul n-o să-l pot povesti, fiindcă principalul era, în parte, de neînțeles și greu de pus în cuvinte și n-avea nici o logică. Mă simțeam ca şi cum m-aş fi trezit din somn și aş fi povestit cu entuziasm visul pe care l-am avut, și, în timp ce l-aş fi povestit, visul ar fi început să se destrame până s-ar fi evaporat de tot.

Dar un lucru rămânea real și concret: cineva din vis îmi trimisese un dar și el se afla acum pe genunchii mei, și nu-mi luam mâna de pe el, și de-atunci a fost cu mine toată viața.

Păcat că n-am ureche muzicală și că nu pot să cânt de-adevăratelea la flautul ăsta de lemn, flautul simplu de lemn pe care mi l-a trimis Zohara, dar mereu când mă simt rău și singur mă așez pe pervaz la mine-n cameră, cu picioarele în aer, și bag în gură muștiucul, ascultând sunete pe care urechea nu le poate auzi.

Pe urmă am început să vorbim despre viitorul tatei în poliție, și s-a dovedit că nu mai avea nici unul.

— Mâine-dimineață îmi depun demisia. Uite... ăăă... Gabi, vreau să încep o viață nouă.

Gabi s-a înroşit și a rămas cu privirea la fața de masă. Și eu am înțeles deodată ceva: că el spunea „ăăă... Gabi“ nu ca s-o supere, nu, deloc, doar se oprea o clipă înaintea numelui să nu-i scape, Doamne ferește, altul, pe care îl avea pe limbă întotdeauna.

— Am greșit c-am rămas în poliție atâţia ani după tot ce s-a-ntâmplat cu Zohara, a zis el, și mi-am dat seama că aveam dreptate, și m-am și bucurat să-l aud rostindu-i numele atât de liber și curat.

— Viața adevărată a fost tot timpul aicea, lângă mine, și eu n-am văzut. M-am îngropat în muncă și am pierdut ani prețioși.

Ascultam cu gura căscată. În toţi anii ăia nu-l auzisem o dată vorbind în felul ăsta. Ca și cum Gabi i-ar fi pregătit discursul. Apropo, Gabi a tăcut aproape toată seara. Ca și cum ar fi așteptat să-i audă decizia.

— Și-n ultimele zile am învățat multe lucruri despre ce e cu adevărat important pentru mine, și cine e important pentru mine, și care e viața pe care mi-o doresc cu adevărat și care mi se potrivește. Și am vrut să profit de seara asta ca să fac pasul, a zis.

A căutat ceva în buzunar la haină și a scos o cutiuță. Pătrată. Cum sunt cutiuțele alea pe care le scot în filme văduvii care vor să-i propună ceva deosebit bonei copiilor lor.

— O clipă, tată! am strigat. Nu-mi strica surpriza!

Am scos repede din buzunar șalul, care era deja mototolit, trăgându-l ca pe-o eșarfă care iese din mâneca unui scamator, și chiar eram un scamator, și l-am întins pe masă, violet și

străveziu, și am așteptat să mi se liniștească respirația, și-atunci, prefăcându-mă de-un calm desăvârşit, am așezat pe el, în mijloc, un spic de aur.

— Pentru tine, i-am spus lui Gabi. Pentru tine am făcut totul.

Ea și-a acoperit fața îmbujorată cu amândouă mâinile și lacrimile au început să-i curgă pe obraji.

— Nu plânge! am implorat-o la ureche. O să strici tot!

— Las-o să plângă, a murmurat tata. Sunt lacrimi de bucurie.

Și la ei, se pare, se mai schimbaseră lucruri cât lipsisem eu.

Gabi a strâns șalul de mătase violet și a luat în palmă spicul de aur.

— Acum am tot, a spus. Tot ce-mi trebuie ca să-mi pun o dorință. Să vedem dacă se mai întâmplă minuni pe lumea asta.

Și-a mușcat buza de jos, care tremura, și l-a privit cu îndrăzneală pe tata. A închis tare ochii și a cerut ceva fără un fir de glas. Mișcându-şi numai buzele.

Și, în timp ce ținea ochii închiși, tata a deschis cutiuța și a pus pe masă în fața ei un inel frumos care împrăștia sclipiri. Oamenii de la mesele vecine au lăsat mâncarea și s-au uitat la noi.

— Ce părere ai, ăăă, Gabi, dacă nu ești ocupată săptămâna viitoare, vrei să te măriți cu mine? a zis tata rușinat.

Chiar se pricepea la cereri în căsătorie.

— Un inel, a murmurat Gabi în pragul leșinului. Un diamant… Nu trebuia…

Cu mâini tremurătoare, a încercat să-și pună inelul pe deget, a împins cât a putut și a oftat, și i-a zâmbit tatei scuzându-se, apoi a trecut la alt deget, și nici acolo nu, și a mai încercat unul, mai subțire, și tata şi-a dres vocea și s-a uitat chiorâş la celelalte mese, până când a reușit, în cele din urmă, pe degetul mic, însă de-acum nu mai putea să-l dea jos niciodată, și tata, străduindu-se să zâmbească, a spus:

— Asta numai pentru că ne ai pe toți la degetul mic…

Ea s-a uitat la mine, la noi, și-a început să râdă. Era un râs liniștit și nou, un râs lung, misterios, ca și cum ar fi copt în ea o glumă personală și secretă, și o clipă mi-a trecut prin minte o

idee ciudată, uimitoare, probabil complet aiurea, că poate în povestea răpirii mele Gabi jucase un rol un pic mai mare decât crezusem eu și poate că nu acționase singură, ci avusese un partener ascuns, șiret, un pic cam prefăcut, care împreună cu ea, cu o mișcare ca de clește… Nu! Ce-ți veni! Asta nu se poate!

M-am uitat la ea cu uimire, plin de curiozitate: da sau nu? Dar privirea îi era pecetluită în fața mea și niciodată n-am aflat răspunsul la întrebarea asta, lăsând-o de atunci în biroul întrebărilor care-mi plac fără să vreau să știu neapărat răspunsul, fiindcă e-adevărat că știința e putere, dar misterul are o dulceață aparte.

Pe urmă Gabi s-a întors toată spre tata, radiind de fericire, și în clipa aia frumusețea ei interioară a ieşit, în sfârșit, la suprafaţă, luminându-i chipul, și a zis cu un glas răsunător și limpede:

— Da, Iakov, mă mărit cu tine.

Și s-a uitat în jur cu o mândrie imensă, mândrie de fetiță, la toată lumea din restaurant, strălucind până la urechi, zâmbindu-le tuturor, și mie, și tatei, și pe un ton blând și duios i-a spus:

— O, Iakov…

Și-apoi s-a ridicat, s-a dus la el și i-a sărit de gât. Chelnerii și oamenii de la mese se uitau fără nici o jenă. Eu, ca de-obicei, nu mai știam pe unde să mă ascund. Mai întâi Felix și Lola, și-acum tata și Gabi. Probabil aveam eu ceva de se repezeau bărbații și femeile unii la alții când eram acolo.

Am privit în jos, am privit în sus. M-am gândit că Iakov e un nume foarte bun pentru un detectiv. „Cel care urmărește“. M-am gândit să le spun ca de-acum să-mi zică numai Nonik, pe urmă n-am mai avut la ce să mă gândesc. Gabi, scăldată toată în lacrimi, mi-a căutat pe pipăite mâna pe la spatele tatei, a strâns-o cu recunoștință, a ridicat-o și a scris cu ea în aer, ca un mesaj secret pentru mine, două cuvinte:

ÎN SFÂRȘIT